ARIANA FRANKLIN

Premiul CWA Ellis Peters 2007 pentru roman istoric

MAESTRĂ ÎN ARTA MORȚII

Crimă, suspiciune și răzbunare în Cambridge, în Evul Mediu

SUSPANS

ARIANA FRANKLIN este pseudonimul autoarei britanice Diana Norman. S-a născut în Devon şi a devenit jurnalişti, la fel ca şi tatăl său. Duce o viaţă privilegiaţi în Londra celui de-al Doilea Război Mondial (având un unchi ministru în cabinetul lui Winston Churchill). După război părinţii sii au divorţat şi ea a rămas în custodia mamei. Din cauza dificultăţilor materiale, şi-a abandonat studiile la doar cincisprezece ani. Îndrăgostiţi de jurnalism, la şaptesprezece ani s-a întors în Londra pentru a lucra la un ziar din East End. A fost descoperiţi de un cotidian naţional şi, la doar douăzeci de ani, era cel mai tânăr reporter din Fleet Street. S-a măritat cu un alt jurnalist, Barry Norman. Apoi s-a hotărât şi abandoneze totul în favoarea vieţii de familie, stabilindu-se la ţari ca şi se dedice fiicelor sale, istoriei medievale şi, nu în ultimul rând, scrisului. A publicat romane istorice şi biografii, lucrările sale fiind considerate printre cele mai bine documentate la ora actuali. *Maeştri în arta morţii* este primul ei thriller istoric. Sub pseudonimul Ariana Franklin au mai apărut *City of Shadows* (2006) şi *The Serpent's Tale* (2008).

ARIANA FRANKLIN

MAESTRĂ ÎN ARTA MORȚII

Traducere din limba engleză
Marina Radu

NEMIRA

Coperta: Corneliu ALEXANDRESCU
Ilustraţia copertei: Manuscris din colecţia British Library

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
FRANKLIN, ARIANA
Maestră în arta morţii / Ariana Franklin; trad.: Marina Radu
– Bucureşti, Nemira & Co „2008
ISBN 978–973–143–215–1

I. Radu, Marina (trad.)

821.111.31=135.1

Ariana Franklin
MISTRESS OF THE ART OF DEATH
© Ariana Franklin, 2007

© Editură Nemira & Co., 2008

Redactor: Nicoleta GHEMENT
Tehnoredactor: Vasile ARDELEANU

Tiparul executat de Alföldi Nyomda Rt.

Orice reproducere, totala sau parţială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisa
Şi se pedepseşte conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978–973–143–215–1

La preţul de vânzare se adaugă 2% reprezentând valoarea timbrului literar ce se virează Uniunii Scriitorilor din România.

Lui Helen Heller,
maestră în arta thrillerului

PROLOG

Uite-i că vin. Auzim dinspre drum zăngănitul harnaşamentelor şi vedem praful ridicându-se spre cerul cald de primăvară. Pelerinii se întorc după

Paştele petrecut la Canterbury. Pe pălării şi pelerine au prinse iconiţe cu Sfântul Thomas, episcopul martirizat – călugării din Canterbury trebuie să fi câştigat o groază de bani din asta.

Prezenţa lor aduce o plăcută întrerupere într-un du-te-vino de care, cu oameni şi boi rupţi de oboseala aratului şi semănatului. Pelerinii sunt bine hrăniţi, zgomotoşi, plini de bucuria milostivirii pe care au dobândit-o în urma acestei călătorii.

Unul dintre ei însă, la fel de exuberant ca şi ceilalţi, este ucigaş de copii. Iar mila Domnului nu se revarsă asupra unui ucigaş de prunci.

Femeia din faţa procesiunii – o femeie trupeşă, pe o iapă mare şi murgă înspicată cu alb – are prinsă de văl o iconiţă din argint. O cunoaştem. Este stareţa mănăstirii Sfânta Radegund din Cambridge. Vorbeşte.

Tare. Călugăriţa care-o însoţeşte, călare pe un cal domol, este tăcută şi nu şi-a permis decât un Thomas Becket din cositor.

Cavalerul înalt care călăreşte între ele pe un bidiviu de luptă bine strunit – poartă peste platoşă o tunică cu o cruce, dovadă c-a fost plecat în cruciadă şi, la fel ca şi stareţa, are o iconiţă din argint – comentează *sotto voce* sentinţele acesteia. Stareţa însă nu-l aude, dar călugăriţa da, şi zâmbeşte. Nervos.

În spatele acestui grup e o platformă trasă de catâri, pe care se află un singur obiect dreptunghiular şi destul de mic pentru spaţiul pe

care-l ocupă, iar cavalerul şi scutierul său par să-l păzească. acoperit cu o pânză cu blazon, care s-a deplasat însă din cauza legănării căruţei, şi dezvăluie un colţ din aur încrustat – obiectul e o raclă mare sau poate un sicriu mic. Scutierul se apleacă în şa şi îndreaptă pânza pentru a-l acoperi din nou.

Iar aici e un slujbaş domnesc. Destul de jovial, mare, cam gras pentru vârsta lui, îmbrăcat în civil, dar îţi dai seama cu ce se ocupă. În primul rând, pentru că servitorul său poartă livreaua regală brodată cu leoparzii angevini[1], iar apoi pentru că din desaga preaplină agăţată de şa se iţesc un abac şi capătul ascuţit al unei balanţe de bani.

În afară de servitorul său, e singur. Nimănui nu-i plac perceptorii.

Aşa, mai e şi-un stareţ. Şi pe el îl recunoaştem după rasa violetă a canonicilor de la Sfântul Augustin.

Important. stareţul Geoffrey de la Sfântul Augustin, Bamwell, mănăstirea care domină, de dincolo de marele cot al râului Cam, mănăstirea Sfânta Radegund, făcând-o să pară mult mai mică. de la sine înţeles că el şi stareţa nu se au bine. Îl servesc trei călugări, mai are cu el şi un cavaler – încă un cruciat dacă e să judecăm după tunică – şi scutierul.

Oh, dar e bolnav. Ar trebui să fie în fruntea

1 Dinastia Anjou-Plantagenet (1154-1399); angevin - de Anjou (n. tr.).

procesiunii, dar se pare că burta – care e considerabilă – nu-l lasă în pace. Geme şi nu-l bagă în seamă pe clericul cu tonsură care încearcă să-i atragă atenţia. Bietul om, n-are niciun ajutor pe toată întinderea asta, nu găseşte nici măcar un han la care să tragă până când ajunge la bolniţa din incinta mănăstirii.

Un negustor cu faţă bovină şi soţia lui, amândoi arătând îngrijorare din cauza stareţului, le dau sfaturi călugărilor. Mai e un menestrel care cântă din lăută. Iar în spatele lui, un vânător cu suliţe şi câini, nişte ogari cenuşii.

Iar apoi vin catârii de povară şi ceilalţi servitori. Plebe obişnuită.

Ah, nu. Uitaţi-vă chiar la coada procesiunii, mult mai pestriţă decât restul. O căruţă acoperită, cu simboluri cabalistice colorate pe coviltir. Pe capră, doi bărbaţi, unul mare, celălalt mic, amândoi cu pielea smeadă, cel mare cu un acoperământ maur pe cap, care-i ascunde şi obrajii. Şarlatani care se dau drept medici ambulanţi, probabil. Iar pe tăblia din spate a căruţei, cu picioarele acoperite de fustă, bălăbănindu-se, ca ai unei ţărănci, stă o femeie. Priveşte în jur cu un interes mânios. Se uită întrebătoare la câte un copac sau la un petic de iarbă: Tu cum te numeşti? La ce eşti bun? Dacă nu, de ce nu? Ca un judecător la tribunal. Sau ca o idioată.

Pe fâşia lată dintre noi şi aceşti oameni (unde

chiar şi pe Marele Drum din Nord, chiar şi în acest an 1171, nu cresc copaci la distanţă mai mare de o bătaie de arc de la drum ca să nu fie adăpost de hoţi), la marginea drumului, aşadar, se află un altar mic din lemn, ca atâtea altele, închinat Fecioarei.

O parte dintre călăreţi se pregătesc să treacă pe lângă el cu o înclinare a capului şi o Ave Maria, dar stareţa cheamă cu mult tărăboi un rândaş care se ajute să descalece. Apoi îngenunchează greoi şi se roagă. Tare.

Pe rând, cam în silă, i se alătură toţi ceilalţi. Stareţul Geoffrey îşi dă ochii peste cap şi geme când e ajutat să coboare de pe cal.

Au coborât până şi cei trei oameni din căruţă şi s-au pus în genunchi, deşi, nevăzut în spate, cel mai smead pare să-şi îndrepte rugăciunile spre răsărit. Doamne, ajută-ne pe toţi, cu atâţia sarazini şi alţi necredincioşi cărora li se îngăduie să bată marile drumuri ale lui Henric al II-lea fără să le facă nimeni nimic.

Buzele murmură, mâinile strecoară o cruce invizibilă. Dumnezeu plânge negreşit şi totuşi îngăduie mâinilor care au răpus trup nevinovat să rămână nepătate.

După ce-au încălecat din nou, pornesc, cotesc spre Cambridge, iar vocile se pierd, lăsându-ne cu hodorogitul carelor şi cu ciripitul păsărelelor.

Acum avem totuşi în mână un fir care ne va duce la ucigaşul de copii. Ca să-l descâlcim însă, trebuie să ne întoarcem cu douăsprezece luni în

urmă…

Capitolul 1

Anglia, 1170

Un an plin de ţipete. Un rege care a ţipat vrând să scape de episcopul său. Călugării de la Canterbury care au ţipat în timp ce cavalerii împrăştiau creierii aceluiaşi episcop pe lespezile catedralei sale. Papa a ţipat că mai sus-menţionatul rege trebuie să se pocăiască. Biserica din Anglia a ţipat triumfătoare – îl pusese pe acelaşi mai sus-menţionat rege la locul lui.

Iar în comitatul Cambridge, a ţipat un copil. De această dată un ţipăt mic, mititel, dar care-şi va găsi locul printre celelalte.

La început, ţipătul nu a fost lipsit de speranţă. Ca un semnal înfricoşat de „vino să mă ajuţi. Până acum, cei mari îl ţinuseră pe copil departe de pericol, l-au ferit de stupi, de oalele cu apă clocotită şi de focul potcovarului. *Trebuie* să fie pe-aproape; întotdeauna sunt.

La auzul ţipătului, căprioarele care păşteau iarba poleită de lună şi-au ridicat capetele şi s-au uitat, dar nu era niciun pui de-al lor în pericol aşa că şi-au văzut mai departe de păscut. O vulpe s-a oprit din mersu-i grăbit, cu o labă ridicată, să asculte şi să vadă dacă nu e ea în pericol.

Gâtlejul din care a pornit ţipătul era prea mic,

iar locul mult prea izolat pentru a primi vreun ajutor din partea oamenilor. Apoi ţipătul s-a schimbat: a devenit neîncrezător şi atât de înalt din cauza uimirii, încât a început să semene cu fluierul unui vânător.

Căprioarele au fugit, risipindu-se printre copaci, codiţele lor albe ca nişte pietre de domino săltând în întuneric.

Ţipătul era rugător acum, poate că faţă de cel care-l tortura, poate că în faţa lui Dumnezeu – Nu, te rog! Nu, te rog! – apoi a devenit agonizant şi fără speranţă.

Aerul a fost recunoscător când, în sfârşit, sunetul a încetat şi s-a umplut de zgomotele obişnuite ale nopţii: un vânticel care foşnea prin tufişuri, mormăitul unui viezure, sutele de ţipete ale animalelor şi păsărilor mici care mureau în gurile prădătorilor fireşti.

La Dover, un bătrân zorea prin castel cu un pas destul de nepotrivit cu reumatismele sale. Castelul era mare, foarte rece şi străbătut de ecouri furioase, în ciuda ritmului alert, bătrânului îi era frig, în parte şi pentru că era îngrozit. Ofiţerul îl conducea la un bărbat de care se temea toată lumea.

Au străbătut coridoare de piatră, au trecut pe lângă uşi deschise din care veneau lumină şi căldură, voci şi notele unei viole, sau pe lângă altele închise în care bătrânul îşi imagina că se

petrec lucruri ticăloase.

Servitorii pe care-i întâlneau în drumul lor se făceau mici de frică sau li se fereau din cale, aşa că în urma celor doi drumul a rămas presărat cu o mulţime de tăvi scăpate din mână, împroşcături din ţucale şi exclamaţii suprimate de durere. Au mai urcat o ultimă scară circulară şi au ajuns într-o galerie lungă la al cărei capăt, dinspre ei, se aflau pupitre înşirate de-a lungul pereţilor şi o masă masivă, cu tăblia acoperită cu postav verde, împărţit în pătrate, pe care stăteau teancuri de fise de diferite înălţimi. Şi tot acest spaţiu, în care erau vreo treizeci de slujbaşi, răsuna de scârţâitul penelor de gâscă pe pergament. Bile colorate lunecau şi zbârnâiau pe sârmele abacelor, aşa încât ţi se părea c-ai păşit pe o câmpie plină de greieri harnici.

Iar singurul neocupat din încăpere stătea lângă pervazul unei ferestre.

— Aaron din Lincoln, înălţimea Voastră, anunţă ofiţerul.

Aaron din Lincoln s-a lăsat cu greu pe un genunchi şi şi-a atins fruntea cu degetele mâinii drepte, apoi a întins palma a plecăciune spre bărbatul de lângă pervaz.

— Ştii ce-i asta?

Aaron s-a întors greoi spre masa mare şi nu i-a răspuns. Ştia ce e; întrebarea lui Henric al II-lea era retorică.

— În niciun caz nu e pentru biliard, spuse

regele. E trezoreria mea. Pătratele reprezintă comitatele englezeşti, iar fisele de pe ele îmi arată cât venit se cuvine să dea fiecare Vistieriei regale. Ridică-te.

L-a apucat pe bătrân şi l-a dus spre masă, indicându-i unul din pătrate.

— Aici e comitatul Cambridge, i-a arătat el, dându-i drumul. Foloseşte-ţi isteţimea, Aaron, şi spune-mi câte fise sunt pe el.

— Nu sunt destule, înălţimea Voastră.

— Chiar aşa? Comitatul Cambridge e bogat – de obicei. Aproape tot şes, dar are destule grâne, vite şi peşte şi dă şi la vistierie destui bani – de obicei. Iar evreii de aici, mulţi şi ei, dau bani buni la vistierie – de obicei. Vrei să spui că numărul fiselor de aici, în acest moment, nu-i reprezintă pe deplin bogăţia?

Bătrânul nu-i răspunse nici de această dată.

— De ce? întrebă Henric.

— Cred că din cauza copiilor, înălţimea Voastră, răspunse abătut bătrânul. Moartea copiilor e întotdeauna jelită…

— Aşa e. Henric se cocoţă pe masă, bălăbănindu-şi picioarele. Iar când vine vorba de venituri, e un dezastru. Ţăranii din Cambridge s-au răsculat şi evreii… ce-i cu ei?

— S-au adăpostit în castelul de acolo, Înălţimea Voastră.

— În ceea ce-a mai rămas din el, încuviinţă Henric. În castelul *meu.* Mănâncă mâncarea *mea*,

din mila *mea,* şi-o dau imediat afară pentru că sunt prea speriaţi să plece. Şi asta înseamnă că nu-mi aduc bani, Aaron.

— Nu, înălţimea Voastră.

— Şi ţăranii răsculaţi au dat foc turnului de răsărit, în care simt toate documentele cu datoriile ce trebuie plătite evreilor, deci şi *mie* – ca să nu mai pomenesc de socotelile de dări – pentru că ei zic că evreii le torturează şi le omoară copiii.

Acum, pentru întâia dată, prin răpăitul de tobe care-i anunţau execuţia, în capul bătrânului răsună şi sunetul speranţei.

— Nu se poate, înălţimea Voastră!

— Ce nu se poate?

— Doar nu credeţi că evreii îi omoară pe copii?

— Nu ştiu, Aaron, răspunse regele amabil. Şi fără a-l slăbi din ochi pe bătrân, ridică o mână. Un slujbaş se apropie în fugă şi-i dădu o foaie de pergament. Aici e raportul unui anume Roger din Acton care-mi arată cum faceţi de obicei. După spusele bunului Roger, de Paşte, evreii omoară în torturi cel puţin un copil creştin, punându-l într-un butoi cu uşiţă, înăuntrul căruia sunt înfipte cuie. Dintotdeauna au făcut aşa şi-o vor face mereu.

Iar după ce se mai uită pe pergament, continuă:

— „Pun copilul în butoi, apoi închid uşiţa ca să-i intre cuiele în came. Şi diavolii ăştia adună sângele scurs în vasele lor şi-l amestecă în pască”. Nu-i deloc plăcut, Aaron, spuse Henric II, privindu-l.

Apoi se uită din nou pe pergament. Ah, şi în timp ce faceţi asta râdeţi cât puteţi de tare.

— Doar ştiţi că nu-i adevărat, înălţimea Voastră.

Regele însă nici nu-l băgă în seamă, de parcă spusele bătrânului n-ar fi fost decât un clinchet pe abac.

— Însă acum, de Paştele *ăsta,* aţi început să răstigniţi copii. Bineînţeles că bunul Roger din Acton susţine că băieţelul care a fost găsit a fost răstignit – cum îl cheamă pe copil?

— Peter din Trumpington, Înălţimea Voastră, interveni slujbaşul.

— Acest Peter din Trumpington a fost răstignit şi aceeaşi soartă pare să-i aştepte şi pe ceilalţi doi copii care-au dispărut. Răstignire, Aaron.

Regele rosti încet puternicul şi teribilul cuvânt, dar el străbătu galeria rece, sporindu-şi tot mai mult puterea.

— Oamenii se agită deja să facem din micul Peter un sfânt, de parcă n-am avea şi aşa destui. Doi copii dispăruţi şi unul fără sânge în el, cu trupuşorul sfârtecat, găsit în mlaştini, Aaron. V-ajunge să faceţi de câteva ori pască.

Henric coborî de pe masă şi porni prin galerie, urmat de bătrân, lăsând în spate ţârâitul greierilor.

Regele îşi trase un taburet de sub o fereastră şi făcu vânt cu piciorul altuia, înspre Aaron.

— Şezi.

În acest capăt al galeriei era mai linişte; aerul

umed şi aspru care intra prin ferestrele fără geamuri îl făcu pe bătrân să tremure. Dintre ei doi, Aaron avea haine mai bogate. Henric al II-lea era îmbrăcat ca un vânător, destul de neglijent. Curtenii reginei sale îşi ungeau părul cu creme şi se parfumau cu ulei de trandafir, Henric însă mirosea a cai şi a sudoare. Mâinile îi erau bătucite, iar părul roşu de pe capul rotund ca o ghiulea îi era tuns scurt. Cu toate acestea, se gândi Aaron, nimeni nu l-ar fi luat drept altceva decât ceea ce era – stăpânul unui imperiu care se întindea de la hotarele Scoţiei până în Pirinei.

Aaron aproape că-l iubea şi l-ar fi putut iubi fără reţinere dacă acest om n-ar fi fost atât de îngrozitor de imprevizibil. Când acest rege avea toane, nu mai ţinea cont de nimic şi oamenii mureau.

— Dumnezeu vă urăşte pe voi, evreii, Aaron. Voi i-aţi omorât Fiul.

Aaron închise ochii, aşteptând.

— Şi Dumnezeu mă urăşte şi pe mine.

Aaron deschise ochii. Vocea regelui se ridică într-un hohot, umplând galeria ca o trâmbiţă deznădăjduită.

— Preamilostive Dumnezeu, iartă-l pe regele Tău nefericit şi plin de căinţă. Ştii doar cum m-a înfruntat Thomas Becket în tot ce am făcut şi atunci, în mânia mea, i-am cerut moartea. *Pecavi, pecavi,* pentru că o mână de cavaleri mi-au luat de bună mânia şi s-au dus să-l omoare, crezând că mă

bucură, iar pentru această mârşăvie, Tu, în dreptatea Ta, ţi-ai întors faţa de la mine. Sunt un vierme, *mea culpa*, *mea culpa, mea culpa.* Mă târăsc în faţa mâniei Tale în vreme ce arhiepiscopul Thomas este primit în slava Ta şi stă de-a dreapta scumpului Tău Fiu, Domnul nostru Iisus Hristos.

Capetele s-au întors. Penele au rămas în aer, abacele au amuţit.

Henric s-a oprit şi s-a bătut în piept, continuând apoi cu vocea-i obişnuită:

— Şi dacă nu mă înşel, cred că şi lui Dumnezeu îi stă ca un ghimpe-n coastă, ca şi mie. Se aplecă apoi, puse un deget sub bărbia lui Aaron din Lincoln şi o ridică. Din clipa în care mizerabilii ăia l-au ciopârţit pe Becket, am devenit vulnerabil. Biserica vrea răzbunare: îmi vrea ficaţii, prăjiţi şi sfârâind, vrea răsplată şi trebuie s-o aibă. Şi mai ales vrea ce-a vrut dintotdeauna, alungarea evreilor din creştinătate.

Slujbaşii se apucaseră din nou de lucru.

Regele flutură documentul pe care-l avea în mână pe sub nasul evreului.

— Asta-i o petiţie, Aaron, care cere ca toţi evreii să fie alungaţi din regatul meu. În clipa asta, o copie exactă, scrisă tot de maestrul Acton, mânca-i-ar câinii iadului „podoabele", e în drum spre papă. Se foloseşte de copilul ucis la Cambridge şi de dispariţia celorlalţi pentru a cere alungarea neamului tău şi, dată fiind moartea lui

Becket, nu pot să refuz pentru că dacă o fac, îl vor convinge pe Sanctitatea Sa să mă excomunice şi să-mi pună tot regatul sub interdict. Mintea ta pricepe ce-i ăla interdict? Înseamnă să fiu aruncat în beznă; copiii rămân nebotezaţi, nu se mai fac cununii, morţii rămân neîngropaţi fără binecuvântarea Bisericii. Şi orice parvenit cu nădragii plini de rahat îmi poate contesta dreptul la domnie.

Hernie se ridică în picioare şi începu să se plimbe, oprindu-se să îndrepte colţul câte unei draperii mişcate de vânt.

— Nu simt eu un rege bun, Aaron? întrebă el peste umăr.

— Ba sunteţi, înălţimea Voastră. Răspunsul bun. Şi adevărat.

— Nu sunt eu bun cu evreii mei, Aaron?

— Ba sunteţi, înălţimea Voastră. Chiar că sunteţi.

Şi asta era adevărat. Henric îşi sugea evreii de impozite ca un ţăran vaca, dar nu era alt monarh în lume mai bun cu ei, nici vreunul care să menţină atâta ordine în regat, încât evreii erau aici mai în siguranţă decât în oricare altă ţară. Veneau de peste tot, din Franţa şi din Spania, din statele cruciate şi din Rusia ca să se bucure de privilegiile şi de ocrotirea pe care le găseau doar în Anglia Plantageneţilor.

Unde ne-am putea duce? se gândea Aaron. Doamne, Doamne, nu ne trimite iar în pustiu. Dacă

nu mai putem avea parte de Ţara Făgăduinţei, lasă-ne cel puţin să trăim sub acest faraon care ne ocroteşte.

— Cămătăria e un păcat, dădu Henric din cap. Biserica e împotriva ei şi nici nu vrea să-şi ştie credincioşii mânjindu-şi sufletele cu aşa ceva. O lasă pe seama voastră, a evreilor, care n-aveţi suflet. Bineînţeles că asta nu împiedică Biserica să se împrumute de la voi. *Câte* catedrale s-au ridicat pe împrumuturile voastre personale?

— Lincoln, înălţimea Voastră, începu Aaron să numere pe degetele-i tremurătoare, artritice. Peterborough, St Albans, după aia mai sunt nouă mănăstiri cisterciene, după aia…

— Da, da. Adevărul e că o şeptime din venitul meu anual vine din impozitele pe care le iau de la voi. Şi Biserica vrea să scap de voi. Regele era iar în picioare şi, din nou, silabele dure, angevine, explodară în galerie. Nu păstrez eu pacea în regatul meu cum n-a mai făcut nimeni până acum? Doamne Sfinte, *cum cred ei că se poate face asta?*

Slujbaşii speriaţi îşi scăpară penele şi dădură din cap.

Ba da, înălţimea Voastră. Aşa e, înălţimea Voastră.

— Ba da, înălţimea Voastră, spuse Aaron.

— Nu prin rugăciune şi post. Să ştii asta. Henric se liniştise din nou. Am nevoie de bani să-mi echipez armata, să plătesc judecătorii, să liniştesc revoltele de peste hotare şi pentru năravurile ale

dracului de scumpe ale neveste-mii. Pacea înseamnă bani, Aaron, iar banii, pace. Îl apucă pe bătrân de piept şi îl trase mai aproape: Cine omoară *copiii?*

— Nu noi, înălţimea Voastră. Înălţimea Voastră, nu ştim.

Preţ de o clipă unică, ochii albaştri înfricoşători, cu gene scurte, aproape invizibile, scrutară sufletul lui Aaron.

— Nu ştim, nu? întrebă regele. Îi dădu drumul bătrânului, îi îndreptă haina, cu faţa încă foarte aproape, iar vocea o şoaptă blândă: Dar cred că ar trebui să aflăm, nu? Iute.

În timp ce ofiţerul îl însoţea pe Aaron din Lincoln spre scară, se auzi din nou vocea lui Henric al II-lea.

— O să-mi fie dor de voi, de evrei, Aaron.

Bătrânul se întoarse. Regele zâmbea sau cel puţin dinţii lui mici şi rari se dezgoliseră într-un fel de zâmbet.

— Dar mai mult o să vă fie vouă dor de mine.

După câteva săptămâni, în Italia de Sud, Gordinus Africanul îşi miji amabil ochii către oaspetele său şi-i făcu cu degetul. Ştia cum îl cheamă, îi fusese anunţat cu mare pompă: „De la Palermo, reprezentantul preamilostivului nostru rege, Mordecai fil Berachyah”. Îl ştia şi după figură, deşi Gordinus recunoştea cel mai bine oamenii după bolile lor.

— Hemoroizi, spuse el în cele din urmă, triumfător. Ai avut hemoroizi. Ce-ţi fac?

Mordecai fil Berachyah nu se pierdea uşor cu firea; ca secretar personal al regelui Siciliei şi deţinător al tainelor regale, nici nu-şi permitea aşa ceva. Bineînţeles că s-a simţit jignit – doar nu discuţi despre hemoroizi aşa, în public dar faţa lui mare rămase impasibilă, iar vocea calmă.

— Am venit să văd dacă Simon din Neapole a pornit cu bine.

— Ce să pornească? întrebă Gordinus interesat.

Întotdeauna e greu, se gândi Mordecai, să ai de-a face cu un geniu, iar când începe să decadă, ca în cazul de faţă, e aproape imposibil. Aşa că se hotărî să folosească autoritatea pluralului maiestăţii.

— Dacă a pornit spre Anglia, Gordinus. Simon Menahem din Neapole. L-am trimis pe Simon din Neapole în Anglia să se ocupe de nişte probleme pe care le au evreii acolo.

Le veni în ajutor secretarul lui Gordinus, care se îndreptă spre un perete acoperit cu nişe din care se iţeau suluri de pergament.

— Vă amintiţi, domnule, îl încurajă el ca pe un copil. Am primit o scrisoare de la rege... oh, Doamne, a mutat-o.

Avea să dureze. Seniorul Mordecai se plimba greoi, uitându-se la pardoseala decorată cu amoraşi care pescuiau; era romană, avea cel puţin

o mie de ani. Era o vilă de-a lui Hadrian, asta trebuie să fi fost.

Doctorii ăştia nu se descurcă rău. Mordecai lăsă la o parte faptul că propriul lui palat din Palermo era pardosit cu marmură şi aur.

Se aşeză pe bancheta din piatră de pe balconul deschis, care îi oferea priveliştea oraşului de jos şi, dincolo de el, a mării Tireniene, de un albastru-turcoaz.

— Înălţimea Sa are nevoie de o pernă, Gaius, spuse Gordinus, întotdeauna pe faţă ca doctor, dacă nu altfel.

A fost adusă perna. De asemenea, curmale şi vin.

— Astea sunt îngăduite, domnul meu? întrebă Gaius cu teamă.

În anturajul regelui, ca şi în întreg Regatul Siciliei şi în toată Italia de Sud, erau atâtea credinţe şi rase – arabi, lombarzi, greci, normanzi şi, ca în cazul lui Mordecai, evrei – încât o trataţie putea constitui oricând o încălcare a uneia dintre numeroasele norme religioase.

Înălţimea Sa dădu din cap; se simţea mai bine. Perna îi făcea bine la spate, briza mării îl răcorea, vinul era bun. De ce să se simtă jignit de francheţea unui bătrân; de fapt, după ce termină cu treaba, chiar o să deschidă subiectul hemoroizilor; ultima dată, tot Gordinus îl vindecase. Acesta era, în fond, oraşul tămăduirii şi dacă putea fi cineva considerat decanul marii şcoli

medicale de aici, atunci acesta era Gordinus Africanul.

Îl privi pe bătrânul care, uitând că are un oaspete, revenise la manuscrisul pe care îl citea. Întinzând pana spre cerneală, îi văzu pielea smeadă atârnându-i pe braţ. Ce era? Tunisian? Maur?

Când sosise la vilă, Mordecai îl întrebase pe majordom dacă trebuie să-şi scoată încălţămintea înainte de a intra.

— Am uitat ce religie are stăpânul tău.

— Şi el, Înălţimea Voastră.

Doar la Salerno, se gândea acum Mordecai, îşi uită oamenii obiceiurile şi Dumnezeul pentru a se închina vocaţiei lor.

Nu prea era de acord: foarte frumos, fără îndoială, dar vechile legi erau încălcate, cadavrele disecate, femeile scăpate de pruncii nedoriţi, ba li se dădea voie să şi practice, trupurile erau ciopârţite de chirurgie.

Veneau cu sutele, oameni care auziseră de Salerno şi băteau drumul până aici, uneori pentru ei, alteori aducându-şi bolnavii, trecând deşerturi, stepe, mlaştini şi munţi, ca să se vindece.

Uitându-se în jos, spre labirintul de acoperişuri, turle şi cupole şi sorbind din vin, Mordecai se minuna, şi nu întâia dată, că în acest oraş, nu la Roma, nu la Paris, nu la Constantinopol, nu la Ierusalim, s-a dezvoltat cea mai bună şcoală de medicină din lume.

Chiar în clipa aceea, dangătul clopotelor de la mănăstire, anunţând rugăciunea de la ora trei după-amiaza, s-a suprapus chemării muezinului de la moschei şi s-a luat la întrecere cu vocile cantorilor de la sinagogă – o cacofonie care s-a înălţat până la urechile bărbatului de pe balcon într-o harababură de tonuri majore şi minore.

Asta era, bineînţeles. Amestecul. Aventurierii normanzi, lacomi şi duri, care transformaseră Sicilia şi Italia de Sud într-un regat, fuseseră pragmatici, dar pragmatici cu perspectivă. Dacă le convenea cineva, nu le păsa cărui Dumnezeu i se închină acela. Dacă voiau să instaureze pacea – şi, prin urmare, prosperitatea – popoarele cucerite trebuiau integrate. Fără sicilieni de mâna a doua. Arabă, greaca, latina şi franceza – limbi oficiale. Orice om poate avansa dacă e capabil.

N-ar trebui să mă plâng, se gândi el. În fond, el, ca evreu, lucra împreună cu creştini ortodocşi şi cu catolici papistaşi pentru un rege normand. Galera care l-a adus aparţinea flotei regale siciliene şi era comandată de un amiral arab.

Pe străzile din oraş, *djellaba*[2] se freca de zalele cavalereşti, caftanul de rasa călugărească, iar cei care le purtau nu numai că nu se scuipau, dar se salutau şi schimbau noutăţi, dar mai ales idei.

— Poftiţi, domnule, spuse Gaius.

— Ah, da, bineînţeles, răspunse Gordinus. Acum îmi aduc aminte... „Simon Menahem din

2 Veşmânt tradiţional, lung şi larg, purtat de arabi (n. tr.).

Neapole pleacă pe mare într-o misiune specială…” hmmm, hmmm… „evreii din Anglia sunt probabil în pericol… Copii englezi torturaţi şi ucişi…” Oh, Doamne, „… se dă vina pe evrei…” Oh, Doamne, Doamne. „Vi se porunceşte să găsiţi şi să trimiteţi cu mai sus-numitul Simon o persoană foarte pricepută în procese morbide, care să vorbească atât limba engleză, cât şi ebraică, dar să nu bârfească în niciuna”. Zâmbi spre secretarul său. Şi am găsit, nu?

Secretarul se foi.

— A cam fost o problemă, atunci…

— Bineînţeles că a fost, doar îmi aduc aminte perfect. Şi nu e doar expertă în procese morbide, ci vorbeşte latina, franceza, greaca, dar şi limbile cerute. Un învăţăcel pe cinste. I-am spus şi lui Simon, pentru că mi s-a părut puţin îngrijorat. I-am zis că n-ar fi putut găsi pe cineva mai bun.

— Excelent. Mordecai se ridică. Excelent.

— Da, spuse Gordinus triumfător. Cred c-am respectat întocmai ce ne-a cerut regele, nu Gaius?

— Până la un punct, stăpâne.

Era ceva în atitudinea servitorului – Mordecai avea ochi pentru astfel de lucruri. Şi de ce, se gândi el acum, să fi fost Simon din Neapole îngrijorat din cauza celui ales ca să-l însoţească?

— Apropo, ce mai face regele? întrebă Gordinus. S-a rezolvat micul necaz?

Ignorând micul necaz al regelui, Mordecai i se adresă direct lui Gaius.

— Pe cine a trimis?

Gaius privi spre stăpânul său care-şi reluase cititul şi îşi coborî vocea.

— În acest caz, s-a ales o persoană mai puţin obişnuită şi m-am întrebat…

— Ascultă, omule, această misiune e foarte delicată. Nu a ales un oriental, nu? Un gălbejit? Ca să iasă-n evidenţă în Anglia ca o lămâie?

— Nu, nu, li se alătură Gordinus.

— Atunci pe cine ai trimis?

Gordinus îi spuse. Lui Mordecai nu i-a venit să creadă.

— Ai trimis… pe cine?

Gordinus îi spuse din nou.

Ţipătul lui Mordecai s-a alăturat celorlalte ţipete care au sfâşiat acel an.

— Idiotule, bătrân nebun şi idiot.

Capitolul 2

Anglia, 1171

— Stareţul nostru e pe moarte, spuse călugărul. Era tânăr şi disperat. Stareţul Geoffrey e pe moarte şi nu are unde să-şi pună capul. Împrumutaţi-ne căruţa voastră, pentru numele lui Dumnezeu!

Tot alaiul l-a văzut certându-se cu fraţii lui călugări asupra locului în care ar trebui să-şi petreacă stareţul lor ultimele clipe lumeşti, ceilalţi

doi preferând catafalcul deschis al stareţei, sau chiar pământul, căruţei cu coviltir a păgânilor.

De fapt, grupul de oameni înveşmântaţi în negru se strânsese atât de tare în jurul stareţului care se zvârcolea de durere, dându-i sfaturi, încât păreau nişte ciori ce zboară în jurul unui stârv.

Călugăriţa cea mititică a stareţei îi tot împingea un obiect.

— Asta-i chiar încheietura de la degetul sfântului, Sfinţia Voastră. Vă implor s-o mai puneţi încă o dată. Da data asta, însuşirea lui miraculoasă…

Vocea ei dulce era aproape acoperită de vorbele mai puternice ale clericului numit Roger din Acton, care-l sâcâia pe bietul stareţ încă de la Canterbury.

— Adevărata încheietură a unui adevărat sfânt răstignit. Trebuie să crezi…

Până şi stareţa îşi făcea cunoscută preocuparea.

— Dar pune-o acolo unde te doare şi roagă-te mai tare, stareţe, că drăguţul de Sfântul Peter ştie el ce să facă.

Problema a fost lămurită chiar de stareţ care, printre urlete profane şi de durere, a dat de înţeles că preferă să meargă oriunde, într-un loc oricât de păgân numai să scape de stareţă, de clericul cel pisălog şi de nenorociţii de gură-cască ce stau şi se uită cum se zbate el în chinurile morţii. Doar nu dădea spectacol, a spus el destul de răspicat.

(Câţiva ţărani care treceau pe acolo s-au oprit şi ei şi s-au amestecat în alai, uitându-se cu interes la zvârcolirile stareţului.)

Aşa că rămânea căruţa ambulanţilor. Şi astfel, tânărul călugăr a făcut apel la ocupanţii masculini ai atelajului în franceza normandă, sperând că-l vor înţelege – până acum, bărbaţii şi femeia care era cu ei fuseseră auziţi vorbind într-o limbă străină.

O clipă, i s-a părut că nu înţeleg nimic. Apoi femeia – una mică şi îmbrăcată urât – l-a întrebat:

— Ce-a păţit?

Călugărul i-a făcut semn cu mâna să plece.

— Du-te de-aici, fată, asta nu-i treabă de muieri.

Cel mai scund dintre cei doi bărbaţi s-a uitat cu oarecare îngrijorare spre fata care s-a retras.

— Bineînţeles, hm…?

— Sunt fratele Ninian.

— Eu sunt Simon din Neapole. Iar domnul acesta e Mansur. Bineînţeles, frate Ninian, bineînţeles că vă punem căruţa la dispoziţie. Ce-l doare pe părintele stareţ?

Fratele Ninian le-a spus.

Expresia sarazinului nu s-a schimbat, probabil că nu se schimba niciodată, dar Simon din Neapole s-a arătat plin de înţelegere; nici nu-şi putea imagina ceva mai rău.

— Ba s-ar putea să-l ajutăm chiar mai mult, spuse el. Tovarăşul meu vine de la şcoala de medicină din Salerno.

— Doctor? E doctor? Călugărul o şi luase la goană spre stareţ, strigând cât putea. Simt din Salerno. Smeadul e doctor. Doctor din Salerno.

Numele în sine echivala cu medicina; toată lumea auzise de el. Iar faptul că cei trei veneau din Italia îi făcea şi mai ciudaţi. Cine să ştie cum arată italienii?

Femeia veni la căruţă, lângă tovarăşii ei. Mansur se uita la Simon cu o privire de parc-ar fi vrut să-l jupoaie de viu.

— Gură-spartă ăsta a zis că sunt doctor la Salerno.

— Am spus eu aşa ceva? Cum să fi spus? se mira Simon îndepărtându-şi mâinile. *Am spus* „tovarăşul meu” …

Mansur însă îşi întoarse atenţia asupra femeii.

— Necredinciosul nu se poate pişa, îi spuse el.

— Vai de sufletul lui, întări Simon. De unsprezece ore. Zice c-o să explodeze. Îţi poţi imagina aşa ceva, domniţă doctor? Să se înece în propriile-i fluide?

Femeia îşi putea imagina; nici nu-i de mirare că omul o luase razna. Putea să şi pocnească, dacă nu el, cel puţin băşica. O hibă bărbătească, văzuse doar pe masa de disecţie. Gordinus făcuse o disecţie chiar pe un astfel de caz şi a spus că pacientul ar fi putut fi salvat dacă… dacă… da, asta era. Şi tatăl ei vitreg i-a povestit c-a văzut aceeaşi procedură în Egipt.

— Hm, făcu ea.

Simon era ca un uliu.

— Îl poţi ajuta? Dumnezeule, dacă se vindecă, va fi un avantaj incalculabil pentru misiunea noastră. Omul ăsta e foarte influent.

N-avea nicio legătură cu influenţa lui; Adelia nu vedea decât un semen care suferea – iar dacă nu se intervine, o să sufere până se otrăveşte cu propria-i urină. Şi dacă i-a pus un diagnostic greşit? Mai erau şi alte explicaţii pentru retenţia de urină. Dacă bâjbâie?

— Hm, făcu ea din nou, dar pe un ton schimbat.

— E riscant? Şi atitudinea lui Simon era alta. S-ar putea să moară? Domniţă doctor, hai să ne mai gândim…

Nici nu-l băgă în seamă. Era gata să deschidă gura să-i ceară părerea lui Margaret, când o copleşi singurătatea morţii. Locul ocupat de doica ei din copilărie era gol şi aşa va rămâne; Margaret murise la Ouistreham.

Şi odată cu dezolarea apăru şi sentimentul de vină. Margaret n-ar fi trebuit să plece niciodată din Salerno, dar a insistat. Adelia, încântată, dar şi pentru că, de convenienţă, avea nevoie de o însoţitoare, temându-se să ia pe altcineva decât pe scumpa ei servitoare, s-a învoit. Prea greu – o călătorie de aproape o mie de mile pe mare, golful Biscaya foarte agitat –, prea mult pentru biata femeie. Apoplexie. Dragostea pe care i-a arătat-o Adeliei timp de douăzeci şi cinci de ani se

retrăsese într-un mormânt din micul cimitir de pe malul fluviului Orne, lăsând-o să înfrunte singură drumul prin Anglia, asemenea lui Ruth prin ţarina străină.

Oare ce i-ar fi zis scumpa de ea?

— „Nici nu ştiu de ce mă mai întrebi, că oricum nici n-asculţi ce-ţi spun. Eu mi-aş încerca norocul cu bietu’ om, aşa că nu-ţi mai bate capu’ cu părerea mea, că tot ce vrei faci”.

Că tot ce vreau fac.

Expresia Adeliei se îmblânzi amintindu-şi silabele cântate ale bătrânei; Margaret era sfătuitoarea şi mângâierea ei.

— Poate c-ar trebui să-l lăsăm în pace, domniţă doctor, fu de părere Simon.

— Moare.

Îşi dădea seama, la fel de bine ca şi Simon, de pericolul care-i păştea dacă operaţia n-ar fi reuşit; de când au pus piciorul în această ţară necunoscută aproape că n-a simţit decât dezolare, ciudăţenia pământului făcând să-i pară ostilă orice companie, fie ea cât de jovială. Însă în această problemă, posibila ameninţare avea la fel de mică importanţă ca şi ceea ce-ar fi avut de câştigat dacă stareţul se făcea bine. Ea era doctor; omul era pe moarte. Nu avea încotro.

Se iută în jur. Drumul, probabil din vremea romanilor, era cât se poate de drept. Spre vest, în stânga, era şes, începea regiunea mlăştinoasă din comitatul Cambridge, pajişti întunecate şi câmpuri

îmbibate de apă, scăldate într-un apus de soare roşu-aprins şi auriu. În dreapta, panta împădurită a unui deal puţin înalt şi un drumeag care ducea la el. Nimic locuibil, nicio casă, nicio colibă, nici măcar un adăpost pentru păstori.

Privirea i s-a oprit asupra şanţului, de fapt un canal, care se întindea între drum şi dealuri; îşi dădea seama, de ceva vreme, la ce i-ar folosi, aşa cum îşi dădea seama de toate darurile Naturii.

Intimitatea de care aveau nevoie. Şi lumină. Dar şi ce-ar putea găsi în şanţ. Aşa că le dădu instrucţiuni.

Se apropiară trei călugări care-l susţineau pe stareţul suferind. Roger din Acton îi însoţea protestând, îndemnându-i să apeleze la puterea moaştelor.

— Fratele Ninian zice că sunteţi doctori din Salerno, li se adresă cel mai în vârstă dintre călugări lui Mansur şi lui Simon. Puteai ascuţi cremenea pe faţa şi pe nasul lui.

Simon se uită la Mansur peste capul Adeliei, care stătea între ei.

— Avem, noi între noi, domnule, multă cunoaştere medicală, răspunse el fără a se abate niciun pic de la adevăr.

— Şi mă puteţi ajuta? strigă sugrumat stareţul.

Simon simţi un ghiont în coaste.

— Da, răspunse el plin de curaj.

Chiar şi aşa însă, fratele Gilbert se prinse de braţul bolnavului, şovăind şi neîndurându-se să dea

drumul superiorului său.

— Sfinţia Ta, nu ştim dacă oamenii ăştia sunt creştini. Ai trebuinţă de mângâierea rugăciunii. Stau cu tine.

— Taina care se va făptui se va făptui în singurătate, răspunse Simon, clătinând din cap. Între pacient şi medic e nevoie de intimitate.

— Pentru numele lui Dumnezeu, adu-mi *uşurare.*

Tot stareţul Geoffrey rezolvă disputa şi de această dată.

Fratele Gilbert fu trântit la pământ cu mângâierea sa creştină cu tot, ceilalţi doi călugări împinşi la o parte şi obligaţi să rămână aşa, cavalerul pus de pază. Clătinându-se şi bălăbănindu-se, stareţul ajunse la tăblia din spate, care era coborâtă, şi fu săltat sus de Simon şi de Mansur.

Roger din Acton alerga după căruţă.

— Sfinţia Ta, dac-ai vrea să încerci însuşirile minunate al degetului Sfântului Peter cel Mic…

— Le-am încercat şi *tot nu mă piş… se* auzi un ţipăt.

Căruţa începu să urce panta legănându-se şi dispăru printre copaci. Adelia, după ce inspectă şanţul, se luă după ea.

— Mă tem pentru el, spuse fratele Gilbert, deşi în voce i se citea mai degrabă gelozia puternică decât teama.

— Vrăjitorie. Roger din Acton nu putea să

spună nimic dacă nu ţipa. Mai bine moartea decât renaşterea în mâinile diavolului.

S-ar fi luat amândoi după căruţă, dacă nu le-ar fi barat drumul cavalerul stareţului, sir Gervase, căruia îi cam plăcea să-şi bată joc de călugări.

— A zis să staţi aici.

Sir Joscelin, cavalerul stareţei, era la fel de hotărât.

— Cred că trebuie să-l lăsăm în pace, frate.

Şi cei doi stătură împreună, cruciaţi în zale care luptaseră în Ţara Sfântă, plini de dispreţ la adresa bărbaţilor în fustă mulţumiţi să-L slujească pe Dumnezeu în locuri mai puţin primejdioase.

Dealul spre care se îndreptau era ciudat. Căruţa se hurduca pe drumeagul şerpuit spre o poiană mare, ca un inel, cu iarbă, aflată deasupra copacilor, care prindea ultimele raze de soare şi lucea precum un cap chel, verde şi monstruos, cu creştetul plat. Cei la poale fură cuprinşi de nelinişte şi restul grupului hotărî să nu meargă mai departe, acum că forţa îi era spartă, ci să poposească la marginea drumului, să poată auzi chemarea cavalerilor.

— Ce loc e ăsta? întrebă fratele Gilbert, uitându-se după căruţă, chiar dacă n-o mai vedea.

Îi răspunse unul dintre scutierii care scotea şaua de pe calul stăpânului său.

— Acolo sus e Inelul Wandlebury. Astea-s dealurile Gog Magog.

Gog şi Magog, uriaşi englezi la fel de păgâni ca

şi numele lor. Ceata creştină se strânse în jurul focului, apoi se strânse şi mai tare când, de pe cealaltă parte a drumului, dintre copacii întunecaţi se auzi vuind vocea lui sir Gervase: „Sacrificiu de sâân-geee. Vânătorul Sălbatic a pornit la vânătoare, stăpânii mei. Ah, ce grozăvie!”

Pregătindu-şi câinii pentru noapte, vânătorul stareţului Geoffrey îşi umflă obrajii şi dădu din cap.

Nici lui Mansur nu-i plăcea locul. Pe la jumătatea drumeagului, unde fusese săpat în pantă un loc neted, mai larg, smuci de hăţuri. Scoase hamurile de pe catâri – urletele stareţului din căruţă îi agitau – şi îi priponi ca să poată paşte, apoi se apucă să facă focul.

Aduseră un castron în care au turnat apă fiartă. Adelia a băgat în ea tot ceea ce adunase din şanţ şi se gândea.

— Trestie? întrebă Simon. Pentru ce?

I-a spus şi Simon se îngălbeni.

— 1, tu… nu te lasă… călugăr.

— E pacient. Învârti tulpinile de trestie şi alese două, scuturându-le de apă. Pregătiţi-l.

— Să-l pregătim? Nimeni nu poate fi pregătit pentru aşa ceva. Domniţă doctor, credinţa mea în tine e nemărginită, dar… pot să te-ntreb… ai mai făcut asta?

— Nu. Unde mi-e taşca?

Se luă după ea, prin iarbă.

— Dar ai mai văzut cum se face, nu?

— Nu. Pe coastele Atotputernicului, lumina e

prea slabă. Două felinare, Mansur, îi strigă. Agaţă-le de cârligele din coviltir. Unde sunt cârpele? Şi se apucă să scotocească prin taşca din piele de capră în care-şi ţinea echipamentul.

— Vrei să lămurim treaba asta? întrebă Simon încercând să rămână calm. N-ai mai făcut şi nici n-ai mai asistat la o aşa operaţie.

— Nu, ţi-am mai spus. Îl privi. Gordinus mi-a zis odată despre ea. Şi Gershom, tatăl meu vitreg, mi-a descris-o după o vizită în Egipt. A văzut-o pictată într-un mormânt antic.

— Picturi dintr-un mormânt egiptean antic? Simon rosti fiecare cuvânt cu aceeaşi greutate. Erau colorate?

— Nu văd de ce n-ar merge, îi răspunse ea. Cu ceea ce ştiu eu din anatomia bărbătească, e pasul logic pe care trebuie să-l fac.

Şi o porni prin iarbă, dar Simon se repezi s-o oprească.

— Putem urmări această logică un pic mai departe, domniţă doctor? Eşti pe cale de a face o operaţie, poate că o operaţie *periculoasă...*

— Da. Cred că ar putea să fie.

— ... unui prelat destul de important. Prietenii lui aşteaptă acolo... Şi Simon din Neapole arătă spre poalele dealului, în întuneric. Nu se bucură toţi din cale-afară că ne amestecăm. Suntem străini şi nu însemnăm nimic în ochii lor. Pentru a continua, trebui să-i sară în faţă, pentru că ea se îndrepta neabătută spre căruţă. S-ar putea – nu

spun c-o să se întâmple aşa –, dar s-ar put*ea ca acei* prieteni să aibă logica lor şi dacă moare stareţul să ne spânzure pe toţi trei ca pe nişte cârpe logice de sfoara de uscat rufe. Şi vin şi te întreb din nou: n-ar trebui să lăsăm Natura să-şi urmeze cursul? Te întreb doar.

— Omul e pe *moarte,* maestre Simon.

— Eu… Apoi lumina felinarului lui Mansur căzu pe faţa femeii şi el se dădu înapoi, învins. „Da, Becca mea ar face acelaşi lucru”. Rebecca era soţia lui, etalonul după care măsura toată mila omenească. Începe, doctore.

— Am nevoie de ajutorul vostru.

El îşi ridică mâinile şi le lăsă apoi să cadă.

— Îl ai. Şi o însoţi, oftând şi bombănind. Doamne, şi ce era rău dacă Natura-şi urma cursul? Eu numai atâta întreb.

Mansur aşteptă ca cei doi să se urce în căruţă, apoi se întoarse cu spatele la ea, îşi încrucişă braţele şi se puse de pază.

Ultima rază din soarele ce apunea pieri şi ea, dar luna nu apăruse încă, lăsând mlaştina şi dealul în întuneric.

Jos, la marginea drumului, o siluetă voinică se desprinse de lângă grupul de pelerini strâns în jurul focului, ca şi cum s-ar fi dus să-şi facă nevoile. Nevăzută în întuneric, trecu drumul şi, cu o agilitate surprinzătoare pentru greutatea pe care-o avea, sări şanţul şi dispăru în tufişurile de la

marginea drumeagului. Înjurând în tăcere rugii care-i sfâşiau mantia, începu să urce spre locul unde se afla căruţa, amuşinând ca să simtă mirosul catârilor, zărind câteodată şi o geană de lumină printre copaci.

Se opri încercând să asculte ce vorbeau cei doi cavaleri care stăteau ca nişte statui neînduplecate pe drumeagul pe care o luase căruţa, acoperitoarele de nas ale coifurilor lor făcând practic imposibil să-şi dea seama care-i unul şi care-i celălalt.

Îl auzi pe unul dintre ei spunând ceva de Vânătorul Sălbatic.

— …Dealul Diavolului, fără îndoială că ăsta-i, se auzi limpede răspunsul tovarăşului său. Niciun ţăran nu se apropie de locul ăsta şi tare-aş fi vrut să nu ne fi apropiat nici noi. Ia, dă-mi mie nişte sarazini, oricând.

Ascultătorul se închină şi continuă să urce, păşind cu mare grijă. Nevăzut, trecu de arab, încă o statuie în lumina lunii. În cele din urmă ajunse la un loc de unde se putea uita în jos, la căruţa pe care felinarele o făceau să pară un opal lucitor pe o catifea neagră.

Se aşeză şi el. Tufişurile din jur fremătau de fojgăiala vieţuitoarelor nepăsătoare pe solul pădurii. Deasupra, o bufniţă care vâna scoase un ţipăt ascuţit.

Dinspre căruţă se auzi dintr-odată un fel de bolboroseală, iar apoi o voce care spuse limpede:

„Stai pe spate, n-o să te doară. Maestre Simon, ridică-i rasa”.

Apoi îl auzi pe stareţul Geoffrey întrebând răstit:

— Ce face femeia acolo? Ce are în mână?

— Stai culcat, Sfinţia Ta, îi răspunse omul căruia i se spusese maestrul Simon. Închide ochii. Să ştii că domniţa asta ştie ce face.

— Da eu nu ştiu, se auzi iar vocea panicată a stareţului: Am dat de-o vrăjitoare. Doamne, ai milă de mine, femeia asta îmi smulge sufletul prin sulă.

Şi din nou vocea mai subţire, severă, concentrată:

— Stai liniştit, naiba să te ia. Vrei să-ţi pocnească băşica? Ţine-i penisul, maestre Simon. Sus, trebuie să am cale liberă.

Stareţul scheună.

— Castronul, Simon. Repede, castronul. Ţine-l acolo, *acolo.*

Urmă apoi un sunet, ca şi cum ar fi căzut ceva în apă cu un pleoscăit şi un geamăt de uşurare, aşa cum face bărbatul în focul dragostei sau când îşi goleşte băşica de conţinutul care-o chinuie.

Pe colţul de stâncă de unde stătea, perceptorul făcu ochii mari, îşi ţuguie buzele a interes, dădu din cap şi începu să coboare.

Se întreba dac-au auzit şi cavalerii ce-a auzit el. Probabil că nu, se gândi: erau prea departe de căruţă, iar glugile care le apărau capetele de fierul coifurilor atenuau sunetele. Înseamnă că numai el,

în afară de cei din căruţă şi de arab, avea ştiinţă de acest lucru atât de interesant.

Întorcându-se pe drumul pe care venise, trebui să se lase de mai multe ori pe vine, în umbră; uimitor cât de mulţi pelerini se aventurau în această noapte pe dealuri, în ciuda întunericului.

Îl văzu pe fratele Gilbert, încercând probabil să descopere ce se întâmpla în căruţă. Apoi pe Hugh, vânătorul stareţei, care avea acelaşi interes, sau poate că cerceta locurile de vânat, cum se cuvine să facă un vânător. Şi ce era oare cu forma aceea neclară, ca de femeie, care se strecura printre copaci? Nevasta negustorului care căuta un loc mai dosnic să-şi facă nevoile? O călugăriţă cu aceleaşi treburi? Sau un călugăr?

Nu-şi dădea seama.

Capitolul 3

Venirea zorilor îi găsi pe pelerinii de la marginea drumului plini de rouă şi iritaţi. Stareţa se răsti nemulţumită la cavalerul ei când acesta veni s-o întrebe cum şi-a petrecut noaptea.

— Şi dumneata pe unde-ai umblat, sir Joscelin?

— L-am păzit pe stareţ. Era în mâinile străinilor şi s-ar fi putut să aibă nevoie de ajutor.

Stareţei însă puţin îi păsa.

— El a vrut aşa. Eu aş fi plecat astă-noapte dac-ai fi fost cu noi să ne aperi. Nu sunt mai mult de şase mile până la Cambridge. Sfântul Peter cel

Mic îşi aşteaptă de prea multă vreme racla în care să-şi odihnească oasele.

— Ar fi trebuit să aduci şi moaştele, Sfinţia Ta.

Stareţa nu fusese la Canterbury doar în pelerinaj, ci şi ca să ia racla ce le fusese comandată aurarilor Sfântului Thomas Becket acum un an. După ce moaştele noului sfânt al mănăstirii, care acum se aflau într-o ladă, la Cambridge, îşi vor găsi odihna în raclă, stareţa se aştepta la lucruri mari.

— I-am adus sfânta încheietură, i-o reteză ea, şi dacă stareţul Geoffrey ar fi avut credinţa pe care trebuia s-o aibă, i-ar fi fost de ajuns ca să se facă bine.

— Da chiar şi aşa, maică stareţă, nu-l puteam lăsa pe bietul stareţ pe mâini străine, la aşa un necaz, nu? întrebă blând călugăriţa cea tânără.

Ba stareţa l-ar fi putut lăsa foarte bine. Nu-i plăcea niciun pic mai mult de stareţul Geoffrey decât îi plăcea lui de ea.

— Are şi el cavalerul lui, nu?

— Noaptea e nevoie de doi, spuse sir Gervase, unul care să stea de pază cât doarme celălalt.

Se aprindea cam repede. Oricum, cei doi cavaleri aveau ochii roşii ca şi cum n-ar fi dormit niciunul.

— Şi eu ce somn am avut? Aici a fost tot timpul un du-te-vino. Şi *el* de ce-ar avea nevoie de pază de dublă?

Mare parte din resentimentele apărute între

mănăstirea de maici Sfânta Radegund şi canonicul de la Sfântul Augustin din Bamwell se datorau bănuielii stareţei Joan cum că stareţul ar fi gelos din cauza minunilor înfăptuite de moaştele Sfântului Peter cel Mic la mănăstirea ei. Acum, într-o raclă ca lumea, faima lor se va răspândi, credincioşii care vor veni la ele le vor rotunji veniturile, minunile vor spori şi la fel de sigur va spori şi invidia stareţului Geoffrey.

— Haideţi să plecăm înainte de a se pune pe picioare, îi îndemnă ea privind în jur. Şi unde-i Hugh cu ogarii mei? Doar nu s-a dus dracului cu ei pe deal?

Sir Joscelin a plecat imediat în căutarea vânătorului recalcitrant. Sir Gervase, care-şi avea propriii ogari în haita lui Hugh, s-a luat după el.

Stareţul prindea puteri după o noapte de somn bun. Stătea pe un buştean şi mânca ouă dintr-o tigaie, lângă focul salernezilor, neştiind ce să întrebe mai întâi.

— Sunt uluit, maestre Simon, spuse el.

Bărbatul scund din faţa lui dădu din cap cu bunăvoinţă.

— Vă înţeleg, părinte stareţ. *Certum est, quia impossibile.*

Faptul că un amărât de negustor ambulant cita din Tertulian îl uimi încă şi mai tare pe stareţ. Cine erau oamenii ăştia? Oricum, individul a pus punctul pe i: aşa trebuie să fie, pentru că era imposibil. Dar

să le ia pe rând.

— Unde s-a dus fata?

— Îi place să se plimbe pe dealuri, să cerceteze Natura, să adune ierburi.

— Cu dealul ăsta trebuie să fie atentă. Cei de pe-aici se ţin departe de el; zic că Inelul Wandlebury este ascunzişul Vânătorului Sălbatic şi al vrăjitoarelor.

— Mansur o însoţeşte întotdeauna.

— Sarazinul? Stareţul Geoffrey se considera un om cu vederi largi. Acum era recunoscător, dar şi dezamăgit. Înseamnă că-i vrăjitoare?

Simon tresări.

— Sfinţia Voastră, vă implor... Vă rog să nu rostiţi acest cuvânt în prezenţa ei... E medic şi e foarte pregătită. Apoi, după o pauză, adăugă: Într-un fel. Şi, din nou, apelă la un lucru cât se poate de adevărat: Şcoala din Salerno le îngăduie şi femeilor să profeseze.

— Am auzit şi eu asta, răspunse stareţul. La Salerno zici? N-am crezut, aşa cum nu cred că vacile pot zbura. Acum trebuie să mă uit şi după vaci pe deasupra capului.

— Aşa ar trebui.

Stareţul mai luă câteva îmbucături, apoi se uită în jur, bucurându-se de verdeaţa primăverii şi de ciripitul păsărelelor, cum nu mai făcuse de mult. Reevalua faptele. Deşi nerespectabil, acest mic grup era totuşi învăţat şi în acest caz nu era ceea ce părea.

— M-a salvat, maestre Simon. A învăţat operaţia asta anume la Salerno?

— Cred că de la cei mai buni doctori egipteni.

— Extraordinar. Spune-mi care este onorariul.

— Nu primeşte bani.

— Adevărat? Cu fiece clipă, lucrurile deveneau tot mai ciudate; şi bărbatul acesta şi femeia păreau săraci lipiţi.

— M-a înjurat, maestre Simon.

— Pentru asta vă rog s-o scuzaţi. Ştie o mulţime de lucruri, dar nu prea ştie cum să se poarte cu un bolnav.

— Aşa e. Şi nici tertipuri femeieşti după câte-şi dădea seama stareţul. Iartă necuviinţa unui bătrân, dar, ca să nu fac vreo greşeală, de care dintre voi e... apropiată?

— De niciunul, Sfinţia Voastră. Negustorul era mai degrabă amuzat decât supărat. Mansur e servitorul ei, e eunuc: o nenorocire care s-a abătut asupra lui. Iar eu le sunt credincios soţiei şi copiilor mei, care se află la Neapole. Nu e nimic de felul ăsta între noi. Suntem aliaţi datorită împrejurărilor.

Iar stareţul, deşi nu era uşor de amăgit, l-a crezut, dar i-a stârnit şi mai tare curiozitatea. Ce naiba făceau cei trei aici?

— Şi totuşi, răspunse el tare şi serios, trebuie să-ţi spun că, indiferent cu ce treabă aţi venit la Cambridge, o să aveţi necazuri din cauza convieţuirii voastre. Domniţa doctor ar trebui să aibă o însoţitoare.

De această dată cel surprins fu Simon, iar stareţul Geoffrey îşi dădu seama că bărbatul din faţa lui vede într-adevăr în femeie doar o tovarăşă.

— Cred că da, spuse Simon. Când am plecat în misiune avea una, doica ei din copilărie, dar era bătrână şi a murit pe drum.

— Vă sfătuiesc să găsiţi pe altcineva. Ziceai de-o misiune, continuă el după o pauză. Îmi pot îngădui să-ntreb despre ce-i vorba?

Simon părea să ezite.

— Maestre Simon, spuse stareţul Geoffrey, bănuiesc că n-aţi bătut atâta cale de la Salerno numai ca să vindeţi leacuri. Dacă aveţi o misiune gingaşă, spune-mi fără pedeapsă. Şi pentru că bărbatul încă se codea, stareţul plescăi din limbă în faţa unui lucru atât de neîndoielnic. Acum, chiar aşa, maestre Simon, mi-ai ţinut „podoabele” în mână. Crezi că ţi-aş trăda încrederea când dumneata poţi să te răzbuni oricând şi să-i spui crainicului oraşului că eu, stareţul de la Sfântul Augustin, om de vază la Cambridge şi, acum mă laud, chiar şi mai departe, nu numai că mi-am lăsat mădularul cel mai tainic în mâinile unei femei, ci şi că aceasta mi-a băgat o trestie prin el? Cum crezi, ca să-l parafrazez pe nemuritorul Horaţiu, ar suna asta în Corint?

— Ah, făcu Simon.

— Chiar aşa. Vorbeşte fără frică, maestre Simon. Ostoieşte curiozitatea unui bătrân.

Aşa că Simon i-a povestit. I-a spus că veniseră

să vadă cine-i ucidea şi-i răpea pe copiii din Cambridge. Şi să nu creadă cineva că aveau de gând să încalce drepturile mai-marilor oraşului „… doar că cercetarea făcută de autorităţi reuşeşte mai degrabă să închidă gurile decât să le deschidă, iar noi, aşa incognito şi nebăgaţi în seamă…”

Şi Simon bătu mai mult pe asta. Că nu era un amestec în treburile altora. Dar că, de vreme ce căutarea ucigaşului se tot lungeşte… bineînţeles că e un criminal perfid şi viclean.

— Stăpânii noştri, cei care ne-au trimis, s-au gândit că eu şi domniţa doctor am fi cei mai potriviţi pentru treaba asta…

Ascultând povestea străinului, stareţul Geoffrey a aflat că Simon din Neapole era evreu. Şi a intrat în panică. Era conducătorul unui mare aşezământ mănăstiresc şi deci răspundea de starea lumii atunci când va trebui să dea socoteală Domnului, în ziua Judecăţii de Apoi, care putea să vină oricând. Şi cum să-i răspundă el Atotputernicului care a poruncit că nu există pe lumea asta decât o singură credinţă adevărată? Cum să explice el în faţa Tronului Tatălui că în ceea ce-ar fi trebuit să fie un trup perfect a pătruns o infecţie păgână? Şi că el n-a făcut nimic în legătură cu asta?

Umanismul a intrat în luptă cu învăţătura de la seminar şi a ieşit învingător. Bătălia era veche. Ce *ar fi putut* face? Nu era dintre cei care să încurajeze distrugerea; nu voia să vadă suflete,

dacă evreii aveau suflete, despărţite de trup şi trimise-n iad. Şi nu numai că era de acord cu existenţa evreilor la Cambridge, dar îi şi apăra, deşi era foarte supărat pe ceilalţi clerici care încurajau păcatul camerei şi împrumutau de la ei.

Acum şi el se vedea dator faţă de unul – chiar pentru viaţa lui. Şi dacă acest om, fie el evreu sau nu, putea rezolva misterul ce-i chinuia pe locuitorii din Cambridge, atunci stareţul Geoffrey de ce să nu-l lase? Şi totuşi, de ce o adusese cu el pe femeia aceasta doctor?

Aşa că stareţul Geoffrey ascultă mai departe povestea lui Simon şi, dacă înainte fusese uimit, acum era încurcat – şi nu în mică măsură – de sinceritatea bărbatului, trăsătură pe care n-o mai întâlnise până acum la această rasă. În loc de prudenţă, ba chiar viclenie, nu auzea decât adevărul.

Şi atunci îşi spuse: Bietul nătărău, nici nu trebuie să insişti prea mult ca să-şi descarce sacul. E prea naiv, n-are niciun pic de şiretenie. Cine l-o fi trimis pe bietul nătărău?

După ce Simon a isprăvit, s-a lăsat liniştea; nu se auzea decât o mierlă cântând dintr-un cireş sălbatic.

— Ai fost trimis de evrei ca să-i salvezi pe evrei?

— Nu, nu, stăpâne. Nu-i aşa. Cel de la care-a pornit se pare că e regele Siciliei, un normand, după cum ştii. Şi eu m-am mirat, dar cred că sunt

şi alte lucruri în joc. Oricum, de paşapoartele noastre nu s-a legat nimeni la Dover şi asta mă face să cred că oficialităţile engleze nu sunt străine de treaba noastră. Dar să fii sigur că dacă evreii din Cambridge se dovedesc vinovaţi de această crimă îngrozitoare, eu trag de bunăvoie frânghia cu care vor fi spânzuraţi.

Bun. Stareţul îl crezu.

— Dar de ce era nevoie şi de domniţa doctor, dacă-mi e îngăduit să întreb? Bineînţeles că dacă e descoperită, o asemenea *rara avis* va atrage o nedorită atenţie.

— Şi eu am avut îndoieli la început, spuse Simon.

Îndoieli? Fusese îngrozit. Nu i se spusese nimic despre sexul doctorului şi despre însoţitoare până când nu s-au îmbarcat pe vasul care urma să-i ducă în Anglia şi atunci era prea târziu ca să mai protesteze, deşi *protestase* – Gordinus Africanul, cel mai mare doctor şi cel mai naiv om luase gesticulaţia lui drept fluturări de mână în semn de bun-rămas şi *fluturase şi el mâna încântat* pe măsură ce distanţa dintre balustrada-pupa şi chei se mărea tot mai mult.

— Am avut şi eu îndoieli, repetă el, dar s-a dovedit a fi la locul ei, pricepută şi o bună vorbitoare de engleză. În plus... Simon se lumină, iar faţa lui ridată se încreţi şi mai mult a zâmbet, abătând atenţia preotului de la un subiect sensibil; ar fi vremea să dezvăluie harul deosebit al Adeliei,

deşi nu încă… După cum ar zice nevastă-mea, Dumnezeu ştie ce face. Altfel de ce-ar fi fost aici când domnia ta ai avut cea mai mare nevoie?

Părintele Geoffrey dădu încet din cap. Asta aşa era; îngenunchease deja să-i mulţumească Atotputernicului că i-o scosese în drum.

— Ne-ar fi de ajutor, înainte de a ajunge în oraş, continuă blând Simon din Neapole, să aflăm câte ceva despre uciderea copilului şi cum de au dispărut ceilalţi doi… mai spuse el, lăsând fraza neterminată.

— Copiii, spuse în cele din urmă stareţul Geoffrey cu greutate. Trebuie să-ţi spun, maestre Simon, că până am plecat noi la Canterbury, nu mai erau doi copii dispăruţi, cum ţi s-a spus dumitale, ci trei. Şi dacă nu m-aş fi legat să fac acest pelerinaj, n-aş fi plecat din Cambridge de frică să nu sporească numărul lor.

Dumnezeu să se îndure de sufletele lor, dar ne temem cu toţii că au avut aceeaşi soartă cu Peter. Au fost răstigniţi.

— Dar nu de mâinile evreilor, stăpâne. Noi nu răstignim copii.

„Voi l-aţi răstignit pe Fiul Domului, îşi spuse stareţul în gând. Biet nătărău, îndrăzneşte numai să spui că eşti evreu şi te sfârtecă în bucăţi. Şi pe doftoreasa ta la fel.

Fir-ar să fie, se mai gândi el, trebuie să mă amestec şi eu în treaba asta”. Iar cu voce tare:

— Trebuie să-ţi spun, maestre Simon, că

poporul nostru e foarte pornit împotriva evreilor. Le e frică să nu le mai ia şi alte odrasle.

— Dar s-a făcut vreo cercetare? Ce dovadă există că evreii ar fi vinovaţi?

— Au fost acuzaţi aproape imediat, îi răspunse stareţul Geoffrey, şi mă tem că nu fără temei…

Datorită harului său de anchetator, mediator, agent de recunoaştere, spion – era folosit în toate aceste activităţi de prea-puternicii care-l cunoşteau bine – oamenii gândeau că Simon Menahem din Neapole nu e altceva decât ceea ce pare. Nu puteau crede că acest omuleţ plăpând şi agitat, plin de înflăcărare, ba chiar naivitate, care dădea în vileag tot ce ştia, cât se poate de sincer, i-ar putea păcăli. Doar după ce se încheia târgul, se pecetluia alianţa, se descoperea dedesubtul afacerii, le trecea prin minte că Simon obţinuse exact ceea ce doriseră stăpânii săi. „Dar e un nătărău” îşi ziceau ei.

Şi tocmai acestui nătărău, care cântărise caracterul stareţului şi obligaţia până-n pânzele albe pe care-o avea faţă de ei, se trezi subtilul stareţ povestindu-i tot ceea ce voia să afle.

Se întâmplase cu mai bine de un an în urmă. În vinerea de dinaintea Floriilor. Peter, un copil de opt ani din Trumpington, un sat la sud-vest de Cambridge, a fost trimis de mama lui să adune mâţişori…

— Care în Anglia ţin locul frunzelor de palmier de la Florii.

Peter nici nu s-a uitat la sălciile de lângă casă şi s-a dus în susul râului Cam ca să ia crenguţe din salcia de pe malul de lângă mănăstirea de maici. Se spunea despre această salcie că e sfântă şi că a fost plantată de însăşi Sfânta Radegund.

— De parcă, făcu stareţul cu amărăciune, întrerupându-şi povestea, o sfântă nemţoaică din Evul Mediu întunecat ar fi venit taman la Cambridge să sădească un copac. Dar harpia aia – şi aici se referea la stareţa de la Sfânta Radegund – e în stare să zică orice.

Şi taman în aceeaşi zi, în vinerea de dinainte de Florii, câţiva dintre cei mai bogaţi şi mai cu faimă evrei din Anglia s-au adunat la Cambridge, acasă la Chaïm Leonis, la nunta fiicei acestuia. Peter a văzut nunta de pe malul celălalt al râului, când se ducea să adune crenguţe de salcie. Aşa că nu s-a întors acasă pe acelaşi drum, ci a trecut podul şi s-a dus în cartierul evreiesc ca să se uite la trăsurile şi la caii împodobiţi din grajdul lui Chaïm.

— Unchiul lui, al lui Peter, era grăjdarul lui Chaïm.

— Aici creştinii au voie să lucreze pentru evrei? se miră Simon de parcă n-ar fi ştiut deja răspunsul. Doamne Sfinte!

— Ah, da. Evreii sunt stăpâni serioşi. Iar Peter se ducea mereu la grajduri, ba chiar şi la bucătării, pentru că bucătăreasa lui Chaïm – care *era* evreică – îi mai dădea dulciuri, fapt ce avea să fie mai târziu considerat drept încercare de momire şi

folosit împotriva celor ai casei.

— Spuneţi mai departe, Sfinţia Voastră.

— Ei, bine, unchiul lui Peter, Godwin, era foarte ocupat cu atâţia cai pentru a mai avea şi grija copilului şi i-a spus să se ducă acasă – şi a crezut că s-a dus. Şi abia seara târziu, când a venit mama lui Peter să-l caute prin oraş, şi-au dat seama că băiatul dispăruse. Au fost alertaţi straja şi supraveghetorii râului, gândindu-se că băiatul a căzut în râul Cam. Dimineaţa, au scotocit malurile. Nimic.

Nimic timp de o săptămână. Era Vinerea Patimilor şi, cât se târau în genunchi în faţa Crucii în toate bisericile parohiale, târgoveţii şi ţăranii înălţau rugăciuni către Dumnezeu Atotputernicul pentru întoarcerea lui Peter din Trumpington.

În Lunea Paştelui, rugăciunile lor au fost ascultate. Cumplit. Trupul lui Peter a fost descoperit în râu, lângă casa lui Chaïm, prins sub un dig. Stareţul se înfioră.

— Dar atunci n-a dat nimeni vina pe evrei. Copiii mai sar, mai cad în râuri, în fântâni, în şanţuri. Nu, ne-am gândit c-a fost un accident – până când a apărut Martha, spălătoreasă. Martha stă pe strada Podului şi printre clienţii ei se numără şi Chaïm Leonis. În seara în care a dispărut micul Peter, a spus ea, se dusese cu un coş cu rufe curate la uşa din spate a casei lui Chaïm. Fiind deschisă, a intrat...

— Şi a dus rufele aşa de târziu? şi-a exprimat

Simon nedumerirea.

Stareţul Geoffrey a lăsat capul în jos.

— Cred că Martha a fost curioasă; nu mai văzuse niciodată o nuntă evreiască. La fel ca noi toţi, de altfel. Ei, şi a intrat. Partea din spate a casei era pustie, ceremonia era în grădina din faţă. Şi uşa unei camere care dădea în sală era întredeschisă.

— Altă uşă deschisă? întrebă Simon, mirându-se din nou.

Stareţul l-a privit.

— Ai mai auzit povestea?

— Vă rog să mă scuzaţi, continuaţi, vă implor.

— Foarte bine. Martha s-a uitat în cameră şi a văzut, *zice* că a văzut, un copil care atârna cu mâinile prinse de-o cruce. S-a speriat, dar n-a mai apucat să facă altceva deoarece chiar atunci a trecut pe acolo nevasta lui Chaïm şi a blestemat-o şi ea a fugit.

— Fără să anunţe straja?

— Aici e punctul slab din povestea ei, clătină din cap stareţul. Dacă – *dacă* – Martha a văzut trupul când zice că l-a văzut, *nu* a anunţat straja. Nu a anunţat pe nimeni decât *după* ce a fost găsit cadavrul micului Peter. Abia atunci i-a şoptit unei vecine ce a văzut, iar vecina s-a dus la castel şi i-a spus şerifului. Şi imediat după asta au apărut o mulţime de dovezi. Pe poteca de lângă casa lui Chaïm s-a găsit o ramură de salcie cu mâţişori. Un om care duce turbă la castel a depus mărturie că

în vinerea de dinainte de Florii a văzut pe partea cealaltă a râului doi bărbaţi, unul cu pălărie evreiască, aruncând de pe Podul Mare o boccea în care. Alţii zic acum c-au auzit ţipete dinspre casa lui Chaïm. Eu am văzut cadavrul după ce a fost scos din apă şi am văzut pe el rănile răstignirii, spuse el, încruntându-se. Bietul trupuşor era tare umflat, dar avea semne pe mâini, iar burta îi fusese despicată, de o suliţă parcă şi… mai erau şi alte răni.

Oraşul a început să vuiască. Şi ca să-i scape pe bărbaţii, femeile şi copiii din cartierul evreiesc de măcel, şeriful şi oamenii lui i-au dus pe toţi în castelul Cambridge, şi asta în numele regelui sub a cărui protecţie se aflau evreii.

— Chiar şi aşa, pe drum, Chaïm a fost prins de cei care căutau răzbunare şi spânzurat de salcia Sfintei Radegund. Iar pe soţia lui, care a încercat să-i înduplece, au sfâşiat-o, i-a mai povestit stareţul Geoffrey închinându-se. Eu şi şeriful am făcut tot ce-am putut, dar am fost copleşiţi de furia târgoveţilor. Se încruntă; amintirea era dureroasă. Am văzut bărbaţi cumsecade transformaţi în diavoli, femei la locul lor, care deveniseră nişte neruşinate.

Îşi ridică potcapul şi-şi trecu mâna peste capul aproape chel.

— Dar chiar şi atunci, maestre Simon, lucrurile ar fi putut fi ţinute în frâu. Şeriful a reuşit să restabilească ordinea şi speram că, după moartea

lui Chaïm, celorlalţi evrei li se va îngădui să se întoarcă la casele lor. Dar, nu. A apărut Roger din Acton, un prelat nou în oraş, care a fost şi cu noi în pelerinaj la Canterbury. Precis l-ai văzut, un individ cu ţurloaie subţiri, slăbănog, palid la faţă, stăruitor şi nu prea curat. Şi, din întâmplare, maestrul Roger – şi aici stareţul se uită la Simon de parcă l-ar fi considerat şi pe el vinovat –, din *întâmplare,* este văr cu stareţa de la Sfânta Radegund şi umblă să câştige faimă mâzgălind cărţi religioase, ceea ce nu face decât să-i arate ignoranţa.

Cei doi bărbaţi clătinară din cap. Mierla cânta. Stareţul Geoffrey oftă.

Şi Roger a auzit înfricoşătorul cuvânt „răstignire" şi a sărit pe el ca un dihor.

Era ceva nou. Nu doar o acuzaţie de tortură, aşa cum stârnesc mereu evreii…

— Te rog să mă ierţi, maestre Simon, dar aşa-i întotdeauna.

— Mă tem că da, părinte, mă tem că da.

— De data asta era o reconstituire a Paştelui, un copil găsit demn de a retrăi patimile Fiului Domnului şi fiind, prin urmare, considerat sfânt şi făcător de minuni. Eu aş fi îngropat băiatul cum se cuvine, dar scorpia cu chip de om care se dă drept călugăriţă la Sfânta Radegund n-a vrut.

Stareţul îşi arătă pumnul către drum.

— A luat trupul copilului, spunând că-i al ei de drept, şi asta numai pentru că părinţii lui stau pe pământul care aparţine de Sfânta Radegund. *Mea*

culpa, teamă mi-e că ne-am sfădit asupra cadavrului. Dar femeia asta, maestre Simon, talpa iadului asta, nu s-a gândit că-i trupul unui băieţel care merită o înmormântare creştinească, ci a văzut în el un câştig pentru spelunca aia de târfe căreia-i zice mănăstire, un izvor de bănet de la pelerini şi de la şchiopi şi schilozi care caută tămăduire. O *ademenire,* maestre Simon. Şi asta o să şi fie. Roger din Acton a dat sfară-n ţară. Stareţa noastră a fost văzută cerând sfat de la schimbătorii de bani din Canterbury cu cât să vândă moaşte şi amulete de-ale Sfântului Peter cel Mic la poarta mănăstirii. *Quid non mortalia pectora cogis, auri sacra fames!* La ce nu îndemni inimile omeneşti, blestemată foame de aur!

— Sunt uluit, Sfinţia Voastră.

— Să şi fii, maestre Simon. A luat o încheietură de la un deget al băiatului, pe care ea şi vărul ei mi-o tot băgau pe gât zicându-mi că mă înzdrăveneşte imediat. Roger din Acton, vezi dumneata, vrea să pună numele meu pe lista celor lecuiţi, care va însoţi cererea trimisă la Vatican pentru canonizarea oficială a Sfântului Peter cel Mic.

— Aha.

— Şi încheietura aia, dată fiind suferinţa mea, n-am şovăit s-o ating, dar degeaba. Uşurarea mi-a venit dintr-o cu totul altă parte, spuse stareţul şi se ridică. Şi că veni vorba, am mare nevoie să mă uşurez.

Simon întinse o mână să-l reţină.

— Şi ceilalţi copii, părinte stareţ? Cei care lipsesc.

Stareţul Geoffrey stătu aşa o clipă, ascultând parcă mierla.

— O vreme nu s-a mai întâmplat nimic, spuse el. Oraşului i-au ajuns Chaïm şi Miriam. Evreii din castel se pregăteau să se întoarcă. Şi apoi, a mai dispărut un băiat şi atunci n-am îndrăznit să-i lăsăm.

Stareţul îşi întoarse faţa de la Simon.

— S-a întâmplat de Ziua Morţilor. Era un băiat de la şcoala mea. Simon simţi ezitarea din vocea stareţului. Apoi o fetiţă, fiica unui vânător de păsări sălbatice. De sfânta zi a pruncilor ucişi. Doamne ajută-ne. Şi apoi, nu mai departe de ziua Sfântului Edward, rege şi martir, înc-un băiat.

— Dar cine-i acuză pe evrei de aceste dispariţii? Nu sunt încuiaţi în castel?

— Păi acum, maestre Simon, se zice că evreii pot să zboare peste crenelurile castelului, să înşface copiii şi să-i mănânce, apoi să le arunce resturile în cea mai apropiată baltă. Te-aş sfătui să nu spui ce eşti. Vezi dumneata… făcu stareţul o pauză… au fost şi semne.

— Ce semne?

— S-au găsit în apropierea locurilor unde au fost văzuţi ultima oară copii. Semne cabalistice. Târgoveţii zic că seamănă cu Steaua lui David. Şi acum… Stareţul Geoffrey îşi încrucişă picioarele…

Chiar trebuie să mă uşurez. Nu mai pot aştepta.

Simon îl urmări cu privirea şontâcăind spre copaci.

— Noroc, părinte stareţ.

„Am făcut bine să-i povestesc tot ce i-am povestit, se gândi el. Ne-am făcut un aliat important. Pentru informaţii, am dat şi eu informaţii – deşi nu pe toate”.

Drumeagul spre coama dealului Wandlebury fusese făcut de o alunecare de pământ care spărsese în parte marile şanţuri săpate de popoarele străvechi pentru a-l apăra. Trecerea oilor îl nivelase, iar Adelia, cu un coş pe braţ, urcă în câteva minute până în vârf, fără să-şi fi pierdut răsuflarea. Acum se afla singură pe culme, într-un cerc imens de iarbă presărat cu căcăreze de oaie, ca nişte agrişe negre.

De la depărtare, i se păruse pleşuv. Singurii copaci înalţi erau doar cei din josul pantei, un pâlc pe coasta dinspre răsărit. Restul dealului era acoperit cu păducei şi tufişuri de ienupăr. Suprafaţa plată era plină de gropi ciudate, câteva de până la un metru adâncime şi late de cel puţin doi metri. Un loc numai bun să-ţi scrânteşti gleznele.

Spre răsărit, de unde se ridica soarele, terenul cobora domol, la apus, cobora abrupt spre şes.

Îşi deschise pelerina, îşi încleştă mâinile la ceafă, întinzându-se, lăsând boarea să-i pătrundă

prin nesuferita tunică din lână aspră cumpărată la Dover, pe care Simon din Neapole o rugase insistent s-o poarte.

— Misiunea noastră ne poartă printre oamenii de rând din Anglia, domniţă. Dacă vrem să ne amestecăm printre ei, să aflăm ce ştiu, atunci trebuie să arătăm ca ei.

— Mansur arată exact ca un iobag saxon, asta-i sigur, îi spusese ea. Şi cu accentul ce facem?

Simon susţinuse însă că-i o problemă de rang, că trei medici ambulanţi străini, apreciaţi de gloată, pot afla mai multe taine decât o mie de inchizitori.

— Trebuie să-i facem pe cei pe care-i întrebăm să aibă încredere; pe noi ne interesează adevărul, nu respectul lor.

— Iar îmbrăcată aşa, spusese ea referindu-se la tunică, respectul nici n-o să vină prea repede.

Simon însă, cu mai multă experienţă şi şiretenie decât ea, era conducătorul misiunii. Adelia îşi pusese, de fapt, un fel de sac pe deasupra, prins la umeri cu ace, dar îşi păstrase pe dedesubt cămaşa din mătase – chiar dacă nu se îmbrăca niciodată după ultima modă, n-avea de gând să suporte atingerea pânzei pe piele nici măcar pentru regele Siciliei.

Închise ochii pentru a-i feri de lumină, obosită de noaptea petrecută lângă pacient, pândind semne de febră. În zori, pielea stareţului era răcoroasă, iar pulsul regulat; intervenţia se

dovedise un succes, cel puţin pe moment; rămânea acum de văzut dacă poate să urineze fără ajutor şi fără durere. Până acum e bine, aşa-i spunea de obicei Margaret.

Pomi mai departe, căutând din priviri plante folositoare, observând că ghetele ei ieftine – altă deghizare nenorocită – scoteau damfuri ciudate la fiecare pas. Erau tot felul de minunăţii aici prin iarbă, frunze tinere de verbină, iarba-pisicii, vineriţă, *Clinopodium vulgare,* care prin partea locului se numea busuioc sălbatic, deşi nici nu semăna şi nici nu mirosea cu busuiocul. Odată a cumpărat un tratat englezesc vechi de plante, de care făcuseră rost călugării de la Sfânta Lucia, dar nu l-a putut citi. Aşa că i l-a dat lui Margaret ca să-i aducă aminte de casă, dar până la urmă l-a studiat tot ea.

Şi uite-le aici, ilustraţiile din tratat creşteau chiar la picioarele ei, reale, şi era emoţionată de parc-ar fi întâlnit o persoană renumită pe stradă.

Autorul tratatului, influenţat puternic pe Galenus, ca majoritatea celor din tagma sa, făcea afirmaţiile obişnuite: că dafinul te fereşte de fulgere, valeriana alungă molima, sovârvul ţine uterul, ca şi cum uterul unei femei s-ar plimba în sus şi în jos prin corp ca o cireaşă într-o sticlă. De ce nu se *uită* ei niciodată? începu să le culeagă.

Şi dintr-odată se nelinişti. Nu avea niciun motiv: în jurul ei era pustiu. Umbra norilor trecu repede peste iarbă, întunecând-o, un păducel

pipernicit luă forma unei bătrâne cocârjate, un ţipăt ascuţit – o coţofană – alungă un stol de păsări mai mici.

Indiferent ce era, avea o presimţire cum c-ar trebui să fie mai puţin vizibilă în toată această întindere golaşă. Ce proastă fusese! Atrasă de ierburi şi de aparenta izolare a locului, obosită de compania gălăgioasă de care fusese înconjurată de la Canterbury, făcuse greşeala, idioţenia, de a se aventura singură aici, lăsându-l pe Mansur să aibă grijă de stareţ. O greşeală. Nu-şi luase nicio măsură de prevedere. Chiar aşa: fără Margaret şi fără Mansur, şi cu toţi bărbaţii din jurul ei, era ca şi cum şi-ar fi pus o pancartă pe care să scrie: „Violaţi-mă!” Iar dacă invitaţiei i s-ar fi dat curs, nu ar fi fost vina violatorului, ci a ei.

Blestemată fie închisoarea în care bărbaţii le-au încarcerat pe femei. S-a revoltat împotriva gratiilor invizibile când Mansur a insistat s-o însoţească prin coridoarele lungi şi întunecate ale şcolilor din Salerno, făcând-o să pară superprivilegiată şi ridicolă în timp ce trecea de la un curs la altul, scoţând-o în evidenţă. Dar a învăţat, oh, ce-a mai învăţat lecţia în ziua în care a refuzat să-l lase s-o mai însoţească. Umilirea, disperarea cu care a trebuit să se lupte cu un coleg, ruşinea de a fi obligată să strige după ajutor, strigăt care, slavă Domnului, s-a făcut auzit, dojana pe care-a încasat-o apoi de la profesori şi, bineînţeles, de la Mansur şi de la Margaret în

legătură cu păcatul trufiei şi cel al neglijării reputaţiei.

Nimeni însă nu l-a învinuit şi pe tânăr, deşi Mansur i-a spart nasul după aceea, ca să-l înveţe cum să se poarte.

Fiind însă Adelia, şi în continuare trufaşă, şi-a făcut curaj şi a pornit mai departe, de astă dată spre copaci, unde s-a apucat mai întâi să culeagă ierburi şi abia apoi a privit în jur.

Nimic. Legănarea florilor de păducel în adierea vântului, încă o umbră iute de nor prin dreptul soarelui.

Un fazan s-a ridicat cloncănind şi ţipând. S-a întors.

Parc-ar fi ieşit din pământ. Înainta spre ea, aruncând o umbră lungă. De această dată nu mai era un student plin de coşuri. Unul dintre cruciaţii pelerini, greoi şi sigur pe el, cu legăturile metalice ale platoşei zornăind pe sub mantie, zâmbind din gură, dar cu ochii la fel de reci ca metalul care-i acoperea capul şi nasul.

— Ei, ei, bine, glăsuia el, bucurându-se dinainte, ei, bine, bine, domniţă.

Adelia simţi o silă profundă: faţă de propria-i prostie, faţă de ceea ce urma să se întâmple. Nu era nici ea total descoperită. Printre altele, avea vârât în gheată un pumnal mititel, pe care i-l dăduse mama ei vitregă, siciliană, o femeie dintr-o bucată, împreună cu sfatul de a i-l înfige atacatorului în ochi. Iar tatăl ei vitreg, evreu, îi

sugerase o apărare mult mai subtilă: „Spune-i că eşti doctor şi prefă-te îngrijorată de felul cum arată. Întreabă-l dacă a fost în legătură cu cineva care a avut ciumă. Asta-i dezumflă pe toţi”.

Se îndoia însă că vreunul din tertipurile astea ar fi putut împiedica înaintarea acestei mase înzăuate. Şi având în vedere misiunea, nici nu voia să-şi facă cunoscută ocupaţia.

Rămase dreaptă şi încercă să pară demnă, cât el mai era încă la oarecare depărtare.

— Da? întrebă ea severă, ceea ce-ar fi putut impresiona dacă ar fi fost Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar din Salerno, dar pe acest deal pustiu nu-i era de prea mare ajutor unei târfe străine despre care se ştia că merge cu doi bărbaţi într-o căruţă cu coviltir.

— Asta-mi place mie s-aud, îi răspunse bărbatul, o femeie care zice da.

Se apropie. Intenţiile îi erau clare, aşa că se aplecă şi îşi duse mâna la gheată.

Şi atunci s-au întâmplat două lucruri în acelaşi timp, venind din direcţii diferite.

Dintr-un pâlc de copaci s-a auzit un vâjâit ca de ceva care străbate aerul şi între fâşia de iarbă dintre Adelia şi cavaler s-a înfipt o secure.

Iar celălalt a fost un ţipăt de dincolo de deal.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Gervase, cheamă-ţi blestemaţii de câini şi coboară odată. Bătrâna nu mai are răbdare.

Adelia văzu cum se schimbă expresia din ochii

bărbatului. Se aplecă şi, cu efort, smulse securea din pământ şi o ridică, zâmbind.

— Cred că-i o minune, spuse ea în englezeşte.

Celălalt cruciat continua să-şi îndemne prietenul să-şi caute câinii şi să coboare în drum. Tulburării de pe faţa bărbatului i-a luat loc ceva care aducea a ură şi, apoi, a lipsă voită de interes, după care s-a întors pe călcâie şi a pornit spre tovarăşul său.

„Nu prea ţi l-ai făcut prieten, îşi spuse Adelia. Oh, Doamne, *nu pot să sufăr* să-mi fie frică. Blestemat să fie, blestemat. Şi blestemată să fie şi afurisita asta de ţară. Pentru că nici n-am vrut să vin aici”.

Prost-dispusă pentru că tremura, s-a îndreptat spre umbra de sub copaci.

— Ţi-am poruncit să rămâi la căruţă, spuse ea în arabă.

— Aşa e, încuviinţă Mansur.

Îi dădu înapoi securea – el îi spunea Parvaneh (fluture). Şi-o băgă bine sub cingătoare, într-o parte, ca să nu i se vadă de sub veşmânt, lăsând la vedere pumnalul tradiţional, cu teacă frumoasă. Aruncatul securii ca armă era destul de rar printre arabi, dar nu şi la nomazi, iar Mansur se trăgea din aceştia. Strămoşii lui avuseseră de-a face cu vikingii care se aventuraseră în Arabia, unde, în schimbul mărfurilor exotice, nomazii primiseră nu numai arme, ci învăţaseră şi secretul făuririi unui oţel mai bun pentru lamele lor.

Stăpâna şi servitorul începură să coboare printre copaci, Adelia poticnindu-se, iar Mansur păşind uşor de parc-ar fi mers pe drum.

— Care din căcărezele alea a fost? voi el să ştie.

— Cel căruia-i spun Gervase. Pe celălalt îl cheamă Joscelin, cred.

— Cruciaţi, rosti el şi scuipă.

Şi Adelia avea o părere proastă despre cruciaţi. Salerno era una din căile spre Ţara Sfântă şi, indiferent dacă plecau sau se întorceau, majoritatea soldaţilor din armata cruciată erau insuportabili. Cei care plecau, ignoranţi şi habotnici, stricaseră armonia în care trăiau feluritele credinţe şi rase în Regatul Siciliei, protestând împotriva prezenţei evreilor, maurilor şi chiar a creştinilor cu practici diferite de ale lor, adesea atacându-i. Pe drumul de întoarcere, erau de obicei înrăiţi, bolnavi şi sărăciţi – doar câţiva fiind răsplătiţi cu averea şi graţia divină pe care le căutaseră – şi, aşadar, la fel de nesuferiţi.

Câţiva pe care-i cunoştea ea nici n-au fost deloc în statele cruciate, ci au rămas la Salerno până şi-au isprăvit banii primiţi, şi s-au întors apoi acasă ca să câştige admiraţia oraşelor şi satelor lor cu nişte poveşti greu de crezut şi o mantie de cruciat cumpărată cu nimica toată în piaţă la Salerno.

— Pe ăsta l-ai speriat, spuse ea. Bună lovitură.

— Nu, răspunse arabul. N-am nimerit.

Adelia se întoarse spre el.

— Mansur, ascultă-mă bine. N-am venit aici să măcelărim populaţia…

S-a oprit. Ajunseseră la drumeag şi chiar sub ei se afla celălalt cruciat, cel pe care-l chema Joscelin şi-o apăra pe stareţă. Găsise unul dintre ogari şi se apleca să-i prindă lesa de zgardă, ocărându-l pe vânătorul care era cu el. Văzându-i, acesta dădu din cap spre Mansur şi îi spuse Adeliei bună ziua.

— Mă bucur că te văd însoţită, domniţă. Acesta nu-i un loc în care să se plimbe frumoasele doamne singure; ba chiar nu-i bine să se plimbe nimenea singur pe aici.

Fără nicio referire la cele întâmplate, dar bine adus din condei: o scuză pentru prietenul lui, fără să-l scuze în mod direct, şi o dojană la adresa ei. Dar de ce să-i spună „frumoasă” dacă nu e, cel puţin nu în rolul pe care-l joacă acum! Se simt bărbaţii obligaţi să flirteze? „Dacă da, se gândi ea în silă, probabil că acesta are mai mult succes decât ceilalţi”.

Bărbatul îşi scosese coiful, lăsând să i se vadă părul des şi negru, buclat şi transpirat. Ochii îi erau de un albastru uluitor. Şi, dat fiind statutul său, se arăta foarte curtenitor faţă de o femeie care aparent nu avea niciunul.

Vânătorul stătea la o parte, tăcut, uitându-se ursuz la ei.

Sir Joscelin se interesă de stareţ. Iar ea avu grijă să spună, arătându-l pe Mansur, că doctorul

crede că pacientul răspunde la tratament.

Sir Joscelin făcu o plecăciune în faţa arabului şi Adelia se gândi că dacă n-a făcut altceva în cruciadă, cel puţin a învăţat bunele maniere.

— Ah, da, medicina arabă, spuse el. Am învăţat s-o respectăm, noi cei care-am fost în Ţara Sfântă.

— Aţi fost acolo împreună cu prietenul vostru? Era curioasă în legătură cu diferenţa dintre cei doi.

— În momente diferite. E destul de ciudat totuşi că, deşi suntem amândoi din Cambridge, nu ne-am reîntâlnit decât după ce ne-am întors. Statele cruciate sunt o întindere vastă.

Nu se descurcase rău, judecând după calitatea încălţărilor şi după inelul greu de aur de pe deget.

Adelia înclină capul şi se îndepărtă, amintindu-şi abia după ce au trecut că ar fi trebuit să-i facă o reverenţă. Apoi uită de el şi chiar şi de bruta care-i era prieten; era doctor şi se gândea doar la pacientul ei.

Când stareţul reveni triumfător lângă căruţă, a văzut că femeia se întorsese şi şedea singură lângă focul care se stingea, în timp ce sarazinul pregătea căruţa şi înhăma catârii.

Se temuse de clipa asta. Aşa distins cum era el, stătuse, pe jumătate gol şi tremurând de frică, în faţa unei femei, a unei *femei,* fără reţinere şi fără demnitate.

Doar recunoştinţa, faptul că-şi dădea seama că, fără ajutorul ei, ar fi murit, îl împiedica s-o

ignore sau să plece pe furiş înainte de a se reîntâlni.

Auzindu-l, înălţă capul.

— Aţi urinat?

— Da, îi răspunse el scurt.

— Fără durere?

— Da.

— Bine.

Era… acum îşi aducea aminte. Pe o femeie vagabondă o apucaseră durerile facerii chiar la poarta mănăstirii şi fratele Theo, călugărul-bolnicer, s-a ocupat, vrând-nevrând, de ea. A doua zi dimineaţă, când s-a dus cu Theo să vadă ce fac mama şi copilul, se întreba care dintre ei se ruşinează mai tare: femeia care şi-a descoperit părţile cele mai tainice în faţa bărbatului sau călugărul care a avut de-a face cu ele. Niciunul. Nici urmă de stânjeneală. S-au uitat unul la celălalt cu mândrie.

Aşa şi acum. Ochii strălucitori şi căprui care-l priveau erau vioi, ca cei ai unui tovarăş de arme; erau soldaţi-camarazi, poate că el era mai mic în grad; au luptat împreună împotriva duşmanului şi au câştigat.

Îi era recunoscător pentru asta şi pentru că-l salvase. Aşa că se grăbi spre ea, îi luă mâna şi o duse la buze.

— *Puella mirabile.*

Dacă Adelia ar fi fost expansivă, ceea ce nu era, l-ar fi îmbrăţişat. Reuşise. Nu mai practicase

de atâta timp încât şi uitase plăcerea imensă pe care-o simţi când vezi o fiinţă scăpată de suferinţă. Totuşi, trebuie să ştie ce-l aşteaptă.

— Nu-i atât de *mirabile,* îi spuse. Se poate întâmpla din nou.

— Fir-ar a naibii, exclamă stareţul. La naiba! îşi reveni însă imediat. Scuzaţi-mă, domniţă.

Îl bătu uşurel pe mână, îl făcu să se aşeze pe buştean, iar ea se aşeză în iarbă, cu picioarele sub ea.

— Bărbaţii au o glandă legată de organele reproducătoare, începu ea. Înconjoară colul vezicii şi începutul uretrei. În cazul vostru, cred că e prea mare. Ieri a apăsat aşa de tare că vezica n-a mai putut funcţiona.

— Şi ce trebuie să fac?

— Trebuie să învăţaţi să goliţi vezica, atunci când e nevoie, aşa cum am făcut şi eu – folosind o trestie drept *cateter.*

Cateter? Folosise cuvântul grecesc pentru tub.

— Trebuie să încercaţi. O să vă arăt.

„Doamne Sfinte, se gândi el. Îmi mai şi aratã. Dar pentru ea nu înseamnă nimic altceva decât o manevră medicală. Vorbesc despre astfel de lucruri cu o femeie şi ea cu mine”.

În timpul călătoriei de la Canterbury abia de-o băgase în seamă, era doar una din gloată – deşi, acum că se gândea, „în timpul masului de peste noapte la hanuri stătuse cu călugăriţele în aripa femeilor, nu în căruţă, cu bărbaţii. Noaptea trecută,

când se uita încruntată la părţile lui tainice, semăna cu un scrib care se concentrează asupra manuscrisului. Iar azi-dimineaţă, datorită profesionalismului ei, trecuseră peste momentele stânjenitoare.

Şi totuşi, *era* femeie, sărmana, ştearsă cum îi era şi vorba. O femeie care nici nu se vedea din gloată, o femeie oarecare, un şoarece printre şoareci. Şi de vreme ce ea era acum centrul atenţiei sale, stareţul Geoffrey simţi un fel de iritare la gândul că lucrurile stau chiar aşa.

Nu avea de ce să fie atât de simplă, de comună; trăsăturile îi erau delicate şi regulate, la fel şi trupul care i se ghicea sub pelerina care-o acoperea. Tenul îi era frumos, mai întunecat, dar palid, acoperit cu un puf uşor, cum au uneori femeile din nordul Italiei şi din Grecia. Dinţii albi. Probabil că avea şi păr sub boneta cu marginea îndoită, trasă până peste urechi. Câţi ani avea? Era încă tânără.

Soarele lumina o faţă care arăta mai degrabă inteligenţă decât frumuseţe, ascuţimea minţii întrecându-i feminitatea. Nici urmă de sulimanuri. „E curată ca o scândură de spălat”, îşi zise stareţul care, deşi era cel dintâi care să condamne sulimanurile la femei, lipsa totală a acestora în cazul de faţă era aproape o sfidare. Era încă virgină, putea să jure asta.

Adelia văzu un bărbat mult prea bine hrănit, cum sunt adesea monahii superiori, deşi, în acest

caz, lăcomia nu era rezultatul apetitului pentru mâncare ca o compensaţie a lipsei vieţii sexuale; se simţea în siguranţă în compania lui. Pentru el, femeile erau fiinţe omeneşti, nici harpii, nici ispititoare – şi-a dat imediat seama, tocmai pentru că aşa ceva se întâmpla atât de rar. Dorinţele cărnii existau, dar nu erau nici satisfăcute, nici ţinute în frâu de flagelări. Ochii frumoşi arătau că era mulţumit cu ceea ce avea, iar obrajii rumeni şi fălcoşi, cam prea fălcoşi, arătau bunătate; era un om îngăduitor faţă de păcatele mărunte, inclusiv ale lui însuşi. Iar ea i se părea ciudată, aşa cum li se părea tuturor după ce-o remarcau.

Dar oricât ar fi fost de cumsecade, se simţea uşor enervată: doar stătuse toată noaptea să-l îngrijească, cel puţin acum putea să ia aminte la sfaturile ei.

— Mă ascultaţi, părinte?

— Te rog să mă scuzi, domniţă, spuse el îndreptându-se de spate.

— Am spus că vă pot arăta cum se foloseşte cateterul. Nu e greu dacă ştii cum să faci.

— Cred, domniţă, că mai bine aşteptăm până când e nevoie.

— Foarte bine. Era treaba lui. Dar cred că sunteţi prea gras. Ar trebui să faceţi mai multă mişcare şi să mâncaţi mai puţin.

— Dar vânez în fiecare săptămână, îi spuse el înţepat.

— Călare. Mai bine urmăriţi ogarii pe jos.

„Autoritară, gândi stareţul Geoffrey. Şi vine din Sicilia?”

Avea o experienţă scurtă, dar de neuitat, legată de siciliene, îi aduceau aminte de farmecul Arabiei: ochi negri zâmbindu-i pe deasupra unui văl, atingerea degetelor vopsite cu henna, vorbe moi ca pielea, parfumul de…

„Oh, Doamne, se gândi Adelia, de ce dau atâta importanţă zorzoanelor?”

— Eu nu-mi bat capul cu aşa ceva, îi spuse ea morocănoasă.

— Ce?

Femeia suspină nerăbdătoare.

— Văd că vă pare rău că nici femeia, nici doctoriţa nu e gătită. Aşa se întâmplă întotdeauna, îi spuse ea privindu-l fix. Aşa cunoaşteţi adevărul despre amândouă, părinte stareţ. Dacă le vreţi înzorzonate, duceţi-vă în altă parte. Întoarceţi piatra aia, îi arătă ea un bolovan din apropiere, şi-o să daţi peste un şarlatan care-o să vă ameţească cu conjuncţia favorabilă a lui Mercur cu Venus, o să vă dea speranţe deşarte în viitor şi-o să vă vândă apă colorată pe un ban de aur. Eu nu-mi bat capul cu aşa ceva. De la mine nu căpătaţi decât lucruri concrete.

Stareţul era uluit. Uite încrederea, ba chiar aroganţa cuiva stăpân pe meserie. Fata asta ar putea fi la fel de bine un instalator pe care să-l fi chemat să-i repare o ţeavă spartă.

Numai că, îşi aminti, ea chiar a împiedicat o

anume ţeavă să se spargă. Şi totuşi, s-ar putea împăca şi spiritul practic cu găteala.

— Tuturor pacienţilor le vorbeşti aşa, pe şleau? o întrebă.

— De obicei nu am pacienţi.

— Nici nu mă mir㠄.

Fata râse.

Încântătoare, se gândi stareţul, încântătoare. Îşi aduse aminte de Horaţiu: *Dulce ridentem Lalagen amabo*. Îl voi iubi pe Lalage care râde aşa de dulce. Dar acestei tinere râsul îi dădea un aer de vulnerabilitate şi inocenţă, în totală contradicţie cu predica severă pe care i-o ţinuse adineaori, iar izbucnirea subită de afecţiune a stareţului nu era pentru Lalage, ci pentru o fiică. Trebuie s-o apăr, îşi zise.

— V-am prescris un regim, îi spuse ea întinzându-i ceva.

— Hârtie, pentru Dumnezeu. De unde ai hârtie?

— O fac arabii.

Stareţul se uită peste listă. Avea un scris oribil, dar îl putea descifra.

— Apă? Apă fiartă? Opt ceşti pe zi? Domniţă, vrei să mă omori? Poetul Horaţiu ne spune că din băutul apei nu poate să iasă nimic bun.

— Citiţi-l pe Marţial: a trăit mai mult. *Non est vivere, sed valere vita est.* Viaţa nu înseamnă doar să trăieşti, ci să trăieşti bine.

Îşi clătină, uluit, capul.

— Spune-mi, rogu-te, cum te cheamă? o întrebă el cu umilinţă.

— Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar sau doctor Trotula, dacă preferaţi, titlul conferit profesoarelor de la universitate.

Nu prefera.

— Vesuvia? Nu-i urât, dar e ciudat.

— Adelia, îi spuse. Am fost găsită lângă Vezuviu. Şi îşi întinse spre el mâna, ca şi cum ar fi vrut să i-o strângă. Stareţul îşi ţinu respiraţia.

Îl apucă, în schimb, de încheietură, punându-şi degetul mare deasupra şi strângându-l uşor cu celelalte. Avea unghii scurte şi la fel de curate cum era ea toată.

— Am fost lăsată goală pe munte, când eram mică.

Într-un vas de lut.

Era absentă şi şi-a dat seama că nu vrea să-i povestească neapărat, dar că vrea să-l ţină liniştit ca să-i ia pulsul.

— Cei doi doctori care m-au găsit au zis că sunt probabil grecoaică, pentru că acesta e un obicei grecesc: aşa se lasă o fată nedorită.

Îi dădu drumul la încheietură şi clătină din cap.

— E prea iute. Chiar c-ar trebui să mai slăbiţi. „Trebuie ţinut în viaţă, se gândi ea. Altfel ar fi o mare pierdere”.

Stareţul era năucit de atâtea ciudăţenii. Şi chiar dacă Domnul îi înalţă pe cei umili, nu e nevoie ca ea să-şi dezvăluie în faţa tuturor obârşia-

i atât de simplă. Of, of, departe de lumea ei e la fel de vulnerabilă ca un melc fără cochilie.

— Şi ai fost crescută de doi bărbaţi? o întrebă.

S-a simţit ofensată ca şi cum educaţia ei ar fi fost considerată ceva anormal.

— Era un cuplu *căsătorit*, îi răspunse, încruntându-se. Şi mama mea vitregă e Trotula. E creştină din Salerno.

— Şi tatăl tău vitreg?

— Evreu.

Iar. Oamenii ăştia îşi dau aşa drumul la gură fără nicio oprelişte?

— Şi ai fost crescută în credinţa lui?

Era foarte important pentru el: fata era o comoară, comoara *lui,* foarte preţioasă şi trebuia salvată de focul iadului.

— N-am nicio credinţă în afară de cea care poate fi dovedită.

Era chiar şocat.

— Recunoşti Creaţia? Finalitatea lui Dumnezeu?

— Sigur c-a fost o creaţie. Dacă a fost sau nu şi finalitate asta nu mai ştiu.

„Doamne, Doamne, îşi zise, n-o trăsni. Am nevoie de ea. Nu ştie ce zice”.

Adelia era în picioare. Eunucul întorsese căruţa, care era gata de coborâre. Simon se îndrepta spre ei.

Pentru că şi apostaţii trebuie plătiţi, iar pe aceasta stareţul o deplângea din tot sufletul, zise:

— Domniţă Adelia, îţi rămân dator şi asta-mi îngreunează păcatele în faţa lui Dumnezeu. Spune-mi ce ţi-ar dori inima şi, cu voia Domnului, o să te răsplătesc.

Se întoarse şi-l privi, gândindu-se la spusele lui. Văzu ochii frumoşi. Mintea isteaţă, bunătatea; îi plăcea de el. Dar, profesional, o interesa corpul lui – nu încă, într-o bună zi. Glanda care i-a afectat vezica, s-o cântărească, s-o compare…

Simon se grăbi să intervină: cunoştea privirea din ochii ei. Nu se gândea decât la medicină şi tocmai avea de gând să-i ceară stareţului corpul său după ce moare.

— Sfinţia Voastră, Sfinţia Voastră, gâfâi el. Dacă vreţi să ne faceţi un bine, convingeţi-o pe stareţă s-o lase pe domniţa doctor Trotula să vadă rămăşiţele Sfântului Peter cel Mic. Poate că reuşeşte ea să facă lumină în privinţa morţii lui.

— Chiar aşa? Stareţul Geoffrey o privi pe Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar. Şi cum ai putea să faci aşa ceva?

— Sunt doctor de morţi.

Capitolul 4

În timp ce se apropiau de marea poartă a abaţiei Bamwell, le apăru în depărtare castelul Cambridge, ridicat pe singura colină aflată la kilometri de jur-împrejur, cu silueta sa neregulată şi ţepoasă din cauza turnului care arsese cu un an

în urmă şi a schelelor care-l înconjurau acum. Deşi o fortăreaţă foarte mică în comparaţie cu citadelele aninate pe culmile Apeninilor, pe care le ştia Adelia, dădea priveliştii un farmec aparte.

— Are fundaţii romane, îi spuse stareţul Geoffrey, şi a fost construit pentru a apăra trecerea peste râu, deşi, la fel ca multe altele, nu i-a oprit nici pe vikingi, nici pe danezi şi nici pe ducele William Normandul. Deşi, după ce l-a distrus, a trebuit să-l înalţe din nou.

Procesiunea era mai mică acum, după ce stareţa pornise înainte, luându-şi cu ea călugăriţa, cavalerul şi pe vărul Roger din Acton. Iar negustorii se îndreptaseră spre Cherry Hinton.

Stareţul Geoffrey, din nou călare şi plin de strălucire în fruntea procesiunii, era nevoit să se aplece pentru a se adresa salvatorilor săi, care şedeau pe capra căruţei trase de catâri. Cavalerul său, sir Gervase, era în urmă de tot, foarte încruntat.

— Oraşul Cambridge, spunea stareţul, o să te surprindă. Avem aici o şcoală pitagoreică la care vin studenţi de peste tot. Deşi este în interiorul ţării, e port, şi încă unul important, aproape la fel de important ca şi Dover, dar, Slavă Domnului, cu mai puţini francezi. Apele Camului sunt ele cam lente, dar sunt navigabile până la vărsarea în Ouse care, la rândul său, se varsă în marea Nordului. Aş îndrăzni să spun că sunt puţine ţări din Răsărit care să nu vină pe cheiurile noastre cu mărfuri, ce sunt

apoi încărcate pe catâri şi duse în toată Anglia pe drumurile romane ce taie oraşul.

— Şi dumneavoastră ce trimiteţi înapoi, părinte stareţ? îl întrebă Simon.

— Lână. Lână frumoasă din estul Angliei, surâse stareţul Geoffrey, cu satisfacţia unui înalt prelat ale cărui păşuni aveau o importantă contribuţie la această stare de lucruri. Peşte afumat, ţipari, stridii. Da, maestre Simon, Cambridge e foarte prosper şi, aş îndrăzni să spun, are un aspect foarte cosmopolit.

Oare să spună? I se strângea inima când se uita la cei trei din căruţă; până şi în acest oraş, obişnuit cu scandinavi mustăcioşi, cu olandezi în saboţi, cu ruşi cu ochii înguşti, cu templieri, cu cavaleri din ordinul ospitalierilor veniţi din Ţara Sfântă, cu maghiari cu pălării cu boruri răsucite sau cu îmblânzitori de şerpi, putea oare să treacă neobservat un trio atât de ciudat? Se uită în jur, apoi se aplecă şi întrebă în şoaptă:

— Cum aveţi de gând să vă prezentaţi?

— De vreme ce se zice că bunul Mansur e cel care v-a vindecat, ne-am gândit să continuăm înşelăciunea şi să spunem că el e doctorul, iar domniţa Trotula şi cu mine, asistenţii lui. Poate că la piaţă? Oricum, undeva de unde să ne urmăm cercetările…

— În căruţa asta amărâtă? Indignarea pe care o aştepta Simon din Neapole se apropia. Adică s-o scuipe precupeţele pe domniţa Adelia? S-o

deranjeze vagabonzii? Stareţul se mai calmă. Îmi dau seama că e bine să nu-şi dea pe faţă îndeletnicirea, pentru că în Anglia nu s-a auzit de doctori femei. Bineînţeles că o să fie considerată o ciudăţenie. „O ciudăţenie mai mare decât e în realitate”, se gândi el. Dar n-o s-o lăsăm să fie înjosită ca ultimul nenorocit de şarlatan. Avem un oraş respectabil, maestre Simon, şi putem să vă oferim ceva mai mult decât atât.

— Sfinţia Voastră. Simon îşi atinse fruntea cu mâna, în semn de recunoştinţă. „Aşa mă gândeam şi eu, îşi spuse în sinea lui”.

— Şi nici nu e bine să vă daţi pe faţă credinţa sau lipsa ei. Cambridge e ca o arbaletă foarte încordată: orice lucru nelalocul lui o poate slobozi din noi. „Mai ales, gândi el, trei lucruri nelalocul lor gata să scormonească rănile oraşului”.

Tăcu. Se apropiase perceptorul care-şi struni calul la mersul catârului, îi făcu o plecăciune stareţului, dădu din cap spre Simon şi Mansur şi i se adresă Adeliei.

— Doamnă, călătorim împreună în acest convoi şi totuşi nu ne cunoaştem. Sir Roland Picot la dispoziţia dumneavoastră. Pot să vă felicit pentru reuşita vindecării bunului stareţ?

Simon se plecă iute în faţă.

— Felicitările trebuie să le primească acest domn, domnule, spuse el arătând înspre Mansur, care mâna catârul. El e doctorul nostru.

— Chiar aşa? se arătă perceptorul interesat. S-

a spus că operaţia s-a desfăşurat sub îndrumarea vocii unei femei.

„Oare chiar *s-a spus?* Şi oare de către cine?” se miră Simon şi-l înghionti pe Mansur.

— Zi ceva, îi spuse în arabă.

Mansur nu-l băgă în seamă. Simon îl înghionti pe furiş în gleznă.

— Vorbeşte cu el, netotule.

— Şi ce vrea s-audă umflatu' ăsta?

— Doctorul e foarte bucuros că a putut să-l ajute pe părintele stareţ, îi spuse Simon perceptorului. Şi zice să poată să ajute la fel de mult pe orice om din Cambridge care va apela la serviciile lui.

— Da? răspunse sir Rowley Picot, preferând să nu menţioneze că vorbeşte şi el arabă. Şi o spune pe un ton foarte înalt.

— *Exact,* sir Roland. Vocea lui poate fi confundată cu a unei femei. Şi apoi, mai în şoaptă: Să ştiţi că domnul Mansur a fost luat de călugări încă din copilărie şi au descoperit că are voce atât de frumoasă încât... ăăă, au vrut să se asigure că va rămâne aşa.

— Un *castrato,* pentru numele lui Dumnezeu, exclamă sir Roland făcând ochii mari.

— Acum se dedică medicinei, bineînţeles. Dar când cântă el pentru a-L slăvi pe Dumnezeu, plâng şi îngerii de invidie.

Mansur auzise cuvântul *castrato* şi se apucă de blestemat, făcându-i pe îngeri să verse şi mai

multe lacrimi din cauza înjurăturilor la adresa creştinilor, în general, şi a călugărilor bizantini care-l jugăniseră, în special. Iar sunetele limbii arabe răsunară înalte, luându-se la întrecere cu ciripitul păsărilor, pentru a se topi apoi în aer, ca nişte ţurţuri dulci.

— Vedeţi, sir Roland? îl întrebă Simon. Cu siguranţă asta-i vocea care s-a auzit.

— Asta trebuie să fi fost, spuse el, şi zâmbi a scuză. Asta trebuie să fi fost.

Încercă totuşi s-o atragă pe Adelia în discuţie, dar răspunsurile ei erau scurte şi lipsite de bunăvoinţă; era sătulă de englezi insistenţi. Atenţia îi era atrasă de ceea ce vedea în jur. Trăind printre dealuri, se gândise că n-o să-i placă şesul; nu se aşteptase la un văzduh atât de enorm şi nici la semnificaţia pe care acesta o dă unui copac singuratic, unui horn strâmb id şi colo, turnului unei biserici profilat pe cer. Nenumăratele nuanţe de verde promiteau ierburi necunoscute care aşteptau să fie descoperite, iar fâşiile de ogoare alcătuiau o tablă de şah din smarald şi negru.

Iar sălciile... Erau o mulţime, străjuind pâraiele, şanţurile şi drumeagurile. Salcie plesnitoare pentru întărirea malurilor, salcie plângătoare, salcie albă, zălog, mâţişoară, răchite pentru bâte şi pentru nuiele, salcie de mlaştină şi salcie argintie, frumoase în lumina soarelui care li se strecura printre crengi şi încă şi mai frumoase pentru că, folosind o fiertură de coajă de salcie, poţi alina

durerea…

Fu împinsă în faţă când Mansur trase frâiele catârilor. Procesiunea se oprise brusc pentru că stareţul Geoffrey ridicase mâna şi începuse să se roage. Bărbaţii îşi dezveliră capetele.

Pe poartă intra o căruţă joasă plină toată de noroi. Sub pânza murdară trântită peste ea se ghiceau trei boccele nu prea mari. Căruţaşul mâna caii cu capul plecat. În urma căruţei, mergea o femeie care plângea şi-şi rupea hainele de pe ea.

Copiii dispăruţi fuseseră găsiţi.

Biserica Sfântul Andrei cel Mic, aflată pe domeniul mănăstirii Sfântul August în Bamwell, avea şaptezeci de metri lungime şi era o splendoare sculptată şi pictată pentru a-L preamări pe Domnul. Astăzi însă, lumina soarelui de primăvară, care pătrundea prin ferestrele înalte, nu lua seama nici la bolta falnică, nici la feţele stareţilor din piatră culcaţi de-a lungul pereţilor, nici la statuia Sfântului Augustin, nici la amvonul bogat împodobit, la strălucirea altarului sau la triptic. Astăzi, razele soarelui cădeau peste cele trei catafalcuri mici, acoperit cu pânză violetă, şi peste capetele bărbaţilor şi ale femeilor care stăteau în genunchi în jurul lor, îmbrăcaţi în haine de lucru.

Rămăşiţele celor trei copii fuseseră găsite de dimineaţă pe o potecă lângă canalul Fleam. Un păstor dăduse peste ele în zori şi bietul om

tremura încă.

— Nu erau acolo aseară, mă jur, părinte stareţ. Nu se poate să fi fost acolo. Nici nu-s atinse de vulpi. Stăteau frumos unul lângă celălalt, Dumnezeu să se-ndure de ei. Sau cât de frumos se poate, dacă stai să te gândeşti că… Se opri pentru că-i venea să vomite.

Pe fiecare corp se afla câte un obiect care semăna cu cele găsite în locurile de unde dispăruseră copiii; era făcut din papură şi semăna cu Steaua lui David.

Stareţul Geoffrey poruncise ca cele trei grămăjoare să fie duse în biserică, opunându-se încercărilor disperate ale unei mame de a le dezveli. Trimisese veste ca să-l prevină pe şerif că s-ar putea să fie atacat din nou castelul şi i-a cerut judelui ca, în calitatea sa, să inspecteze imediat cadavrele şi să ceară o anchetă oficială. Şi mai ceruse calm, deşi furia era gata să izbucnească.

Acum, cu voce sigură, o liniştea pe mamă, ale cărei strigăte deveniră un suspin tăcut, citindu-i că izbânda va înghiţi moartea: „Nu vom adormi toţi, dar toţi ne vom schimba deodată, într-o clipeală din ochi, la trâmbiţa cea de apoi”.

Parfumul zambilelor sălbatice care intra prin uşile deschise şi fumul bogat de tămâie din interior aproape că acopereau duhoarea.

Psalmodierile limpezi ale călugărilor aproape că înăbuşeau bâzâitul muştelor prinse sub învelişul mantiilor violete.

Cuvintele Sfântului Pavel mai alinară un pic mâhnirea stareţului care se gândea la sufletele copilaşilor ce se zbenguiau pe pajiştile Domnului, dar nu şi mânia că au fost trimişi acolo înainte de a le veni vremea. Pe doi nu-i cunoştea, dar unul dintre copii era Harold, fiul vânzătorului de ţipari, care fusese elev chiar la Sfântul Augustin. Avea şase ani şi era un băiat isteţ care venea o dată pe săptămână să înveţe literele. L-au recunoscut după părul roşu. Era un mic saxon în toată puterea cuvântului: astă-toamnă furase mere din livada stăreţiei.

„Şi i-am dat câteva scatoalce pe spate”, se gândi stareţul.

Din umbra unui stâlp mai din spate, Adelia vedea o oarecare consolare aşternându-se pe feţele celor din jurul catafalcului. Apropierea dintre stareţ şi oraş i se părea ciudată; la Salerno, călugării, chiar şi cei ale căror îndatoriri îi obligau să iasă în lume, păstrau distanţa faţă de laici.

— Noi nu suntem călugări, îi spusese stareţul Geoffrey, noi suntem canonici.

Deosebirea nu părea prea mare: şi unii şi alţii trăiau în comunitate, şi unii şi alţii făcuseră jurământ de celibat, îi slujeau lui Hristos, dar aici, la Cambridge, erau totuşi altfel. Când clopotul bisericii a bătut a nenorocire, anunţând găsirea copiilor, orăşenii au dat fuga aici să consoleze şi să fie, la rându-le, consolaţi.

— Orânduiala noastră nu e atât de rigidă ca a

benedictinilor şi a cistercienilor, îi explicase stareţul; noi acordăm mai puţin timp rugăciunilor şi obligaţiilor corale şi ne ocupăm mai mult de educaţie, îi mângâiem pe săraci şi bolnavi, ascultăm spovedanii şi facem treburi obişnuite în orice parohie. Draga mea domniţă doctor, încercă el un zâmbet, cred că aici eşti şi dumneata de acord. Moderaţie în toate.

Acum se uita la el coborând din galeria corului şi însoţindu-i pe părinţi afară, promiţându-le că va oficia el însuşi slujba de înmormântare şi că... va descoperi diavolul care a făcut aşa ceva.

— Ştim cine a făcut-o, Sfinţia Ta, spuse unul dintre taţi. Iar ceilalţi mârâiră ca o haită de câini în semn de aprobare.

— Nu se poate să fie evreii, fiule. Doar sunt închişi în castel.

— Ies ei cumva de acolo.

Trupurile, aşa acoperite cu pânza violetă, fură scoase cu tot respectul pe tărgi, pe o uşă laterală, însoţite fiind de jude, având pe cap pălăria care-i atesta funcţia de procuror.

Biserica se goli. Simon şi Mansur fuseseră destul de inspiraţi ca să nu vină. Un evreu şi un sarazin printre aceste pietre sacre? Într-un asemenea moment?

Adelia, cu taşca ei din piele de capră la picioare, aştepta în umbra unei nişe, lângă mormântul lui Paulus, stareţ canon la Sfântul Augustin, Bamwell, înălţat la Ceruri în Anul

Domnului nostru 1151. Şi încerca să fie tare pentru ceea ce urma să se întâmple.

Nu încercase niciodată să se dea înapoi când era vorba de o examinare post-mortem; şi n-o să se dea nici acum înapoi. Doar pentru asta venise.

— Te trimit în această misiune cu Simon din Neapole nu numai pentru că eşti singurul doctor de morţi care vorbeşte englezeşte, ci şi pentru că eşti cea mai bună, îi spusese Gordinus.

— Ştiu, îi răspunsese, dar nu vreau să merg.

Şi totuşi n-avusese încotro, pentru că aşa poruncise regele Siciliei.

În sala rece din piatră în care se făceau disecţiile la Şcoala Medicală din Salerao, avusese întotdeauna cele de trebuinţă şi pe Mansur care s-o asiste, şi se bazase pe tatăl său vitreg, şeful de catedră, care transmitea autorităţilor descoperirile făcute de ea. Pentru că, deşi Adelia putea să descopere cauzele morţii mai bine decât tatăl ei, mai bine decât oricine altcineva, trebuia păstrată ficţiunea conform căreia de studierea cadavrelor trimise de *signoria* se ocupa doctorul Gershom bin Aguilar. Chiar şi la Salerno, unde femeile medici aveau drept de practică, disecţia în urma căreia se putea lămuri cum a murit cineva – şi adesea cine i-a provocat moartea – nu era privită cu ochi buni de Biserică.

Până acum ştiinţa păcălise religia; ştiau şi alţi doctori ce făcea Adelia, şi nu prea mai era un secret nici pentru autorităţile laice. Dar dacă ar fi

făcut cineva plângere oficială la papă, ar fi fost alungată de la morgă şi, destul de probabil, chiar şi de la Şcoala de Medicină. Aşa că, deşi ipocrizia îi producea suferinţă, Gershom îşi însuşea nişte realizări care nu erau ale sale.

Iar pentru Adelia era perfect. Îi convenea de minune să stea în umbră: în primul rând, era ferită de ochiul Bisericii; în al doilea, nu se pricepea să vorbească despre subiectele care le interesau pe femei şi o făcea prost, pentru că o plictiseau. Era ca un arici care se amestecă printre frunzele de toamnă şi scoate ţepii la cei care vor să-l tragă la lumină.

Dacă cineva era bolnav, atunci era altă treabă, înainte de a se dedica disecţiilor, bolnavii au descoperit o latură puţin cunoscută a Adeliei şi-şi aminteau încă de ea ca de un înger fără aripi. Pacienţii bărbaţi puşi pe picioare se îndrăgostiseră de ea şi stareţul ar fi fost foarte surprins să afle că primise mai multe cereri în căsătorie decât multe frumuseţi din Salerno, care mai erau şi bogate pe deasupra. Le refuzase însă pe toate. Se spunea la morga şcolii că pe Adelia o interesa cineva doar dacă era mort.

Cadavre de toate vârstele, din toată Italia de Sud şi din Sicilia, ajungeau pe masa lungă din marmură, trimise de *signoria şi praetori* care aveau motivele lor pentru a dori să ştie cum şi de ce au murit. De obicei, descoperea: cadavrele erau treaba ei, la fel cum e calapodul pentru cizmar. La

fel aborda şi cadavrele copiilor, hotărâtă să nu lase adevărul despre moartea lor să fie îngropat odată cu ei, dar o îndurerau; îi era milă şi, în cazul celor ucişi, era întotdeauna şocată. Iar cele trei care aşteptau aici păreau mult mai cumplite decât ce văzuse până acum. Şi, în plus, mai trebuia să le cerceteze în secret, fără instrumentarul pe care-l avea la şcoală, fără Mansur care s-o asiste şi, mai ales, fără încurajarea tatălui ei vitreg: „Adelia, nu trebuie să te pierzi cu firea. Te răvăşeşte cruzimea”.

Nu i-a spus niciodată c-o răvăşeşte răul; cel puţin nu Răul cu R mare, pentru că Gershom bin Aguilar era de părere că Omul îşi face el singur răul şi binele, că nici Diavolul şi nici Dumnezeu n-au nicio legătură cu asta. Dar numai la Şcoala de Medicină din Salerno îşi putea el face cunoscută această teorie – şi chiar şi acolo cu voce mai scăzută.

Concesia care i se făcuse, permiţându-i-se să desfăşoare această cercetare într-un târg englezesc înapoiat, unde ar fi putut fi omorâtă cu pietre pentru aşa ceva, era chiar o minune pe care Simon din Neapole se străduise din greu s-o înţeleagă. Stareţul s-a împotrivit cât a putut, îngrozit la gândul că o femeie era gata să facă un astfel de lucru şi temându-se de ceea ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi aflat că o străină a văzut şi a cercetat bietele trupuşoare.

— Oamenii din Cambridge ar considera asta o

profanare şi nu sunt prea convins că n-au dreptate.

— Părinte stareţ, a intervenit Simon, lăsaţi-ne să vedem cum au murit copiii, pentru că e sigur că evreii închişi n-au nicio treabă cu asta; suntem oameni moderni, ştim doar că din umerii oamenilor nu cresc aripi. Undeva, un ucigaş se plimbă în libertate. Lasă aceste biete trupuşoare să ne spună cine e. Morţii îi vorbesc domniţei Trotula. E treaba ei. O să-i vorbească şi acum.

În ceea ce-l privea pe stareţul Geoffrey însă, morţii vorbitori erau cam totuna cu muritorii înaripaţi.

— E împotriva învăţăturilor sfintei noastre maici, Biserica, să nesocotim sfinţenia trupului.

Dar a cedat în cele din urmă doar după ce Simon i-a promis că n-o să facă nicio disecţie, ci doar o să-i cerceteze.

Simon bănuia că stareţul s-a învoit mai puţin din convingerea că trupurile vor vorbi, cât mai ales din teama că, dacă e refuzată, Adelia o să se întoarcă de unde a venit, lăsându-l să se descurce singur, cum poate, cu o nouă criză de vezică.

Aşa se face că acum, şi într-o ţară în care ea nu se afla de bunăvoie, trebuia să înfrunte singură cele mai mari cruzimi.

„Dar acesta e scopul tău, Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar”, îşi spuse ea.

În momente de nesiguranţă îi plăcea să recite numele care-i fuseseră date cu atâta dărnicie, însoţite de educaţia ţi extraordinarele idei ale celor

care o ridicaseră din leagănul ei plin de lavă de pe Vezuviu şi o duseseră acasă.

„Numai tu poţi face asta, aşa că *la treabă*", se mai încurajă ea.

Avea în mână unul dintre obiectele găsite pe trupurile copiilor morţi. Unul fusese dus deja la şerif, iar pe celălalt îl făcuse bucăţele un tată furios. Pe cel de-al treilea îl salvase stareţul, care i-l dăduse discret.

Cu grijă, pentru a nu atrage atenţia, îl ridică puţin ca să-l vadă mai bine. Era împletit din papură, frumos şi foarte elaborat pentru a forma un *quincunx*[3]. Ca o stea în cinci colţuri. Dacă se voia Steaua lui David, unde era al şaselea colţ? Să fi fost un mesaj? O încercare de învinuire a evreilor din partea cuiva care nu ştia nimic despre iudaism? O semnătură?

Se gândi că la Salerno ar fi fost posibil să-i afle pe cei câţiva cu destulă pricepere să facă aşa ceva, dar la Cambridge, unde papura creştea pretutindeni, pe râuri şi pâraie, toată lumea se pricepea s-o împletească. Numai pe drumul spre această mare stăreţie, văzuse femei stând în pragul uşilor şi împletind covoraşe sau coşuri, adevărate opere de artă, şi bărbaţi care făceau în acoperişurile din papură sculpturi complicate.

Nu, în acest moment, steaua nu-i putea spune nimic.

---

3 *Quincunx* (lat.), grupare de obiecte dispuse câte cinci (literal, cinci douâsprezecimi) (n. tr.).

Stareţul Geoffrey se întoarse în grabă.

— Procurorul s-a uitat la cadavre şi a poruncit o anchetă publică.

— Şi ce-a avut de zis?

— I-a declarat morţi. Da, da, dar e datoria lui, a răspuns el privirii Adeliei. Procurorii nu sunt aleşi pentru cunoştinţele lor medicale. Aşa. Am depus rămăşiţele în chilia Sfintei Werbertha. Acolo e linişte şi răcoare, deşi cam întuneric. Dar am dus lămpi. Bineînţeles că va fi priveghi, dar numai după ce-ţi termini cercetarea. Oficial, te afli acolo ca să pregăteşti trupurile de înmormântare.

O altă privire întrebătoare.

— Da, da, o să li se pară ciudat, dar eu sunt stareţul acestui aşezământ şi porunca mea e urmată ca şi poruncile Domnului.

Apoi o împinse repede spre uşa laterală a bisericii, îndrumând-o. Un novice care plivea în grădina mănăstirii o privi curios, dar superiorul lui pocni din degete, întorcându-l la treabă.

— Aş veni şi eu cu tine, dar trebuie să mă duc la castel să discut cu şeriful despre ceea ce s-ar putea întâmpla. Drept să-ţi spun, trebuie să prevenim altă răzmeriţă.

Uitându-se după silueta mică, îmbrăcată în cafeniu, care se îndepărta încet, cu taşca din piele de capră în mână, stareţul se rugă ca, în acest caz, porunca lui să coincidă cu a Domnului.

Se întoarse apoi ca să aibă parte şi el de un minut de rugăciune la altar, dar umbra mare care

se desprinse de lângă un stâlp al naosului îl făcu să tresară şi să se umple de mânie. Avea un sul de pergament în mână.

— Ce cauţi aici, sir Roland?

— Voiam să vă rog să-mi îngăduiţi să văd şi eu trupurile, părinte stareţ, răspunse perceptorul, dar văd că mi-a luat-o altcineva înainte.

— Asta-i treaba procurorului şi şi-a făcut-o. Într-o zi sau două o să fie o anchetă publică.

— V-am auzit îndrumând-o pe doamna care vrea să le cerceteze, spuse el arătând spre uşă. Aveţi nădejde să vă spună mai multe?

Stareţul Geoffrey se uită în jur după ajutor, dar nu găsi nimic.

— Cum ar putea oare? întrebă perceptorul cu un interes care părea sincer. Prin farmece? Invocare? Este necromantă? Vrăjitoare?

A mers totuşi prea departe.

— Aceşti copii sunt sfinţi pentru mine, fiule, la fel cum e şi această biserică, spuse stareţul încet. Poţi pleca.

— Îmi cer scuze, Sfinţia Voastră. Perceptorul nu părea însă să regrete nimic. Dar şi pe mine mă interesează această problemă şi am împuternicire de la rege să mă ocup de ea, mai spuse el şi flutură sulul pentru a-i arăta sigiliul regal. Ce e femeia aceea?

O împuternicire din partea regelui era mai presus de puterea unui stareţ canonic, chiar şi decât a unuia al cărui cuvânt nu era mult mai

prejos decât al Domnului.

— Este doctor, specializată în ştiinţe morbide, spuse abătut stareţul.

— Ah, da. *Salerno.* Ar fi trebuit să-mi dau sama. Perceptorul fluieră încântat. O femeie-doctor din singurul loc creştin unde acest lucru nu este o contradicţie în termeni.

— Ştii despre asta?

— M-am oprit odată acolo.

— Sir Roland. Stareţul ridică mâna a povaţă. Pentru siguranţa tinerei femei, pentru liniştea oraşului şi a locuitorilor lui, ceea ce ţi-am spus trebuie să rămână între aceste ziduri.

— *Vir sapit qui pauca loquitur,* Sfinţia Voastră. E primul lucru pe care-l învaţă un perceptor.

„Nu e prea înţelept, dar e şiret, cugetă stareţul, şi e probabil în stare să păstreze tăcerea. Ce urmăreşte omul ăsta?” Apoi se gândi mai bine.

— Ia să văd împuternicirea, spuse el întinzând mâna. Asta-i împuternicirea obişnuită pentru orice perceptor. Ce, regele ia acum dări şi de la morţi?

— Ba nu, părinte – sir Roland părea chiar îngrozit de această idee –, adică nu mai mult decât de obicei. Dar dacă domniţa face o anchetă neoficială, poate să supună oraşul şi stăreţia la nişte impozite punitive. Nu vreau să zic că le supune, dar s-ar putea aplica amenzile obişnuite, confiscarea bunurilor şi altele. Obrajii dolofani se lăţiră într-un zâmbet fermecător.

Bineînţeles, dacă nu sunt şi eu prezent să văd

că face ceea ce se cuvine.

Stareţul nu mai avea încotro. Până acum, Henric al II-lea se abţinuse, dar era aproape sigur că la următoarea sesiune a Tribunalului, oraşul Cambridge va fi amendat, şi amendat serios, pentru moartea unuia dintre evreii care-i aduceau regelui venituri foarte mari.

Orice încălcare a legilor sale îi dădea regelui prilejul de a-şi umple lăzile pe socoteala celor care se făceau vinovaţi. Henric îşi asculta perceptorii, cei mai temuţi dintre slujbaşii săi; dacă acesta îi aduce la cunoştinţă o neregulă în legătură cu moartea copiilor, atunci dinţii lacomului leopard plantagenet s-ar putea să sfâşie cu totul inima oraşului.

— Şi ce vreţi de la noi, sir Roland? îl întrebă obosit stareţul Geoffrey.

— Vreau să văd trupurile.

Cuvintele rostite încet l-au atins pe stareţ ca o lovitură de bici.

În afară de faptul că zidurile groase de un metru păstrau răcoarea şi că se afla izolată într-un luminiş din capătul rezervaţiei de căprioare Bamwell, chilia în care pustnica saxonă Sfânta Werbertha şi-a dus viaţa – până când i-a fost curmată de danezii invadatori – nu era deloc ceea ce i-ar fi trebuit Adeliei. În primul rând era mică. În al doilea, în ciuda celor două lămpi de care făcuse rost stareţul, era întuneric. Fereastra ca o fantă era

acoperită de o şipcă din lemn.

Hasmaţuchi înalt până la brâu acoperea ca o spumă uşiţa aflată sub o arcadă.

La naiba cu atâta secretoşenie: ar fi vrut să ţină uşa deschisă ca să aibă destulă lumină, dar chilia era şi aşa năpădită de muştele care voiau să intre. Cum îşi închipuie că poate lucra în asemenea condiţii?

Adelia îşi puse taşca din piele de capră afară, pe iarbă, o deschisă să-i verifice conţinutul, apoi îl mai verifică o dată, ştiind că amâna clipa în care va trebui să deschidă uşa.

Era ridicol, doar nu era o amatoare. Îngenunche repede şi îi rugă pe morţii de dincolo de uşă s-o ierte pentru că le tulbură corpurile. Şi se mai rugă să nu uite de respectul pe care li-l datora.

— Îngăduiţi cărnii şi oaselor să-mi spună ceea ce glasurile voastre nu mai pot face.

Întotdeauna făcea asta. Nu era sigură dacă morţii o aud sau nu, dar nu era atee convinsă ca tatăl ei vitreg, deşi se temea că ceea ce o aştepta în această după-amiază ar fi putut-o face să devină.

Se ridică, scoase din taşcă şorţul impregnat cu răşină şi şi-l puse, apoi îşi legă peste cap masca din tifon cu ocular din sticlă. Şi deschise uşa chiliei...

Lui sir Roland Picot îi făcea plăcere să meargă pe jos; era mulţumit de el. Părea să fie mai uşor

decât ar fi crezut. O femeie nebună, o *străină* nebună, va fi forţată să cedeze autorităţii sale, iar faptul că avea la degetul mic o persoană cu statutul stareţului Geoffrey, prin asociere cu aceeaşi femeie, era o adevărată pleaşcă.

Apropiindu-se de chilie, se opri. Semăna cu un stup uriaş – Doamne, cât de tare iubeau vechii sihaştri lipsa de confort. Şi iat-o acolo, dincolo de uşa deschisă, o siluetă aplecată peste o masă.

Pentru a o pune la încercare, o strigă:

— Domniţă doctor?

— Da?

„Ah, îşi zise Roland. Ce uşor!” Parc-ar fi prins o molie.

— Vă amintiţi de mine, domniţă? întrebă în timp ce Adelia se îndreptă şi se întoarse spre el. Sunt sir Roland Picot, pe care stareţul…

— Nu-mi pasă cine eşti, se răsti ea. Intră şi alungă muştele.

Când femeia ieşi, sir Roland se trezi în faţa ochilor cu o siluetă umană cu şorţ şi cu cap de insectă. Aceasta smulse un mănunchi de hasmaţuchi şi când se apropie, i-l aruncă.

Altceva avea sir Roland în cap, dar o urmă, strecurându-se cu oarecare greutate pe uşa stupului.

— Oh, Doamne! exclamă el şi ieşi din nou.

— Ce s-a întâmplat? Era mânioasă, iritată.

Bărbatul se sprijini de arcada uşii, inspirând adânc.

— Sfinte Iisuse, ai milă de noi. Duhoarea era îngrozitoare. Dar şi mai oribil era ceea ce se vedea pe masă.

— Bine că stai în uşă, pufni ea nervoasă. Ştii să scrii?

Sir Roland dădu din cap, cu ochii închişi.

— E primul lucru pe care îl învaţă un perceptor.

Îi dădu o placă de ardezie şi o cretă.

— Scrie ce-ţi spun. Şi între timp mai alungă şi muştele.

Mânia din voce i se stinse şi începu să dicteze monoton.

— Rămăşiţele unei tinere femei. Puţin păr blond rămas încă pe craniu. Aşadar ea e – se întrerupse ca să se uite pe lista pe care şi-o scrisese cu cerneală pe dosul palmei – Mary. Fiica vânătorului de păsări. Şase ani. A dispărut de Ziua Morţilor. Scrii?

— Da domniţă. Creta scârţâia pe tăbliţă, dar sir Roland era întors cu faţa spre aerul curat.

— Oasele sunt descoperite. Carnea e aproape descompusă; ceea ce-a rămas a fost în contact cu calcar. Pe coloană e un praf care pare a fi nămol uscat, şi mai e şi în spatele pelvisului. E nămol pe undeva, pe aici?

— Ne aflăm la marginea mlaştinilor. Au fost găsiţi chiar pe malul mlaştinii.

— Erau cu faţa în sus?

— Nu ştiu.

— Hm. Dacă-i aşa, atunci se explică urmele de

pe spate. Urmele sunt slabe; n-a fost îngropată în nămol, ci mai degrabă în calcar. Mâinile şi picioarele legate cu fâşii dintr-un material negru. Urmă o pauză. Am o pensetă în taşcă. Dă-mi-o.

Căută în geantă şi-i dădu o pensetă subţire din lemn şi o văzu ridicând o fâşie de ceva şi ţinând-o în lumină.

— Doamne Sfinte, făcu el.

Apoi se întoarse spre uşă, continuând să agite mănunchiul de hasmaţuchi cu mâna spre spate. Din pădure se auzea cucul, slăvind căldura zilei, iar dintre copaci răzbătea mirosul zambilelor sălbatice. „Bine aţi venit, îşi zise el, oh, Doamne, bine aţi venit. Anul acesta aţi întârziat”.

— Mişcă mâna mai tare, îl repezi ea, apoi îşi reluă vorba monotonă. E o fâşie de stofă. Hm. Dă-mi o sticluţă. Aici, *aici.* Unde eşti, fir-ai să fii?

Scoase o sticluţă din taşca ei, i-o dădu şi o luă înapoi, de această dată cu o fâşie oribilă înăuntru.

— În păr sunt fărâme de calcar, continuă ea. Şi un obiect prins în el. Hm. Are formă de romb, poate că e o bomboană care s-a lipit cumva de păr şi s-a uscat. Trebuie s-o cercetez mai bine. Mai dă-mi o sticluţă.

Apoi îi spuse să sigileze ambele sticluţe cu lut roşu din geantă.

— Roşu pentru Mary şi alte culori pentru ceilalţi. Ai grijă, te rog.

— Da, domniţă.

De obicei, stareţul Geoffrey se ducea la castel cu mare pompă, şi cu aceeaşi pompă îi întorcea vizitele şi şeriful. Un oraş trebuie să ştie care-i sunt oamenii de vază. Astăzi însă, faptul că trompetistul şi alaiul fuseseră lăsaţi în urmă, iar el a trecut călare Podul Mare spre castel însoţit doar de fratele Ninian arăta cât era de tulburat.

Era urmat de târgoveţii care i se agăţau de scara şeii. Tuturor le răspundea cu un. Nu, nu au fost evreii. Cum să fi fost ei? Nu, staţi liniştiţi. Nu, ticălosul n-a fost găsit încă. Dar o să fie, mila Domnului e mare şi o să-l găsească. Nu, lăsaţi-i pe evrei, n-au fost ei.

Îşi făcea griji pentru evrei şi nu numai. Încă o răzmeriţă va abate mânia regelui asupra oraşului.

Şi ca şi cum n-ar fi fost destul, se gândi mânios stareţul, mai era şi perceptorul, Doamne loveşte-l cu toată stirpea lui. Pe lângă faptul că degetele curioase ale lui sir Roland cercetau acum ceva cu care stareţul ar fi preferat să n-aibă de-a face vreodată, se temea pentru Adelia, dar şi pentru el însuşi. S-a zis şi cu ea, şi cu mine. Şi ea, şi eu. O să spună că-i necromanţie. Pe ea o spânzură, iar eu… o să fie anunţat papa şi mă excomunică. Şi de ce, dacă perceptorul a vrut aşa de tare să vadă cadavrele, nu a insistat să fie de faţă când le-a cercetat procurorul? De ce să se ferească de un slujbaş când e el însuţi slujbaş?

Şi la fel de neplăcută îi era şi familiaritatea lui sir Roland – cum altfel decât *sir* Roland; de când îi

face regele cavaleri pe perceptori? Asta nu i-a dat pace tot drumul de la Canterbury.

În timp ce calul lua pieptiş drumul abrupt spre castel, stareţul văzu cu ochii minţii scena care se desfăşurase chiar pe acest deal acum un an. Oamenii şerifului încercau să ţină mulţimea înnebunită la distanţă de evreii înspăimântaţi, în timp ce el şi şeriful zbierau în zadar să se facă ordine.

Panică şi ură. Ignoranţă şi violenţă... în acea zi diavolul însuşi se aflase la Cambridge.

Dar şi perceptorul. O figură zărită în mulţime şi uitată până acum. Contorsionată ca şi ale celorlalţi, în timp ce perceptorul se lupta... cu cine se lupta? Cu oamenii şerifului? Sau de partea lor? În amestecul acela hâd de zgomot şi mădulare, era imposibil să-ţi dai seama.

Stareţul şi-a îmboldit calul.

Prezenţa acestui om aici, în acea zi, nu era neapărat ceva rău; doar şerifii şi perceptorii merg mână în mână. Şeriful strânge venitul regelui, iar perceptorul are grijă ca acesta să nu-şi păstreze prea mult din el.

Stareţul trase frâul. Dar l-am văzut mai de curând şi la târgul Sfintei Radegund, îşi aduse el aminte. Aplauda un om care mergea pe picioroange. Şi apoi, când a dispărut micuţa Mary. Doamne, ajută-ne.

Stareţul îşi înfipse călcâiele în burta calului. Repede, acum. Se grăbea mai tare ca oricând să

vorbească cu şeriful.

— Hm. Pelvisul e spart în partea de jos, probabil că accidental, după moarte, dar pentru că lovitura pare să fi fost făcută cu forţă, iar celelalte oase nu sunt vătămate, e posibil să fi fost provocată de un instrument care a pătruns în sus, atacând vaginul...

Sir Roland simţea c-o urăşte, că-i urăşte vocea egală, măsurată. Îşi bătea joc de suratele ei prin simpla rostire a acestor vorbe. Nu trebuia să-şi deschidă buzele ei de femeie ca să arunce asemenea grozăvii în văzduh. Descria fapta şi prin urmare devenea părtaşă la ea. O nelegiuită şi o vrăjitoare, asta era. Ochii ei n-ar trebui să vadă ceea ce-au văzut fără să verse sânge.

Adelia se străduia să vadă un porc. Învăţase pe porci. Sus, pe dealuri, în spatele unui zid înalt, Gordinus ţinea porci morţi pentru studenţii lui, unii îngropaţi, alţii afară, la aer, unii într-o cocină din lemn, alţii într-un staul din piatră.

Majoritatea studenţilor care intraseră în acest ocol al morţii se revoltaseră din cauza muştelor şi a duhorii şi mulţi renunţaseră. Doar Adelia văzuse minunea procesului care reduce un cadavru la nimic.

— Până şi un schelet e trecător şi ajunge în final ţărână, îi spusese Gordinus. Ce minunat este, draga mea, că nu suntem copleşiţi de cadavrele adunate timp de o mie de ani.

Era minunat, un mecanism care intra în funcţiune de îndată ce ultima suflare se îndepărta de trup şi care se desfăşura cu de la sine putere. Descompunerea o fascina pentru că – şi încă nu înţelegea cum – avea loc fără ajutorul muştelor de carne şi a muştelor albastre care, dacă ajungeau la cadavru, aveau şi ele rolul lor.

Aşa că, după ce şi-a luat licenţa de doctor, a învăţat noua meserie pe porci. Pe porci primăvara, pe porci vara, pe porci toamna şi iarna, fiecare anotimp cu ritmul său de descompunere. Cum au murit. Când. Porci stând în picioare, porci cu capul în jos, porci culcaţi, porci tăiaţi, morţi de boală, îngropaţi, neîngropaţi, ţinuţi în apă, porci bătrâni, scroafe, vieri, purcei.

Purcelul. Momentul de cumpănă. Avea doar câteva zile şi era mort de curând. L-a dus acasă la Gordinus:

— Ceva nou, îi spusese. Substanţa asta din anus, nu ştiu ce e.

— Ceva vechi, vechi ca păcatul. E sămânţă omenească.

Ieşiseră împreună pe balconul ce dădea spre marea turcoaz, o puse să stea jos şi, pentru a o întări, îi dădu un pahar cu cel mai bun vin roşu pe care-l avea. Apoi o întrebă dacă vrea să meargă mai departe sau se întoarce la medicina obişnuită.

— Vrei să vezi adevărul sau să-l ocoleşti?

Îi citise din Virgiliu, una din *Georgice,* nu-şi amintea care, şi văzuse cu ochii minţii dealurile

Toscanei unde mieii plini de lapte ca vinul zburdau de dragul zburdălniciei, îngrijiţi de păstori care se legănau după muzica naiurilor.

— Oricare din ei putea lua o oaie, să-i bage labele din spate în cizme şi mădularul în gaura din spate, îi spusese Gordinus.

— Nu.

— Sau într-un copil.

— Nu.

— Sau într-un copil de ţâţă.

— *Nu.*

— Oh, ba da. Am văzut cu ochii mei. Ţi se pare că asta mânjeşte *Georgicele?*

— Mânjeşte tot. nu pot să merg mai departe.

— Omul şovăie între Paradis şi Iad, îi spusese Gordinus vesel. Uneori se ridică, alteori coboară. A-i ignora capacitatea de a face rău este o amăgire la fel de mare ca şi a-i ignora puterea de a se înălţa cât mai mult. Poate că are legătură cu mişcarea planetelor. Ai văzut singură adâncimile omului, iar eu tocmai ţi-am citit câteva rânduri care-ţi arată zborul lui spre înălţimi. Acum du-te acasă, doctore, şi leagă-te la ochi, eu nu te condamn. Dar în acelaşi timp, astupă-ţi şi urechile la plânsetele morţilor. Adevărul nu e de tine.

Se dusese acasă, la şcoli şi la spitale ca să primească laudele celor pe care i-a învăţat şi de care s-a ocupat, dar ochii nu i-au fost legaţi, nici urechile astupate, aşa că au chinuit-o plânsetele morţilor şi atunci s-a întors să studieze porcii, iar

când a fost gata, cadavre de oameni.

Şi totuşi, în cazuri precum cel pe care-l avea acum pe masă, înaintea ei, trebuia să-şi astupe ochii sufletului ca să-şi poată continua treaba, ca să nu dispere şi să nu i se pară totul zadarnic, impunându-şi o obscuritate necesară care lăsa liberă vederea, dar care nu-i îngăduia să vadă trupuşorul sfâşiat, odată imaculat, al unui copil, ci obişnuitul cadavru al unui porc.

Loviturile din jurul pelvisului lăsaseră urme clare; mai văzuse ea răni de cuţit înainte, dar niciuna ca asta. Lama instrumentului care le-a provocat părea să aibă mai multe faţete. Ar fi vrut să scoată pelvisul ca să-l cerceteze pe îndelete, la lumină mai bună, dar îi promisese stareţului Geoffrey să nu facă disecţie. Pocni din degete spre bărbat să-i dea tăbliţa şi creta.

El o studie în timp ce desena. Razele de lumină care pătrundeau prin mica fereastră a chiliei cădeau pe ea ca pe o muscă monstruoasă de carne, suspendată deasupra mesei. Tifonul îi transforma trăsăturile feţei, făcând-o să arate ca o lepidopteră, şi-i lipea şuviţele de păr de cap, ca şi cum ar fi fost nişte antene turtite. Şi, *hm,* bâzâia cu aceeaşi insistenţă ca şi norul înaripat şi vorace care roia în jurul ei.

După ce termină schiţa, îi întinse tăbliţa şi creta.

— Ia-le, se răsti ea.

Îi lipsea Mansur. Pentru că sir Roland nu se

mişcă, se întoarse şi-i văzu privirea.

— Oare de ce vor întotdeauna să omoare solul? se întrebă ea îngrijorată, mai mult pentru sine.

Bărbatul îi susţinu privirea. De asta era supărat?

Adelia ieşi, dând la o parte muştele.

— Copila aceasta îmi spune ce i s-a întâmplat. Cu un pic de noroc, îmi va spune şi unde. Iar apoi, cu ceva mai mult noroc, poate reuşim să ne dăm seama cine a făcut asta. Dacă nu vrei să afli aceste lucruri, atunci du-te dracului. Dar mai întâi, adu-mi pe cineva care să vrea.

Îşi ridică masca de pe faţă, îşi trecu mâinile prin păr, o licărire de blond-închis, şi îşi întoarse faţa spre soare.

„E din cauza ochilor”, se gândi el. Aşa, cu ochii închişi, îşi arăta anii care, socoti el, erau ceva mai puţini decât ai lui; şi părea să aibă şi ceva mai multă feminitate. Nu era genul lui; lui îi plăceau cele mai dulci. Şi mai grăsuţe. Când avea ochii deschişi însă, părea mai bătrână. Erau reci şi negri ca nişte pietricele – şi arătau tot atâta emoţie. Nici nu-i de mirare dacă te gândeşti la ce s-au uitat.

Dar dacă era într-adevăr un oracol…

Ochii se întoarseră spre el.

— Ei?

— La dispoziţia dumneavoastră, domniţă, îi răspunse luând tăbliţa şi creta.

— Mai am tifon acolo. Acoperă-ţi faţa şi vino să mă ajuţi.

„Şi manierate”, se gândi. Îi plăceau femeile manierate. Dar când ea îşi legă masca peste cap, îşi îndreptă umerii subţiri şi se întoarse în chilia ca un mormânt, recunoscu atitudinea unui soldat obosit care intră din nou în luptă.

În cea de-a doua boccea se aflau rămăşiţele lui Harold, fiul roşcat al vânzătorului de ţipari, elev la şcoala mănăstirii.

— Carnea e păstrată mai bine decât a lui Mary, e aproape mumificată. I-au fost tăiate pleoapele şi organele genitale.

Sir Roland puse jos mănunchiul de hasmaţuchi şi se închină.

Tăbliţa se umplu de cuvinte de nerostit, numai că ea le rostea. Legătură de stofă. Un instrument ascuţit. Pătrundere anală.

Şi, iar, calcar.

Asta o interesa. Îşi dădea seama după cum fredona.

— Chalkland – Ţara Cretei… a calcarului.

— Drumul Icknield nu e departe, îi spuse el. Dealurile Gog Magog unde ne-am oprit pentru stareţ simt din calcar.

— Amândoi copiii au calcar în păr. Harold are şi pe călcâie.

— Şi asta ce înseamnă?

— Că a fost târât.

Cea de-a treia bocceluţă conţinea rămăşiţele lui Ulric, de opt ani, care a dispărut de Sfântul Edward, în acelaşi an. Rămăşiţele lui, pentru că

dispăruse mai de curând decât ceilalţi, o făcură pe Adelia să scoată şi mai multe „hm”-uri, o indicaţie pentru sir Rowley, care începuse să recunoască semnalele, că avea material mai mult şi mai bun de investigat.

— Fără pleoape şi fără organe genitale. N-a fost îngropat. Cum a fost vremea în martie pe aici?

— Cred că a fost secetă în tot estul Angliei, domniţă. Toată lumea s-a plâns că se usucă semănăturile. Rece şi uscat.

Rece şi uscat. Memoria ei, celebră la Salerno, cercetă ocolul morţii şi alese Porcul numărul 78.

Primăvară Timpurie. Cam aceeaşi greutate. Şi acela stătuse vreme de o lună în frig şi uscăciune, dar era într-un stadiu mai avansat de descompunere. Se aşteptase ca şi acesta să fie într-o stare asemănătoare.

— Ai fost ţinut în viaţă după ce ai dispărut? întrebă ea cadavrul, uitând că n-o ascultă Mansur, ci un străin.

— Doamne Sfinte, de ce zici aşa?

Îi cită din Ecleziast, aşa cum făcea şi cu studenţii ei: „Pentru orice lucru este o clipă prielnică... Vreme este de a te naşte şi vreme să mori. Vreme este să sădeşti şi vreme să smulgi ceea ce ai sădit”. Şi vreme este să putrezeşti.

— Deci diavolul l-a ţinut în viaţă?

— *Nu ştiu.*

Erau o mie de variante care ar fi putut cauza diferenţa dintre acest cadavru şi Porcul 78. Era

irascibilă pentru că era obosită şi îi era greu. Mansur n-ar fi întrebat-o, ştiind că nu face observaţii de dragul conversaţiei.

— Nu trebuie să mă las atrasă în aşa ceva.

Şi Ulric avea calcar pe călcâie.

Când toate corpurile au fost înfăşurate din nou, gata de a fi puse în sicrie, soarele începuse să coboare spre asfinţit. Femeia ieşi şi îşi dădu jos şorţul şi masca, iar sir Roland scoase lămpile şi le puse pe pământ, lăsând chilia şi ceea ce se afla înăuntru într-o binecuvântată întunecime.

La uşă, el îngenunche, aşa cum făcuse în faţa Sfântului Mormânt de la Ierusalim. Nici încăperea aceea nu era cu mult mai mare decât cea din faţa lui. Masa pe care zăceau copiii din Cambridge avea cam aceeaşi mărime ca şi mormântul lui Iisus. Şi acolo era întuneric. De jur-împrejur era o îngrămădire de altare şi capele care alcătuiau marea bazilică construită de primii cruciaţi în locurile sfinte, care răsuna de şoaptele pelerinilor şi de psalmodierea călugărilor ortodocşi greci, ce-şi cântau imnurile fără sfârşit pe Golgota.

Aici era doar bâzâitul muştelor.

Atunci se rugase pentru sufletele celor plecaţi de aici, pentru ajutor şi iertare pentru el.

Acum se ruga pentru ei.

Când a terminat, femeia şi-a spălat faţa şi mâinile într-un castron. După ce-a isprăvit, s-a spălat şi el – ea pusese săpunariţă în apă. A strivit tulpinile şi s-a spălat pe mâini. Era obosit. Doamne,

cât era de obosit!

— Unde staţi, domniţă? o întrebă.

Se uită la el de parcă nu-l mai văzuse.

— Cum ai zis că te cheamă?

Încercă să nu se mame. Părea şi mai obosită decât el.

— Sir Roland Picot, domniţă. Pentru prieteni, Rowley.

După câte îşi dădea seama, nu credea că ea o să se numere vreodată printre aceştia.

— Mulţumesc pentru ajutor.

Apoi îşi puse lucrurile în taşcă, o ridică şi porni.

Se grăbi după ea.

— Pot să vă întreb ce concluzii aţi tras din această cercetare?

Nu i-a răspuns.

Fir-ar să fie de femeie! se gândea că, de vreme ce i-a scris observaţiile, îl lasă pe el să-şi tragă propriile concluzii, dar sir Rowley, care nu era un om umil, îşi dădea seama că întâlnise pe cineva cu nişte cunoştinţe pe care el nu putea spera să le obţină. Aşa că încercă din nou.

— Cui îi veţi spune ce-aţi descoperit?

Niciun răspuns.

Călcau umbrele lunguleţe ale stejarilor care cădeau peste zidul rezervaţiei de căprioare a mănăstirii. Dinspre capelă se auzea clopotul care anunţa vecernia, iar în faţă, unde se profilau în lumina soarelui spre asfinţit brutăria şi fabrica de bere, se revărsau din cele două clădiri siluete în

robe violete, ca nişte petale suflate de vânt într-o singură direcţie.

— Mergem la vecernie? Sir Roland simţea mai mult ca niciodată nevoia mângâierii litaniei de seară.

Ea clătină din cap.

— Nu te rogi pentru aceşti copii? întrebă el supărat.

Femeia se întoarse şi-i văzu faţa descompusă de oboseală şi o supărare mai mare decât a lui.

— Nu mă aflu aici ca să mă rog pentru ei. Am venit să vorbesc în numele lor.

Capitolul 5

Întorcându-se în aceeaşi după-amiază de la castel în casa deloc neînsemnată în care locuiau de multă vreme stareţii de la Sfântul Augustin, stareţul Geoffrey trebuia să se ocupe de salernezi.

— Vă aşteaptă în bibliotecă, îi spuse sec fratele Gilbert.

Nu era de acord ca superiorul lui să discute între patru ochi cu o femeie.

Stareţul intră şi se aşeză în scaunul mare din spatele biroului. Nu i-a spus şi femeii să se aşeze pentru că ştia că n-o s-o facă; nici n-a salutat-o – nu era nevoie. I-a povestit doar despre răspunderea pe care-o are pentru salernezi, problema sa şi ce soluţie propune.

Femeia l-a ascultat. Avea ghete din piele de

anghilă, nu era nici înaltă, nici grasă şi cum stătea aşa, cu braţele musculoase împreunate peste şorţ, cu fire de păr cărunt care-i scăpau de sub turbanul pătat de transpiraţie legat în jurul capului, emana brutalitatea feminină, masivă a unei *sheela-na-gig*[4], transformând încăperea confortabilă şi plină de cărţi a stareţului într-o peşteră.

— Aşa că am nevoie de tine, Gyltha, spuse stareţul Geoffrey în încheiere. *Ei* au nevoie de tine.

A urmat o pauză.

— Vine vara, spuse Gyltha cu vocea ei joasă; şi vara-s ocupată cu ţiparii.

La sfârşitul primăverii, Gyltha şi nepotul ei ieşeau din mlaştini, cărând în cărucioare butoaie pline cu ţipari argintii şi se stabileau la casa lor de vară, acoperită cu stuf, de pe malul Camului. Iar acolo, învăluită într-un abur minunat, prepara ţipari marinaţi, ţipari săraţi, ţipari afumaţi şi ţipari în aspic după reţete numai de ea ştiute, mai bune decât oricare altele, pe care-i cumpărau imediat muşterii nerăbdători şi care îi apreciau aşa cum trebuie.

— Ştiu că eşti, spuse răbdător stareţul Geoffrey. Se lăsă pe spate în scaunul lui mare şi trecu la dialectul aspru din estul Angliei. Da asta-i treabă grea, fato, şi tu nu-ntinereşti.

— Nici tu, frate.

---

4 Sculptură medievală în piatră, reprezentând o femeie goală, cu picioarele mult depărtate, expunându-şi, cu mâinile, organele genitale. Se găseşte în biserici din Marea Britanie şi Irlanda (n. tr.).

Se cunoşteau bine. Ba chiar foarte bine. Acum douăzeci şi cinci de ani, când un tânăr preot normand a sosit la Cambridge să-şi ia în primire parohia bisericii Sfânta Maria, i-a ţinut foarte bine casa o tânără femeie din mlaştini. Dacă relaţia dintre ei a fost ceva mai mult decât cea dintre stăpân şi servitoare n-a zis nimeni nimic, pentru că atitudinea faţă de celibatul preoţilor era destul de tolerantă în Anglia – sau delăsătoare, depinde cum voiai s-o iei –, iar Roma nu începuse să le arate pumnul „soţiilor preoţilor” cum făcea acum.

Talia tânărului părinte Geoffrey se îngroşase din cauza bunătăţilor pregătite de Gyltha, iar talia tinerei Gyltha de asemenea – dacă din cauza mâncărurilor sau din altă cauză nimeni nu ştia în afară de cei doi. Când Dumnezeu a vrut ca părintele Geoffrey să devină canonic la Sfântul Augustin, Gyltha a dispărut în mlaştina de unde venise, refuzând ajutorul bănesc oferit.

— Şi ce-ai zice de ţi-aş da vreo slujnică, două să te-ajute? întrebă stareţul mieros. Te mai ajută un pic la mâncare, la una, la alta…

— Străini, exclamă Gyltha. N-am eu treabă cu străinii.

Privind-o, stareţul îşi aminti de descrierea pe care o făcuse Guthlac oamenilor din mlaştini, pe care sfântul încercase să-i creştineze: „Capete bune, gâturi lungi, feţe palide şi dinţi ca de cal. Doamne, apără-ne de ei”. Dar au avut puterea şi mijloacele să-i reziste lui William Cuceritorul mai

mult timp şi cu mai multă forţă decât restul englezilor.

Şi celor mai mulţi nu le lipsea nici inteligenţa. Gylthei în niciun caz; ar fi ideală ca menajeră pentru cei trei la care se gândea stareţul Geoffrey – destul de *outré,* dar suficient de bine cunoscută şi de încredere printre târgoveţii din Cambridge ca să asigure o legătură între aceia şi oraş. Dacă se lasă…

— Da’ ce, eu n-am fo’ străin? o întrebă. Şi de mine ai avut grijă.

Gyltha îi zâmbi şi, preţ de o clipă, farmecul ei îl surprinse şi-i aduse aminte de anii petrecuţi împreună în căsuţa preotului de lângă biserica Sfânta Maria.

— Hai, fii bună de dragul micului Ulf, profită el.

— Se descurcă destul de bine la şcoală.

— Când binevoieşte să vină.

Primirea micului Ulf la şcoala stăreţiei nu avea atâta legătură cu isteţimea lui, pe care o avea din plin, deşi eram cam ciudat, cât cu bănuiala, neconfirmată, că băiatul, fiind nepotul Gylthei, era şi al lui.

— Îmi pare rău că mai trebuie să-l şi pun la punct, fato.

Gyltha se aplecă şi puse un deget crăpat pe biroul stareţului.

— Ce fac ăştia aici, frate? îmi zici?

— M-am îmbolnăvit, nu ţi-am zis? Fata mi-a salvat viaţa.

— Fata? auzii c-a fost ăl negriciosu'.

— Ea. Şi nu cu vrăji, nu. E doctor în toată regula şi bună de tot, da nu ştie aproape nimeni.

N-avea rost să-i ascundă Gylthei aşa ceva pentru că, dacă era să se ocupe de salernezi, oricum avea să afle imediat. În orice caz, femeia aceasta era tot atât de mută ca şi stridiile pregătite cu ierburi de mare pe care i le dăruia în fiecare an şi din care avea şi acum în gheţărie.

— Nu prea ştiu cine i-a trimis pe tustrei, da treaba lor e să afle cine-i omoară pe copii.

— Harold. Figura Gylthei nu exprima niciun fel de emoţie, dar vocea îi era blândă. Făcea negoţ cu tatăl lui Harold.

— Harold.

— Înseamnă că nu-s evreu?

— Nu.

— M-am gândit eu că nu-s ei.

De dincolo de peristilul care lega locuinţa stareţului de biserică se auzea clopotul sunând de vecernie.

— Îmi dai slujnice şi eu fac numa mâncarea, oftă Gyltha.

— *Benigne. Deo gratias,* spuse stareţul ridicându-se şi însoţind-o pe Gyltha la uşă. Bătrânii Tub tot mai cresc câinii ăia puturoşi?

— Puturoşi de nu se mai poate.

— Adu unu cu tine. S-o păzească pe fată. Dacă-i curioasă, s-ar putea s-avem necazuri. Trebuie stat cu ochii pe ea. Ah, şi nu mănâncă deloc carne de

porc. Şi nici scoici.

Îi dădu una Gylthei peste fund s-o vadă pornită, îşi încrucişă braţele în faţă şi porni singur spre capelă, la vecernie.

Adelia şedea pe o bancă din paradisul stăreţiei, inspirând parfumul rozmarinului de pe marginea straturilor de flori de la picioarele ei, şi asculta psalmii care răzbăteau prin peristil şi umpleau aerul serii în toată grădina de legume înconjurată de ziduri, trecând dincolo, în raiul copacilor umbroşi. Încerca să-şi golească mintea şi să lase vocile bărbăteşti să-i picure balsam pe rana pe care i-o provocase ticăloşia bărbătească. „Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea ta, cântau ei, ridicarea mâinilor mele, jertfă de seară”.

Urma să aibă loc cina în casa de oaspeţi a stăreţiei, unde îi găzduise stareţul Geofrrey pe ea, pe Simon şi pe Mansur, dar asta ar fi însemnat să stea la masă cu alţi călători şi acum n-avea deloc chef de pălăvrăgeală. Baierele genţii din piele de capră erau strânse, iar informaţiile date ei de copiii morţi erau ascunse acolo, cuvinte scrise cu cretă pe o tăbliţă. Dacă lărgeşte baierele, cum o să facă mâine, vocile dau buzna afară, implorând-o şi umplându-i urechile. Dar astă-seară, chiar şi ei trebuie să tacă; nu mai poate îndura nimic în afară de liniştea serii.

Abia după ce s-a făcut mult prea întuneric ca să mai poată vedea ceva, s-a ridicat, şi-a luat taşca

şi s-a îndreptat spre cărarea ce ducea către lumânările de la ferestrele casei de oaspeţi.

A greşit că s-a dus la culcare fără să mănânce. Stătea întinsă într-un pătuţ îngust, într-o chilie ce dădea spre pasajul destinat femeilor ce trăgeau la mănăstire, supărată că se află acolo în primul rând, supărată pe regele Siciliei, pe această ţară, supărată aproape şi pe copiii morţi pentru că au împovărat-o cu agonia lor.

— Mi-e imposibil să mă duc, îi spusese lui Gordinus când deschisese prima dată vorba despre asta. Am treabă, am studenţi.

Nu era însă pe vrute. Porunca de a trimite un specialist în morţi venise de la un rege care conducea Italia de Sud şi căruia nu i te puteai opune.

— De ce m-ai ales pe mine?

— Pentru că tu corespunzi cerinţelor regelui. Nu mai cunosc pe nimeni altcineva. Maestrul Simon are mare noroc că te duci cu el. Eşti cea mai bună.

Simon însă s-a socotit mai puţin norocos şi mai degrabă îngrijorat. În ciuda recomandărilor, prezenţa unei femei-doctor, a unui servitor arab şi a unei însoţitoare – Margaret, Dumnezeu s-o odihnească, trăia încă – adăugase şi mai multe complicaţii acestei misiuni şi aşa grele.

Unul din talentele Adeliei, împins chiar spre perfecţiune în greutăţile şi frecuşurile şcolii, era să-şi facă aproape invizibilă feminitatea, să nu ceară

concesii, să se amestece aproape neobservată în marea fraternitate masculină. Doar atunci când profesionalismul i-a fost pus în discuţie, colegii ei, băieţi, şi-au dat seama că există o Adelia foarte vizibilă şi cu limba cât se poate de ascuţită – ascultându-i, învăţase să înjure –, dar şi iute la mânie.

Lui Simon nu fusese nevoită să-i arate niciuna din aceste laturi; a fost politicos cu ea şi, cu trecerea timpului, s-a liniştit. O găsea modestă, un cuvânt, considera de multă vreme Adelia, folosit pentru a caracteriza femeile care nu le dau bătaie de cap bărbaţilor. Se pare că soţia lui Simon era întruchiparea modestiei evreieşti şi el judeca toate femeile în raport cu ea. Mansur, celălalt „accesoriu" al Adeliei, s-a dovedit cât se poate de folositor, aşa că au călătorit împreună într-o înţelegere perfectă.

Odată ajunşi în Anglia, s-au urcat într-o căruţă şi s-au dat drept tămăduitori, ceea ce nu le-a adus decât veselie şi o oarecare lipsă de confort.

Rămânea însă un mister de ce regele Siciliei a trebuit să-l implice pe Simon din Neapole, unul din cei mai destoinici anchetatori ai săi, ca să nu mai vorbim de ea, într-un necaz în care au intrat evreii de pe o insulă umedă şi rece de la capătul lumii. Nu ştia nici Simon, şi nu ştia nici ea. Primiseră poruncă să spele numele evreilor de acuzaţia de crimă, ceea ce nu se putea face decât dacă îl descopereau pe adevăratul ucigaş.

Ştia însă că nu-i va plăcea Anglia, şi nu-i plăcea. La Salerno era un membru respectat al unei şcoli de medicină cu o solidă reputaţie, unde nimeni, în afară de cei nou-veniţi, nu era surprins să întâlnească o femeie. Aici o ascundeau. După cercetarea trupurilor, Cambridge devenise pentru ea un oraş întunecat. A mai văzut ea crime, dar rar atât de îngrozitoare ca acestea. Undeva, în ţara asta, era liber să umble şi să respire un casap de copii.

Iar găsirea lui va fi şi mai grea din cauza poziţiei neoficiale pe care o are şi a faptului că trebuie să lase impresia că ea nu e implicată. La Salerno lucra, chiar dacă nu pe faţă, cu autorităţile; aici, nu-l avea de partea sa decât pe stareţ şi nici chiar el nu îndrăznea să recunoască acest lucru.

S-a dus la culcare supărată şi a visat foarte urât.

A dormit până târziu, ceea ce nu li se îngăduia de obicei celorlalţi oaspeţi.

— Stareţul a spus că poţi să nu vii la utrenie pentru că eşti foarte obosită, i-a zis fratele Swithin, mic şi durduliu, care avea grijă de oaspeţi, iar eu să mă ocup să mănânci zdravăn când te scoli.

A mâncat la bucătărie, şuncă, un mare răsfăţ pentru cineva care călătorea cu un evreu şi un musulman, brânză de la oile mănăstirii, pâine proaspătă din brutăria mănăstirii, unt abia bătut, murături făcute de însuşi fratele Swithin, o felie de plăcintă cu ţipar şi lapte cald de vacă.

— Erai foarte întoarsă pe dos, fătucă, îi spuse fratele Swithin, mai turnându-i lapte din puţinei. Ţi-e mai bine acum?

Îi zâmbi pe sub mustaţa de lapte.

— Mult mai bine.

Fusese într-adevăr întoarsă pe dos, orice-ar fi însemnat asta, dar se simţea din nou în putere. Gata cu indignarea şi plânsul de propria-i milă. Ce importanţă are că trebuie să muncească pe pământ străin? Copii sunt peste tot, ei aparţin unui stat care e mai presus de naţionalitate, au dreptul la ocrotire printr-o lege eternă. Sălbăticia cu care-au fost ucişi Mary, Harold şi Ulric nu era mai puţin gravă pentru că acei copii nu s-au născut la Salerno. Erau copiii tuturor, erau ai ei.

Adelia simţea o hotărâre pe care n-o mai cunoscuse înainte. Lumea trebuia curăţată şi ucigaşul îndepărtat. „Iar cine va sminti pe unul dintr-aceştia mici, mai bine i-ar fi lui să i se atârne de gât o piatră de moară…”

Acum, de gâtul aceluia, deşi el nu ştia încă asta, atârna Adelia, *Medica Trotula* din Salerno, doctor de morţi, care se va strădui cu toată ştiinţa şi îndemânarea ei să-l doboare.

S-a întors în chilie să-şi transcrie observaţiile de pe tăbliţă pe hârtie pentru ca atunci când se întoarce la Salerno să prezinte mărturia descoperirilor sale, deşi nu ştia de ce avea nevoie regele Siciliei de aşa ceva.

Era treabă grea şi anevoioasă; de mai multe ori

a trebuit să lase pana jos ca să-şi astupe urechile. Zidurile chiliei răsunau de ţipetele copiilor. *Tăceţi, ah, tăceţi ca să-l găsesc.* Dar ei nu voiau să moară şi nu se lăsau liniştiţi.

Simon şi Mansur plecaseră să preia locuinţa pe care le-o găsise stareţul în oraş pentru ca misiunea lor să fie ferită de ochii lumii. Abia după prânz i-a urmat şi Adelia.

Crezând că e treaba ei să cerceteze teritoriul ucigaşului şi să vadă şi oraşul, a fost surprinsă, dar i-a făcut plăcere să constate că fratele Swithin, ocupat cum era cu alţi călători, avea de gând s-o lase să plece neescortată şi că, pe străzile forfotitoare din Cambridge, femei din toate castele îşi vedeau de treburi neînsoţite şi cu feţele neacoperite.

Era o cu totul altă lume. I se păreau familiari doar studenţii de la şcoala pitagoreică, gălăgioşi şi cu berete roşii; studenţii sunt la fel în toată lumea.

La Salerno, drumurile erau umbrite de pasarele şi de umbrare împotriva soarelui ucigător. Acest oraş se deschidea ca o floare ca să acapareze toată lumina dată de cerul englezesc.

E adevărat, erau şi alei lăturalnice sinistre, cu case pestriţe şi acoperite cu stuf, înghesuite ca nişte ciuperci, dar Adelia nu se îndepărtă de străzile principale încă luminate de amurgul prelungit, întrebând pe unde s-o apuce fără a se teme pentru reputaţia sau pentru taşca ei aşa cum s-ar fi întâmplat dac-ar fi fost acasă.

Acest oraş se supunea apei, nu soarelui; apa curgea prin canale de o parte şi de alta a străzilor astfel încât toate casele şi magazinele aveau podeţe. Bazinele, jgheaburile şi adăpătorile o derutau, dându-i impresia că vede dublu. O băltoacă reda exact imaginea unui porc ce stătea pe marginea drumului. Iar lebedele păreau că plutesc deasupra lor însele. Raţele dintr-un bazin înotau peste uşa boltită a unei biserici ce se profila nedesluşit deasupra. Şuvoaiele purtau imagini de acoperişuri şi ferestre, frunzele sălciilor păreau să crească în sus din pârâiaşele care le oglindeau, toate fiind transformate în ambră de soarele la apus.

Adelia îşi dădea seama că oraşul îi cânta de bun venit, dar ea n-avea de gând să danseze. Pentru ea, această oglindire a tuturor lucrurilor însemna o şi mai mare duplicitate, un oraş al lui Ianus, unde o creatură care a ucis copii merge pe două picioare ca orice alt om.

Bineînţeles că s-a rătăcit.

— Vă rog, îmi puteţi spune care e drumul spre casa bătrânului Benjamin?

— Şi de ce vrei să ştii, domniţă?

Era a treia persoană pe care o oprise s-o întrebe pe unde s-o ia şi a treia care-o lua la întrebări de ce vrea să ştie.

„Mă gândeam să deschid un bordel”, îi venea să răspundă, dar învăţase deja că această curiozitate a oraşului nu trebuie stârnită.

— Aş vrea să ştiu doar unde e, s-a mulţumit ea să spună.

— Mergi drept, apoi o iei la stânga şi intri pe uliţa Iisus, în colţ, cu faţa spre râu.

Cotind spre râu, descoperi o grămadă de oameni adunaţi ca să se uite cum dă jos Mansur ultimele lucruri din căruţă şi se pregăteşte să le urce pe cele câteva trepte până la uşa din faţă.

Stareţului Geoffrey i s-a părut corect ca, de vreme ce salernezii au venit aici pentru evrei, să ocupe, pe timpul şederii lor, una din casele abandonate ale evreilor.

Şi s-a mai gândit că n-ar fi bine să-i mute în vila somptuoasă a lui Chaïm, aflată un pic mai departe pe râu.

— Bătrânul Benjamin n-a stârnit atâta duşmănie în oraş cu bogăţiile lui, deşi e tot zaraf, ca bietul Chaïm, le spusese el. Şi are şi vedere bună spre râu.

Faptul că exista o zonă numită Evreime, la marginea căreia se afla această casă, i-a dat de înţeles Adeliei că evreii din Cambridge au fost excluşi ori s-au autoexclus din viaţa oraşului, ca de altfel din aproape toate oraşele engleze prin care a trecut de-a lungul drumului.

Deşi privilegiat, era totuşi un ghetou, acum părăsit însă. Casa bătrânului Benjamin „vorbea” de un început de teamă. Se înălţa cu zidul de coamă înspre alee, ca să fie cât mai puţin expusă unui posibil atac. Era făcută din piatră, nu din vălătuci,

şi avea o uşă care ar fi opus rezistenţă şi unui berbece. Nişa din tocul uşii era goală, semn că de acolo fusese smulsă cutiuţa cu *mezuzah*[5].

În capul scării apăruse o femeie ca să-l ajute pe Mansur la bagaje.

— Acum te ocupi de ei, Gyltha? auzi Adelia un privitor întrebând.

— Asta-i treaba mea, răspunse femeia de pe scări. Tu vezi-ţi de-a ta.

Mulţimea chicoti, dar nu se risipi, comentând situaţia. Se cam aflase deja ce păţise stareţul pe drum.

— Înseamnă că nu-s evrei. Gyltha noastră nu s-ar apuca să lucreze pentru necredincioşi.

— Auzii că-s sarazini.

— Ală cu ştergaru' pe cap, se zice că ăla-i doftoru'.

— Mie-mi pare că arată mai mult a diavol decât a doftor.

— Auzii că l-a tămăduit pe stareţ, aşa sarazin cum e.

— Oare cât i-o fi cerut?

— Şi asta-i frumuşica lor?

Aceste cuvinte au fost însoţite de un semn din cap spre ea.

— Nu, nu e, le-a răspuns fata.

Cel care-a pus întrebarea a rămas cu gura

---

5 Mic sul din pergament cu pasaje biblice pe o parte ţi cu numele lui Dumnezeu pe cealaltă, pus într-o cutiuţă îngropată în tocul uţii, la casele evreilor credincioşi (n. tr.).

căscată.

— Înseamnă că vorbeşti englezeşte, fătucă?

— Da, şi dumneata?

Accentul lor, cu inflexiuni ciudate şi final de propoziţii uşor cântat, era diferit de cel pe care-l învăţase în poala lui Margaret, dar înţelegea totuşi. Omul părea mai degrabă amuzat decât ofensat.

— Isteaţă pisicuţa, se adresă el gloatei, apoi ei: Asta oacheşu'. E doftor bun, nu?

— Mai bun decât aveţi pe-aici, îi răspunse ea.

Şi probabil că aşa şi era. Călugărul-bolnicer de la mănăstire era probabil priceput la ierburi, dar îşi întemeia cunoştinţele pe cărţi, majoritatea inexacte, după părerea Adeliei. Cei pe care nu-i putea trata şi care nu erau în stare să se lecuiască singuri rămâneau la mila şarlatanilor din oraş şi trebuiau să cumpere tot felul de poţiuni complicate, inutile, scumpe şi probabil scârboase, menite mai degrabă a impresiona decât a vindeca.

Noua ei cunoştinţă o luă ca pe o recomandare:

— Atunci cred c-o să vin şi eu. Fratele Theo de la mănăstire zice că n-are ce să-mi mai facă.

— Spune-i ce necaz ai, Wulf, râse o femeie înghiontindu-şi vecina.

— Zice că mă prefac rău de tot, răspunse Wulf ascultător, şi că nu ştie cum să mă tămăduiască.

Adelia observă că nu întreba nimeni de ce se aflau ei acolo. Pentru târgoveţii din Cambridge era ceva normal să se stabilească străini în oraşul lor. Nu veneau oare din toate părţile ca să facă negoţ?

Unde le putea fi mai bine? Străinătatea era plină de pericole.

Încercă să-şi facă loc prin mulţime pentru a ajunge la poartă, dar îi blocă drumul o femeie cu un copil mic în braţe.

— Îl doare rău urechea. Dă-i un leac.

Nu toţi se aflau acolo din curiozitate.

— E sâcâit, spuse Adelia. Dar copilul plângea de durere. Ia să mă uit la el.

Un ins din mulţime ţinu un felinar, iar ea examină urechea copilului, exprimându-şi nemulţumirea. Apoi deschise taşca şi scoase penseta.

— Ţine-l bine acum, spuse ea şi-i scoase din ureche o mărgică.

I-a dat gata.

— Înţeleaptă femeie, pe cinstea mea, exclamă cineva şi în câteva clipe toţi trăgeau de ea ca să îi atragă atenţia.

În lipsa unui doctor, e bună şi o femeie înţeleaptă.

Salvarea îi veni de la cea căreia i se adresaseră cu numele de Gyltha. Aceasta coborî treptele şi-şi croi drum cu coatele până la Adelia.

— Faceţi loc. Nici nu s-a mutat încă. Veniţi mâine, le mai spuse şi o împinse pe Adelia pe poartă. Repede, fato. Ţi-ai făcut-o, şopti ea închizând poarta.

Adelia n-o băgă în seamă.

— Bătrânul ăla de acolo, îi arătă ea, are friguri.

Părea malarie şi nu s-ar fi aşteptat; credea că e o boală tipică mlaştinilor romane.

— Asta-i treaba doctorului să ştie, spuse Gyltha tare, ca s-o audă ceilalţi. Intră, fato, i se adresă ea apoi Adeliei. O să le aibă şi mâine.

Oricum, nu prea avea ce-i face. Şi, în timp ce Gyltha o împingea pe scări, apucă să-i mai strige femeii care-l susţinea pe bătrânul ce tremura:

— Bagă-l în pat. Şi încearcă să-i scazi febra. Cu cârpe ude, mai reuşi să adauge înainte ca menajera s-o împingă înăuntru şi să închidă uşa.

Gyltha clătină din cap spre ea şi la fel făcu şi Simon, care văzuse tot.

Bineînţeles că acum Mansur era doctorul şi nu trebuia să uite asta.

— Dar e interesant dacă e malarie, îi spuse ea lui Simon. Cambridge şi Roma. Şi cred că mlaştinile sunt elementul comun.

La Roma, boala era atribuită de unii aerului nesănătos – de aici şi numele său: malaria; de alţii, apei stătătoare. Iar Adelia, pentru că niciuna dintre aceste păreri nu era dovedită, avea mintea deschisă.

— Avem la friguri în mlaştini… spuse Gyltha. Noi le lecuim cu opiu. Opreşte tremurăturile.

— Cu *opiu?* Dar creşte mac pe aici?

Oh, Doamne, dar dacă are opiu poate alina multe suferinţe. Apoi reveni la malarie.

— Mă întreb dacă n-aş putea să văd splina bătrânului după ce moare, îi spuse ea lui Simon.

— Am putea întreba, îi răspunse Simon dându-şi ochii peste cap. Malarie, uciderea copilului: nicio diferenţă. Putem să le spunem şi cine suntem.

— Nu am uitat de ucigaş, i-o reteză Adelia. I-am cercetat fapta.

Îi atinse mâna.

— E rău?

— Rău.

Faţa lui obosită exprima suferinţă. Avea copii şi se temea că li se pot întâmpla cele mai îngrozitoare lucruri. „Simon are o mare putere de compasiune, se gândi Adelia; de asta e un anchetator atât de bun. Dar are şi asta neajunsurile ei”.

Mare parte din această compasiune o simţea pentru ea.

— Mai suporţi, domniţă?

— Pentru asta am învăţat.

— Nimeni nu te învaţă să faci faţă la ceea ce-ai văzut azi, spuse el clătinând din cap. Apoi, respiră profund şi continuă în engleza lui chinuită: Ea e Gyltha. A trimis-o stareţul Geoffrey să aibă grijă de casă. Ştie ce facem noi aici.

Şi se pare că mai ştia cineva, care stătea furişat într-un colţ, împreună cu un animal.

— Iar el e Ulf şi cred că-i nepotul Gylthei. Şi acesta… Cine-i acesta?

— Paznic, îi răspunse Gyltha. Şi mai scoate-ţi boneta aia nenorocită în faţa doamnei, Ulf.

Niciodată în viaţa ei n-a văzut Adelia trei fiinţe

atât de urâte. Femeia şi băiatul aveau capetele în formă de coşciug, oasele feţei mari şi dinţii laţi, o combinaţie în care recunoştea trăsături tipice mlaştinilor. Iar dacă băiatul Ulf nu era atât de îngrozitor ca bunica lui, asta se datora faptului că *era* mic încă, avea doar vreo opt-nouă ani, iar trăsăturile îi erau îndulcite de copilărie.

Iar „Paznic” era un ghem uriaş din lână încurcată din care ieşeau patru picioare ca nişte andrele. Părea mai degrabă oaie, dar era probabil câine; oile nu miros atât de urât.

— Un dar de la stareţ, le spuse Gyltha. Trebuie să-i dăm să mănânce.

Nici încăperea în care se adunaseră nu arăta mai primitoare. Era ticsită şi meschină, pătrundeai în ea direct de afară, iar pe peretele opus intrării se afla altă uşă care asigura accesul spre restul casei. Ar fi fost întunecoasă chiar şi în plină zi; astă-seară, cele două fante în formă de săgeată păreau mai mari datorită luminii unui felinar care dezvăluia nişte rafturi goale şi rupte.

— Aici era zărăfia lu’ bătrânu’ Ben, spuse Gyltha. Numa că vreun necuviincios a furat toate lucrurile lăsate zălog.

Şi probabil că alt necuviincios, sau poate că acelaşi, a folosit camera drept latrină.

Pe Adelia o sfâşia dorul de casă. Şi mai ales de Margaret, de grija ei plină de dragoste. Dar şi de Salerno. De portocali, de soare şi de umbră, de apeducte, de mare, de baia romană îngropată, pe

care o avea acasă, şi de care se folosea împreună cu părinţii ei vitregi, de pardoseala din mozaic, de servitorii stilaţi, de faptul că era acceptată ca *medica,* de cele oferite de şcoală, de *salate* – nu mai mâncase verzituri de când ajunsese în această ţară uitată de Dumnezeu, în care oamenii se ghiftuiau cu carne de vită.

Gyltha însă deschisese uşa interioară şi aveau acum în faţa ochilor întreaga sală al casei bătrânului Benjamin – ceea ce era mult mai bine.

Mirosea a apă, leşie, ceară de albine. Două fete cu găleţi şi cârpe se făcură nevăzute printr-o uşă din capătul celălalt al încăperii. Din tavanul boltit, atârnau prinse de lanţuri lămpi strălucitoare de sinagogă care luminau smocuri proaspete de trestie şi luciul blând al duşumelelor din scânduri de ulm. Un stâlp din piatră susţinea o scară în spirală ce ducea, în sus, spre o mansardă, iar în jos, spre pivniţă.

Era o sală lungă, cu un talmeş-balmeş de ferestre acoperite cu sticlă, ce ocupau toată lungimea peretelui din stânga. Mărimile diferite ale acestora sugerau probabil că bătrânul Benjamin, nevrând să risipească nimic, mărise sau micşorase tocurile iniţiale ale ferestrelor pentru a le adapta dimensiunilor de sticlă nerevendicată ce-i intrase în posesie. Era un bovindou, două cu zăbrele – ambele deschise ca să intre mirosul râului –, una lungă şi îngustă şi o rozasă cu vitralii care nu putea proveni decât dintr-o biserică creştină. Efectul era

de dezordine, dar era oricum altceva decât obloanele goale şi avea şi oarecare farmec.

Însă pentru Mansur şi Simon, *ne plus ultra* era în altă parte, şi anume în bucătărie, care se afla într-o clădire separată, dincolo de casă. Amândoi o îndemnau pe Adelia să se ducă acolo.

— Gyltha e bucătăreasă, îi spuse Simon de parcă atunci ar fi scăpat din colbul Egiptului şi ar fi ajuns în Canaan. Stareţul nostru…

— Fie ca umbra lui să nu se împuţineze vreodată, interveni Mansur.

— … bunul nostru stareţ ne-a trimis o bucătăreasă cu nimic mai prejos decât scumpa mea Becca. Gyltha *Superba. Uit*e, domniţă, uite ce-a pregătit.

Într-un cămin uriaş, se învârteau nişte frigărui pline, care împroşcau cu grăsime cărbunii strălucitori; din ceaunele care atârnau de cârlige ieşeau aburi mirosind a ierburi aromate şi peşte, pe mesele mari, pline de făină, aşteptau aluaturi de culoarea untului gata a fi rulate.

— Mâncare, domniţă, peşte suculent, nouă-ochi – *nouă-ochi,* lăudat fie Domnul –, raţă fiartă în miere, miel de lapte.

Adelia nu văzuse niciodată în viaţa ei bărbaţi mai entuziasmaţi.

Până s-a făcut seară au tot despachetat. Camere erau destule. Adeliei i-au dat solarul, o încăpere plăcută, cu vedere spre râu, un adevărat lux după paturile împărţite cu alte femei pe la

hanuri. Dulapurile încastrate erau goale, jefuite de răsculaţi, lăsându-i astfel ei loc pentru plante şi poţiuni.

În aceeaşi seară, Gyltha, chemându-i la cină, s-a cam enervat că a durat atât de mult ca Mansur şi Simon să-şi facă spălările rituale, iar Adelia, care bănuia că murdăria e otrăvitoare, să se spele pe mâini înainte de a veni la masă.

— Se răceşte, se stropşi ea la ei. Şi eu nu fac mâncare pentru păgânii care habar nu au dacă bucatele se răcesc sau nu.

— Nu, nu, o asigură Simon. În niciun caz, Gyltha.

Masa, plină de bogăţiile mlaştinii, deborda de păsări şi peşte; pentru Adelia, căreia-i era dor de casă, erau cam puţine legume, dar altfel era bine.

— Binecuvântat să fii *HaShem,* Dumnezeul nostru, Rege al Universului, care ne-ai dat pâinea pe pământ, rosti Simon şi rupse o bucată de pâine albă ca s-o mănânce.

Mansur invocă binecuvântarea lui Salman persanul, care i-a dat mâncare lui Mahomed.

— Să fim sănătoşi, li se alătură Adelia, apoi se aşezară să cineze împreună.

Pe corabia de la Salerno, Mansur mâncase cu echipajul, dar ultima parte a călătoriei, prin hanurile engleze şi în jurul focurilor, impusese o democraţie la care niciunul dintre ei nu voia să renunţe.

În orice caz, de vreme ce Mansur juca acum rolul de stăpân al casei, ar fi fost total nepotrivit să-l trimită să mănânce cu servitoarele, la bucătărie.

În timpul cinei, Adelia ar fi vrut să spună ce-a descoperit, dar bărbaţii, ştiind cam ce-ar putea fi, au refuzat să-şi încarce stomacurile cu altceva decât cu bucatele Gylthei. Sau cu discuţiile lor pe aceeaşi temă.

Adelia era uimită de cât timp şi laude pot risipi doi bărbaţi pe friptura de miel, creme şi brânzeturi.

Pentru ea, mâncarea era asemănătoare vântului – necesară pentru punerea în mişcare a corăbiilor, a vieţuitoarelor şi a morilor de vânt, dar altfel, de trecut sub tăcere.

Simon a băut vin. A adus cu el un butoi din via lui preferată din Toscana, pentru că se spunea că vinurile englezeşti sunt de nebăut. Mansur şi Adelia au băut apă fiartă şi strecurată, pentru că aşa o beau întotdeauna.

Simon o tot îndemna pe Adelia să bea puţin vin şi să mănânce mai mult, deşi ea protesta şi-i spunea că mâncase prea mult la micul dejun de la mănăstire. Se temea că cercetarea cadavrelor îi făcuse rău şi se putea îmbolnăvi. Se gândea cum l-ar fi afectat pe el, dar fata o luă ca pe o aluzie la profesionalismul ei şi-i răspunse înţepată:

— E meseria mea. Doar de-asta am venit.

Mansur îi spuse s-o lasă în pace.

— Domniţa doctor ciuguleşte întotdeauna ca o

vrăbiuţă.

Arabul însă nu ciugulea deloc.

— O să te îngraşi, îl preveni Adelia.

Asta era groaza lui; cei mai mulţi eunuci ajungeau obezi.

— Femeia asta e o adevărată sirenă a bucătăriei, suspină el. Face ca sufletul unui bărbat să treacă prin stomac.

Comparaţia Gylthei cu o sirenă o încântă pe Adelia.

— Să-i spun?

Spre surprinderea ei, Mansur ridică din umeri şi dădu din cap.

— Oho.

În toţi aceşti ani, de când fusese angajat de părinţii ei vitregi pentru a o păzi, nu-l auzise niciodată adresându-i complimente vreunei femei. Iar faptul că i le făcea acum uneia cu faţa de cal şi cu care nici nu vorbea aceeaşi limbă era ciudat şi o intriga.

Cele două fete care îi serveau – pe care, ca să complice şi mai mult lucrurile, le chema la fel, Matilda, fiind deosebite doar prin iniţialele hramurilor bisericilor lor, răspunzând aşadar la numele de Matilda B. şi Matilda W. – erau foarte precaute faţă de Mansur, de parcă la masă ar fi stat un urs dresat. Ieşeau din coridorul care ducea de la bucătărie spre o uşă aflată în spatele podiumului, luând şi aducând un fel după altul, fără a se apropia însă de capătul mesei unde şedea el,

chicotind nervoase şi lăsându-i pe ceilalţi să-i dea mâncarea.

Ei, bine, se gândi Adelia, vor trebui să se obişnuiască cu el.

În cele din urmă, masa fu curăţată. Simon se îndreptă de spate, suspină şi se aşeză mai bine.

— Aşadar, domniţă?

— E doar o presupunere, înţelegi doar, zise Adelia. Spunea asta invariabil.

Aşteptă încuviinţarea celor doi bărbaţi, apoi inspiră adânc.

— Cred că pruncii au fost omorâţi în Ţara Cretei. Poate că nu şi Sfântul Peter cel Mic, unde se pare că lucrurile au stat altfel, poate pentru că el a fost prima victimă şi ucigaşul nu şi-a stabilit încă modalitatea de acţiune. Dar în rămăşiţele celor trei pe care i-am examinat am găsit urme de calcar, iar cei doi băieţi aveau şi pe călcâie, dovadă că au fost târâţi pe acolo. Mâinile şi picioarele le-au fost legate cu fâşii de stofă. Stofă fină de lână neagră, spuse ea, uitându-se la Simon. Am păstrat bucăţelele.

— O să întreb printre negustorii de lână.

— Unul dintre corpuri nu a fost îngropat, ci ţinut într-un loc întunecat şi rece. Continuă cu voce egală: Se pare că fata a fost înţepată de mai multe ori în zona pubiană; la fel şi băieţii. Cel mai bine păstrat dintre băieţi nu mai are organele genitale şi cred că şi celuilalt i s-a întâmplat acelaşi lucru.

Simon îşi acoperise faţa cu mâinile. Mansur

stătea foarte liniştit.

— Mai cred, continuă Adelia, că le-a tăiat la tustrei pleoapele; nu ştiu dacă înainte sau după ce i-a omorât.

— Diavolul se află printre noi, spuse încet Simon. Cum de-ai îngăduit, Doamne, călăilor Gheenei să sălăşluiască în corpuri omeneşti?

Adelia i-ar fi spus că, dacă-i atribui forţe satanice, înseamnă să absolvi ucigaşul, să-l consideri victimă a unei forţe exterioare. Pentru ea, omul era turbat, ca un câine. „Dar poate că, îşi zise, dacă accepţi că-i bolnav înseamnă să oferi o scuză pentru ceea ce e de neiertat”.

— Mary… Se opri.

Să spună unui cadavru pe nume era o greşeală pe care n-o făcea de obicei – renunţa la obiectivitate, introducea emoţia când era esenţial să rămână impersonală – nici nu ştia de ce-o făcuse. Aşa că începu din nou.

— Fata avea ceva lipit de păr. La început, am crezut că e spermă… Mâna lui Simon se strânse pe masă şi Adelia îşi aduse aminte că nu se adresa studenţilor ei. Obiectul şi-a păstrat însă forma originală, lunguiaţă, probabil că e o bomboană.

Acum e acum. Continuă încet:

— Trebuie să ţinem cont mai ales de timpul şi locul în care au fost descoperite corpurile. Au fost găsite în mâl; era praf pe toate, dar păstorul care le-a adus i-a spus stareţului Geoffrey că nu fuseseră acolo cu o zi înainte. Înseamnă că au fost

aduse din locul în care au fost ţinute, în calcar, până unde le-a găsit păstorul ieri-dimineaţă.

Părea că trecuse un an. Simon se uită la ea, citindu-i din priviri.

— Noi am venit la Cambridge ieri, spuse el. Cu o noapte înainte am fost... cum se numea locul ăla?

— Era o parte din dealurile Gog Magog, dădu Adelia din cap. Din calcar.

— Deci câinele le-a mutat în timpul nopţii. Pentru noi? dădu Mansur glas gândurilor ei.

Adelia ridică din umeri; ea spunea doar ceea ce se putea dovedi; alţii trebuiau să tragă concluziile. Aşteptă să vadă ce părere are Simon din Neapole. În timpul călătoriei a ajuns să-l respecte; entuziasmul, ba chiar credulitatea pe care le manifesta în public nu erau prefăcătorie deliberată, ci o reacţie la faptul că *era* înconjurat de oameni şi nu voia să dea măsura minţii sale strălucite şi rapide. Iar faptul că atunci când erau singuri le îngăduia să vadă cum îşi pune mintea la contribuţie îl considera ca pe un compliment făcut ei şi lui Mansur.

— Da. Simon bătea uşor darabana cu pumnii în masă. S-a întâmplat prea repede pentru a fi doar o coincidenţă. Se opreşte grupul de pelerini pe drum, iar căruţa noastră urcă dealul... şi a doua zi sunt găsiţi.

— Ne vede, spuse Mansur.

— Ne-a văzut.

— Şi mută trupurile.

— A mutat trupurile. Simon şi-a desfăcut mâinile. Şi de ce? S-a temut să nu descoperim unde le ţinea pe deal.

— Şi de ce s-ar fi temut că le-am fi descoperit? întrebă Adelia, făcând pe avocatul diavolului. Au fost doar şi alţi oameni pe dealurile alea în ultimele luni şi nu le-au găsit.

— Poate că n-au fost prea mulţi. Cum se numeşte dealul, dealul pe care-am fost… Mi-a spus stareţul… se bătu el cu degetul pe frunte, apoi se uită la fata care venise să taie fitilurile lumânărilor.

— Ah, Matilda.

— Da, stăpâne.

— *Inelul Wand-le-bury,* spuse el aplecându-se în faţă.

Ochii fetei se măriră, îşi făcu semnul crucii şi se retrase de unde venise. Simon îi privi.

— Inelul Wandlebury. Ce spuneam? Stareţul a avut dreptate, locul e plin de superstiţii. Nu merge nimeni acolo, în afară de oi. Dar *noi* am fost noaptea trecută. Ne-a văzut. De ce-am venit? Nu ştie. Să ne ridicăm corturile? Să rămânem? Să mergem dintr-o parte în alta? Nu e sigur ce avem de gând şi se teme pentru că acolo se află cadavrele şi le-am putea găsi. Aşa că le mută, mai spuse el şi se lăsă pe spate, în scaun. Are bârlogul pe Inelul Wandlebury.

Ne-a văzut. Pe Adelia o chinuia imaginea unor aripi ca de liliac lăsate peste o grămadă de oase,

un bot amuşinând aerul pentru a simţi musafirii nepoftiţi, strângerea bruscă a ghearelor.

— Aşa că dezgroapă cadavrele? Le duce mai departe? Le lasă anume pentru a fi descoperite? spuse Mansur pe un ton mai înalt decât de obicei, trădându-şi neîncrederea. Cum poate fi atât de prost?

— A încercat să ne îndepărteze, să nu ştim că trupurile au stat mai întâi în calcar, îi răspunse Simon. Nu s-a gândit că va fi aici şi domniţa Trotula.

— Sau *vrea* să le găsim? îşi dădu cu părerea Adelia. Îşi bate joc de noi?

Intră Gyltha.

— Care mi-a speriat Matildele?

Vocea îi era ameninţătoare şi mai avea şi o pereche de foarfece de tăiat fitilurile lumânărilor în mână, pe care le ţinea într-un fel ce-l făcu pe Simon să-şi aşeze mâinile în poală.

— Inelul Wand-le-bury, Gyltha, spuse el.

— Ce-i cu el? Doar nu credeţi toate prostiile care se spun despre Inel. Vânătorul Sălbatic? Nu cred nimic, mai zise ea şi luă un felinar căruia începu să-i aranjeze fitilul cu mişcări iuţi. Un amărât de deal, Wandlebury ăsta. N-am eu treabă cu dealurile.

— Vânătorul Sălbatic? întrebă Simon. Ce e Vânătorul Sălbatic?

— O haită de câini afurisiţi, cu ochii roşii pe care-i mână Prinţu întunericului, da’ eu nu cred o

vorbă, îs omorâtori de oi, zic eu, şi tu mai dă-te jos de-acolo, Ulf, împieliţatule mic, înainte să pun eu toată haita pe tine.

În celălalt capăt al sălii se afla o galerie a cărei scară era ascunsă de o uşă în peretele lambrisat, din spatele căreia se furişa acum silueta mică şi urâtă a nepotului Gylthei. Mormăia şi nu-i scăpa din ochi.

— Ce zice băiatul?

— Nimic, spuse ea şi-l înghionti pe copil spre bucătărie. Dacă-l întrebi pe puturosu' de Ulf despre Vânătorul Sălbatic, nu mai ai linişte. Zice că l-a văzut o dată şi vă spune povestea dacă-i daţi o bere.

— Vânătorul Sălbatic, *Benandanti, Chasse Sauvage, Das Woden here,* le spuse Simon după ce Gyltha ieşi. E o superstiţie întâlnită pe tot continentul care diferă foarte puţin: mereu sunt câini cu ochi de foc, un călăreţ negru şi fioros, iar pe cei care-l văd îi paşte moartea.

În încăpere se făcu linişte. Adelia îşi dădu seama că dincolo de ferestrele zăbrelite se lăsase întunericul şi că în iarba înaltă de afară fojgăiau tot felul de vietăţi. Din stuful de lângă râu chemarea de primăvară a unui buhai-de-baltă le ţinuse de urât tot timpul mesei; acum, cântarea împrumutase rezonanţa unei tobe anunţând o apropiată înmormântare.

Adelia îşi frecă braţele pentru că i se făcuse pielea ca de găină.

— Să presupunem deci că ucigaşul trăieşte pe deal? întrebă ea.

— S-ar putea, îi răspunse Simon. Sau poate că nu. Din câte-am înţeles, copiii au dispărut de lângă oraş; e greu de crezut că s-au aventurat atât de departe, până la deal, în momente diferite, din proprie voinţă. E puţin probabil să existe o fiinţă care să stea tot timpul acolo şi să-şi păzească bârlogul ca să vadă cine se apropie. Sau au fost atraşi acolo, ceea ce iar e puţin probabil – pentru că e la o depărtare de câţiva kilometri –, sau au fost duşi. Putem presupune, prin urmare, că omul nostru îşi caută victimele la Cambridge şi le omoară pe deal.

Clipi spre cupa cu vin de parcă atunci ar fi văzut-o pentru prima dată.

— Oare ce-ar spune Becca mea despre toate astea? se întrebă el luând o înghiţitură.

Adelia şi Mansur stăteau liniştiţi: mai era ceva, ceva care dădea târcoale pe afară şi urma să intre.

— Nu, continuă Simon, vorbind încet acum, nu, există altă explicaţie. Nu-mi place, dar trebuie s-o iau în considerare. E aproape sigur că prezenţa noastră pe deal a grăbit mutarea corpurilor. Şi dacă în loc să fim zăriţi de un ucigaş care era deja *in situ* – ceea ce s-ar fi putut întâmpla foarte bine –, dacă, zic, *l-am adus cu noi?*

Acum era înăuntru.

— În timp ce ne-am ocupat de stareţul Geoffrey, continuă Simon, ce-au făcut ceilalţi din

grup toată noaptea? Ei? Prieteni, trebuie să ne gândim la posibilitatea ca ucigaşul să fie unul din pelerinii din grupul cu care am venit de la Canterbury.

Noaptea de dincolo de zăbrele devenea tot mai neagră.

Capitolul 6

Paturile moi erau un alt lucru cu care Gyltha nu avea treabă. Adelia ar fi vrut o saltea umplută cu puf de gâscă, precum aceea pe care dormea la Salerno, şi a şi spus asta. În fond, cerul din Cambridge era împânzit de gâşte.

— Penele de gâscă-s pline de gândaci, îi spuse Gyltha. Paiele-s mai curate, se schimbă-n fiecare zi.

Se instalase o anumită tensiune între ele; Adelia îi ceruse mai multă salată la masă, pretenţie pe care Gyltha a tratat-o ca o crimă de lezmaiestate. Acum era momentul de cumpănă: răspunsul va hotărî cine urma să aibă autoritatea pe viitor.

Pe de o parte, ţinerea unei gospodării, chiar şi atât de modestă ca aceasta, o depăşea pe Adelia, care nu avea pregătirea necesară, ştia prea puţine despre aprovizionare şi nici nu reuşea să se înţeleagă cu alţi negustori în afară de spiţeri. Nu ştia nici să toarcă, nici să ţească; iar cunoştinţele ei despre plante şi mirodenii erau mai degrabă

medicale decât culinare. În ceea ce priveşte lucrul cu acul, acesta se limita la suturarea rănilor şi la coaserea cadavrelor pe care le disecase.

La Salerno, nici nu conta; bărbatul binecuvântat care-i era tată vitreg recunoscuse din vreme o minte care rivaliza cu a lui şi, pentru că *era* la Salerno, o ajutase să devină doctor, la fel ca el şi ca soţia sa. Iar de vila lor mare se ocupa cumnata lui, o femeie care ţinea gospodăria impecabil, fără a ridica vreodată vocea.

Şi la toate astea, Adelia mai punea faptul că şederea ei în Anglia era temporară şi nu avea timp pentru treburile domestice.

Pe de altă parte, nici nu era pregătită să fie terorizată de o servitoare.

— Atunci ai grijă ca paiele să fie într-adevăr schimbate în fiecare zi, îi spuse ea tăios.

Un compromis, care-i dădea momentan câştig de cauză Gylthei; scorul final nu se decisese încă. Nu acum, pentru că o durea capul.

Noaptea trecută, Paznic dormise cu ea în solar: altă bătălie pierdută. La protestele Adeliei că animalul pute şi că trebuie să doarmă afară, Gyltha răspunsese: „Aşa a poruncit stareţu'. Să se ducă unde te duci şi tu”. Sforăiturile animalului se amestecaseră cu chemările şi ţipetele dinspre râu, iar visele i-au fost bântuite de cuvintele lui Simon care le spusese că era posibil să-l cunoască pe ucigaş.

Înainte de a se duce la culcare, acesta

dezvoltase subiectul.

— Cine a dormit lângă foc şi cine a plecat? Un călugăr? Un cavaler? Vânătorul? Perceptorul? S-a strecurat vreunul dintre ei să adune bietele oscioare, doar erau uşoare şi probabil că a luat un cal cu el. Negustorul? Unul dintre scutieri? Menestrelul? Servitorii? Trebuie să ne gândim la toţi.

Indiferent care a fost, noaptea trecută a intrat pe fereastra solarului sub formă de coţofană. Iar în gheare avea un copil viu. S-a aşezat pe pieptul Adeliei şi a dezmembrat trupul, privind-o obraznic cu un ochi fără gene în timp ce ciugulea ficatul copilului.

Visul părea atât de real, încât s-a trezit gâfâind, convinsă că o pasăre ucisese copiii.

— Unde-i maestrul Simon? o întrebă ea pe Gyltha.

Era devreme; ferestrele dinspre apus ale sălii dădeau spre o pajişte pe care umbra casei se întindea până la râul ce şerpuia printre sălcii, poleit de soare, părând atât de adânc şi de neted, încât Adelia fu nevoită să-şi înfrâneze nevoia subită de a se duce şi a se bălăci în el ca o raţă.

— A ieşit. A întrebat unde sunt negustorii de lână.

— Trebuia să mergem azi pe dealul Wandlebury, spuse Adelia supărată.

Stabiliseră cu o seară în urmă că primul lucru pe care-l aveau de făcut era să descopere bârlogul

ucigaşului.

— Aşa a zis el, dar pen’ că jupânu’ Negriciosu' nu poa’ să meargă, se duce mâine.

— Mansur, o repezi Adelia, îl cheamă Mansur. De ce nu poate să meargă?

Gyltha o conduse până la capătul sălii, în prăvălia bătrânului Benjamin.

— De ei.

Adelia se ridică pe vârfuri şi se uită pe una din fantele în formă de săgeată. La poartă era adunată o mulţime de oameni, iar unii păreau să stea acolo de foarte mult timp.

— Aşteaptă să-l vadă pe *doftoru'* Mansur, spuse Gyltha apăsat. Vez' de ce nu puteţi umbla hai-hui pe dealuri?

Lucrurile se complicau. Ar fi trebuit să prevadă asta, dar, acceptând ca Mansur să fie luat drept doctor – un doctor străin într-un oraş aglomerat – nu se gândiseră că va fi asaltat de pacienţi. Se răspândise vestea întâlnirii lor cu stareţul; pe uliţa lisus se găsea leacul pentru boli.

Adelia intră în panică.

— Dar cum aş putea să-i vindec?

— După câte văd, zise Gyltha, cei mai mulţi mor oricum. Bag sama că Sfântu Peter ăl Mic a dat greş.

Sfântul Peter cel Mic, scheletul miraculos despre ale cărui oase stareţa trâmbiţase ca la iarmaroc tot drumul de la Canterbury.

Adelia suspină pentru el, pentru disperarea

care-i mânase pe cei suferinzi înspre el, iar acum, dezamăgiţi, veniseră aici să caute ajutor. Adevărul era că, în afară de câteva cazuri, nici ea nu putea face mai mult. Ierburile, lipitorile, poţiunile, nici chiar credinţa, nu puteau ţine în loc bolile care afectau, până la urmă, aproape pe toată lumea. Îi părea rău că aşa stau lucrurile. Oh, Doamne, ce rău îi părea.

Nu mai lucrase cu pacienţi vii de multă vreme – în afară de cazurile *in extremis* în care nu erau alţi doctori, cum a fost cu stareţul.

În faţa uşii se adunase multă durere: n-o putea ignora; trebuia făcut ceva. Dar dacă era văzută practicând medicina, toţi doctorii din Cambridge ar fi dat fuga la episcop. Biserica n-a acceptat niciodată intervenţia omului în boală, susţinând de secole întregi că Dumnezeu vindecă prin rugăciune şi sfintele moaşte, iar toate celelalte metode sunt satanice. Era de acord să se facă lecuiri în mănăstiri şi, vrând-nevrând, s-a împăcat şi cu doctorii laici atâta vreme cât nu depăşeau măsura. Femeilor însă, fiind păcătoase în sine, li se interzicea acest lucru, cu excepţia moaşelor recunoscute, dar şi acestea trebuiau să aibă grijă să nu fie acuzate de vrăjitorie.

Chiar şi la Salerno, cel mai renumit centru al medicinii, Biserica încercase să impună regula ca medicii să fie celibatari. Nu reuşise şi nu reuşise nici să le interzică femeilor dreptul de practică. Dar acest lucru se întâmpla la Salerno, excepţia care

confirma regula…

— Ce să facem? se întrebă ea.

Margaret, cea mai practică dintre femei, ar fi ştiut. *Pentru orice există căi lăturalnice. Lasă asta în seama lui Margaret.*

— Ce te jelueşti atâta? se miră Gyltha. Ce-i aşa greu? Te prefaci că eşti ajutoarea doftorului, aia de-i mestecă leacurile sau cevaşilea. Oamenii îţi zic în englezeşte ce-i cu ei. Tu-i zici doftorului în bălmăjeala aia de-o vorbiţi voi, el bălmăjeşte înapoi şi tu le zici ce să facă.

Spus grosolan, dar cât se poate de simplu. Dacă era nevoie de tratament, normal că doctorul Mansur trebuia să-i spună ajutoarei.

— Foarte inteligent, spuse Adelia.

— Ne fereşte de încurcături.

I-a spus lui Mansur, iar acesta a primit totul calm, ca de obicei. Gyltha însă n-a fost deloc mulţumită de felul în care s-a prezentat.

— Doftoru' Braose, de dincolo de piaţă, are o pelerină cu stele pe ea şi pe masă un cap de mort şi ceva care arată ce zic stelele.

Adelia se încordă, ca de obicei când se făcea referire la magie.

— Aici se practică medicină, nu vrăjitorie.

Cambridge trebuia să se mulţumească cu o figură ca de vultur, cu *kaffiyeh*[6] pe cap şi o voce destul de înaltă. Era oricum destulă magie şi aşa.

Ulf a fost trimis la spiţerie cu o listă. Camera în

6 Acoperământ pentru cap purtat de arabi (n. tr.).

care fusese zărăfia a devenit sală de aşteptare.

Cei foarte bogaţi îşi aveau propriii doctori, cei foarte săraci se tratau singuri. Cei care veniseră pe uliţa Iisus nu erau niciuna, nici alta, ci meşteşugari, care câştigau bani şi care, dacă n-aveau încotro, puteau să scoată un ban, doi, chiar şi-un pui pentru a plăti tratamentul.

Şi cei mai mulţi nu aveau încotro: leacurile de acasă nu le fuseseră de folos, şi nici faptul c-au dat bani şi păsări la mănăstirea Sfânta Radegund. Vorba Gylthei, Sfântul Peter cel Mic dăduse greş.

— Cum ţi-a apărut asta? a întrebat-o Adelia pe soţia unui fierar, curăţându-i uşor ochii acoperiţi cu o crustă galbenă. Doctorul vrea să ştie, nu uită ea să adauge.

Se pare să femeia fusese îndemnată de stareţa de la Sfânta Radegund să înmoaie o cârpă în lichidul lăsat de carnea în descompunere a trupului Sfântului Peter cel Mic, după ce l-au scos din râu, şi apoi să-şi şteargă ochii cu ea ca să oprească pierderea tot mai avansată a vederii.

— Stareţa asta ar trebui omorâtă, îi spuse Adelia lui Mansur, în arabă.

Soţia fierarului deduse sensul, chiar dacă nu înţelegea cuvintele şi se apără.

— Nu e vina Sfântului Peter cel Mic. Stareţa a zis că nu m-am rugat destul.

— *Eu* o s-o omor, spuse Adelia.

N-avea cum să oprească orbirea femeii, dar îi dădu o soluţie slabă şi strecurată de turiţă-mare

să-şi spele regulat ochii pentru a scăpa de inflamaţie.

În restul dimineţii nu s-a întâmplat nimic care să mai domolească supărarea Adeliei. Oase rupte, neglijate prea mult, care se sudaseră prost. Un copil, mort în braţele mamei sale, ar fi putut fi salvat de convulsii cu un decoct de coajă de salcie. Trei degete strivite de la un picior se cangrenaseră – o cârpă înmuiată în opiu, ţinută o jumătate de minut la nasul tânărului pacient şi un cuţit folosit cu iuţeală i-au salvat piciorul, dar amputaţia n-ar fi fost necesară dacă pacientul n-ar fi pierdut timpul apelând la Sfântul Peter cel Mic.

După ce tânărul a fost cusut, pansat şi dus acasă, iar sala de aşteptare s-a golit, Adelia tuna şi fulgera.

— Blestemate fie Sfânta Radegund şi toate oasele ei. Ai văzut copilul? L-ai văzut? s-a întors ea furioasă spre Mansur. Şi ce-a fost în capul tău să-i recomanzi zahăr micuţului care tuşea?

Mansur prinsese gustul puterii; începuse să facă semne cabalistice cu braţul deasupra capului pacienţilor, iar aceştia se înclinau în faţa sa.

— Zahăr pentru tuse, o înfruntă el pe Adelia.

— Acum eşti şi doctor? O fi zahărul un remediu arab, dar în ţara asta nu se face şi e scump; şi nici nu e de folos.

Se duse la bucătărie să bea ceva, iar când termină aruncă furioasă înapoi în apă cana subţire din tablă.

— Fir-ar ai naibii, fir-ar ai naibii cu ignoranţa lor cu tot!

Gyltha îşi ridică privirea de la aluatul pe care-l întindea şi se uită la ea; văzu că abia se ţine pe picioare.

— I-ai scăpat picioru’ la flăcău lu’ Cocker, nu?

— E meşter de acoperişuri doar, spuse Adelia. Cum o să se urce pe scară numai cu două degete la picioare?

— Tot mai bine-i decât fără picior.

În vocea Gylthei era o schimbare, dar Adelia era prea deprimată ca s-o observe. În această dimineaţă veniseră la ea – sau mai degrabă la doctorul Mansur – douăzeci şi unu de oameni disperaţi şi pe opt dintre ei i-ar fi putut ajuta dacă ar fi venit mai devreme. Aşa, a salvat doar trei: de fapt, patru – pe copilul care tuşea l-ar putea ajuta inhalaţiile cu esenţă de pin dacă plămânii nu-i erau prea afectaţi.

N-o deranja că până acum nu avea nicio dezlegare oficială pentru a trata bolnavi; aceştia au avut nevoie de ea.

Adelia mesteca absentă un biscuit pe care i-l strecurase Gyltha în mână. Şi dacă vor continua să sosească tot atât de mulţi pacienţi, va trebui să-şi facă o bucătărie proprie. Avea nevoie de spaţiu şi de timp pentru tincturi, decocturi, unguente şi prafuri.

La spiţerii, lucrul era de mântuială. Nu mai avea încredere în ele de când Sig D’Amelia

descoperise că i-au amestecat cele mai scumpe prafuri cu cretă.

Cretă. Acolo ar trebui să fie acum ea cu Simon şi Mansur, să cerceteze creta din dealul Wandlebury, deşi recunoştea că Simon avusese dreptate să nu meargă singur în acel loc sinistru. Dacă nu de altceva, pentru că era nevoie de mai multe persoane care să cerceteze acele gropi ciudate – ca să nu mai punem la socoteală şi faptul că, dacă s-ar fi întors ucigaşul, Mansur ar fi putut interveni.

— Zici că maestrul Simon s-a dus la negustorii de lână?

— A luat şi fâşiile alea cu care a legat diavolu' copiii. Să vadă dacă le-a vândut careva şi cum.

Da. Adelia îi pregătise două bucăţi, le spălase şi le pusese la uscat. Şi pentru că dealul Wandlebury mai trebuia să aştepte, Simon îşi ocupa timpul cu altceva, dar era surprinsă c-o făcuse pe Gyltha părtaşă la ce avea de gând să facă. Fie, dacă tot au încredere în menajeră…

— Vino sus, îi spuse Adelia luând-o înainte. Apoi se opri: Biscuitul…

— Turtele mele de ovăz cu miere.

— Foarte hrănitoare.

O duse pe Gyltha până la masa din solar pe care se aflau lucrurile din taşca ei de piele de capră şi arătă spre unul dintre ele.

— Ai mai văzut aşa ceva până acum?

— Ce-i asta?

— Cred că-i un fel de bomboană.

Obiectul era rombic, tare ca piatra. A avut nevoie de cel mai ascuţit cuţit pe care-l avea să taie o aşchie din el şi a dat de un miez roz, care emana foarte vag o urmă de aromă.

— Era prinsă în părul lui Mary.

Gyltha închise ochii şi se închină, apoi îi deschise şi se uită mai bine.

— Aş zice că-i gelatină, spuse Adelia; cu aromă de flori sau de fructe. E îndulcită cu miere.

— Bunătăţuri de om bogat, răspunse imediat Gyltha. N-am mai văzut aşa ceva. Ulf.

Nepotul ei intră în clipa următoare şi Adelia îşi dădu seama că era după uşă.

— Ai mai văzut aşa ceva? îl întrebă Gyltha.

— Bomboane, mormăi băiatul – deci era într-adevăr după uşă. Îmi cumpăr dulciuri tot timpul, oh, da, numa bani să am…

În timp ce mormăia, privirea lui ageră înregistră rombul, sticluţele, fâşiile de stofă puse la uscat pe fereastră, tot ceea ce adusese din chilia Sfintei Werbertha.

— Ei? îl întrebă Adelia în timp ce le acoperea cu o cârpă.

Ulf clătină din cap cu o autoritate de netăgăduit.

— N-au forma asta pe la noi. Aici găseşti răsucite şi bile.

— Atunci valea, îi spuse Gyltha. Iar după ce băiatul plecă, îşi desfăcu braţele: Dacă n-a văzut el

înseamnă că nu-s p-acilea.

Descurajam. Cu o seară în urmă, bănuiala care căzuse iniţial asupra tuturor bărbaţilor din Cambridge se concentrase asupra pelerinilor. Dar chiar şi aşa, lăsând la o parte soţiile, călugăriţele şi servitoarele, ajunseseră la patruzeci şi şapte.

— Sigur îl putem lăsa deoparte şi pe negustorul din Cherry Hinton? Părea inofensiv.

Dar în urma discuţiei cu Gyltha, află că Cherry se află la vest faţă de Cambridge şi, prin urmare, pe aceeaşi linie cu dealul Wandlebury.

— Nu lăsăm pe nimeni deoparte, hotărâse Simon.

Ca să restrângă cercul suspecţilor pe baza dovezilor pe care le aveau, înainte de a începe să le pună întrebări celor patruzeci şi şapte, sau să se intereseze de ei, Simon decisese să afle de unde provenea stofa, iar Adelia, bucăţica în formă de romb.

Care se dovedea imposibil de identificat.

— Şi totuşi, trebuie să presupunem că prin raritatea ei va fi o dovadă în plus împotriva ucigaşului, după ce-l găsim, îi spuse Adelia Gylthei.

— Vrei să zici c-a ispitit-o pe Mary cu ea? întrebă femeia ridicând privirea.

— Da.

— Biata mieluşică, Mary asta, îi era frică de tac’su – tot timpul le bătea pe ea şi pe mă-sa îi era frică de orice. Nu s-ar fi dus atât de departe. Gyltha se uită la bucăţica în formă de romb. Ai ispitit-o şi-

ai dus-o acolo, diavole?

Cele două femeie împărtăşiră un moment aceleaşi gânduri… o mână care cheamă, alta ţinând bomboana nemaivăzută, copilul momit tot mai aproape, o pasăre atrasă de o hermelină care se învârte…

Gyltha se grăbi să coboare pentru a-i ţine lui Ulf o predică despre bărbaţii periculoşi care oferă bomboane.

Şase ani, se gândi Adelia. Îngrozită, şase ani, cu un tată brutal şi o moarte îngrozitoare. Ce să fac? Ce pot să fac?

Coborî scara.

— Mi-l dai pe Ulf? Poate c-ar trebui să văd locurile de unde au dispărut copiii. Şi aş vrea să mă uit şi la oasele Sfântului Peter cel Mic.

— Alea nu-ţi mai folosesc, fato. Călugăriţele l-au fiert.

— Ştiu. Procedura obişnuită cu trupul unui presupus sfânt.

Peter a fost *primus inter pares* dintre copiii ucişi, primul care a dispărut şi primul care a murit. În măsura în care îşi dădea ea seama, moartea lui era singura care nu se potrivea cu celelalte şi survenise probabil la Cambridge.

De asemenea, era singura despre care se spunea că s-ar fi produs prin crucificare şi, dacă nu reuşeau să infirme acest lucru, însemna că misiunea ei şi a lui Simon de a-i disculpa pe evrei avea să eşueze, indiferent câţi ucigaşi ar fi

descoperit pe dealurile din cretă.

Şi se trezi spunându-i toate aceste lucruri Gylthei.

— Poate că părinţii copilului vor să discute cu mine. Precis i-au văzut trupul înainte de a fi fiert.

— Walter şi femeia lui? Au văzut cuiele din mânuţele lui şi cununa de spini de pe căpşor şi n-o să spună altceva, nu, dacă nu le dai o grămadă de bani.

— Ar lua bani din asta?

Gyltha arătă în susul râului.

— Du-te numa la Trumpington la coliba lor şi-o să vezi o mulţime de oameni şi toţi vor să intre să respire aeru' pe care l-a respirat Sfântu Peter ăl Mic şi să atingă cămaşa lu’ Sfântu Peter ăl Mic, da asta nu se poate pen’ că avea numa una şi era îmbrăcat cu ea, şi Walter şi Ethy stau la uşă şi iau câte-un peny de fiecare.

— Ce ruşine!

Gyltha anină ceainicul deasupra focului şi se întoarse spre ea.

— Se vede că n-ai prea avut nevoi, stăpână.

Acest „stăpână” era de rău augur; relaţia pe care-o stabiliseră de dimineaţă se strica.

Adelia mărturisi că nu.

— Atunci stai să vezi cum e să mai ai şase copii pe lângă ăl mort la care să le dai de mâncare şi pentru acoperişu' deasupra capului să trebuiască să ari şi să culegi de pe câmpurile călugăriţelor, da şi de pe al tău, ca să nu mai zic de Ethy care

trebuie să facă toată curăţenia. Poate că nu-ţi pasă de viaţa lor, da asta nu-i ruşine, asta înseamnă să trăieşti.

Adelia fu redusă la tăcere.

— Atunci să mă duc la Sfânta Radegund şi să le rog să-mi dea voie să văd oasele din raclă? întrebă ea în cele din urmă.

— Hm.

— Mă uit şi eu un pic în jurul meu, cel puţin, continuă Adelia ofensată. Îmi arată Ulf drumul, sau nu?

Ulf îi arătă drumul, dar cam fără voie. La fel şi câinele, care se uita aproape la fel de urât ca şi băiatul.

Tot e bine, poate că astfel însoţită reuşeşte să se integreze în atmosfera oraşului.

— Trebuie să mă amestec în peisaj, îi spuse ea apăsat lui Mansur când acesta se pregăti s-o însoţească. Nu poţi veni şi tu. Mi-ar fi mai uşor să mă ascund cu o trupă de acrobaţi.

Acesta protestă, dar ea îi spuse că e zi, că pe străzi sunt o mulţime de oameni, că are pumnalul la ea şi un câine a cărui duhoare e în stare să doboare un duşman de la o distanţă de douăzeci de paşi. În fond, se gândi ea, n-are de ce să nu stea acasă cu Gyltha, în bucătărie.

Şi porni la drum.

Dincolo de o livadă, un răzor mai înălţat mărginea un câmp cultivat, pe care săpau bărbaţi şi femei, şi care ducea până la râu. Unul sau doi îşi

duseră mâna spre frunte la trecerea ei. Ceva mai departe, vântul uşor înfoia rufele prinse pe sfori.

Camul, îşi dădu seama Adelia, era un hotar. Dincolo de râu se întindea peisajul rural, o parte pădure, o parte pajişte cu arbori răzleţi, iar în depărtare se vedea un conac ca de jucărie. În spatele ei, oraşul cu cheiurile sale zgomotoase ocupa malul drept, bucurându-se parcă de priveliştea ce se deschidea înainte-i.

— Unde-i Trumpington? îl întrebă ea pe Ulf.

— Trumpington, mormăi băiatul spre câine.

Au luat-o la stânga. Felul în care cădea soarele îi arăta că se îndreptau spre sud. Pe lângă ei treceau luntri împinse cu prăjini de oameni care se duceau spre treburile lor pe râu ca pe o stradă. Câţiva i-au făcut cu mâna lui Ulf, iar băiatul le-a răspuns, spunându-i câinelui numele fiecăruia.

— Sawney se duce să adune chiriile, moş jegos… ţaţa White care se duce cu rufele spălate la Chenie… Sora Grasa cu mâncare la pustnice, ia uite-o cum mai gâfâie… bătrâna Moggy a terminat devreme la piaţă.

Erau pe un dig care ferea ghetele Adeliei, picioarele goale ale băiatului şi labele lui Paznic de a se afunda în pajiştea pe care vacile păşteau iarba grasă şi piciorul-cocoşului, printre sălcii şi arini negri, în timp ce copitele lor scoteau sunete ca de supt când treceau dintr-o parte în alta.

Nu mai văzuse niciodată atâtea nuanţe de verde. Şi nici atâtea păsări. Nici vaci atât de grase.

La Salerno, iarba de pe păşune era arsă şi subţire, bună doar pentru capre.

Băiatul se opri şi arătă în depărtare, unde se vedeau câteva case acoperite cu stuf şi un turn de biserică.

— Trumpington, îi spuse el câinelui.

— Şi unde-i copacul Sfintei Radegund? întrebă Adelia.

— Sfânta Raddy, intonă băiatul dându-şi ochii peste cap şi se întoarse pe drumul pe care veniseră.

Urmaţi de Paznic, care n-avea niciun chef, traversară râul pe un podeţ şi ajunseră pe malul stâng al Camului, continuându-şi drumul spre nord. Băiatul i se plângea câinelui la fiecare pas. Din câte înţelegea Adelia, nu-i convenea că Gyltha şi-a schimbat ocupaţia. Făcând pe comisionarul bunicii sale în îndeletnicirea cu ţiparii, mai primea *pourboires* de la clienţi, o sursă de bani care dispăruse acum.

Adelia nu-l băgă în seamă.

Dinspre dealurile de la apus se auzi sunetul muzical al unui corn de vânătoare. Paznic şi Ulf îşi ridicară capetele şi se opriră.

— Lup, îi spuse Ulf câinelui. Ecoul dispăru şi porniră mai departe.

Vedea acum, peste râu, oraşul Cambridge. Aşa, pe fundalul cerului curat, cu mulţimea de acoperişuri străpunse de turnurile bisericilor, părea important, chiar frumos.

În depărtare se zărea Podul Mare, ca o boltă masivă, înţesată de lume. Dincolo de el, în dreptul castelului de pe deal – aproape un munte în această regiune – râul se lăţea, părând un lac adânc. Cheiul era atât de înţesat de bărci, încât, de la distanţă, ai fi zis că e imposibil să se mai degajeze vreodată. Gruie din lemn coborau şi se ridicau precum nişte bâtlani care făceau plecăciuni. Se auzeau strigăte şi îndemnuri în diferite limbi. Vasele erau tot atât de felurite ca şi limbile; lotci, barje trase de cai, barje împinse cu prăjina, plute, vase care semănau cu nişte arce şi, spre mirarea Adeliei, chiar şi un *dhow*[7]. Bărbaţi cu cozi blonde, înfăşuraţi în piei de animale ce păreau urşi, dansau un dans săltăreţ printre barje, spre amuzamentul docherilor.

Duse de vânt, zgomotul şi agitaţia accentuau liniştea malului pe care mergea ea cu băiatul şi cu câinele. Îl auzi pe Ulf spunându-i animalului că se apropie de copacul Sfintei Radegund.

Se gândise la asta. Fusese îngrădit. Lângă gard era o tarabă pe care se aflau o grămadă de crengi. Două călugăriţe rupeau câte o rămurică, o legau cu panglică şi o vindeau apoi doritorilor de amulete.

Deci de aici luase Sfântul Peter cel Mic ramurile pentru Florii şi aici a fost apoi spânzurat evreul Chaïm.

Copacul creştea lângă terenul mănăstirii,

---

7 Ambarcaţiune arabi cu velatură latini şi un catarg sau doui (n. tr.).

delimitat de un zid care, pe partea dinspre râu, avea nişte porţi situate lângă un hangar pentru bărci şi un chei mic, dar spre apus se întindea atât de departe spre zona împădurită, încât Adelia nici nu-i zărea capătul.

Prin porţile deschise se vedeau alte călugăriţe ce se agitau într-o masă de pelerini ca nişte albine alb cu negru care le mână pe culegătoarele de miere în stupul lor. Când Adelia trecu pe sub bolta porţii, o călugăriţă, care stătea la o masă aşezată în curtea însorită, le spunea unui bărbat şi soţiei sale, aflaţi în faţa ei:

— Un peny ca să vizitaţi mormântul Sfântului Peter cel Mic; sau douăsprezece ouă, nu prea avem, găinile nu fac ouă.

— Un urcior cu miere? sugeră soţia.

Călugăriţa nu era prea încântată, dar i-a lăsat să intre. Adelia a dat doi peny, deoarece călugăriţa era gata să-l refuze pe Paznic dacă n-ar fi plătit, iar Ulf nu voia să intre fără el. Monedele ei zornăiră într-un vas aproape plin. Discuţia ţinuse în loc coada formată în urma ei, iar una dintre călugăriţe, nervoasă din cauza întârziem, aproape c-o împinse pe poartă.

Adelia nu se putu abţine să nu compare această primă mănăstire engleză pe care o vizita cu St Giorgio, cea mai mare mănăstire de maici din Salerno, pe care o şi cunoştea cel mai bine. Comparaţia era injustă, o ştia prea bine: St Giorgio era un aşezământ bogat, o clădire din marmură cu

mozaicuri, cu uşi din bronz ce dădeau spre curţi răcorite de fântâni arteziene; un loc despre care maica Ambrose spunea mereu că „hrăneşte cu frumuseţe sufletele flămânde care vin la noi”.

Dacă şi sufletele din Cambridge aşteptau acelaşi lucru de la Sfânta Radegund, atunci plecau fără să primească nimic. Prea puţini făceau daruri acestei mănăstiri, dovedind că bogaţii din Anglia nu preţuiesc adoraţia femeilor. E adevărat, era o simplitate plăcută în înşiruirea de anexe lunguleţe din piatră simplă, deşi niciuna nu era nici mai mare, nici mai împodobită decât hambarul în care se ţinea grâul la St Georgio, dar frumuseţe nu întâlneai aici. Şi nici milostenie. Aici, călugăriţele se ocupau mai mult cu vânzarea decât cu dăruitul.

Pe tarabele înşirate de-a lungul aleii spre biserică erau expuse amulete cu Sfântul Peter cel Mic, cocarde, steguleţe, figurine, plachete, crenguţe împletite din salcia Sfântului Peter, sticluţe cu sângele Sfântului Peter cel Mic care, dacă era sânge uman, fusese atât de diluat cu apă încât părea vag rozaliu.

Toată lumea voia să cumpere: „Asta-i bun pentru gută?... Pentru diaree?... Pentru belşug?... Ăsta poate vindeca strechea vacilor?”

Mănăstirea Sfânta Radegund n-a mai aşteptat să treacă anii necesari pentru ca fiul său martirizat să fie sanctificat de Vatican. Şi nici Canterbury, unde industria bazată pe martiriul Sfântului Thomas Becket era mult mai amplă şi mai bine

pusă la punct.

Dojenită de predica Gylthei cu privire la nevoi, Adelia nu putea învinui o mănăstire atât de săracă de exploatare, dar dispreţuia vulgaritatea cu care se făcea acest lucru. Roger din Acton era şi el aici, plimbându-se în sus şi în jos de-a lungul cozii de pelerini, agitând câte-o sticluţă şi îndemnând mulţimea să cumpere.

— Cel ce se spală cu sângele micuţului nu mai trebuie să se spele niciodată.

Iar damful acru care-l însoţea dădea de înţeles că-şi urmase propriul sfat.

Omul se agitase tot drumul de la Canterbury, un călugăr dement, care ţipa întruna. Potcapul cu urechi îi era prea mare, veşmântul negru-verzui, stropit cu noroi şi cu mâncare.

Într-un pelerinaj la care luaseră parte mai ales oameni educaţi, individul părea cam idiot. Şi totuşi aici, printre disperaţi, vocea sa spartă îndemna la supunere. Roger din Acton zicea „Cumpără” şi cei care-l auzeau cumpărau.

Se pare că degetul Domnului le dădea celor pe care-i atingea o nebunie sfântă; Acton insufla respectul acordat sihaştrilor scheletici care bodogăneau în peşterile din pustiu, ori stâlpnicului ce se bălăbănea pe parul său. Nu preferă sfinţii să se chinuie? Cadavrul Sfântului Thomas Becket nu era îmbrăcat într-o cămaşă din păr plină de păduchi? Murdăria, exaltarea şi uşurinţa de a cita din Biblie erau senine de sfinţenie.

Aparţinea acelui gen pe care Adelia îl considera periculos: învinuia bătrânele ciudate de vrăjitorie şi ţâra adulterinii în faţa judecătorilor, îndemnând la ură împotriva celor de altă rasă ori credinţă.

Întrebarea era *cât* putea fi de periculos?

„Tu, se întrebă Adelia, l-ai urmărit? Tu te furişezi pe Inelul Wandlebury? Chiar te speli în sângele copiilor?”

Nu avea însă să-l întrebe încă, nu înainte de a avea un motiv s-o facă, dar până atunci rămânea un posibil suspect.

N-o recunoscu. Şi nici stareţa Joan, care trecu pe lângă ei spre poartă. Era îmbrăcată de călărie şi avea un şoim mare pe mână, încurajând muşteriii pe lângă care trecea.

Din atitudinea arogantă şi plină de încredere în sine a stareţei, Adelia s-ar fi aşteptat ca aşezământul pe care-l conducea să fie impecabil organizat. Delăsarea era însă evidentă: în jurul bisericii creşteau buruieni, de pe acoperiş lipseau ţigle. Rasele călugăriţelor erau peticite, rufăria albă de corp care se vedea pe sub vălurile negre era murdară, manierele grosolane.

Înaintând încet în coada de la intrarea în biserică, se întreba unde se duc banii câştigaţi de pe urma Sfântului Peter cel Mic. Până acum cel puţin, nu spre slava lui Dumnezeu. Nici spre binele pelerinilor: nimeni nu-i îngrijea pe cei bolnavi, nu existau laviţe pentru schilozii care aşteptau, nici

de-ale gurii. Exista doar, prinsă în cuie de uşa bisericii, o listă cu hanurile din oraş care ofereau găzduire peste noapte. O femeie în cârje se lăuda că văzuse minunăţiile de la Canterbury, Winchester, Walsingham, St Edmunds şi St Albans, arătându-le celor din jur cocarde, dar manifesta înţelegere faţă de delăsarea de aici:

— Am mare nădejde în ăsta, spunea ea. un sfânt tânăr, dar a fost răstignit de evrei, Iisus îl ascultă, pun zălog.

Un sfânt englez care-a avut aceeaşi soartă cu Fiul Domnului. Care a respirat aerul pe care-l respiră ei acum. Fără să-şi dea seama, Adelia se trezi rugându-se să-i ajute Dumnezeu.

Ajunsese în biserică. Un diac stătea la masa de lângă uşă şi nota mărturia unei femei palide la faţă, care spunea că se simte mai bine după ce a atins racla.

Mărturie însă insuficient de puternică pentru Roger din Acton care se apropie în grabă:

— Te-a întărit? Ai simţit Duhul Sfânt? Ţi-a iertat păcatele? Ai scăpat de boală?

— Da, răspunse femeia, apoi cu mai multă emoţie: *Da.*

— Altă minune! Şi au tras-o afară s-o arate celor de la coadă. O vindecare, oameni buni! Să ne rugăm Domnului şi Sfântului cel mic.

Biserica mirosea a lemn şi a paie. Linia trasă cu cretă în naos arăta că cineva încercase să deseneze pe piatră labirintul din Ierusalim, dar

prea puţini pelerini o ascultau pe călugăriţa care-i îndemna să o urmeze; ceilalţi se înghesuiau spre o capelă laterală unde se afla racla, pe care Adelia nu o vedea din cauza celor din faţa ei.

În timp ce aştepta, se uita în jurul ei. O placă frumoasă din piatră aşezată pe un perete anunţa că „În Anul Domnului 1138, regele Stephen a confirmat darul pe care William le Moyne, aurar, l-a făcut călugăriţelor din noul sălaş aşezat în oraşul Cambridge pentru sufletul răposatului rege Henric”.

Asta explică probabil sărăcia, îşi zise Adelia. Războiul dus de Stephen împotriva verişoarei sale Matilda s-a încheiat cu victoria Matildei sau, mai bine zis, a lui Henric II, fiul ei. Actualul rege n-avea de ce să fie prea încântat să înzestreze un aşezământ confirmat de cel împotriva căruia mama lui se luptase treisprezece ani.

O listă a stareţelor dezvăluia că Joan ajunsese în fruntea mănăstirii cu doar doi ani în urmă. Starea generală de decădere în care se afla biserica arăta că-i lipsea total entuziasmul. Interesele sale mai laice erau însă sugerate de o pictură reprezentând un cal, sub care scria: „Paraleu, 1151 – 1169. Servitor Bun şi Credincios”. Iar de mâna unei statui reprezentând-o pe Sfânta Maria atârnau un frâu şi o zăbală.

Soţul şi soţia din faţa ei ajunseseră la raclă şi căzură în genunchi, permiţându-i astfel Adelei s-o vadă.

Îşi ţinu respiraţia. Aici, în lumina albă a lumânărilor, i se înfăţişa transcendenţa menită să şteargă toată urâciunea de dinainte. Nu numai racla care strălucea, dar şi tânăra călugăriţă de la căpătâiul ei, îngenuncheată, nemişcată ca o statuie, cu figura tragică, cu mâinile unite în rugăciune, dând viaţă unei scene din Evanghelii; o mamă şi fiul ei mort care alcătuiau împreună o scenă de o delicată frumuseţe.

Adelia simţea un nod în gât. O cuprinse o puternică dorinţă de a crede. Aici, în acest loc, adevărul avea puterea de a împinge îndoiala până la cer ca să aibă Dumnezeu de ce râde.

Perechea din faţa ei se ruga. Fiul lor era în Siria, îi auzise vorbind despre asta. Începură să spună deodată, ca şi cum ar fi repetat dinainte: „Copile sfânt, dacă-i aduci aminte Domnului de fiul nostru şi ni-l trimite sănătos acasă o să fim veşnic recunoscători”.

„Lasă-mă să cred, Doamne, îşi zise Adelia. O rugăminte atât de simplă ca asta trebuie să convingă. Lasă-mă să cred. Sufăr pentru că nu cred”.

Bărbatul şi femeia se îndepărtară, susţinându-se unul pe celălalt. Adelia îngenunche. Călugăriţa îi zâmbi. Era aceeaşi călugăriţă mititică şi timidă care-o însoţise pe stareţă la Canterbury, dar timiditatea se transformase acum în compasiune, iar ochii îi erau iubitori.

— Sfântul Peter cel Mic te ascultă, sora mea.

Racla avea formă de sicriu şi fusese aşezată pe un mormânt din piatră sculptată pentru a fi la nivelul ochilor celor care îngenuncheau. Aşadar, aici se duseseră banii mănăstirii, într-un sicriaş pe care meşterul aurar închipuise scene domestice şi agricole înfăţişând viaţa unui copil, martiriul său înfăptuit de nelegiuiţi şi urcarea la cer, purtat de însăşi Sfânta Maria.

Iar într-o parte, era încastrat sidef atât de subţire încât părea o fereastră. Adelia se uită înăuntru, dar nu văzu decât oasele unei mâini aşezate pe o mică pernă din catifea, într-un gest de binecuvântare.

— Îi poţi săruta degetul, dacă vrei, o îndemnă călugăriţa, arătându-i ostensoriul de pe perna de la capul raclei.

Semăna cu o pafta saxonă şi era o încheietură mică de deget, montată în aur şi pietre preţioase.

Era osul trapezoid de la mâna dreaptă. Măreţia dispăru şi Adelia îşi veni în fire.

— Îţi mai dau un peny dacă mă laşi să văd tot scheletul, spuse ea.

Fruntea albă a frumoasei călugăriţe se încruntă, luă ostensoriul şi ridică apoi capacul raclei. În mişcare, mâneca i se strânse, lăsând vederii un braţ plin de vânătăi.

Adelia o privi uluită; fata asta blândă şi drăgălaşă e bătută. Călugăriţa zâmbi şi îşi îndreptă mâneca.

— Domnul e bun, spuse ea.

Adelia spera că aşa e. Fără a-i cere voie, luă una din lumânări şi o îndreptă spre oase.

Binecuvântează-l, Doamne, ce mici erau. În mintea stareţei Joan, sfântul crescuse: racla era prea mare, iar scheletul se pierdea în ea. Îi sugera un băieţel îmbrăcat în haine prea mari.

Ochii Adeliei se umplură de lacrimi şi-şi dădu seama că unica deformare a mâinilor şi picioarelor era provocată de lipsa trapezoidului. Nu-i fuseseră bătute cuie în extremităţi şi nici nu-i fusese înţepată cutia toracică sau coloana vertebrală. Rana de suliţă despre care îi spusese stareţul Geoffrey lui Simon fusese mai degrabă provocată de procesul de descompunere care umflase corpul prea mult, iar pielea cedase. Iar burta a explodat.

Însă în jurul oaselor pelviene se vedeau aceleaşi ciupituri ascuţite şi neregulate ca şi la ceilalţi copii. Era nevoită să se înfrâneze şi să nu le ia în mână ca să le studieze mai atent, dar era aproape sigură: băiatul fusese înjunghiat de mai multe ori cu aceeaşi lamă de un fel cum nu mai văzuse până atunci.

— Ei, domniţă.

Coada din spatele ei devenea nerăbdătoare.

Adelia se închină şi se îndepărtă, lăsând bănuţul pe masa diacului de la uşă.

— Te-ai vindecat, domniţă? o întrebă acesta. Trebuie să scriu toate minunile.

— Poţi scrie că mă simt mai bine, îi răspunse ea.

„Motivată” ar fi fost mai potrivit; acum ştia unde se află. Sfântul Peter cel Mic n-a fost crucificat, ci avusese parte de o moarte şi mai îngrozitoare. La fel ca şi ceilalţi.

„Dar cum să răspund în acest fel la întrebările judecătorului, se gândi ea nemulţumită. Eu, doctor Trotula, pot să dovedesc că acest băiat nu a murit pe cruce, ci de mâinile unui casap care se află încă printre noi.

Cum să spună asta în faţa juraţilor care nu au habar de anatomie şi nici nu le pasă, mai ales că e femeie şi străină?”

Abia când a ajuns afară, la aer, şi-a dat seama că Ulf şi câinele nu o însoţiseră. L-a găsit pe băiat stând pe jos, lângă poartă, ţinându-şi genunchii cu braţele.

Adelia îşi dădu seama că fusese necugetată.

— L-ai cunoscut pe Sfântul Peter cel Mic?

Sarcasmul evident era îndreptat spre Paznic.

— Nu m-am dus la şcoală cu el astă-iarnă, nu? Pen’ că n-am fost.

— Mda. Îmi pare rău.

Chiar că fusese necugetată; scheletul din biserică a fost coleg de şcoală şi prieten cu băiatul acesta care probabil că-l jeleşte.

— Ei, câţi se pot lăuda c-au fost la şcoală împreună cu un sfânt?

Ulf ridică din umeri. Adelia nu se pricepea la copii; majoritatea celor cu care avea ea de-a face erau morţi. Şi nu avea niciun motiv să li se

adreseze altfel decât celorlalţi oameni, iar când nu-i răspundeau, cum făcea acesta, nu ştia ce să facă.

— Ne întoarcem la copacul Sfintei Radegund, îi spuse. Voia să vorbească cu călugăriţele de acolo.

Făcură drumul înapoi. Adeliei îi veni o idee.

— L-ai văzut cumva pe colegul tău în ziua în care a dispărut?

Băiatul îşi roti exasperat ochii spre câine.

— Era de Paşte. De Paşte, eu şi buni suntem încă în mlaştini.

— Aha!

Oricum, a meritat să încerce.

— Will a fost, îi spuse băiatul câinelui. Will a fost cu el, nu?

— Will? se întoarse Adelia spre el.

Ulf oftă: câinele era tare greu de cap.

— A cules mâţişori cu Will. Amândoi au cules.

În povestea pe care stareţul Geoffrey i-o spusese lui Simon, iar Simon mai departe, ei, nu fusese vorba de niciun Will.

— Cine-i Will?

Băiatul era gata să înceapă să-i spună câinelui, dar Adelia îi puse mâna pe cap şi-l întoarse spre ea.

— Aş vrea să vorbeşti direct cu mine.

Uli se întoarse însă din nou spre Paznic.

— Nu ne place de ea.

— Nici mie nu-mi place de voi, răspunse Adelia, dar trebuie să aflăm cine ţi-a omorât colegul, cum şi de ce. Eu ştiu cum să cercetez astfel de lucruri

şi, în cazul acesta, am nevoie de tot ce ştii tu de pe-aici. Şi de vreme ce tu şi bunica ta sunteţi în slujba mea, am dreptul să-ţi cer să-mi spui. Nu contează dacă ne plăcem sau nu unul pe altul.

— Necredincioşii de evrei îs de vină.

— Eşti sigur?

Pentru prima dată, Uli se uită drept la ea. Dacă perceptorul ar fi fost cu ei în acel moment, ar fi văzut că, aşa cum se întâmpla şi cu Adelia în timp ce lucra, ochii băiatului erau mult mai maturi decât figura. Adelia văzu însă o perspicacitate aproape înfricoşătoare.

— Hai cu mine, îi spuse Ulf.

Adelia îşi şterse mâna pe fustă, părul copilului, atâta cât ieşea de sub bonetă, era unsuros şi murdar. Băiatul se opri.

Vizavi, peste râu, se afla un conac mare şi impunător, cu o pajişte ce ducea spre un mic debarcader. Obloanele închise de la ferestre şi buruienile ce creşteau pe jgheaburi arătau că era o casă părăsită.

— Asta-i palatu' lu’ şefu’ evreilor, îi spuse Ulf.

— Casa lui Chaïm? Acolo unde s-a spus c-a fost răstignit Peter?

— Numa că n-a fost aşa. Nu atunci, îi spuse băiatul dând din cap.

— Mi s-a spus că o femeie a văzut corpul atârnând într-o cameră.

— Martha, făcu băiatul cu o voce care plasa numele în aceeaşi categorie cu reumatismul, ceva

care nu-ţi place, dar n-ai ce face. Asta zice orice numa să se dea mare. Şi ca şi cum ar fi mers prea departe cu condamnarea uneia din oraşul lui, continuă: Nu vreau să zic că n-a văzut, da' n-a văzut atunci când a zis. Ca şi bătrânu' cărbunar. Uite-aici. Porniseră din nou, trecuseră de salcia Sfintei Radegund şi de taraba de lângă ea şi erau lângă pod.

Aici un om care ducea cărbune la castel a văzut doi evrei aruncând în care o boccea despre care se bănuia c-ar fi fost trupul micului Peter.

— Şi cărbunarul s-a înşelat? l-a întrebat ea.

Băiatul dădu din cap.

— Cărbunaru-i pe jumătate orb şi minte de-ngheaţă apele. N-a văzut nimic. Pen' că… Acum se întorceau pe drumul pe care veniseră şi ajunseseră din nou vizavi de casa lui Chaïm. Pen' că, spuse Ulf arătând spre cheiul gol, pen' că acolo au găsit trupul. Prins sub nişte stâlpi. Aşa că nime n-a aruncat nimic peste pod pen' că…

Se uită nerăbdător la ea; o punea la încercare.

— Pentru că, răspunse Adelia, trupurile nu plutesc în susul apei.

Ochii înţelepţi o priviră brusc amuzaţi, ca ai unui profesor al cărui student îi dă pe neaşteptate un răspuns bun. Trecuse examenul.

Dar dacă mărturia cărbunarului era falsă într-un mod atât de evident, aruncând astfel îndoiala şi asupra spuselor femeii care susţinea că, doar cu puţin timp în urmă, văzuse corpul răstignit al

băiatului în casa lui Chaïm, de ce, atunci, degetul acuzator era îndreptat împotriva evreilor?

— Pen' că ei au făcut-o, spuse băiatul, numa că nu atunci.

Cu mâna murdară îi făcu semn să se aşeze pe iarbă, apoi se lăsă lângă ea. Începu să vorbească repede, conducând-o spre o lume a copilăriei în care se emiteau teorii bazate pe date observate altfel, diferite de concluziile adulţilor.

Adeliei îi era greu să-i urmărească nu numai accentul, dar şi dialectul: sărea de la o expresie inteligibilă la alta de parcă ar fi sărit din piatră-n piatră pe un teren noroios.

Deduse că Will era un băiat cam de vârsta lui Ulf şi avusese aceeaşi însărcinare cu Peter, şi anume să culeagă mâţişori pentru Florii. Will locuia chiar în Cambridge, dar el şi băiatul din Trumpington se întâlniseră la copacul Sfintei Radegund, atraşi amândoi de nunta de pe pajiştea casei lui Chaïm, de peste râu. Apoi, Will a traversat podul împreună cu Peter şi s-au dus în oraş să vadă ce era de văzut la grajdurile din spatele casei lui Chaïm.

După asta, Will şi-a lăsat tovarăşul şi s-a dus acasă cu ramurile de salcie.

Ulf făcu o pauză în povestire, dar Adelia ştia că n-a isprăvit, băiatul era un povestitor înnăscut. Era cald şi nu era deloc neplăcut să stea la umbra sălciilor, numai că, pe drum, de blana câinelui se prinsese ceva urât mirositor, iar acum, pe măsură

ce se usca, mirosea şi mai urât. Ulf stătea cu picioarele în râu şi se plângea de foame.

— Dă-mi un peny că mă duc la plăcintărie să cumpăr ceva.

— Mai târziu, îi răspunse Adelia dându-i ghes. Hai să recapitulăm. Will s-a dus acasă, iar Peter a dispărut în casa lui Chaïm şi nu l-a mai văzut nimeni niciodată.

Copilul pufni zeflemitor.

— Nimeni, afară de Will.

— Will l-a mai văzut?

Era deja târziu în acea zi, începuse să se întunece. Will s-a întors la râu să-i aducă tatălui său, care avea de călăfătuit o barjă până a doua zi dimineaţă, cina într-o ulcică.

Şi Will, care era pe malul dinspre Cambridge, l-a văzut pe Peter peste râu, pe malul stâng.

— Aci era, chiar aci. Unde stăm noi acu. Şi Will l-a strigat pe Peter şi i-a spus c-ar trebui să se ducă acasă. Chiar că ar fi trebuit, adăugă Ulf înţelept. Noaptea te poţi afunda în mlaştinile din Trumpington şi te duc flăcăruile direct în fundul iadului.

Adelia trecu peste flăcărui, neştiind şi nepăsându-i ce erau.

— Zi mai departe, îl îndemnă ea.

— Şi Peter i-a răspuns că se duce să se vadă cu cineva pentru ju-judani.

— Pentru ju-judani?

— Pentru evrei. Ulf era nerăbdător şi întinse de

două ori degetul spre casa lui Chaïm. Pentru evrei. Aşa a zis. Trebuia să se vadă cu cineva *pentru* ju-judani şi dacă nu vrea să meargă şi Will cu el. Will a spus că nu, şi e a naibii de bucuros că nu s-a dus, pen' că *după aia* nu l-a mai văz't nime pe Peter.

Să se vadă cu cineva *pentru* ju-judani? Să facă vreun comision pentru evrei? Şi de ce acest cuvânt infantil? Erau o mulţime de alţi termeni derogatori pentru evrei şi-i auzise pe cei mai mulţi de când se afla în Anglia. Pe acesta însă nu-l mai auzise.

Se gândea miratã, recompunând în minte scena de la râu, din acea noapte. Chiar şi acum, în plină zi, cu toată lumea adunată în jurul copacului Sfintei Radegund, un pic mai sus, cu pădurea şi fâneaţa în spate, acest loc era liniştit. Cât de întunecat trebuie să fi fost atunci.

Din câte îşi dădea ea seama ascultând povestirea, Peter era visător şi credul; Ulf îl prezentase drept un copil mult mai uşor de dus de nas decât Will, care era mai de nădejde.

Şi-l imaginã: o siluetă mică, făcându-i cu mâna prietenului său, stând palid între copaci, dispărând printre ei pentru totdeauna.

— Şi Will a spus cuiva despre asta?

Nu, cel puţin nu celor mari. Era prea speriat că necredincioşii de evrei vin să-l ia şi pe el. Şi pe bună dreptate, după părerea lui Ulf. Nu împărtăşise secretul decât tovarăşilor săi, acelei lumi tainice a camaraderiei copilăreşti, mică, ascunsă şi dispreţuită.

Iar rezultatul, în acest caz, fusese cel dorit: evreii au fost învinuiţi, iar răufăcătorul şi soţia lui, pedepsiţi.

Uli se uita la ea.

— Mai vrei? Mai este. Atunci trebuie să-ţi uzi ghetele.

Şi îi arătă dovada de netăgduit că Peter se întorsese în acea seară la casa lui Chaïm, dovada vinovăţiei evreului. Pentru că era greu să coboare la marginea apei şi trebuia să se aplece mult, şi-a udat picioarele, dar şi poalele fustei. S-a umplut toată de noroi. Câinele îi urma.

Iar când au urcat toţi trei pe mal, umbre mai întunecate decât cele ale copacilor au căzut asupra lor.

— Pe ochişorii Domnului, asta-i curva străină, spuse sir Gervase.

— Ieşind ca Afrodita din râu, i se alătură sir Joscelin.

Erau îmbrăcaţi în costume de vânătoare din piele şi erau călare pe caii transpiraţi, ca nişte zei. Cadavrul unui lup zăcea pe oblâncul şeii lui sir Joscelin, acoperit cu o mantie din care se iţea botul, ce păstra încă rânjetul morţii.

Vânătorul care-i însoţise în pelerinaj era mai în spate şi ţinea în lesă trei câini-lupi mari, care ar fi fost în stare, fiecare, s-o înşface pe Adelia şi s-o ia cu totul. Aceştia o priveau însă cu ochi blânzi.

Ar fi vrut să plece de acolo, dar sir Gervase îşi îmboldise calul mai în faţă, aşa că acum ea, Ulf şi

Paznic se aflau în interiorul unui triunghi format din cei doi cai pe lateral, iar în spate de râu.

— Ar trebui să ne întrebăm ce face oaspetele nostru din Cambridge în noroi, Gervase, spuse amuzat sir Joscelin.

— Ar trebui. Şi ar mai trebui să-i spunem şi şerifului despre securea ei minunată care apare când un domn binevoieşte s-o bage în seamă.

Era mai jovial, dar tot ameninţător. Sir Gervase încerca să-şi recâştige supremaţia pierdută în faţa Adeliei la întâlnirea lor.

— Hm? Ce zici, vrăjitoare? Fiecare întrebare era pusă cu voce mai puternică. Ce-ai zice să te trântesc în apă? Ei? Ei? Ăsta-i plodul lui? Pare destul de jegos.

De această dată, nu-i mai era teamă. „Nenorocit ignorant*. Îndrăzneşti* să vorbeşti cu mine?”

În acelaşi timp, era şi fascinată; nu-şi putea lua ochii de la el. Aici era şi mai multă ură, mult mai multă decât la Roger din Acton. Ar fi fost în stare s-o violeze pe deal numai pentru a demonstra că poate – şi ar fi fost şi acum dacă nu era prietenul său. Putere asupra celor slabi.

Tu ai fost?

Copilul de lângă ea tăcea mâlc, iar câinele i se târâse sub picioare ca să nu-l vadă câinii-lup.

— *Gervase,* spuse tăios sir Joscelin. Apoi i se adresă ei: Nu-l băga în seamă pe prietenul meu, domniţă. E supărat că suliţa lui nu l-a nimerit pe

lupul ăsta, zise el arătând spre animal, şi a mea, da. Şi îi zâmbi tovarăşului său, apoi se întoarse din nou spre Adelia. Am auzit că bunul stareţ v-a găsit o locuinţă mai bună decât căruţa.

— Mulţumim, aşa e.

— Şi doctorul, prietenul dumneavoastră? Şi el stă acolo?

— Da.

— Şarlatanul sarazin şi curva, dă bine pe firmă.

Sir Gervase se enerva şi devenea violent.

Iată ce înseamnă să te afli printre cei slabi, se gândi Adelia. Cei puternici te insultă şi scapă nepedepsiţi. Ei, vom vedea.

Sir Joscelin nu-l băgă în seamă.

— Probabil că doctorul nu poate face nimic pentru bietul Gelhert, nu? Lupul l-a muşcat de picior, spuse el arătând din cap spre unul dintre câini, care ţinea o labă ridicată.

„Şi asta-i o insultă, îşi zise Adelia, deşi n-a fost cu intenţie”.

— Se pricepe mai bine la oameni, răspunse ea. Ar trebui să vă sfătuiţi prietenul să meargă să-l consulte cât mai repede.

— Ce? Ce-a zis căţeaua?

— Credeţi că-i bolnav? întrebă Joscelin.

— Există semne. Începi să le recunoşti dacă stai pe lângă un doctor.

— Ce semne? Sir Gervase deveni dintr-odată neliniştit. Ce semne, femeie?

— Nu pot să vă spun, i se adresă ea lui sir

Joscelin. Ceea ce era adevărat, de vreme ce nu exista niciunul. Dar ar fi bine să se caute, şi încă repede.

Nelinişтea se transformă în panică.

— Oh, Doamne, am strănutat de şapte ori azi-dimineaţă.

— Strănut, spuse Adelia gânditoare. Atunci asta trebuie să fie.

— Oh, Doamne!

Şi trase frâul întorcând repede calul, dându-i apoi pinteni. Adelia rămase stropită de noroi, dar foarte mulţumită.

— Bună ziua, domniţă, spuse Sir Joscelin zâmbind şi descoperindu-şi capul.

Vânătorul se înclină, îşi luă câinii şi plecă în urma lor.

Ar putea fi oricare din ei, îşi zise Adelia privindu-i. Faptul că Gervase e o brută, iar celălalt nu nu înseamnă nimic.

Sir Joscelin, în ciuda manierelor sale plăcute, era la fel de suspect ca şi antipaticul său tovarăş, pe care era evident că-l agreează. Şi el fusese pe dealuri în dimineaţa aceea.

În fond, cine n-a fost? Hugh, vânătorul, cu figură anostă, în care poate zăcea la fel de multă răutate ca şi în Roger din Acton, ascunsă însă. Sau negustorul fălcos din Cherry Hinton. Şi menestrelul. Călugării – cel căruia-i ziceau fratele Gilbert şi care semăna c-un pălărier. Toţi ar fi putut

ajunge la Inelul Wandlebury în acea noapte. Iar în ceea ce-l privea pe perceptorul cel băgăcios, îl suspecta din cap până-n picioare.

„Dar de ce să iau în calcul doar bărbaţii? Mai simt stareţa, călugăriţa, soţia negustorului, servitoarele.

Nu, nu, scoase ea din calcul toate femeile, crima asta nu a fost înfăptuită de o femeie”. Nu pentru că femeile ar fi incapabile de cruzime faţă de copii – văzuse ea destul urme de tortură şi neglijenţă –, dar unicele cazuri care au semănat oarecum cu sălbăticia acesteia, violuri, au fost înfăptuite de bărbaţi, întotdeauna de bărbaţi”.

— Au *vorbit* cu tine. Tăcerea care-l cuprinsese pe Uli se datora, spre deosebire de a ei, veneraţiei. Ăştia-s cruciaţi. Amândoi. Au fost în Ţara Sfântă.

— Într-adevăr, îi răspunse ea sec.

— Au fost şi s-au întors bogaţi şi şi-au câştigat pintenii. Sir Gervase ţine conacul Coton, asta-i moşia lui de cavaler de la stăreţie. Sir Joscelin are conacul Grantchester de la Sfânta Radegund. Îs mari vânători şi l-au luat cu împrumut pe Hugh şi câinii lui de la stareţu' Geoffrey pen’ că au trebuit să hăituiască un drac mare ca ăsta de pe calu' lu’ sir Joscelin – că tot fura miei din Trumpington – pen’ că Hugh e ăl mai mare vânător de lupi din comitatul Cambridge…

„Bărbaţi, îşi zise Adelia, ascultându-l cu câtă admiraţie îi povesteşte. Şi când sunt mici…”

Copilul însă se uita din nou la ea, înţelept ca de obicei.

— Şi i-ai înfruntat.

Şi ea îşi câştigase pintenii.

Şi s-au întors în bună înţelegere la casa bătrânului Benjamin, cu Paznic, în dizgraţie, pe urmele lor.

Era deja întuneric când a ajuns şi Simon acasă, abia aşteptând să mănânce tocana de ţipar cu găluşte şi plăcinta cu peşte care-l aştepta – era vineri şi Gyltha respecta cu stricteţe indicaţiile – plângându-se de numărul mare de negustori de lână din Cambridge şi din împrejurimi.

— Foarte amabili, mi-au explicat toţi că aceste legături provin dintr-un lot vechi de stofă… se pare că e ceva legat de firul de lână… dar, of Doamne, sigur, nu, nu e imposibil să găsim balotul din care au fost scoase.

În ciuda aspectului oarecare şi a îmbrăcăminţii modeste, Simon din Neapole provenea dintr-o familie bogată şi nu se gândise niciodată până acum la drumul lung parcurs de lâna de la oaie până la balotul de stofă.

— Spală lâna cu urină, voi ştiaţi? O spală în căzi mari de urină la care contribuie toată familia. Dărăcit, călcat, ţesut, vopsit, fixarea culorii. Vă imaginaţi ce greu se obţine negrul? *Experta credite.* Are la bază albastru-închis, indigo sau o combinaţie de tanin şi fier. Să ştiţi că la galben e mai uşor. Am întâlnit azi vopsitori care ar vrea să

ne îmbrăcăm cu toţii în galben, ca târfele…

Adelia începu să bată darabana cu degetele; încântarea de pe faţa lui Simon sugera că avusese succes, dar şi ea avea veşti. O observă.

— Foarte bine. Legăturile se pare că sunt făcute din stofă de lână pieptănată şi au fost luate dintr-o bucată mare, dar n-am fi reuşit să ne dăm seama de unde, dacă această fâşie… Şi Simon o trecu cu dragoste printre degete, iar Adelia constată că, luat de val, Simon aproape că uitase la ce-a fost folosită… dacă această fâşie n-ar fi cuprins şi o finisare, o bucată de margine întărită, specifică fiecărui ţesător.

Întâlni privirea Adeliei şi continuă.

— Face parte dintr-un lot trimis abatelui din Ely acum trei ani. Abatele are monopolul aprovizionării tuturor aşezămintelor religioase din comitatul Cambridge cu stofă pentru veşmintele călugărilor.

Primul care a reacţionat a fost Mansur.

— E dintr-un veşmânt? Din veşmântul unui călugăr?

— Da.

Urmă o tăcere meditativă, cum intervenea adesea în timpul meselor lor.

— Singurul pe care-l putem absolvi e stareţul, care a fost toată noaptea cu noi, spuse Adelia.

Simon dădu din cap.

— Călugării lui poartă negru sub sutană.

— Dar şi călugăriţele, spuse Mansur.

— E adevărat, îi răspunse Simon zâmbind, dar

în acest caz n-are importanţă pentru că în timpul cercetărilor mele l-am reîntâlnit pe negustorul din Cherry Hinton care, spre norocul nostru, face comerţ cu stofă. El m-a asigurat că soţia lui, călugăriţele şi toate servitoarele şi-au petrecut noaptea sub pânza de cort, iar afară, de jur-împrejur, au stat bărbaţii şi le-au păzit. Iar dacă vreuna din acele doamne e ucigaşa, n-ar fi putut pleca să colinde dealurile şi să mute cadavrele fără să fi fost văzută.

Mai rămăseseră cei trei călugări care-l însoţeau pe stareţul Geoffrey. Simon i-a înşirat.

Tânărul frate Ninian? Precis nu. Şi de ce nu?

Fratele Gilbert? Un tip enervant, posibil suspect.

Şi celălalt?

Niciunul nu-şi amintea nici faţa şi nici caracterul celui de-al treilea călugăr.

— Până nu mai cercetăm, n-are rost să facem speculaţii, spuse Simon. O sutană ruptă, aruncată probabil la gunoi; ucigaşul ar fi putut-o lua de oriunde. Ne vom mai gândi la asta când nu vom fi atât de obosiţi.

Se lăsă pe spate şi întinse mâna după cana cu vin.

— Şi acum, domniţă, iartă-mă. Doar ştii că noi, evreii, mergem atât de rar la vânătoare, dar am devenit la fel de pisălog ca un vânător care povesteşte cum şi-a hăituit prada. Ce veşti ai?

Adelia şi-a început relatarea cronologic şi a

povestit pe scurt. Ea avusese mai mult succes la vânătoare, dar se îndoia că lui Simon îi va plăcea.

Bărbatului i-a dat însă curaj faptul că Adelia a văzut oasele Sfântului Peter cel Mic.

— Am ştiut. Un punct pentru noi. Băiatul n-a fost crucificat.

— Nu, n-a fost, răspunse ea, apoi continuă cu povestea de pe cealaltă parte a râului şi discuţia cu Ulf.

— *Ai noştri sunt,* strigă Simon împroşcând cu vin. Domniţă doctor, ai salvat poporul lui Israel. Copilul a fost văzut *după* ce a plecat de la casa lui Chaïm? înseamnă că tot ce mai avem de făcut e să dăm de băiatul ăsta, Will, şi să-l ducem la şerif. „Uitaţi, domnule şerif, avem aici dovada că evreii nu au nimic de-a face cu moartea Sfântului Peter cel Mic…” Dar vocea i se stinse când văzu privirea Adeliei.

— Mă tem că au.

Capitolul 7

În tot acest an, paza pe care târgoveţii au organizat-o în jurul castelului Cambridge, ca să fie siguri că evreii dinăuntru nu scapă, s-a redus treptat până când n-au mai rămas decât Agnes, soţia vânzătorului de ţipari, şi mama lui Harold, băieţelul ale cărui rămăşiţe aşteptau încă îngropăciunea.

Coliba mică pe care şi-o ridicase din nuiele de

răchită arăta ca un stup pe lângă porţile cele mari. Ziua stătea în uşă şi tricota, flancată într-o parte de una din spadele folosite de soţul ei la ţipari, cu vârful în jos, iar de cealaltă de un clopot mare de mână. Noaptea, dormea înăuntru.

În timpul iernii, când şeriful a încercat să-i scoată pe evrei pe furiş, pe întuneric, gândindu-se că doarme, femeia şi-a folosit ambele arme. Spada era cât pe ce să-l nimerească pe unul din oamenii şerifului, iar clopotul a sculat tot oraşul în picioare. Evreii au fost duşi repede înapoi.

Şi poarta din spate a castelului era păzită, de gâşte însă, ţinute acolo ca să anunţe orice încercare de ieşire, la fel ca gâştele care au salvat Capitoliul când galii au vrut să pătrundă în cetate. Un om de-al şerifului a încercat să tragă în ele de pe zidurile castelului, dar s-a produs o asemenea gâgâială, încât s-a dat din nou alarma.

Urcând pe drumul abrupt, şerpuitor şi fortificat spre castel, Adelia a fost cuprinsă de uimire că oamenilor de rând li se permitea să nesocotească atât timp autorităţile. În Sicilia, o trupă de soldaţi de-ai regelui ar fi rezolvat problema în câteva minute.

— Producând un masacru, răspunse Simon. Şi unde ar putea fi duşi evreii ca să se evite o asemenea situaţie? Toată ţara crede că evreii din Cambridge răstignesc copii.

Astăzi era trist şi, bănuia Adelia, foarte supărat.

— Probabil că da.

Se gândea la reţinerea cu care regele Angliei trata această situaţie. S-ar fi aşteptat ca un om ca el, un bărbat sângeros, să se răzbune cumplit pe târgoveţii din Cambridge pentru că l-au ucis pe unul dintre evreii de pe urma căruia câştiga cel mai mult. El era cel care îl omorâse, practic, pe Becket; în fond, era un tiran ca toţi ceilalţi. Dar deocamdată se abţinea.

Când a întrebat-o pe Gyltha ce crede că s-ar putea întâmpla, aceasta i-a spus că oraşul se aşteaptă probabil la o amendă pentru moartea lui Chaïm, dar că în niciun caz execuţii prin spânzurare în masă. Regele era tolerant atâta vreme cât nu-i vânai căprioarele şi nu-l scoteai din sărite peste măsură, aşa cum făcuse arhiepiscopul Thomas.

— Nu mai e ca mai demult, când muma lui se bătea cu unchi-su Stephen, îi spusese ea. Spânzurători? Venea un baron călare – nu mai conta de ce parte erai tu şi de ce parte el – şi te spânzura numa că te vedea scărpinându-te în cur.

— Şi pe bună dreptate, comentase Adelia. E un obicei foarte urât.

Începuseră să se înţeleagă ele două.

Gyltha îi spusese că războiul civil dintre Matilda şi Stephen ajunsese şi în mlaştini. Insula Ely, cu catedrala sa, a trecut prin atâtea mâini încât nici nu se mai ştia cine era şi cine nu era episcop.

— De parcă noi, săracii, am fi fost un hoit şi ne

hăcuiau lupii. Şi când a venit Geoffrey de Mandeville... Gyltha îşi clătinase capul şi tăcuse. Apoi continuă: Treşpe ani, când Dumnezeu şi sfinţii au dormit şi nu ne-au băgat în seamă.

Treisprezece ani în care Dumnezeu şi sfinţii Săi au dormit. De la sosirea ei în Anglia, Adelia auzise aceste vorbe despre războiul civil de câteva zeci de ori. Oamenii se îngălbeneau numai când îşi aduceau aminte. Şi totuşi, la urcarea pe tron a lui Henric al II-lea s-a încheiat. Au trecut douăzeci de ani şi n-a mai izbucnit. Anglia devenise o ţară paşnică.

Plantagenetul era un om mai subtil decât crezuse ea; poate c-ar trebui să-şi schimbe părerea.

Au făcut ultima cotitură şi au ajuns pe platforma din faţa castelului. Fortificaţia simplă şi zidul exterior ridicate de Cuceritor să apere râul dispăruseră, palisada de lemn fiind înlocuită cu ziduri-cortină, iar fortificaţiile au fost întărite şi extinse, adăpostind locuinţe, o biserică, staule, grajduri, cazărmi, apartamente pentru femei, bucătării, spălătorie, grădini de legume şi plante aromatice, lăptărie, arenă pentru turniruri, închisoare şi toate cele de trebuinţă unui şerif care are în grijă un oraş mare şi prosper. Într-un capăt, schelele şi platformele înconjurau turnul ce se înălţa în locul celui ars.

În faţa porţilor, două santinele rezemate în lănci vorbeau cu Agnes care stătea şi tricota în faţa

stupului ei. Mai era încă cineva care şedea pe jos, cu capul rezemat de zidul castelului.

— Omul ăsta e chiar peste tot? mormăi Adelia.

La vederea noilor veniţi, Roger din Acton sări în picioare, înhăţă o scândură prinsă de un băţ, care se afla lângă el, şi începu să strige. Mesajul scris cu cretă îndemna: „Rugaţi-vă pentru Sfântul Peter cel Mic ce-a fost crucificat de evrei”.

Ieri, îi susţinea pe pelerinii de la Sfânta Radegund; se pare că astăzi venea episcopul la şerif şi Acton era gata să-l întâmpine.

Şi din nou n-a dat niciun semn c-ar recunoaşte-o pe Adelia sau pe cei doi bărbaţi ce-o însoţeau, în ciuda faptului că Mansur era atât de… vizibil. „Nu vede în oameni, îşi zise ea, decât candidaţi la iad”. Observă că sutana murdară era din stofă din lână pieptănată.

Dacă era dezamăgit că nu apăruse încă episcopul în faţa căruia să se grozăvească, nu se dădea bătut.

— Au biciuit bietul copil până i-a dat sângele, le strigă el. Au scrâşnit din dinţi şi i-au spus Iisus, profetul mincinos. L-au chinuit în toate felurile şi după aia l-au crucificat…

Simon s-a dus la soldaţi şi a spus că vrea să vorbească cu şeriful. Că ei sunt din Salerno. A trebuit însă să ridice vocea pentru a se face auzit.

Cel mai în vârstă n-a fost impresionat.

— Cine să fie acasă? întrebă el, apoi se întoarse spre călugărul care urla. Ia mai taci din

gură.

— Stareţul Geoffrey ne-a spus să venim la el.

— Ce? N-aud nimic din cauza neisprăvitului ăstuia.

Santinela mai tânără şi-a ciulit urechile.

— Nu-i ăsta doctoru' ăl negricios ce l-a lecuit pe stareţ?

— Ba chiar el.

Roger din Acton îl zărise pe Mansur şi s-a apropiat; respiraţia îi mirosea a rânced.

— Sarazinule, crezi în Domnul nostru, Iisus Hristos?

Soldatul mai în vârstă l-a lovit uşor peste urechi.

— Taci din gură, spuse el, şi se întoarse apoi spre Simon. Şi ăla?

— E câinele domniţei.

Pe Ulf l-au lăsat, cu destulă greutate, acasă, dar Gyltha a insistat că Paznic trebuie să meargă cu Adelia peste tot.

— Nu mă apără deloc, a protestat Adelia. Când m-am trezit faţă în faţă cu cruciaţii ăia blestemaţi s-a ascuns în spatele meu. E un laş.

— Nu-i treaba lui să te apere, i-a răspuns Gyltha; e păzitor.

— Cred că pot intra, nu, Rob? Şi santinela îi făcu cu ochiul femeii care stătea în uşa colibei sale de răchită. Tu ce zici, Agnes?

A fost totuşi adus căpitanul gărzii care s-a asigurat că cei trei nu ascund arme, apoi li s-a dat

voie să intre. Au trebuit să-l ţină pe Acton, să nu intre cu ei.

— Omorâţi-i pe evrei, striga el. Omorâţi-i pe răstignitori.

Motivul acestei precauţii a devenit evident când au fost conduşi în curtea interioară, unde se aflau vreo cincizeci de evrei care stăteau la soare. Bărbaţii se plimbau sau discutau; femeile bârfeau într-un colţ sau se jucau cu copiii. La fel ca toţi evreii din ţările creştine, erau îmbrăcaţi ca toată lumea, deşi vreo doi bărbaţi purtau pe cap pălăria conică – *Judenhut.*

Ceea ce deosebea însă acest grup de evrei era înfăţişarea lor sărăcăcioasă. Adelia a fost foarte surprinsă. La Salerno existau evrei săraci, la fel cum existau şi sicilieni, greci şi musulmani săraci, dar îşi ascundeau sărăcia datorită pomenilor primite de la fraţii lor mai bogaţi. De fapt, creştinii din Salerno susţineau, oarecum dispreţuitori, că „evreii nu au cerşetori”. Mila este un precept existent în toate marile religii; în iudaism, „Dă-i Lui ceea ce-i al Său, astfel ca tu şi toate ale tale ale Lui să fie” era lege. De milostivire avea parte mai mult cel ce dădea decât cel ce primea.

Adelia şi-a amintit de bătrânul care o enerva pe sora mamei sale vitrege pentru că refuza să spună mulţumesc pentru mâncarea pe care i-o dădea la bucătărie.

— Ce, am mâncat de la tine? întreba el de fiecare dată. Am mâncat de la Domnul.

Se pare că milostenia arătată de şerif faţă de oaspeţii săi nedoriţi nu era atât de mare. Aceştia erau slabi. „E puţin probabil, se gândi Adelia, ca bucătăria castelului să ţină seama de restricţiile alimentare şi mâncarea rămâne de multe ori nemâncată”. Hainele în care aceşti oameni fugiseră din casele lor cu un an în urmă începeau să se rupă.

Câteva femei se uitară în tăcere la ea şi la ceilalţi în timp ce traversau curtea. Bărbaţii erau prea adânciţi în discuţie ca să îi bage în seamă.

Însoţiţi de cel mai tânăr dintre santinele, trecură toţi trei podul peste şanţul cu apă, intrară pe sub grilajul cu ţepi şi traversară încă o curte.

Sala era rece, imensă şi aglomerată. Pe toată lungimea erau înşirate mese aşezate pe capre, acoperite cu documente, suluri şi răbojuri. Slujbaşii care stăteau aplecaţi asupra lor se întrerupeau şi dădeau fuga la un podium, unde era un bărbat voinic ce stătea pe un scaun mare, la altă masă, pe care se adunau tot mai multe documente, suluri şi răbojuri, atât de repede, încât ameninţau să se răstoarne.

Adelia nu ştia ce treburi are un şerif, dar Simon îi spusese că în fiecare comitat acesta este al doilea om ca importanţă, după rege. Era reprezentantul suveranului în comitat şi, împreună cu episcopul, împărţea dreptatea. Şeriful răspundea de strângerea impozitelor, de păstrarea liniştii, de prinderea ticăloşilor, avea grijă să nu se

facă negoţ duminicile, ca toată lumea să-şi plătească zeciuiala la Biserică, iar Biserica să-şi plătească dările către Coroană. El organiza şi execuţiile şi se îngrijea ca averea spânzuratului să ajungă la rege, la fel ca şi bunurile celor fugiţi sau proscrişi, se asigura ca toate comorile descoperite întâmplător să intre în vistieria regală, iar de două ori pe an prezenta banii proveniţi şi toate socotelile vistiernicului regelui la Winchester, când, îi spuse Simon, lipsa unui peny l-ar fi putut costa slujba.

— Şi atunci de ce să-şi dorească cineva o astfel de slujbă?

— Are un procent.

Care, judecat după hainele pe care le purta şeriful din comitatul Cambridge şi de cantitatea de aur şi de bijuterii care-i împodobeau degetele, era foarte mare, dar se îndoia că în aceste momente şeriful Baldwin îl considera suficient. Nu era hărţuit; era înnebunit.

Se uită cu o privire goală, de nebun, la soldatul care-i anunţă oaspeţii.

— Nu văd că sunt ocupat? Nu ştiu că vin judecătorii regelui?

Un bărbat înalt şi voinic, aplecat peste nişte hârtii, se ridică, îndreptându-se.

— Cred, domnule, că oamenii aceştia ne pot fi de ajutor cu evreii, spuse sir Rowley, făcându-i cu ochiul Adeliei.

Aceasta îl privi fără bunăvoinţă. Încă unul ca Roger din Acton de care dai peste tot. Ba poate

chiar mai rău.

Ieri, Simon primise un bilet de la stareţul Geoffrey, care-l prevenea în privinţa perceptorului regelui: „... a fost în oraş de cel puţin două ori când a dispărut câte un copil. Să mă ierte bunul Dumnezeu dacă arunc umbra îndoielii fără vină, dar e mai bine să fim atenţi până când ştim cum stăm”.

Simon şi-a dat seama că stareţul are motive de bănuială, „... dar nu mai multe decât faţă de ceilalţi”. Din câte îl văzuse el pe perceptor, îi plăcea. Adeliei, ştiind bine ce se afla dincolo de această bunăvoinţă de faţadă, pentru că sir Rowley îşi impusese prezenţa când studiase cadavrele copiilor, nu. O îngrijora.

Se pare că avea o mare influenţă la castel. Şeriful îl privea cerându-i ajutorul, incapabil să se ocupe de altceva în afară de treburile de moment.

— Nu ştiu că vine un tribunal al regelui?

— Înălţimea Sa vrea să ştie ce treburi aveţi aici.

— Cu permisiunea înălţimii Sale, am vrea să vorbim cu Yehuda Gabirol.

— Nu fac niciun rău, nu, Înălţimea Ta? Pot să le-arăt drumul? mai întrebă el pornind deja.

Şeriful îl prinse de mânecă.

— Nu mă lăsa, Picot.

— Vin imediat, domnule, promit.

Şi îi conduse pe cei trei de-a lungul sălii.

— Şeriful tocmai a aflat că sosesc judecătorii

regelui şi că vor ţine o sesiune a Tribunalului la Cambridge. Asta vine peste declaraţia pe care trebuie s-o facă la vistierie şi înseamnă mult mai multă muncă, iar el e cam, cum să spun, copleşit. Şi eu, bineînţeles.

Avea un zâmbet plăcut. Ar fi fost greu de găsit un om mai puţin copleşit.

— Se încearcă să se descopere ce se datorează evreilor şi, prin urmare, regelui. Chaïm a fost principalul împrumutător de bani din acest comitat şi toate socotelile sale au ars odată cu turnul. Toate astea simt foarte greu de refăcut. Totuşi…

Apoi se înclină uşor spre Adelia.

— Aud că domniţa doctor s-a umplut de noroi în care. Nu prea e asta treabă de doctor, s-ar zice, având în vedere ce se varsă pe acolo. Poate c-ai avut motive, domniţă?

— Ce-i aia sesiune? întrebă Adelia.

Trecuseră pe sub o boltă şi urcau împreună cu sir Rowley o scară în spirală spre turn, cu Paznic lipăind în spatele lor.

— Ah, o sesiune, spuse perceptorul peste umăr. De fapt, e o judecată făcută de judecătorii regelui aflaţi în deplasare. O Zi a Judecăţii – pentru cei aflaţi în cumpăna sa, aproape la fel de neîndurătoare ca a lui Dumnezeu. Judecata berii şi pedeapsă pentru cei care o îndoaie cu apă. Judecata pâinii, adică pentru cei ce-o fac sub greutate. Se ocupă şi de închisori, de vinovăţia ori nevinovăţia celor arestaţi. Declaraţie în legătură cu

pământul, de proprietate, declaraţii despre certuri, achitări… şi lista continuă. Se îngrijesc să numească juri. Nu se întâmplă în fiecare an, dar şi când se întâmplă… Măicuţa Domnului, dar abrupte mai simt treptele astea.

Gâfâia în timp ce urca. Prin ferestrele în formă de săgeată, săpate adânc în piatră, intrau razele soarelui care luminau paliere mici, fiecare cu câte o uşă boltită.

— Încearcă să mai slăbeşti, îi spuse Adelia, privindu-l din spate cum urcă.

— Sunt un bărbat musculos, domniţă.

— E grăsime, răspunse ea.

Încetini pentru ca el să i-o ia înainte, iar ea să-i poată şopti lui Simon:

— O să asculte ce avem de spus.

Simon îşi ridică mâinile de pe balustrada de care se ţinea ca să urce şi le desfăcu larg.

— Trebuie că ştie deja… ce treburi avem noi aici. Ştie… Oh, Doamne, are dreptate cu scara… şi cine eşti. Ce importanţă mai are?

Importanţă avea faptul că ar putea trage concluzii din ceea ce trebuia să le spună evreilor. Iar Adelia nu avea încredere în concluziile trase înainte de a avea toate dovezile. Şi nici în sir Rowley nu avea încredere.

— Şi dacă el e criminalul?

— Atunci ştie deja, îi răspunse Simon şi închise ochii bâjbâind după balustradă.

Sir Rowley îi aştepta la capătul scării, destul de

nervos.

— Crezi că sunt gras, domniţă? Aş vrea să-ţi spun că atunci când a auzit că vin în marş, Nur ad-Din şi-a ridicat corturile şi a dispărut în deşert.

— Aţi fost în cruciadă?

— Ţara Sfântă nu s-ar fi descurcat fără mine.

I-a lăsat într-o încăpere mică, circulară, cu câteva taburete, o masă şi două ferestre fără geamuri care ofereau o privelişte vastă, promiţându-le că maestrul Gabirol va veni în câteva minute, iar el îşi va trimite scutierul cu răcoritoare.

În timp ce Simon se plimba prin încăpere, iar Mansur stătea ca de obicei ca o statuie, Adelia s-a dus la ferestre, dintre care una dădea spre apus, cealaltă spre răsărit, să vadă panorama oferită de fiecare.

Spre apus, printre dealurile joase, se vedeau vârfurile fortificaţiilor deasupra cărora flutura un steag. Chiar aşa, micşorat din cauza depărtării, conacul pe care-l deţinea sir Gervase de la stăreţie era mai mare decât credea Adelia că poate fi moşia unui cavaler. Dacă al lui sir Joscelin, din partea călugăriţelor, care se întindea spre sud-est, deci nu putea fi văzut de la niciuna dintre ferestre, era la fel de mare, înseamnă că amândoi se descurcau bine din arenzi şi din cruciade.

Intrară doi bărbaţi. Yehuda Gabirol era tânăr, cu perciuni negri şi lungi care-i încadrau obrajii supţi, de o paloare tipic iberică.

Oaspetele neinvitat era bătrân şi se vedea că abia urcase. Se sprijinea de tocul uşii şi i se prezentă lui Simon abia respirând.

— Benjamin ben Rav Moshe. Dacă eşti Simon din Neapole, ţi-am cunoscut tatăl. Bătrânul Eli mai trăieşte, nu?

Plecăciunea lui Simon a fost nefiresc de scurtă, la fel şi prezentarea Adeliei şi a lui Mansur: le-a spus doar numele, fără a le explica prezenţa.

Bătrânul a dat din cap spre ei, gâfâind încă.

— Voi staţi la mine acasă?

Pentru că Simon nu dădea niciun semn c-ar vrea să răspundă, a vorbit Adelia.

— Da. Sper că nu vă supăraţi.

— Ar trebui să mă supăr? întrebă trist Benjamin. Sper că nu s-a întâmplat nimic cu ea.

— Nu. Cred că-i mai bine să fie ocupată.

— Vă plac geamurile din sală?

— Foarte frumoase. Foarte neobişnuite.

Simon i se adresă celui mai tânăr.

— Yehuda Gabirol, acum un an, de Paşte, te-ai însurat cu fata lui Chaïm ben Eliezer de aici, din Cambridge.

— De aici au început toate necazurile mele, răspunse Yehuda mohorât.

— Băiatul a venit tocmai din Spania pentru asta, spuse Benjamin. Eu am aranjat totul. O căsătorie bună totuşi, zic eu. Dacă s-a dovedit fără noroc, nu-i de vină *shadchan*[8].

8 Intermediar evreu de căsătorii (n. tr.).

Simon continua să nu-l bage în seamă, uitându-se doar la Yehuda.

— În acea zi a dispărut un copil din oraş. Poate că maestrul Gabirol ne poate desluşi ce s-a întâmplat atunci.

Adelia nu-l mai văzuse niciodată pe Simon purtându-se aşa: era *supărat.*

Cei doi bărbaţi au izbucnit. Vocea subţire a tânărului se ridică peste cea mai groasă, a lui Benjamin.

— De unde să ştiu eu? Ce sunt eu, păzitorul copiilor englezi?

Simon i-a dat o palmă peste faţă.

Un uliu s-a lăsat pe pervazul ferestrei dinspre apus, dar şi-a luat din nou zborul, deranjat de vibraţiile din încăpere şi de sunetul palmei lui Simon reverberat în pereţi. Pe obrajii lui Yehuda au apărut urme de degete. Mansur a făcut un pas în faţă ca să preîntâmpine o ripostă, dar tânărul şi-a acoperit faţa şi s-a chircit de frică.

— Ce puteam să facem? Ce?

Adelia stătea nebăgată în seamă lângă fereastră uitându-se la cei trei evrei care-şi veniseră în fire într-atât încât să tragă trei scaune în mijlocul încăperii şi să se aşeze. Chiar şi pentru asta aveau un ceremonial.

Benjamin a început să povestească, în timp ce Yehuda plângea şi se legăna înainte şi înapoi.

A fost o nuntă frumoasă, spuse bătrânul Benjamin, o alianţă între ban şi cultură, adică între

fata unui om bogat şi acest învăţat spaniol cu un arbore genealogic excelent, pe care Chaïm avea de gând să-l ţină ca *eidem af kest,* adică ginere la el în casă, căruia să-i dea o dotă de zece mărci…

— Mai departe, spuse Simon.

Era o zi frumoasă de primăvară; *chupah* din sinagogă era împodobit cu ciuboţica-cucului.

— Chiar eu am spart sticla…

— Mai departe.

Aşa că s-au întors acasă la Chaïm pentru petrecerea de nuntă care, dată fiind bogăţia acestuia, trebuia să dureze o săptămână. Flaute, tobe, viori, cimbale, mese pline de bunătăţi, cupe de vin umplute şi reumplute, întronarea miresei sub stofă albă ţesută cu fir, discursuri – toate astea pe pajiştea de pe malul râului, deoarece casa nu era destul de mare pentru a-i primi pe toţi oaspeţii, dintre care unii veniseră de la peste o mie cinci sute de kilometri.

— Poate că Chaïm a făcut un pic, doar un pic de paradă în faţa oraşului, recunoscu Benjamin.

„Evident că asta a făcut, îşi zise Adelia. În faţa târgoveţilor care nu-l invitau la ei acasă, dar se grăbeau să împrumute de la el. Bineînţeles că a făcut paradă”.

— Continuă.

Simon era neîndurător, dar în clipa aceea Mansur a ridicat o mână şi s-a îndreptat spre uşă pe vârfuri.

El. Adelia se încordă. Perceptorul ascultă.

Mansur trase uşa atât de tare, încât o scoase pe jumătate din ţâţâni. Nu sir Rowley era îngenuncheat în prag cu urechea lipită de gaura cheii, ci scutierul său. Jos, lângă el, era o tavă cu o cană şi cupe.

Într-o clipă, Mansur a ridicat tava şi i-a făcut vânt curiosului pe trepte. Bărbatul – era foarte tânăr – s-a dus de-a berbeleacul până la primul cot al scării, unde s-a înţepenit cu picioarele în sus şi cu capul în jos.

— Au, au.

Când însă Mansur s-a îndreptat spre el, ca şi cum ar fi vrut să-i mai dea un şut, flăcăul s-a răsucit şi a luat-o în jos pe scări, ţinându-se de spate.

Ciudat este, îşi spuse Adelia, că cei trei evrei aşezaţi pe scaune au dat prea puţină atenţie incidentului, de parcă n-ar fi avut mai mare însemnătate decât aşezarea încă unei păsări pe pervazul ferestrei.

Oare să fie grăsuliul sir Rowley ucigaşul? Ce legătură are el cu copiii ucişi?

Existau oameni – ştia pentru că întâlnise – pe care-i excita moartea, care încercau să dea mită pentru a pătrunde în încăperea de piatră a şcolii unde ea făcea disecţii pe cadavre. Gordinus fusese obligat să pună un paznic pe câmpul lui pentru a alunga bărbaţii, ba chiar şi femeile, care voiau să se uite la trupurile descompuse ale porcilor.

Nu observase această lubricitate la sir Rowley

când a cercetat cadavrele în chilia Sfintei Werbertha; atunci păruse îngrozit.

Dar el o trimisese pe acea creatură – pe Pipin, aşa-l chema pe scutier – să asculte la uşă. Ceea ce însemna că vrea să fie la curent cu ancheta făcută de ea şi de Simon, fie din interes – „Şi în acest caz, de ce nu ne întreabă direct?” –, fie de teamă că l-ar putea descoperi.

Ce era el? Ceea ce părea nu era singurul răspuns. Adelia îşi îndreptă din nou atenţia spre cei trei bărbaţi aşezaţi în cerc.

Simon nu-i dăduse încă voie lui Mansur să le ofere ceea ce se afla pe tavă; insista şi le cerea celor doi evrei alte amănunte de la nunta fetei lui Chaïm.

Se lăsase întunericul. Pentru că amurgul era mai rece, oaspeţii s-au retras în casă să danseze, dar lămpile din grădină au fost lăsate să ardă.

— Şi poate că bărbaţii s-au îmbătat puţin, spuse Benjamin.

— *Ai de gând să ne spui?* Niciodată nu fusese Simon atât de supărat.

— Vă spun, vă spun. Mireasa şi mama ei, nu am mai văzut niciodată două femei atât de apropiate, au ieşit afară la aer şi vorbeau…

Benjamin ezita, venindu-i greu să ajungă la ceea ce avea să urmeze.

— Era un cadavru. Toţi s-au întors spre Yehuda, uitaseră de el. În mijlocul pajiştii, ca şi cum l-ar fi aruncat cineva din râu, dintr-o barcă.

Femeile l-au văzut. Îl lumina o lampă.

— Un băieţel?

— Probabil. Yehuda, dacă l-o fi zărit, l-a privit prin aburii vinului. Chaïm l-a văzut. Femeile au ţipat.

— Dumneata l-ai văzut, Benjamin?

Era prima intervenţie a Adeliei.

Bătrânul a privit-o, apoi nu i-a mai dat atenţie şi i s-a adresat lui Simon, ca şi cum i-ar fi răspuns lui.

— Eu am fost *shadchan.*

El, cel care a aranjat această mare nuntă, sărbătorită cu vin? Cum să fie el *în stare* să mai vadă ceva?

— Ce-a făcut Chaïm?

— A stins toate lămpile, i-a răspuns Yehuda.

Adelia l-a văzut pe Simon dând din cap, ca şi cum acest lucru ar fi fost de bun-simţ. Primul lucru pe care-l faci când descoperi un cadavru pe pajiştea din faţa casei, stingi luminile ca să nu-l vadă vecinii sau trecătorii.

A rămas şocată. Dar, în fond, se gândi, ea nu era evreică. Eresul că, de Paşte, evreii jertfesc copii creştini era legat de ei ca o a doua umbră cusută de călcâie, care-i urma pretutindeni. „Legenda e o unealtă, îi spusese tatăl ei vitreg, folosită împotriva oricărei religii temute şi detestate de cei care se tem şi-o detestă. În secolul I, în Imperiul Roman, cei acuzaţi că folosesc sângele şi carnea copiilor în ritualuri au fost primii

creştini”.

Acum, de câteva secole, mâncătorii de copii erau evrei. Această credinţă era atât de înrădăcinată în mitologia creştină şi evreii au suferit atât de mult din cauza ei, încât reacţia automată la găsirea cadavrului unui copil creştin pe pajiştea din faţa casei unui evreu era să-l ascundă.

— Ce puteam face? strigă Benjamin. Spune-mi ce puteam face. Toţi evreii importanţi din Anglia au fost cu noi în acea noapte. Şi rabinul David a venit de la Paris, rabinul Meir, din Germania – mari comentatori biblici –, Sholem din Chester era cu familia. Cum să lăsăm să fie sfâşiaţi în bucăţi asemenea oameni? Aveam nevoie de timp ca să poată să plece.

Aşa că, în timp ce aceşti oaspeţi importanţi şi caii lor au dispărut în noapte, Chaïm a înfăşurat cadavrul într-o faţă de masă şi l-a dus în pivniţă.

Cum şi de ce a apărut cadavrul pe pajişte, cine i-a făcut ceea ce i-a făcut, aceste lucruri au fost prea puţin discutate de evreii care au rămas la Cambridge. Important era cum să scape de el.

Nu au fost inumani, se convinse Adelia, dar s-au temut că vor fi omorâţi ei sau familiile lor, aşa că nu s-au mai gândit la nimic altceva. Şi au scrântit-o.

— Începea să se lumineze, continuă Benjamin. Nu ajunseserăm la nicio concluzie, nici nu puteam să gândim. Vinul, frica. Chaïm a hotărât în locul

nostru, vecinii lui, Dumnezeu să-l odihnească. „Duceţi-vă acasă”, aşa ne-a spus. „Duceţi-vă acasă şi vedeţi-vă de treburi ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Mă descurc eu, eu şi ginere-meu”. Benjamin şi-a ridicat pălăria şi şi-a încleştat mâinile pe cap ca şi cum ar mai fi avut păr. Iahve, iartă-ne, dar asta s-a întâmplat.

— Şi ce-au făcut Chaïm şi ginerele său? întrebă Simon aplecându-se spre Yehuda, care-şi acoperise din nou faţa cu mâinile. De-acum era plină zi: nu puteaţi să-l scoateţi din casă fără să vă vadă cineva.

Tăcere.

— Poate, continuă Simon, poate că în acest moment Chaïm îşi aminteşte de intrarea secretă din pivniţa lui.

Yehuda îl privi.

— Ce e? întrebă Simon aproape fără interes. O gaură? O cale de evadare?

— Un canal de scurgere, răspunse Yehuda ursuz. Prin pivniţă trece un pârâu.

Simon dădu din cap.

— Deci în pivniţă e un canal de scurgere? E mare? Se varsă în râu? O secundă privirea i se opri asupra Adeliei, care dădu şi ea din cap. Se varsă în râu sub cheiul unde îşi leagă Chaïm barjele?

— De unde ştii?

— Aşadar, spuse Simon, blând încă, tu ai împins cadavrul prin el.

Yehuda se legăna, plângând din nou.

— Am spus rugăciuni deasupra sa. Am stat în pivniţă, în întuneric, şi am spus rugăciunile pentru morţi.

— Aţi spus rugăciunile pentru morţi? Asta-i bine. Dumnezeu o să fie mulţumit. *Dar nu v-aţi dus să vedeţi dacă trupul s-a dus pe apă în jos după ce-a ajuns în râu.*

— Nu s-a dus? îl întrebă Yehuda surprins, oprindu-se din plâns.

Simon era în picioare, ridicându-şi mâinile a implorare spre Dumnezeul care îngăduise asemenea nebuni.

— Au răscolit râul, interveni Adelia în dialectul din Salerno, doar pentru urechile lui Simon şi ale lui Mansur. A ieşit tot oraşul. Şi chiar dacă trupul ar fi fost prins într-un stâlp de sub chei, tot ar fi fost găsit în urma unei asemenea căutări.

— Ar fi trebuit să vorbească, spuse Simon în acelaşi dialect, clătinând obosit din cap. Noi suntem evrei, domniţă. Discutăm. Cântărim rezultatul, implicaţiile, ne întrebăm dacă Dumnezeu ar fi de acord cu aşa ceva şi dacă trebuie neapărat s-o facem. Îţi spun eu că până ar fi terminat cu pălăvrăgeala şi s-ar fi hotărât ce să facă, oamenii ar fi căutat şi ar fi şi plecat. Suspină. Sunt nişte măgari, ba chiar mai rău decât măgarii, dar nu l-au omorât ei pe băiat.

— Ştiu.

Deşi nu i-ar fi crezut niciun tribunal. Temându-se pe bună dreptate pentru vieţile lor, Yehuda şi

socrul său au făcut un lucru disperat şi l-au făcut prost, câştigând doar câteva zile, timp în care cadavrul, prins în apă sub chei, s-a umflat până când s-a desprins şi a ieşit la suprafaţă.

Adelia s-a întors spre Yehuda, neputând să mai aştepte.

— Aţi cercetat corpul înainte de a-i da drumul pe canal? În ce stare era? Era mutilat? Era îmbrăcat?

Yehuda şi Benjamin o priviră dezgustaţi.

— Aduci o vampiră aici? îl luă Benjamin la întrebări pe Simon.

— Vampiră? *Vampiră?* Simon era gata să mai lovească pe cineva, dar Mansur întinse mâna să-l oprească. Aţi aruncat un biet băieţel în canal şi voi îmi vorbiţi mie de vampiri?

Adelia ieşi din cameră, lăsându-l pe Simon să-şi termine tirada. Mai era o persoană în castel care îi putea spune ce voia să ştie.

În timp ce traversa sala îndreptându-se spre curtea interioară, perceptorul o văzu îndepărtându-se. Plecă un moment de lângă şerif şi îi dădu câteva instrucţiuni scutierului.

— Sarazinul ăla nu-i cu ea, nu? Pipin era neliniştit, îşi păzea spatele.

— Numai să vezi cu cine vorbeşte.

Adelia traversă curtea însorită spre colţul în care erau adunate evreicele. Ştia pe care din ele o caută pentru că era foarte tânără şi, dintre toate, era singura căreia i se dăduse un scaun pe care să

stea. Şi după burta mare. E în cel puţin opt luni, aprecie Adelia.

Se înclină în faţa fetei lui Chaïm.

— Domniţa Dina?

O privi cu ochii negri, uriaşi, gata de ripostă.

— Da?

Fata era prea slabă pentru condiţia în care se afla. Burta rotunjită părea mai degrabă o protuberanţă care a cotropit o plăntuţă zveltă şi s-a prins de ea. Iar pielea din jurul ochilor adânciţi în orbite şi de pe obrajii supţi era ca pergamentul.

„Ai avea nevoie de mâncarea Gylthei, îşi spuse doctorul din Adelia. O să am eu grijă de asta”.

Se prezentă ca fiind Adelia, fiica lui Gershom din Salerno. Era posibil ca tatăl său vitreg să fie un evreu necredincios, dar nu era acum momentul să discute lepădarea lui sau a ei de credinţă.

— Putem să vorbim puţin? întrebă ea uitându-se la celelalte femei care se apropiau. Singure?

Dina rămase nemişcată o clipă. Purta un văl foarte fin, aproape transparent, ca să se ferească de soare; marama împodobită nu era una de fiecare zi. Era din mătase cusută cu perle care se vedeau de sub şalul vechi cu care îşi acoperise umerii. „E în hainele de la nuntă”, se gândi Adelia cu milă.

În cele din urmă, cu o mişcare din mână, le-a făcut pe celelalte femei să se împrăştie. Aşa fugară şi orfană cum era, Dina îşi păstra rangul printre femei ca fiică a celui mai bogat evreu din comitatul

Cambridge. Şi se săturase. Fiind ţinută închisă cu ele timp de un an, auzise tot ce aveau de zis tovarăşele ei – şi încă de mai multe ori.

— Da?

Fata îşi ridică vălul. Avea vreo şaisprezece ani, nu mai mult, şi era încântătoare, dar expresia îi era foarte tristă. Când a auzit ce vrea Adelia, şi-a întors capul.

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— Trebuie prins adevăratul ucigaş.

— Toţi sunt ucigaşi.

Şi îşi lăsă capul într-o parte să asculte, ridicând un deget ca să o facă atentă şi pe Adelia.

Foarte slab, din spatele zidului-cortină se auzeau strigăte, reacţia lui Roger din Acton la sosirea episcopului la porţile castelului.

„Omorâţi evreii!” se auzea clar printre bolboroseli.

— Ştii ce i-au făcut tatălui meu? întrebă Dina. Ce i-au făcut mamei mele? Faţa tânără i se schimonosi, părând parcă şi mai tânără. Mi-e dor de mama. Mi-e dor de ea.

Adelia îngenunche lângă ea, luându-i mâna şi ducându-şi-o la obraz.

— Ar vrea să fii curajoasă.

— Nu pot.

Dina îşi îndreptă capul şi lăsă lacrimile să curgă în voie.

Adelia se uită la celelalte femei care se agitau îngrijorate şi clătină din cap ca să nu se apropie.

— Ba poţi, îi spuse punând mâna Dinei şi a ei pe burtă. Mama ta ar vrea să fii curajoasă pentru nepotul ei.

Mâhnirea Dinei se amestecă de această dată cu groaza.

— Or să-mi omoare şi copilul. Deschise ochii mari. Nu-i auzi? Or să intre. Or *să intre.*

Cât de îngrozitor era pentru ei! Adelia se gândise la izolare, la plictiseală chiar, dar nu la această teroare de zi cu zi, ca un animal cu piciorul prins în cursă, care aşteaptă să vină lupul. Nu puteau uita că afară era haita; Roger din Acton era acolo ca să le amintească. O mângâie, dar fără efect.

— Regele nu-i lasă să intre. Şi soţul tău e aici şi o să te apere.

— *El.*

Dispreţul cu care rosti acest cuvânt îi secă lacrimile.

Regele era luat astfel în râs? Sau soţul? Probabil că până în ziua nunţii fata nici nu-l văzuse pe bărbatul cu care i se spusese că trebuie să se căsătorească; Adelia considera că nu-i un obicei bun. Legea evreiască nu permitea ca o tânără să se căsătorească împotriva voinţei ei, dar, destul de des, acest lucru însemna doar că nu poate fi obligată să se mărite cu un bărbat pe care-l urăşte. Însăşi Adelia scăpase de căsătorie datorită lipsei de prejudecăţi a tatălui său vitreg care s-a conformat dorinţei ei de a rămâne celibatară.

— Sunt destule neveste bune, slavă Domnului, spusese el, dar foarte puţini doctori. Iar un doctor bun, femeie, e de nepreţuit.

În cazul Dinei, ziua nunţii fusese înspăimântătoare şi a urmat apoi încarcerarea, ceea ce nu a fost deloc de bun augur pentru o căsătorie fericită.

— Ascultă-mă, îi spuse Adelia brusc. Dacă vrei ca pruncul tău să nu-şi petreacă restul zilelor în acest castel, ca ucigaşul să nu rămână liber ca să omoare alţi copii, atunci spune-mi ce vreau să aflu. Şi adăugă disperată: Iartă-mă, dar, în fond, tot el ţi-a omorât şi părinţii.

Ochii frumoşi, cu genele umede de lacrimi, o studiară de parcă n-ar fi ştiut ce vorbeşte.

— Dar de-asta au şi făcut-o. Nu ştii?

— Ce să ştiu?

— De ce-au omorât copilul. Noi ştim. L-au omorât numai ca să dea vina pe noi. Altfel, de ce să fi pus cadavrul pe pajiştea noastră?

— Nu, îi răspunse Adelia. *Nu.*

— Ba da, bineînţeles. Gura Dinei se urâţi într-un rânjet. Au plănuit asta. Apoi au pus gloata pe noi: „Omorâţi-i pe evrei”, „Omorâţi-l pe cămătarul Chaïm”. Asta au strigat şi aşa au şi făcut.

Omorâţi-i pe evrei! De dincolo de poartă a răsunat ecoul ca un ţipăt de papagal.

— De atunci au mai murit şi alţi copii, îi spuse Adelia, surprinsă de un nou gând.

— Şi ei la fel. Au fost omorâţi pentru ca gloata

să aibă o scuză ca să vină să ne spânzure pe toţi. Dina era neînduplecată. Ai ştiut că mama s-a aşezat? Ai ştiut? Şi că au sfâşiat-o pe ea şi nu pe mine?

Îşi acoperi brusc faţa şi începu să se legene înainte şi înapoi, cum făcuse şi soţul ei cu câteva minute mai înainte, numai că Dina se ruga pentru morţii ei:

— *Oseh sholom bimromov, hu ya'aseh sholom olaynu, v'al kol yisroel. Omein.*

— *Omein.* Reverse-se pacea Domnului din Cer şi fie-ne dată o viaţă bună, nouă şi întregului Israel. Dacă eşti acolo, Doamne Dumnezeule, se rugă Adelia în tăcere, fă că aşa să fie.

„Bineînţeles că ei văd în toate astea o uneltire pusă la cale cu bună ştiinţă, o urzire a goy-ilor de a omorî copii, dacă aşa pot omorî evreii. Dina nu trebuie să se întrebe de ce: istoria îi dădea răspunsul”.

Cu blândeţe, dar hotărâtă, Adelia îi luă Dinei mâna de pe faţă ca s-o privească în ochi.

— Ascultă-mă, domniţă. Un bărbat i-a omorât pe copii, unul *singur.* Le-am văzut trupurile şi le-a produs răni atât de îngrozitoare, încât nu-ţi voi vorbi despre ele. Şi face asta pentru că are pofte trupeşti pe care noi nu le cunoaştem, pentru că nu e om aşa cum suntem noi. Acum a venit în Anglia Simon din Neapole ca să ridice povara acestei vini de pe evrei, dar nu te rog să-l ajuţi pentru că eşti evreică. Te rog, pentru că este împotriva tuturor

legilor lui Dumnezeu şi ale oamenilor ca nişte copii să sufere aşa cum au suferit acei copii.

Zgomotele obişnuite ale castelului deveniseră tot mai puternice, iar aiurelile lui Roger din Acton nu se auzeau acum mai tare decât ciripitul unei păsări.

Mugetul unui taur zgândărit se împletea cu scrâşnetul unei roţi de tocilă la care scutierii ascuţeau tăişurile săbiilor stăpânilor lor. Soldaţii se antrenau. Copiii, lăsaţi de curând să se joace în grădina şerifului, râdeau şi ţipau.

Mai departe, pe terenul de turniruri, un perceptor care se hotărâse să mai dea jos câteva kilograme, se alăturase cavalerilor care se antrenau cu săbii din lemn.

— Ce vrei să ştii? o întrebă Dina Adelia o mângâie pe obraz.

— Eşti demnă de curajoasa ta mamă. Apoi inspiră adânc. Dina, ai văzut cadavrul de pe pajişte înainte de a fi stinse lămpile, înainte de a fi acoperit cu faţa de masă, înainte de a fi luat de acolo. Cum era?

— Bietul copil! De această dată, Dina nu plânse pentru ea, nici pentru pruncul ei şi nici după mama. Săracu’ băieţel! Avea pleoapele tăiate.

Capitolul 8

— Trebuia să fiu sigură, spuse Adelia. Băiatul ar fi putut fi ucis de altcineva sau ar fi putut avea

un accident. Iar rănile puteau fi făcute şi după moarte.

— Mai fac asta, răspunse Simon. Moare câte unul accidental şi îşi face vânt pe cea mai apropiată pajişte a unui evreu.

— Trebuia neapărat să fiu sigură că a murit la fel ca ceilalţi. Trebuia dovedit.

Adelia era la fel de obosită ca şi Simon, deşi nu privea cu acelaşi dezgust ca şi el ceea ce făcuseră evreii cu cadavrul găsit pe pajiştea lor. Îi părea rău pentru ei.

— Acum suntem siguri că nu l-au omorât evreii.

— Şi cine ne crede? Simon era hotărât să fie prost dispus.

Erau la cină. Ultimele raze ale soarelui care intrau pe ferestrele ridicole încălzeau încăperea şi poleiau cana din cositor a lui Simon. Ca să mai economisească vinul, trecuse la berea englezească. Mansur bea apa goală pe care i-o pregătea Gyltha.

— Şi de ce le-a tăiat câinele pleoapele? întrebă Mansur.

— Nu ştiu.

Adelia nici nu voia să se gândească de ce.

— Vreţi să ştiţi ce cred eu? întrebă Simon.

Nu, nu voia. La Salerno i se aduceau uneori cadavre ale unor oameni morţi în condiţii suspecte. Le studia şi îi dădea rezultatele tatălui său vitreg care, la rândul său, le comunica autorităţilor. Apoi

cadavrele erau ridicate. Uneori, dar întotdeauna mai târziu, afla ce a păţit făptuitorul – dacă a fost sau nu prins. Acum era pentru prima oară implicată în găsirea criminalului şi asta nu-i făcea deloc plăcere.

— Cred că, după părerea lui, mor prea repede, spuse Simon. Că are nevoie de atenţia lor chiar şi după moarte.

Adelia întoarse capul şi se uită la musculiţele ce zburau în lumina soarelui.

— Eu ştiu ce parte o să-i tai când îl prindem, *itishallah,* zise Mansur.

— Te ajut şi eu, i se alătură Simon.

Doi bărbaţi atât de diferiţi. Arabul, profilându-se masiv în scaunul pe care stătea, cu faţa întunecată, aproape lipsită de trăsături, înconjurată de faldurile acoperământului alb de pe cap; evreul, cu faţa luminată de soare, aplecat înainte, învârtind între degete cana de bere. Amândoi întru totul de acord.

De ce credeau bărbaţii că acesta e cel mai rău lucru? Poate că, pentru ei, aşa şi era. Dar e ceva banal, ca şi cum ai castra un animal periculos. Răul făcut de această creatură era prea uriaş pentru a i se plăti cu aceeaşi monedă, suferinţa provocată s-a răspândit prea departe. Adelia se gândea la Agnes, mama lui Harold, şi la veghea ei. Se gândea la părinţii adunaţi în jurul micilor catafalcuri din biserica Sfântul Augustin. La cei doi bărbaţi din pivniţa lui Chaïm rugându-se înainte de fapta lor

pentru a fi iertaţi de îngrozitoarea povară. Se gândea la Dina şi la umbra căzută asupra ei, care nu va putea fi în veci ridicată.

„Merită damnarea eternă, îşi zise ea, pentru că aceşti morţi nu vor avea tihnă niciodată şi nici viii rămaşi în urma lor. Nu în această viaţă”.

— Eşti de acord cu mine, domniţă?

— Ce?

— Cu părerea mea despre mutilare?

— Nu e domeniul meu. Nu am venit aici să înţeleg de ce un ucigaş face ce face, ci doar să dovedesc ce a făcut.

Se uitară la ea.

— Scuzaţi-mă, le spuse mult mai liniştită, dar nu vreau să intru în mintea lui.

— S-ar putea să fim nevoiţi să facem şi aşa ceva, spuse Simon, înainte să încheiem această treabă. Să gândim ca el.

— Atunci, fă-o tu, îi răspunse. Eşti mai subtil.

Simon oftă trist: în seara asta erau cu toţii trişti.

— Haideţi să vedem ce ştim despre el până acum. Mansur?

— N-au fost crime pe aici până la copilul pe care l-au făcut sfânt. Poate că a venit în aceste locuri acum un an.

— Ah, atunci crezi c-a mai făcut-o şi înainte, pe altundeva?

— Şacalul tot şacal.

— Aşa e, încuviinţă Simon. Sau poate că abia a

început să-şi facă mendrele şi a intrat de curând în oastea lui Belzebut.

Adelia se încruntă: nu credea că ucigaşul e un bărbat foarte tânăr.

Simon îşi ridică privirea.

— Ce crezi, domniţă?

Oftă, pentru că trebuia să participe şi ea la discuţie, împotriva voinţei sale.

— Adică ce presupun.

— Nu prea avem altceva de făcut.

Fără nicio tragere de inimă, pentru că această idee era încă foarte vagă, începu.

— Atacurile sunt nebuneşti, ceea ce arată tinereţe, dar sunt plănuite, şi asta indică maturitate. Îi atrage într-un anumit loc, izolat, cum ar fi un deal: cred că e aşa, pentru că nu l-a auzit nimeni torturându-i. Probabil că o face pe îndelete. Nu a fost cazul lui Peter cel Mic, când a fost mai grăbit, ci a celorlalţi copii.

S-a oprit pentru că teoria ei era de-a dreptul oribilă şi bazată pe prea puţine dovezi.

— S-ar *putea* să-i ţină în viaţă o vreme după ce-i prinde. Asta ar arăta o răbdare perversă şi plăcere în faţa agoniei prelungite. M-aş fi aşteptat ca trupul ultimei victime, având în vedere ziua în care a fost răpită, să fie într-un grad mare de descompunere. Îi privi. Dar cauzele ar putea fi şi altele, aşa că n-are nicio valoare ca ipoteză.

— Aha. Simon îşi împinse cana, de parcă l-ar fi

jignit. Ne-am oprit aici. În cele din urmă, va trebui să facem cercetări în legătură cu cei patruzeci şi şapte de oameni, dacă se îmbracă sau nu în haine din stofă neagră din lână pieptănată. Iar eu vă trebui să-i scriu neveste-mii să-i spun că încă nu mă întorc acasă.

— Mai e ceva, spuse Adelia. Azi mi-a trecut prin cap, când am vorbit cu domniţa Dina. Biata fată crede că aceste crime sunt o conspiraţie menită să arunce vina asupra neamului ei…

— Nu-i adevărat, răspunse Simon. Da, sigur, încearcă să-i implice pe evrei cu acele aşa-zise Stele ale lui David, dar nu de-asta îi omoară.

— De acord. Indiferent care-ar fi principalul motiv al acestor crime, nu e ura de rasă; e prea multă cruzime sexuală aici.

Adelia făcu o pauză. După ce jurase să nu intre în mintea criminalului, se simţea acum prinsă în mrejele sale.

— Totuşi, continuă ea, nu vede de ce n-ar profita de acest lucru. Altfel, de ce să fi aruncat cadavrul lui Peter cel Mic pe pajiştea lui Chaïm?

Simon ridică din sprâncene; nici n-ar fi trebuit să pună o astfel de întrebare.

— Pentru că Chaïm era evreu, eternul ţap ispăşitor.

— A naibii de bine lucrat, fu de părere Mansur. L-a scăpat pe ucigaş de orice bănuială. Şi… mai spuse el plimbându-şi degetul peste beregată: Adio, evrei.

— Exact, întări Adelia, adio evrei. Zic din nou că omul a vrut probabil să-i şi implice pe evrei făcând acest lucru. Dar de ce l-a ales anume pe acel evreu? De ce n-a pus cadavrul lângă altă casă? Doar erau pustii şi neluminate pentru că toţi evreii erau la nunta Dinei. Dacă era într-o barcă – şi probabil că era – această casă, a bătrânului Benjamin, este chiar lângă râu; ucigaşul ar fi putut lăsa cadavrul aici. În schimb, a riscat inutil şi a preferat să arunce cadavrul pe pajiştea lui Chaïm, bine luminată în acea seară.

Simon s-a aplecat şi mai mult, până când a atins aproape cu nasul unul din sfeşnicele de pe masă.

— Continuă.

Adelia dădu din umeri.

— Mă leg doar de rezultatul final. Se dă vina pe evrei, gloata înnebuneşte. Chaïm, cel mai mare cămătar din Cambridge, este spânzurat. Turnul în care se află documentele cu cei care le datorează bani zarafilor, inclusiv lui Chaïm, ia foc.

— Îi datora bani lui Chaïm? După ce şi-a potolit poftele perverse, ucigaşul mai vrea şi să scape de datorii? Simon meditä la asta. Dar cum putea determina mulţimea să incendieze turnul? Sau să se ridice împotriva lui Chaïm şi să-l spânzure?

— Este în mulţime, spuse Mansur şi vocea lui de băiat deveni un ţipăt: „Omorâţi-i pe evrei. Omorâţi-l pe Chaïm. Gata cu spurcata de camătă. La castel, oameni buni. Aduceţi torţele”.

Speriat de ţipete, de după balustrada galeriei, se ivi capul lui Ulf, ca o păpădie albă şi ciufulită în întuneric.

— Du-te la culcare, îi spuse Adelia făcându-i cu degetul.

— De ce vorbiţi în bolboroseala aia străină?

— Ca să nu tragi tu cu urechea. Du-te la culcare.

Uli se înălţă şi mai tare peste balustradă.

— Adică, ziceţi că nu evreii i-au făcut-o lui Peter şi la ceilalţi, ai?

— Nu, îi răspunse Adelia şi pentru că, în fond, Ulf a fost cel care a descoperit şi i-a arătat şi ei canalul de scurgere, a continuat: Când a fost găsit pe pajişte, Peter era mort. S-au speriat şi l-au aruncat în canal ca să nu fie ei bănuiţi.

— Ce mai deştepţi, ia auzi, făcu băiatul dispreţuitor. Ş-atunci cin i-a făcut-o?

— Nu ştim. Cineva care a vrut să arunce vina asupra lui Chaïm, poate că cineva care-i datora bani. Du-te la culcare.

Simon ridică mâna ca să-l mai reţină pe băiat.

— Nu ştim cine, fiule, încercăm să aflăm. Iar Adeliei îi spuse în dialectul selarnez: Băiatul e inteligent; ne-a ajutat deja până acum. Poate că reuşeşte să iscodească una-alta pentru noi.

— *Nu.* Fu surprinsă de propria-i vehemenţă.

— Ba vă pot ajuta. Ulf plecă de lângă balustradă şi coborî în goană scara. Îi iau eu urma. Cunosc tot oraşu.

Gyltha intră să aprindă lumânările.

— Ulf, du-te la culcare că de nu te-arunc la pisici.

— Zi-le, buni, făcu Ulf disperat, zi-le cât de bine ştiu să iau urma. Ş-aud tot felul de lucruri, nu, buni? Aud lucruri pe care nu le-aude nime pen’ că nime nu mă vede, şi merg peste tot… Am şi eu drept, buni, pen’ că Harold şi Peter au fost prietenii mei.

Gyltha întâlni privirea Adeliei şi groaza de moment din ochii ei îi spuse fetei că Gyltha ştia ea ce ştia: ucigaşul va omorî din nou.

Şacalul tot şacal.

— Ulf poate să vină mâine cu noi să ne arate unde au fost găsiţi cei trei copii, spuse Simon.

— La poalele Inelului, se opuse Gyltha. Nu vreau să se-apropie şi copilu’.

— Îl luăm şi pe Mansur. Ucigaşul nu e pe deal, Gyltha, e în oraş; din oraş au fost răpiţi copiii.

Gyltha se uită la Adelia, care dădu din cap. Ulf va fi mai în siguranţă cu ei decât rătăcind prin Cambridge să prindă o urmă numai de el ştiută.

— Şi ce facem cu bolnavii? întrebă Gyltha.

— Închidem cabinetul o zi, răspunse răspicat Simon.

— Iar în drum spre deal, doctorul va vedea cele mai grave cazuri de ieri. Vreau să văd ce face copilul care tuşea. Şi celui cu degetele amputate trebuie să-i schimb pansamentul, spuse Adelia tot atât de răspicat.

Simon oftă.

— Ar fi trebuit să ne dăm drept astrologi. Sau avocaţi. Ceva inutil. Teamă mi-e că spiritul lui Hipocrat a pus jugul datoriei pe umerii noştri.

— Asta aşa e.

În Panteonul restrâns al Adeliei, Hipocrat era deasupra tuturor.

Ulf a fost convins să se retragă la subsol unde dormea cu servitoarele, Gyltha s-a întors în bucătărie, iar cei trei şi-au reluat discuţia.

Simon bătea darabana cu degetele în masă şi se gândea. La un moment dat, s-a oprit.

— Mansur, bunul şi înţeleptul meu prieten, cred că ai dreptate, ucigaşul nostru a fost acum un an în mulţime, cerând moartea lui Chaïm. Eşti de acord, domniţă doctor?

— S-ar putea să fie aşa, răspunse precaută Adelia. În orice caz, domniţa Dina crede că gloata a fost incitată.

„Omorâţi evreii, strigătul preferat al lui Roger din Acton. Ce-ar fi, se gândi Adelia, dacă faptele acestei creaturi sunt la fel de îngrozitoare ca şi făptura lui?”

O spuse cu voce tare, apoi se îndoi. Ucigaşul de copii era categoric o persoană cu putere de convingere.

Şi nu şi-o putea imagina pe timida Mary atrasă de Acton, oricâte bomboane i-ar fi oferit. Individul nu era deloc şiret; era un bufon fanfaron şi urât. Şi dispreţuind atât de tare acest neam, e puţin

probabil să fi împrumutat de la vreun evreu.

— Nu e neapărat aşa, îi spuse Simon. Am văzut oameni plecând de la biroul tatălui meu condamnând camăta, dar cu pungile pline de aurul lui. Totuşi, individul are veşmânt negru din stofă de lână pieptănată şi trebuie să vedem dacă în zilele cu pricina a fost în Cambridge.

Se mai înveselise. Poate că totuşi nu va mai dura mult până să-şi revadă familia.

— *Au loup*! zâmbi văzându-i nedumeriţi şi le spuse: I-am luat mirosul, prieteni. Suntem vânători. Doamne, dacă aş fi cunoscut fiorul vânătorii, mi-aş fi lăsat studiile pentru asta. După el! Mâine mă întorc la castel şi îmi folosesc acest minunat organ – continuă el atingându-şi nasul care fremăta ca al unui chiţcan – ca să miros care dintre datornicii lui Chaïm şovăia să-i plătească.

— Nu mâine, spuse Adelia. Mâine mergem pe dealul Wandlebury.

Ca să scotocească bine era nevoie de toţi trei. Şi de Ulf.

— Atunci, poimâine. Simon nu mai voia să întârzie. Luă cana şi o ridică spre Adelia, apoi spre Mansur. Suntem pe urma lui, dragii mei. Un bărbat matur, acum patru nopţi pe dealul Wandlebury, la Cambridge în ziua cutare şi cutare, un om cu datorii mari la Chaïm şi care a condus gloata ce urla după sângele cămătarului. Care-şi poate permite haine din stofă de lână pieptănată. Luă o înghiţitură bună şi se şterse cu mâna la gură.

Aproape că ştim şi ce număr are la încălţări.

— Poate fi cu totul altcineva, spuse Adelia.

La această listă, ar fi vrut să adauge şi o spoială de amabilitate pentru că e sigur că dacă, la fel ca şi Peter, copiii s-au dus de bunăvoie să se întâlnească cu ucigaşul, s-au lăsat convinşi de farmecul, poate chiar de umorul acestuia.

S-a gândit la masivul perceptor.

Gyltha nu-şi lăsa angajatele să stea până târziu, aşa c-au venit să cureţe masa cât timp ei mai şedeau acolo.

— Auzi, spuse ea, hai să vedem bomboana aia. A venit unchiu' lu' Matilda B., e la bucătărie, şi e cofetar. Poa' c-a văzut el aşa ceva.

„La Salerno nu i-ar fi mers", se gândi Adelia urcând încet scările. În vila părinţilor ei, mătuşa avea grijă ca servitorii nu numai să-şi cunoască locul, dar să şi stea acolo şi să vorbească – respectuoşi – numai când li se adresează cuvântul.

„Pe de altă parte, îşi zise ea, ce e de preferat? Respectul? Sau colaborarea?"

Coborî cu bomboana pe care o găsise prinsă în părul lui Mary şi o puse în şervetul ei de pânză de pe masă. Simon se cutremură când o văzu. Unchiul Matildei B. Întinse spre ea un deget ca de aluat şi clătină din cap.

— Eşti sigur? Adelia apropie o lumânare ca să vadă mai bine.

— E o jujubă, spuse Mansur.

— E din zahăr, asta e sigur, spuse unchiul fetei.

Da e prea scumpă să vând eu aşa ceva. Noi le îndulcim cu miere.

— Ce-ai spus? îl întrebă Adelia pe Mansur.

— E o jujubă. Mama mea făcea din astea, s-o odihnească Allah în pace.

— O *jujubă*, spuse Adelia. Bineînţeles. Se fac şi în cartierul arab din Salerno. Oh, Doamne… oftă ea şi se lăsă pe un scaun.

— Ce e? Simon era în picioare. *Ce?*

— Nu era ju-judani, era jujube. Închise ochii şi-i strânse tare, nesuportând să revadă imaginea băieţelului care a mai privit o dată înapoi înainte de a dispărea în întunericul dintre copaci.

Până i-a deschis din nou, Gyltha îi scosese din încăpere pe Matilda B. şi pe unchiul ei, apoi se reîntorsese. O priveau cu toţii fără să înţeleagă nimic.

— Asta voia să spună Sfântul Peter cel Mic, zise Adelia în englezeşte. Ulf ne-a spus. Ne-a povestit că Peter i-a strigat de peste râu prietenului, lui Will, că se duce pentru ju-judani, adică pentru evrei. Dar, nu. I-a spus că se duce pentru jujube. E un cuvânt pe care Will nu l-a mai auzit, aşa că a spus ju-judani.

Nu vorbea niciunul. Gyltha îşi luase un scaun şi stătea cu ei, cu coatele pe masă şi cu fruntea în palmă.

Simon fu cel care rupse tăcerea.

— Bineînţeles că ai dreptate.

— Cu astea i-a momit, spuse Gyltha privindu-i.

Sigur. Da eu n-am auzit niciodată de ele.

— Poate că le-a adus vreun negustor arab, zise Simon arătând bomboana. Sunt dulciuri din Orient. Trebuie să căutăm pe cineva cu legături printre arabi.

— Sau poate că vreun cruciat căruia-i plac dulciurile, fu de părere Mansur. Cruciaţii aduc şi la Salerno; poate că vreunul a adus şi aici.

— Aşa e – Simon era, din nou, foarte agitat –, aşa e. Ucigaşul nostru a fost în Ţara Sfântă. Sau poate pe acolo, pe undeva.

Adelia se gândi din nou, dar nu la sir Gervase, nici la sir Joscelin, ci la perceptor, care era şi el cruciat.

Oile, la fel ca şi caii, nu păşesc peste morţi. Păstorul, căruia i se spunea Bătrânul Walt, care mergea cu turma la păscut pe dealul Wandlebury, a văzut apărând o gaură în masa de oi din faţa sa, de parcă un profet nevăzut le-ar fi strigat să se despartă. Până să ajungă el la ceea ce le-a făcut să se dea la o parte, marea de oi îşi unise din nou valurile.

Câinele însă începuse să urle.

Vederea trupurilor copiilor, pe ale căror piepturi fusese pusă câte o împletitură ciudată, întrerupsese cursul unei vieţi al cărei unic duşman era vremea rea sau câte un animal care putea fi pus uşor pe fugă. Bătrânul Walt se chinuia acum s-o adune la loc. Îşi odihnea mâinile uscate şi pline

de încreţituri pe toiag, capul şi umerii îi erau acoperiţi cu un sac, ochii ca mărgelele, adânciţi în orbite, se uitau la iarba pe care fuseseră cadavrele şi mormăia.

Ulf, care stătea pe aproape, zicea că se roagă la Dumnezeu.

— Ca să vindece locul.

Adelia se îndepărtase câţiva metri, stătea pe un petic de iarbă, cu Paznic alături. Încercase să-i pună păstorului întrebări, dar, deşi privirea acestuia alunecase peste ea, n-o văzuse. A *văzut* că n-o vede, de parcă o femeie străină ar fi fost atât de în afara experienţei lui încât devenea invizibilă.

Trebuia să lase această treabă în grija lui Ulf, care, ca şi păstorul, era locuitor al mlaştinilor şi, prin urmare, avea o poziţie mai solidă în peisaj.

Şi ce peisaj bizar! în stânga, terenul cobora până jos, la mlaştini şi la oceanul de arini negri şi de sălcii, care-şi păzeau bine secretele. În depărtare, spre dreapta, era vârful golaş al dealului cu pantele împădurite unde ea, Simon, Mansur şi Ulf îşi petrecuseră ultimele trei ore cercetând gropile ciudate din pământ, aplecându-se să se uite pe sub tufişuri, căutând vreun bârlog al ucigaşului şi negăsindu-l.

Când norii treceau prin dreptul soarelui ploua puţin, dar apoi alunecau mai departe şi se înseninа din nou.

Faptul că în apropiere se afla o Golgotă

afectase sunetele naturii din jur: cântecul păsărilor, frunzele tremurând în ploaie, pârâitul unui măr bătrân în vântul blând, gâfâitul lui Simon orăşeanul care abia se mai ţinea pe picioare, zgomotul făcut de oile care păşteau erau apăsate parcă de o tăcere grea care vibra încă de ţipete neauzite.

Aşa că a fost chiar bucuroasă să găsească o scăpare când l-a văzut în depărtare pe păstor, pe păstorul stăreţiei – pentru că acestea erau oile de la Sfântul Augustin – şi s-a dus cu Ulf să discute cu el, lăsându-i pe cei doi bărbaţi să mai caute.

Şi pentru a zecea oară s-a tot gândit la ceea ce i-a adus pe ei în acest loc. Copiii muriseră pe un sol calcaros; nu avea nicio îndoială.

Fuseseră găsiţi în nămol – acolo jos, pe drumul plin de noroi străbătut de oi, care urca apoi pe deal. Şi, mai ales, au fost găsiţi chiar în dimineaţa de după incursiunea unor străini pe deal.

Ergo, cadavrele fuseseră mutate peste noapte. Din mormintele lor de calcar. Şi cel mai apropiat loc calcaros, singurul depozit de cretă de la suprafaţă, de unde ar fi putut fi aduşi în acest timp, era Inelul Wandlebury.

Se uită într-acolo, clipind ca să-şi scuture picăturile de ploaie de la ultima răpăială, şi văzu că Simon şi Mansur dispăruseră.

Probabil că scotocesc prin făgaşele adânci şi întunecate, umbrite şi mai mult de copacii de deasupra, care fuseseră odinioară şanţuri ce înconjurau dealul.

Ce popor din vechime a fortificat dealul cu acele şanţuri şi în ce scop? S-a trezit întrebându-se dacă acolo a fost vărsat doar sângele copiilor. Oare un loc poate fi malefic în sine, atrăgând urâciunea din sufletul oamenilor aşa cum s-a întâmplat în cazul ucigaşului?

Sau căzuse Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar pradă superstiţiilor la fel ca bătrânul care bolborosea în apropiere de ea?

— Are de gând să vorbească cu noi sau nu? îi şopti ea ceva mai tare lui Ulf. Trebuie să ştie dacă e vreo peşteră acolo sus. Ceva.

— Nu mai merge sus, îi răspunse Ulf pe acelaşi ton. Zice că Necuratu' se joacă acolo noaptea. Că şi-a lăsat acolo urmele picioarelor.

— Dar pe oi le lasă acolo?

— Acum, acolo-i cea mai bună păşune. Câinele-i cu ele. Câinele îi spune întotdeauna dacă-i ceva rău.

Un câine inteligent. Şi-a dezvelit doar puţin colţii şi l-a făcut pe Paznic să dea înapoi, înfricoşat, şi să se oprească la poalele dealului, să aştepte acolo coborârea Adeliei.

Se întreba cui i se roagă păstorul. Mariei, mama lui Iisus, sau vreunei divinităţi mai vechi?

Biserica nu reuşise să-i interzică pe toţi zeii pământului; pentru bătrânul acesta, depresiunile de pe vârful dealului puteau fi urmele copitelor unei urâciuni mai vechi cu câteva mii de ani decât Satana creştinismului.

Văzu cu ochii minţii o bestie uriaşă cu coarne, călcând copiii în picioare. Şi chiar se supără pe ea însăşi: ce-a apucat-o?

Se udase şi-i era frig.

— Întreabă-l dacă chiar l-a văzut acolo sus pe Necuratul, fir-ar să fie.

Ulf puse întrebarea încet, cumva cântat, astfel încât ea nu reuşi să-l înţeleagă. Bătrânul i-a răspuns pe acelaşi ton.

— Nu se apropie, aşa zice. Şi nu-l învinovăţesc. Da a văzut focu' nopţii.

— Ce foc?

— Luminile. Focu' Necuratului, aşa crede Walt. În jurul lui dansează.

— Ce fel de foc? Când? Unde?

Cadenţa întrebărilor a tulburat însă pacea dintre păstor şi spiritul locului. Ulf i-a făcut semn să tacă şi Adelia a revenit la gândurile ei despre spiritualitate, bine şi rău.

Astăzi, pe deal, se bucurase că avea sub tunică micul crucifix din lemn pe care i-l dăduse Margaret, deşi îl purta numai de dragul doicii sale.

Nu avea nimic împotriva credinţei Noului Testament: era o religie caracterizată de blândeţe şi compasiune; atunci, îngenuncheată lângă doica ei care trăgea să moară, îl implorase pe Iisus al lui Margaret s-o salveze. Nu a făcut-o, dar Adelia L-a iertat; inima bătrână şi iubitoare a lui Margaret obosise prea tare, şi cel puţin sfârşitul îi fusese liniştit.

Nu, Adelia nu era de acord cu interpretarea dată de Biserică lui Dumnezeu, adică îl considera un tiran meschin, stupid, ahtiat de bani, înapoiat, antediluvian care, după ce a creat o lume impresionant de variată, a interzis orice curiozitate cu privire la complexitatea acesteia, lăsându-şi poporul să orbecăie în ignoranţă.

Şi nici cu minciunile. La şapte ani, când învăţa literele la mănăstirea St Giorgio, Adelia fusese pregătită să creadă ceea ce-i spuneau călugăriţele şi Biblia până când maica Ambrose a vorbit despre coaste…

Păstorul îşi isprăvise rugăciunile şi îi spunea ceva lui Ulf.

— Ce zice?

— Zice de cadavre, ce le-a făcut Necuratu'.

Era foarte interesant că bătrânul Walt i se adresa lui Ulf ca unui egal. Poate, îşi zise Adelia, faptul că băiatul ştie să citească l-a ridicat în ochii bătrânului şi aceasta nu mai ţinea cont de diferenţa de vârstă.

— Ce spune acum?

— Spune că Necuratu' a făcut la fel şi câtorva oi, ceva ce n-a văzut el de când e.

— Ah. Un lup sau ce?

— Spune că a crezut că atunci l-a văzut pe ticălos ultima oară, da că s-a-ntors.

Ce le-a făcut Necuratul oilor.

— Ce-a făcut? întrebă Adelia repezit. La care oi? Când?

Ulf a pus întrebarea şi a primit răspunsul.

— În anu' cu furtuna mare.

— Pentru Dumnezeu! Nu, nu-i nimic. *Unde-a pus carcasele animalelor?*

La început, Adelia şi Ulf au folosit ramuri de copaci pe post de hârleţe, dar calcarul era prea sfărâmicios pentru a fi scos în bulgări, aşa că până la urmă au săpat cu mâinile.

— Ce căutăm? întrebase Ulf, pe bună dreptate.

— Oase, copile, oase. Cineva, nu o vulpe, nu un lup, nu un câine... cineva a atacat oile astea, aşa a spus păstorul.

— A zis că Necuratu'.

— Nu e niciun Necurat. Rănile au fost la fel, nu aşa a zis?

Faţa lui Uli se întunecă, semn – începea să-l cunoască de-acum – că nu-i făcuse nicio plăcere să asculte descrierea pe care o făcuse păstorul rănilor.

„Şi poate că n-ar fi trebuit s-o audă, se gândi ea, dar acum e prea târziu”.

— Hai, sapă. În ce an a fost furtuna cea mare.

— În anu' în care a căzut clopotu' de la Sfânta Ethel.

Adelia oftă. În lumea lui Ulf, anotimpurile zburau fără a li se ţine socoteala, zilele de naştere treceau nebăgate în seamă; doar evenimentele mai puţin obişnuite marcau scurgerea timpului.

— De Crăciun? întrebă ea ca să-i vină în ajutor.

— Nu era Crăciun, era primăvară.

Dar privirea de pe faţa murdară de cretă a Adelei îl făcu pe Ulf să se gândească mai bine.

— Acum vreo şase, şapte Crăciunuri.

— Hai, sapă.

Acum şase, şapte ani.

Asta înseamnă că atunci când pe Inelul Wandlebury se afla un staul de oi. Bătrânul Walt spunea că, de obicei, noaptea închidea acolo turma. Acum nu, de când a găsit uşa ruptă şi un adevărat măcel pe iarba din jur.

Când i s-a spus stareţului Geoffrey, acesta n-a luat în seamă povestea păstorului despre diavol. A spus c-a fost un lup şi a trimis vânătorii să-l găsească.

Dar Walt a ştiut că n-a fost lup; lupii nu fac aşa ceva, nu *aşa* ceva. A săpat o groapă la poalele dealului, departe de păşune, şi a dus cadavrele acolo, pe rând, să le îngroape, şi „le-a aşezat cu respect”, după cum i-a spus lui Ulf.

Ce suflet omenesc era atât de chinuit încât să înfigă de atâtea ori cuţitul într-o oaie?

Numai în una. De-ar da Domnul să fie numai una.

— Uite-aici.

Ulf descoperise un craniu prelung.

— Bravo. În partea dinspre ea a gropii pe care-au făcut-o, degetele Adeliei întâlniră alt os. Avem nevoie de partea din spate.

Bătrânul Walt le uşurase munca; în încercarea

de a asigura linişte spiritelor oilor sale, le pusese cadavrele în ordine, ca pe nişte soldaţi morţi pe câmpul de bătălie.

Adelia scoase un schelet şi, aşezându-se, îi puse partea dinspre coadă pe genunchi şi şterse urmele de cretă. Fu nevoită să aştepte să mai treacă o repriză de ploaie pentru a se face destulă lumină s-o examineze. În sfârşit, se lumină.

— Ulf, adu-i pe maestrul Simon şi pe Mansur.

Oasele erau curate, fără urme de lână, ceea ce era normal după ce stătuseră acolo atât timp. În zona în care la un porc – singurul schelet de animal pe care-l cunoştea – se aflau pelvisul şi pubisul era dezastru. Bătrânul Walt avusese dreptate: nu erau urme de dinţi. Erau răni produse prin înjunghiere.

După ce a plecat băiatul, a pipăit cu degetele să-şi găsească taşca, îi desfăcu baierele, scoase tăbliţa de călătorie pe care şi-o lua peste tot cu ea, o desfăcu şi începu să deseneze.

Crestăturile din aceste oase corespundeau celor observate la copii; probabil că nu erau provocate de aceeaşi lamă, ci de una asemănătoare, faţetată grosolan, precum capătul unei bucăţi ascuţite de lemn.

Ce fel de armă e asta? Precis nu lemn. Nu era nici lamă de oţel, nu neapărat fier – era cioplită prea din topor. Totuşi, destul de ascuţită, oribil de ascuţită: coloana animalului fusese secţionată.

Oare aici s-a manifestat pentru prima dată cutremurătoarea furie sexuală a ucigaşului? Pe

animale fără apărare. Fără apărare în faţa lui?

Dar de ce o pauză de şase-şapte ani? Aşa ceva nu poate fi ţinut în frâu atâta timp. Probabil că nici n-a fost; şi alte animale au fost ucise în altă parte, iar moartea lor a fost pusă pe seama lupilor. Şi când nu l-au mai satisfăcut animalele? Când a trecut la copii? Sfântul Peter cel Mic a fost oare primul?

„Precis s-a dus în altă parte, îşi spuse ea. *Şacalul tot şacal.* Au fost şi alte morţi, în alte locuri, dar dealul de aci e locul lui preferat pentru a ucide. E ringul lui de dans. A fost plecat şi acum s-a întors”.

Adelia închise cu grijă tăbliţa să n-o ude ploaia, puse scheletul deoparte şi se aplecă în groapă să mai scoată oase.

Cineva îi spuse bună ziua.

S-a întors.

O clipă a rămas nemişcată, apoi s-a răsucit, stânjenită şi neputincioasă, cu mâinile sprijinite pe scheletele din groapă ca să-şi ţină echilibrul, să nu cadă cu totul peste ele.

— Iar vorbeşti cu oasele? o întrebă cu interes perceptorul. Şi ce-ţi spun? Bhe-ee?

Adelia îşi dădu seama că i se ridicase fusta şi i se vedea destul de mult piciorul gol, dar n-o putea trage.

Sir Rowley se aplecă şi o prinse de subsuori, ridicând-o ca pe o păpuşă.

— Eşti ca Lazăr ieşit din mormânt, îi spuse el,

şi eşti şi plină de ţărână.

Şi începu s-o scuture, iscând nori de praf de calcar cu miros acru. Îi împinse mâinile; nu mai era speriată, dar era foarte supărată.

— Ce faci aici?

— Mă plimb ca să-mi facă bine la sănătate, doctore. Ar trebui să mă încurajezi.

Plesnea de sănătate şi era pus pe glumă. Era cât se poate vizibil în peisajul cenuşiu, cu obrajii roşii ca şi mantia. Semăna cu un păsăroi uriaş. Îşi scoase bereta să-i facă o plecăciune, dar cu acelaşi gest îi luă şi tăbliţa închisă ca o carte. O deschise cu oarecare stângăcie şi se uită la desene.

Veselia îi dispăru. Se aplecă să se uite la schelet.

Se îndreptă încet.

— De când sunt astea?

— De acum şase-şapte ani.

„Tu ai fost? Se ascunde oare nebunia în spatele acestor ochi albaştri şi vioi?” se întrebă ea.

— Deci a început cu oi?

— Da.

O inteligenţă ascuţită? Sau abilitatea de a se preface, ştiind că ea îl bănuise deja?

Bărbatul îşi încordă maxilarul. Acum era altfel, în faţa ei stătea un om mult mai puţin amabil. Parcă s-a şi subţiat.

Ploua tot mai tare. Nici urmă de Simon sau Mansur. O prinse brusc de braţ şi o trase. Paznic, care nu-i dăduse niciun semn că s-ar apropia

cineva, ţopăia fericit după ei. Adelia ştia că ar trebui să-i fie frică, dar nu simţea decât furie.

S-au oprit la adăpost sub un fag, unde Picot o scutură.

— De ce eşti întotdeauna înaintea mea? Cine eşti, femeie?

Era Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar şi era tratată cu grosolănie.

— Sunt doctor din Salerno. Te rog să fii respectuos.

El îşi privi mâinile mari cu care-i apucase braţele şi îi dădu drumul.

— Te rog să mă scuzi, doctore, îi spuse încercând să zâmbească. Nu merge aşa, nu?

Îşi scoase mantia, o întinse cu grijă sub copac şi o invită să stea pe ea. Se aşeză bucuroasă, dar încă îi tremurau picioarele.

Se lăsă şi el lângă ea, vorbind cât se poate de normal.

— Uite, am un interes deosebit să descopăr ucigaşul, dar de fiecare dată când urmăresc un fir care m-ar putea duce mai adânc în acest labirint, nu găsesc acolo Minotaurul, ci pe Ariadna.

„Iar Ariadna te găseşte pe tine”, îşi zise ea.

— Îmi îngădui să te întreb ce fir te-a adus azi aici?

Paznic îşi ridică un picior lângă trunchiul copacului, apoi se aşeză şi el pe un colţ liber al mantiei.

— Oh, exclamă sir Rowley. E simplu. Ai fost

atât de bună şi m-ai angajat să scriu povestea pe care ţi-au spus-o bietele oase din chilia pustnicei, faptul că au fost scoase dintr-un sol calcaros şi duse în nămol. O privi. Bănuiesc că bărbaţii cu care eşti scotocesc pe dealuri.

Adelia dădu din cap.

— N-o să găsească nimic. Ştiu asta foarte bine pentru că şi eu le-am cutreierat în ultimele două seri şi, crede-mă, domniţă, nu e de umblat pe acolo când se lasă noaptea.

Şi lovi atât de tare cu pumnul în bucata de mantie dintre ei, încât o făcu pe Adelia să tresară, iar pe Paznic să înalţe capul.

— Dar e acolo, la naiba! Acolo duce firul spre Minotaur. Asta ne-au spus sărmanii copii. Îşi privi mâna de parcă n-o mai văzuse până acum şi îşi descleştă pumnul. Aşa că am cerut voie de la lordul şerif şi m-am urcat pe cal ca să mă mai uit o dată. Şi peste ce dau? Peste domniţa doctor care ascultă alte oase. Şi tu ce ştii despre toate astea?

Era din nou vesel.

Cât vorbise, plouase, acum, ieşise iar soarele. „E ca vremea, îşi zise Adelia. Şi nu ştiu totul”.

— Îţi plac jujubele? îl întrebă.

— La nebunie. De ce? Vrei să-mi oferi una?

— Nu.

— Oh.

Se uită la ea ca la cineva cu a cărui minte e mai bine să nu te joci, apoi vorbi încet şi blând.

— Poate-mi spui cine v-a trimis, pe tine şi pe

tovarăşii tăi, să cercetaţi asta.

— Regele Siciliei.

— Regele Siciliei, zise el dând prudent din cap.

Fata începu să râdă. „Puteam la fel de bine să fi zis Regina din Saba sau Bau-bau; nu recunoaşte adevărul pentru că nu-l spune. Crede că sunt nebună”.

În timp ce râdea, soarele îşi trimise razele prin frunzele tinere de fag, căzând asupra ei ca o ploaie de bănuţi noi de aramă.

Expresia bărbatului se schimbă, aşa că deveni serioasă şi îşi mută privirea în altă parte.

— Du-te acasă, îi spuse. Întoarce-te la Salerno.

Acum îl vedea pe Ulf conducându-i pe Simon şi pe Mansur spre ei, din direcţia gropii oilor.

Perceptorul era din nou cât se poate de la locul lui. Bună ziua, bună ziua, domnilor. El a asistat-o pe domniţa doctor când a cercetat corpurile copiilor morţi... El, ca şi ei, a bănuit că dealul e locul... A cercetat peste tot, dar n-a găsit nimic... Oare să nu-şi împărtăşească, ei toţi patru, ceea ce ştiu ca să-l aducă pe acest nelegiuit în faţa justiţiei...

Adelia se îndepărtă şi se duse lângă Ulf care-şi lovea boneta de picior ca să scuture picăturile de ploaie. Copilul arătă în direcţia perceptorului.

— Nu-mi place de el.

— Nici mie, dar cred că lui Paznic, da.

Cu mintea în altă parte, sir Rowley mângâia capul câinelui care se întinsese lângă genunchiul

său; Adelia îşi zise că mai târziu va regreta.

Ulf mormăi dezgustat.

— Crezi că le-a făcut la oi ce le-a făcut lu' Harold şi la ceilalţi?

— Da, cu o armă asemănătoare.

Ulf cugetă.

— Mă gândesc unde o fi omorât în ăst timp?

Era o întrebare inteligentă; şi Adelia şi-o pusese imediat. Ar fi trebuit să şi-o pună şi perceptorul, dar el n-o făcuse.

„Pentru că ştie", îşi zise ea.

Când se întorceau cu căruţa în oraş, ca nişte buni vânzători de leacuri după o zi de cules ierburi, Simon din Neapole îşi exprimă mulţumirea că şi-au unit forţele cu sir Rowley Picot.

— Are mintea ageră, cu toate că-i atât de mare, şi e iute ca nimeni altul. S-a arătat foarte interesat de importanţa pe care am acordat-o faptului că trupul Sfântului Peter cel Mic a apărut pe pajiştea lui Chaïm şi, putând ajunge la conturile comitatului, mi-a promis că mă ajută să descopăr cine îi datora bani. Şi va cerceta împreună cu Mansur corăbiile comerciale arăbeşti ca să vadă care aduce jujube.

— Pe coasta lui Dumnezeu! exclamă Adelia. I-ai spus chiar *tot?*

— Aproape tot, zâmbi el văzându-i exasperarea. Draga mea domniţă doctor, dacă el e criminalul, ştie deja tot.

— Dacă e criminalul, ştie că-l încercuim. Ştie destul ca să ne vrea duşi de aici. Mi-a spus să mă întorc la Salerno.

— Da, aşa e. Îşi face griji pentru tine. *Astea nu sunt treburi în care să amesteci o femeie*, aşa mi-a spus. *Vreţi să fie omorâtă în pat?*

Simon îi făcu cu ochiul; era bine dispus.

— Mă întreb de ce suntem întotdeauna omorâţi în pat. Nu suntem niciodată omorâţi la micul dejun. Sau în baie.

— Opreşte-te. Nu am încredere în el.

— Eu da, şi mă pricep foarte bine la bărbaţi.

— Mă deranjează.

Simon îi făcu cu ochiul lui Mansur.

— Şi la femei. Şi cred că-l place.

— Ţi-a spus c-a fost cruciat? îl întrebă furioasă Adelia.

— Nu. Se întoarse şi o privi, grav de această dată. Nu, nu mi-a spus.

— A fost.

Capitolul 9

La Cambridge se obişnuia ca cei întorşi din pelerinaj să organizeze un ospăţ. În timpul călătoriei se legaseră alianţe, se discutaseră afaceri, se aranjaseră căsătorii, pelerinii trăiseră momente de cucernicie şi exaltare religioasă, orizontul li se lărgise şi era plăcut pentru cei care trecuseră împreună prin aceste momente să se

mai adune o dată ca să şi le amintească şi să aducă mulţumiri că s-au întors sănătoşi.

De această dată, era rândul stareţei de la Sfânta Radegund să găzduiască ospăţul. Dar, de vreme ce Sfânta Radegund era încă o mănăstire săracă şi mică – situaţie ce avea să se schimbe în curând dacă stareţa Joan şi Sfântul Peter cel Mic aveau un cuvânt de spus – onoarea de a-l organiza în numele ei i-a fost acordată cavalerului şi vasalului ei, sir Joscelin de Grantchester, ale cărui pământuri şi locuinţă erau cu mult mai mari şi mai bogate decât ale ei, o anomalie destul de des întâlnită în cazul celor care deţineau în parte feude ale unor aşezăminte religioase mai mici.

Sir Joscelin era vestit pentru ospeţele pe care le dădea. Se spunea că anul trecut, când l-a primit pe episcopul de Ramsay, au murit în acţiune treizeci de boi, şaizeci de porci, o sută cincizeci de claponi, trei sute de ciocârlii (pentru limba lor) şi doi cavaleri, cei din urmă într-o reprezentaţie organizată pentru a-l distra pe episcop, dar care scăpase de sub control într-un mod cât se poate de glorios.

Invitaţiile au fost, prin urmare, gândite bine; cei care nu au fost în pelerinaj, dar aveau o strânsă legătură cu el – soţii rămase acasă, fiice, fii, mărimi din comitat, canonici, călugări, călugăriţe – s-ar fi simţit jigniţi să nu fie incluşi. Şi pentru că au fost şi aceştia invitaţi, toţi furnizorii de toalete luxoase din Cambridge erau foarte ocupaţi şi abia mai apucau

să binecuvânteze numele stareţei de la Sfânta Radegund şi al cavalerului său loial, sir Joscelin.

Dar abia în dimineaţa zilei cu pricina, un servitor de la Grantchester a sosit cu o invitaţie pentru cei trei străini de pe uliţa Iisus. Îmbrăcat de gală, având chiar şi un corn din care să sune, acesta s-a simţit ofensat când Gyltha l-a făcut să intre pe uşa din spate.

— N-are rost să te duci prin faţă, Matt. Doftoru' lecuieşte.

— Dar să suflu măcar din corn, Gyltha. Stăpânu a trimis invitaţiile cu o chemare din corn.

L-a dus în bucătărie să-i dea o cană de bere de casă; Gyltha voia să ştie cum mai merg lucrurile.

Adelia era în hol şi se dondănea cu ultimul pacient al doctorului Mansur din acea zi; întotdeauna îl lăsa pe Wulf la urmă.

— Wulf, nu ai nimic. Nici sufocări, nici friguri, nici tuse, nici nelinişte, nici muşcătura amară, ce-o mai fi şi asta, şi categoric nu ai lapte.

— Aşa a zis doftoru'?

Adelia se întoarse exasperată spre Mansur.

— Spune ceva, doctore.

— Dă-i câinelui puturos un picior undeva.

— Doctorul îţi prescrie cât mai multă muncă la aer curat, îi spuse Adelia.

— Cu spatele meu?

— N-ai nimic la spate.

Se uită la Wulf ca la un fenomen. Într-o societate feudală unde toată lumea, în afară de

clasa negustorească în dezvoltare, trebuia să muncească pentru altcineva ca să trăiască, Wulf scăpase de iobăgie, fugind probabil de la stăpânul său şi căsătorindu-se cu o spălătoreasă din Cambridge care era dispusă să lucreze pentru amândoi. În adevăratul sens al cuvântului, se temea de muncă. Ca să scape însă de bătaia de joc a societăţii, trebuia să fie considerat bolnav, tocmai ca să nu se îmbolnăvească.

Adelia era la fel de răbdătoare cu el ca şi cu ceilalţi pacienţi – se întreba dacă creierul acestuia ar putea fi conservat după moarte şi să-i fie trimis ca să vadă ce-i lipseşte dar, ca medic, refuza să se compromită diagnosticând sau dând reţete pentru o boală fizică inexistentă.

— Şi ipohondria? De asta sufăr, nu?

— Şi încă rău, îi răspunse şi închise uşa după el.

Ploua şi era rece, dar căldura din bucătăria casei bătrânului Benjamin se simţea până afară – un loc forfotitor, echipat cu tot felul de instrumente înfricoşătoare care putea fi foarte bine cameră de tortură dacă n-ar fi fost mirosurile atât de minunate.

Astăzi era acolo şi un obiect nou, un butoi din lemn asemănător cazanului de fiert rufe al unei spălătorese. Cea mai bună rochie de dedesubt, din mătase de culoarea şofranului, a Adeliei, pe care n-o purtase niciodată în Anglia, era agăţată deasupra lui de un cârlig prins într-o proptea de lemn, ca să

se netezească. Credea că articolul respectiv se află încă sus, în dulapul de haine.

— Ce-i cu asta?

— Baie. Tu, îi răspunse Gyltha.

Adelia n-ar fi zis nu; nu mai făcuse baie de când intrase ultima oară în piscina încălzită, căptuşită cu plăci de ceramică, din vila părinţilor ei vitregi, amenajată de romani cu aproape o mie cinci sute de ani în urmă. Găleata de apă cărată în solar în fiecare dimineaţă de Matilda W. nu prea făcea faţă. Totuşi, scena care se desfăşura în faţa ei anunţa un eveniment.

— De ce? întrebă.

— Ca să nu te las să te faci de râs la petrecere, îi spuse Gyltha.

Invitaţia lui sir Joscelin pentru doctorul Mansur şi cei doi asistenţi ai săi, o informă Gyltha, care-l luase la întrebări pe trimisul lui, fusese făcută la îndemnul stareţului Geoffrey – chiar dacă nu erau adevăraţi pelerini, îi însoţiseră pe aceştia pe drumul de întoarcere.

Pentru Gyltha era o adevărată provocare; asprimea de pe faţa ei arăta că e surescitată. Aliindu-se cu aceşti străini ciudaţi, era nevoie, pentru respectul de sine şi pentru statutul ei social, ca ei să arate impecabil când se vor afla în faţa privirilor scrutătoare ale persoanelor ilustre din oraş. Iar puţinelor ei cunoştinţe despre ceea ce se cuvine într-o astfel de ocazie li s-au adăugat cele ale Matildei B., a cărei mamă lucra cu ziua la castel

şi urmărise pregătirile pentru toaleta doamnei şerifului, chiar dacă nu văzuse şi rochia.

Adelia îşi petrecuse prea mult timp din tinereţea ei cu studiul pentru a mai participa şi la petrecerile date de alte tinere, iar mai târziu, a fost foarte ocupată. Şi pentru că nu avea să se mărite, părinţii ei vitregi nici n-au încurajat-o în astfel de mofturi sociale. Aşa că era destul de nepregătită pentru balurile mascate şi serbările date în palatele din Salerno, iar când era obligată să se ducă, stătea mai mult în spatele câte unui stâlp, supărată şi stânjenită deopotrivă.

Prin urmare, această invitaţie o alarmă, la fel ca pe vremuri. Primul gând a fost să găsească o scuză şi să refuze.

— Trebuie să mă sfătuiesc cu maestrul Simon. Simon era însă la castel, închis într-o încăpere cu evreii, încercând să afle care dintre datornicii lui Chaïm ar fi putut să-i dorească moartea.

— Ar zice că trebuie să mergeţi, i-a spus Gyltha. Probabil că aşa ar zice: aproape toţi cei pe care-i suspectau se întâlneau sub un singur acoperiş, limbile se dezleagă la băutură şi ar fi un bun prilej să afle cine ce ştie despre celălalt.

— Trimite-l totuşi pe Ulf la castel ca să-l întrebe. Adevărul e, acum că se gândea mai bine, că şi ea ar fi vrut să meargă. Moartea se aşternuse peste zilele petrecute de ea la Cambridge odată cu apariţia copiilor ucişi, dar plutea şi deasupra unora dintre pacienţii ei: micuţul care tuşea făcuse

pneumonie; cel cu malarie murise; la fel şi cel cu piatra la rinichi; şi o lăuză adusă prea târziu. Succesele Adeliei – amputarea, convulsiile, hernia – nici nu mai contau în faţa atâtor eşecuri.

Ar fi bine ca, măcar o dată, să mai vadă şi oameni vii, sănătoşi şi veseli. Şi, ca de obicei, se putea ascunde undeva, în fundal; nici n-o să fie băgată în seamă. „În fond, se gândi ea, o petrecere la Cambridge n-are cum să se compare cu cele atât de sofisticate de la Salerno. Aşa că n-ar trebui să mă tem de ceva ce nu poate fi decât o serbare bucolică”.

Şi mai ales voia să facă baie. Dacă ar fi ştiut că aşa ceva e posibil, ar fi cerut până acum; se gândise însă că pregătirea unei băi face parte dintre numeroasele lucruri cu care Gyltha nu prea era obişnuită.

Oricum, n-avea încotro; Gyltha şi cele două Matilde erau foarte hotărâte. Nu prea aveau timp: o astfel de petrecere, care putea dura şase-şapte ore, începea la prânz.

Aşa că a fost dezbrăcată şi băgată în butoi. Apoi au turnat în apă şi leşie de spălat, împreună cu o mână de cuişoare. Au frecat-o cu o piatră de baie până au jupuit-o aproape, apoi i-au atacat părul cu şi mai multă leşie şi cu o perie, după care l-au clătit cu apă cu levănţică.

După ce au scos-o din butoi, au învelit-o într-o pătură şi i-au băgat capul în cuptorul de pâine.

Părul ei a fost o dezamăgire. După ceea ce se

vedea de sub scufia sau boneta pe care o purta mereu, se aşteptaseră la mai mult; de obicei şi-l tăia cu foarfecă până la umeri.

— Culoarea-i bună, mormăi Gyltha.

— Dar e prea scurt, obiectă Matilda B. Trebuie să i-l punem în fileu.

— Fileul costă.

— Nici nu ştiu dacă merg, ţipă Adelia din cuptor.

— Ba te duci.

Bine. Încă îngenuncheată în faţa cuptorului, le spuse femeilor să ia bani din taşca ei. Aveau destui; lui Simon i se dăduse o scrisoare de credit pentru bancherii negustori din Lucea, aceştia vând agenţi în Anglia, şi lua de la ei bani pentru amândoi.

— Şi dacă mergeţi la piaţă, adăugă ea, ar trebui să vă cumpăraţi şi nişte rochii noi. Luaţi nişte coţi din cel mai bun camlot pentru voi.

— E bun şi inul, răspunse scurt Gyltha încântată.

Erau atât de binevoitoare, încât se ruşină că ele erau îmbrăcate sărăcăcios, în timp ce ea era plină de strălucire.

Adeliei i-a fost apoi scos capul din cuptor, i-au pus cămaşa şi rochia de pe dedesubt şi au aşezat-o pe un taburet ca să-i perie părul până l-au făcut strălucitor ca aurul alb. Au cumpărat fileu de argint pe care l-au prins în ace peste cozile date după urechi. Femeile se ocupau încă de ea când a sosit

Simon.

Când o văzu, îşi miji ochii.

— *Da.* Da, da, da…

Ulf rămăsese cu gura căscată.

Stingherită, Adelia izbucni supărată.

— Atâta tărăboi şi nici nu ştiu dacă mergem.

— Să nu mergem? Domniţă dragă, dacă oraşul Cambridge nu te va vedea aşa cum arăţi acum, va plânge şi cerul. Nu mai cunosc decât o femeie atât de frumoasă, şi aceea se află la Neapole.

Adelia îi zâmbi. Omuleţul acesta subtil ştia că-i face plăcere să audă un compliment, numai dacă acesta e făcut fără intenţii ascunse. Întotdeauna avea grijă să aducă vorba şi despre soţia lui, pe care o adora, nu numai pentru a arăta că el e „teritoriu interzis”, ci şi pentru că ea, Adelia, era pentru el „teritoriu interzis”. Orice altceva ar fi compromis o relaţie care era atât de strânsă de nevoie. Iar aşa, puteau fi camarazi, el respectându-i profesia, iar ea pe a lui.

„Şi era drăguţ din partea lui, îşi zise Adelia, s-o considere egală cu soţia sa în care vedea încă, cu ochii minţii, fecioara zveltă, cu tenul ca fildeşul, cu care se căsătorise la Neapole acum douăzeci de ani, deşi, după nouă naşteri, respectiva doamnă nu mai era, probabil, la fel de subţire cum fusese”.

În această dimineaţă, Simon era triumfător.

— În curând suntem acasă, îi spuse. Nu vreau să spun prea multe până nu descopăr documentele necesare, dar *există* copii ale însemnărilor arse. Nu

se putea să nu existe. Chaïm le-a depus la bancherii săi şi, pentru că sunt foarte multe – se pare că a dat bani cu împrumut în toată Anglia de Est –, le-am dus la castel ca să mă ajute sir Rowley să le cercetez.

— Oare e înţelept să faci asta? întrebă Adelia.

— Cred că ea, cred că da. Omul acesta e foarte priceput la contabilitate şi la fel de dornic ca şi noi să descopere cine ce îi datora bani lui Chaïm şi cine a regretat atât de tare acest lucru încât să-l vrea mort.

— Hm.

Nu avea de gând să asculte bănuielile Adeliei; Simon credea că ştie ce fel de om e sir Rowley, indiferent că era cruciat sau nu. Şi-a pus repede cele mai bune haine ca să fie pregătit pentru Grantchester şi se întoarse din nou la castel.

Dacă ar fi fost după ea, Adelia şi-ar fi pus pe deasupra rochia gri, ca să se asorteze cu strălucirea mătăsii de culoarea şofranului a rochiei purtate pe dedesubt, care s-ar fi văzut doar la piept şi la mâneci.

Matildele însă au ales unicul obiect demn de atenţie din garderoba ei, şi anume o rochie de brocart în culorile toamnei, iar Gyltha, după o scurtă ezitare, a fost de acord cu ele. I-au tras-o uşor peste coafură. Au fost aleşi pantofii brodaţi cu fir de argint de Margaret şi i-au fost puşi după ce i-au tras mai întâi ciorapii noi.

Cele trei arbitre s-au dat înapoi ca să vadă

rezultatul.

Matildele au dat din cap şi au aplaudat. Gyltha a glăsuit însă.

— Bag sama c-o să fie bine, ceea ce se apropia destul de mult de o hiperbolă.

Aruncând o privire scurtă imaginii ei reflectate în oala de peşte, lustruită, dar neregulată, Adelia a văzut ceva care semăna cu un măr deformat, dar s-a alăturat, evident, părerii celorlalte.

— Ar trebui să fie şi un paj care să stea în spatele doftorului la petrecere, spuse Matilda B. Şerifu' şi ăilalţi iau totdeauna câte-un paj care să stea în spatele scaunelor lor. Ca să le prindă pârţurile, aşa zice mama.

— Paj, ai?

Ulf, care se holbase la Adelia fără să fi închis deloc gura, şi-a dat seama că patru perechi de ochi s-au oprit asupra lui. O luă la fugă.

Vânătoarea şi lupta care au urmat au fost teribile. Urletele lui Ulf au atras vecinii care credeau că un alt copil se află în pericol de moarte. Adelia, care stătea mai în spate ca să nu fie stropită de furtuna din butoi, râdea de nu mai putea.

S-au mai cheltuit nişte bani, de această dată la prăvălia lui Ma Mill, unde au găsit, printre alte ţoale, o tunică veche, dar trainică, care avea aproape mărimea potrivită, şi care a reacţionat bine la frecarea cu oţet. Îmbrăcat în ea, şi cu părul ca paiul pieptănat în jurul feţei ca o ceapă murată,

lucitoare şi nemulţumită, Ulf a trecut şi el examenul.

Mansur însă i-a eclipsat pe amândoi. Un *agal*[9] aurit îi fixa pe cap *kaffiyeh-ul* lung şi uşor din mătase, care cădea peste veşmântul alb şi lung din stofă. Un pumnal bătut în pietre preţioase îi lucea la cingătoare.

— Oh, fiu al Amiezii, spuse Adelia înclinându-se, *Eeh l-Halaawa di!*

Mansur îşi înclină şi el capul, dar nu-şi lua ochii de la Gyltha, care scormonea cu un vătrai în foc, cu faţa întoarsă spre ei.

— Gătit ca un pom înflorit, spuse ea.

„Oho, *ho-ho-ho*", făcu Adelia în gând.

Erau multe lucruri care te făceau să zâmbeşti la această recepţie: pretenţia de maniere elegante, adunarea de bonete, săbii şi mănuşi purtate de oaspeţii ale căror încălţări şi veşminte erau pline de noroi de la drumul pe râu – aproape toţi cei din oraş veniseră cu luntrile împinse cu prăjina –, folosirea strictă a titlurilor de cei care se cunoşteau şi erau apropiaţi de ani de zile, inelele de pe degetele femeilor, îngroşate de la facerea brânzei în lăptăriile din gospodăriile proprii.

Dar erau şi multe de admirat. Cât de plăcut era să fii salutat la uşa boltită, cu şevroane normande cioplite, de însuşi sir Joscelin, în loc să fii anunţat de un majordom cu baston din fildeş şi cu nasul pe

9 Bandă răsucită care susţine *kaffiyeh-ul* purtat de arabi (n. tr.).

sus. Să ţi se servească într-o zi răcoroasă vin cald cu arome, în loc de vin de la gheaţă. Să simţi mirosul cărnii de oaie, vită şi porc care sfârâie pe ţepuşe în curte, în loc să te prefaci, şi tu, şi gazda, ca în Italia, că mâncarea s-a făcut aşa, cât ai bate din palme.

Oricum, cu Ulf încruntat şi cu Paznic pe lângă picioarele ei, în timp ce căţeluşii altor doamne erau purtaţi în braţe de pajii care le serveau, Adelia nu era în măsură să se arate înfumurată.

Bineînţeles că prestigiul lui Mansur a crescut în ochii celor de acolo, iar îmbrăcămintea şi statura sa au captat imediat atenţia. Sir Joscelin l-a întâmpinat cu un salut graţios şi un *As-salaamu-alykum.*

Problema stiletului a fost, de asemenea, rezolvată cu delicateţe.

— Pumnalul nu e armă, i-a spus sir Joscelin portarului care se lupta să-l tragă de la cingătoarea lui Mansur şi să-l pună laolaltă cu săbiile musafirilor. E doar un obiect de podoabă pentru domni ca acesta, după cum noi, cruciaţii, prea bine ştim.

Apoi se întoarse spre Adelia, înclinându-se, şi o rugă să-i traducă bunului doctor scuzele sale pentru întârzierea cu care au fost făcute invitaţiile.

— Mă temeam că distracţiile noastre rustice îl vor plictisi, dar stareţul Geoffrey m-a asigurat că nu e aşa.

Deşi a fost întotdeauna foarte politicos cu ea,

chiar şi atunci când a crezut-o probabil o târfă de pe alte meleaguri, Adelia şi-a dat seama că Gyltha a dus vorba că asistenta doctorului e o femeie virtuoasă.

Stareţa i-a întâmpinat banal şi s-a arătat lipsită de interes, dar a fost foarte surprinsă văzând cum îi salută cavalerul ei atât pe Mansur, cât şi pe Adelia.

— Ai de-a face cu oamenii ăştia, sir Joscelin?

— Bunul doctor i-a salvat piciorul, şi poate chiar şi viaţa, omului care se ocupă de acoperişuri, Sfinţia Ta.

— Fată dragă, fată dragă. Stareţul Geoffrey o strânse atât de tare de braţ că aproape o dezechilibră. Ce frumoasă eşti! *Nec me meminisse pigebit Adeliae dum memor ipse, dum spiritus hos regit artus.*

Îi zâmbi. Îi fusese dor de el.

— Vă simţiţi bine, părinte stareţ?

— Mă piş ca un cal, mulţumesc, îi răspunse şi se aplecă spre urechea fetei ca să-l audă în zumzetul discuţiilor. Cum merge cercetarea?

Uitaseră să-l informeze. Au reuşit să ajungă unde-au ajuns cu investigaţia datorită acestui om, dar au fost atât de ocupaţi.

— Ne-am apropiat şi sper să ne apropiem şi mai mult astă-seară. Pot să vă spun mâine totul? Mai ales că vreau să vă întreb despre…

La doi metri distanţă stătea însă chiar perceptorul în persoană şi se uita la ei peste

capetele celorlalţi, îşi făcu loc spre ea; i se păru că mai slăbise.

— Domniţă Adelia, o salută aplecându-se.

Îi răspunse printr-o înclinare a capului.

— Maestrul Simon e cu dumneata?

— Mai întârzie la castel, îi răspunse, făcându-i conspirativ cu ochiul. Eu a trebuit să-i însoţesc aici pe şerif şi pe doamna lui, aşa că am fost silit să-l las cu cercetările pe care le face. M-a rugat să vă spun că vine mai târziu. Pot să-ţi spun…

Dar vorbele-i fură întrerupte de sunetul unei trompete. Urmau să ia masa.

Stareţul Geoffrey se alătură procesiunii, flancat într-o parte de Adelia, pe care o conducea, iar în cealaltă, de Mansur. Acolo însă fură nevoiţi să se despartă: el stătea la masa principală, aşezată pe podiumul care se afla într-un capăt; ea şi Mansur urmau să ocupe locuri mai modeste. Era curioasă să vadă unde vor fi acestea: se vedea clar că atât gazdele, cât şi oaspeţii erau preocupaţi de respectarea rangurilor.

Adelia asistase la scene în care mătuşa ei din Salerno aproape leşina de teamă să nu aşeze la masă oaspeţii de rang înalt într-o ordine care i-ar fi putut ofensa de moarte. Teoretic, regulile erau clare: prinţul era înaintea arhiepiscopului, episcopul înaintea contelui, baronul feudei locale înaintea baronului oaspete şi aşa mai departe, până la ultimul cuvânt. Dar, să zicem, că un ambasador, care era înaintea unui baron oaspete,

era nunţiu papal: unde trebuia aşezat? Şi dacă arhiepiscopul era supărat pe prinţ, cum se întâmpla atât de des? Sau invers? Ceea ce se întâmpla şi mai des. O insultă fără intenţie ducea adesea la bătăi şi la vrajbă. Iar vinovată era întotdeauna biata gazdă.

Acest lucru o tulbura până şi pe Gyltha, a cărei onoare era implicată prin reprezentanţi. Fusese şi ea chemată în seara respectivă la bucătăriile de la Grantchester ca să prepare bunătăţile sale cu ţipari.

— Stau să văd şi dacă sir Joscelin vă pune pe vreunu’ după solniţă, atunci ăsta-i ultimu' butoi cu ţipari ce-l mai vede de la mine.

Când a intrat, Adelia a zărit capul Gylthei iţindu-se curios de după o uşă.

Simţea încordarea, vedea ochii privind în stânga şi în dreapta, în timp ce maestrul de ceremonii al lui sir Joscelin conducea oaspeţii la locurile lor. Cei de rang inferior, în special cei ridicaţi prin propriile mijloace, ale căror ambiţii depăşeau dreptul pe care l-ar fi avut prin naştere, erau la fel de sensibili ca şi cei de rang înalt, ba chiar îi depăşeau.

Ulf făcuse deja nişte cercetări.

— Ele aici mai în faţă şi tu eşti acolo, mai în spate, spuse el, arătând cu degetul înainte şi înapoi între Adelia şi Mansur.

Şi i se adresă lui Mansur ca şi cum ar fi vorbit cu un copil, aşa cum făcea de obicei.

— Tu. Şezi. Aici.

Sir Joscelin a fost generos, îşi zise Adelia, uşurată de dragul Gylthei, dar şi al ei însăşi; Mansur devenea foarte sensibil când era vorba de demnitatea lui şi avea un pumnal la cingătoare, chiar dacă era doar un obiect de podoabă. Şi chiar dacă n-a fost pus la masa principală împreună cu gazdele, cu stareţul, şeriful şi celelalte mărimi, şi nici nu se aştepta să fie, era foarte aproape de aceasta, la una din mesele lungi care flancau marea sală. Călugăriţa cea tânără şi drăguţă care-i dăduse voie Adeliei să se uite la oasele Sfântului Peter cel Mic stătea în stânga lui. Roger din Acton, mai puţin încântat, fusese aşezat în faţa lui Mansur.

„Pentru plasarea perceptorului s-au gândit probabil foarte mult”, îşi zise ea. Deşi nepopular prin ocupaţia sa, era totuşi omul regelui, şi, pe moment, mâna dreaptă a şerifului. Sir Joscelin nu voia să rişte cu sir Rowley Picot, aşa că-l pusese lângă soţia şerifului, pe care o făcea să râdă.

Iar ea, Adelia, femeie, asistenta doctorului, cea care-i prepara poţiunile, şi străină pe deasupra, se trezi la cealaltă masă lungă laterală, mai spre coada ei, însă totuşi cu câteva poziţii înainte de solniţa bogat împodobită care marca separarea dintre oaspeţi şi şerbii ce fuseseră şi ei aduşi ca să se împlinească porunca Domnului ca şi săracii să fie hrăniţi. Iar cei şi mai săraci erau adunaţi în curte, în jurul unui cazan mare, aşteptând resturile.

În dreapta îl avea pe vânătorul Hugh, cu figura impasibilă ca de obicei, deşi s-a înclinat în faţa ei destul de curtenitor. La fel şi omuleţul pe care nu-l cunoştea, care şi-a ocupat locul din dreapta.

Era nefericită că fratele Gilbert a fost aşezat exact în faţa ei. Şi el la fel.

Au fost aduse platourile din lemn cu pâine şi părinţii au început imediat să-şi plesnească peste mâini copiii care se întindeau să rupă câte o bucăţică, pentru că urmau multe alte lucruri înainte de a se aduce şi mâncarea. Sir Joscelin trebuia să facă jurământul de credinţă către seniorul său, stareţa Joan, şi a îngenuncheat să-i prezinte darul, şase porumbei albi ca laptele într-o cuşcă aurită.

Stareţul Geoffrey a spus rugăciunea de binecuvântare. Trebuiau umplute cupele de vin ca să închine în memoria lui Thomas de Canterbury şi a noului chemat în slavă, micul Peter din Trumpington, pentru care se şi organizase ospăţul.

Un ţipăt tăie însă murmurele pline de respect.

— Necredinciosul îşi bate joc de sfinţii noştri. Roger din Acton arăta cu mânie triumfătoare înspre Mansur. Bea apă.

„Adelia închise ochii. Doamne, ajută să nu-l în junghie pe porcul ăsta”.

Mansur însă stătea calm şi îşi bea mai departe apa. Sir Joscelin a fost acela care l-a pus la punct şi s-a făcut auzit în toată sala:

— Credinţa acestui domn nu-i îngăduie să bea,

maestre Roger. Îţi sugerez să-i urmezi exemplul.

Minunat. Acton se prăbuşi pe banchetă. Părerea Adeliei despre sir Joscelin era din ce în ce mai bună.

„Nu te lăsa totuşi impresionată, îşi spuse. *Memento mori*, adică nu uita de moarte. Poate că el e ucigaşul; e cruciat. Ca şi perceptorul”.

Şi mai era încă un bărbat, aşezat la masa principală; sir Gervase îi urmărise fiecare pas de când păşise în sală.

Tu eşti?

Adelia era acum sigură că bărbatul care a omorât copiii participase la cruciadă. Nu numai pentru că aflase că bomboana pe care o găsise în părul fetei ucise era o jujubă arabă, dar pauza dintre atacul asupra oilor şi cele asupra copiilor coincidea exact cu perioada în care oraşul Cambridge a răspuns chemării lansate de statele cruciate şi şi-a trimis o parte din bărbaţi acolo.

Problema era că au fost plecaţi prea mulţi…

— Cine a lipsit din oraş în anu' cu furtuna a mare? a întrebat Gyltha când a apelat la ea. Păi, fata lu’ Ma Mill cu marchitanu' ăla…

— Bărbaţi, Gyltha, bărbaţi.

— A, păi o grămadă de tineri. Ia să văd. Abatele de Ely, chemat de ţară să se facă omu’ Crucii. Prin „ţară”, Gyltha înţelegea „comitat”. Şi cred că vreo câteva sute cu lordu' Fitzgilbert în Ţara Sfântă.

A fost un an prost, i-a spus Gyltha. Furtuna cea

mare distrusese recoltele, revărsarea de ape a măturat oameni şi case; până şi liniştitul Cam s-a umflat plin de furie. Dumnezeu şi-a arătat mânia faţă de păcatele locuitorilor comitatului Cambridge. Doar o cruciadă împotriva duşmanilor Săi L-ar fi putut îmbuna.

Lordul Fitzgilbert, care căuta pământ în Siria în locul domeniilor sale inundate, a ridicat stindardul lui Hristos în piaţa din Cambridge. S-au strâns în jurul lui tineri care s-au văzut cu mijloacele de trai distruse de furtună, oameni ambiţioşi, aventurieri, peţitori respinşi şi soţi cu neveste cicălitoare. Tribunalele le-au dat criminalilor posibilitatea de a alege între a se duce la închisoare sau a urma drumul Crucii. Păcatele spuse în şoaptă preoţilor la spovedanie erau iertate dacă răufăcătorul pleca în cruciadă.

Aşa că a plecat o mică armată.

Lordul Fitzgilbert s-a întors conservat într-un coşciug şi acum odihneşte în capela familiei, sub o efigie de marmură cu imaginea sa, reprezentat cu picioarele încrucişate ca un cruciat. Unii au ajuns acasă şi au murit de bolile pe care le contractaseră şi odihnesc în morminte mai puţin slăvite, cu o simplă sabie cioplită în piatra de deasupra. Alţii au rămas simple nume pe o listă mortuară făcută de supravieţuitori. Unii au găsit în Siria un trai mai bun şi mai bogat şi au ales să rămână acolo.

Iar alţii s-au întors şi şi-au reluat vechile ocupaţii, aşa că, după părerea Gylthei, Adelia şi

Simon trebuiau acum să ţină sub observaţie doi vânzători, câţiva şerbi, un fierar şi spiţerul de la care cumpăra doctorul Mansur leacuri, dar şi pe fratele Gilbert şi pe canonicul cel tăcut care-l însoţiseră pe stareţul Geoffrey în pelerinaj.

— Fratele Gilbert a fost în cruciadă?

— Da. Da’ nici nu-i bine să-i bănuiţi numa pe ai de-a venit bogaţi ca sir Joscelin şi sir Gervase, spuse Gyltha neîndurătoare. Mulţi ia bani cu împrumut de la evrei, puţini bani, da pentru ei îs mulţi că nu pot plăti dobândă. Şi nici nu-i sigur că ăla de strigă să-i spânzure pe evrei e tot unu cu ăl de-a omorât copiii. Că-s tare mulţi care vor gâtul evreilor în laţ şi-şi mai zic creştini.

Copleşită de dimensiunea problemei, Adelia se strâmbase în faţa logicii menajerei, chiar dacă admitea că nu putea s-o contrazică.

Aşa că acum, uitându-se în jur, nu trebuia să asocieze bogăţia evidentă a lui sir Joscelin cu nicio semnificaţie sinistră. Probabil că a dobândit-o în Siria, şi nu prin Chaïm evreul. Şi categoric această bogăţie a transformat o gospodărie saxonă într-un conac din piatră foarte frumos. Sala enormă în care mâncau avea un acoperiş nou cioplit, mai frumos decât toate cele văzute în Anglia. Din galeria de deasupra podiumului se revărsa muzica interpretată cu multă măiestrie la flaut, de orgă, vielă şi flaut.

Tacâmurile personale grosolane, pe care oaspeţii şi le aduceau de obicei când erau invitaţi,

deveniseră inutile pentru că în dreptul fiecărui loc se aflau câte o furculiţă şi un cuţit. Farfurioarele şi castronelele de spălat pe mâini de pe masă erau splendide, din argint, iar şervetele din damasc.

Îşi exprimă cu voce tare admiraţia. Hugh, vânătorul, se mulţumi să dea din cap. Omuleţul din stânga îi răspunse însă.

— Ar fi trebuit să vedeţi cum era mai demult, un hambar plin de care, gata să cadă, asta pe vremea lu’ sir Tibault, tata lu’ Joscelin. Bătrânu’ era o brută, Dumnezeul să-l hodinească, că a băut pân-a murit. N-am dreptate, Hugh?

— Fiu-i altfel, mormăi Hugh.

— Asta aşa-i. Diferit precum creta de brânză. A ridicat din nou locu' ăsta. A folosit bine auru'.

— Aurul? întrebă Adelia.

Interesul ei îl făcu să se ambaleze.

— Aşa mi-a zis. „E aur în ţările cruciate, jupâne Herbert”, mi-a spus el. „Din belşug, jupâne Herbert”. Că vedeţi, eu sunt cizmaru' lui şi un bărbat nu-şi minte cizmaru'.

— Şi sir Gervase s-a întors cu aur?

— Şi mai mult, aşa se zice, da el nu-i aşa cheltuitor.

— Au făcut rost de aur împreună?

— Asta nu mai ştiu. Probabil. Îs aproape nedespărţiţi. Aş zice că-s ca David şi Ionatan.

Adelia se uită spre masa principală la David şi la Ionatan, arătoşi, siguri pe ei, discutând peste capul stareţei.

Şi dacă sunt *doi* ucigaşi, de comun acord… Nu-i trecuse prin minte, deşi ar fi trebuit.

— Au neveste?

— Gervase, da, o amărâtă căreia-i curg balele şi stă acasă. Cizmarul era fericit să arate că ştie atâtea despre cei doi mari bărbaţi. Sir Joscelin, el acuma umblă după fata baronului de Peterborough. Bună potrivealã.

Sunetul de corn curmă toate discuţiile. Oaspeţii se ridicară. Se aducea mâncarea.

La masa principală, mai înaltă, Rowley Picot îşi frecă genunchiul de cel al nevestei şerifului, făcând-o astfel fericită. De asemenea, îi făcu cu ochiul tinerei călugăriţe aşezate la o masă de mai jos, făcând-o să roşească, dar îşi îndrepta cel mai mult privirea spre domniţa doctor, care stătea acolo jos, printre postăvari şi pietrari. Frumos îmbăiată, asta-i sigur. Pielea albă şi catifelată îi era ascunsă sub corsajul de culoarea şofranului, îmbiindu-l parcă să-l pipăie. Îl frigeau degetele. Şi nu numai: părul strălucitor arăta că era blondă peste tot…

„A naibii târfa – sir Rowley se scutură din reveria lubrică – descoperă prea multe, şi ea şi maestrul Simon, şi se bazează pe arabul ăsta mare ca să-i apere, un eunuc, pentru numele lui Dumnezeu”.

„La naiba, îşi zise Adelia, tot mai este”.

Pentru a doua oară, sunetul cornului anunţase

aducerea din bucătărie a încă unui fel, condus de maestrul de ceremonii. Farfuriile şi mai-mari, încărcate cu munţi de mâncare, cărate fiecare de câte doi bărbaţi, fură salutate cu chiote de mesenii veseli. Care se veseleau şi mai mult.

Resturile primului fel fuseseră înlăturate. Platourile pătate de sos au fost puse într-o roabă şi scoase în curte, unde bărbaţi, copii şi femei în zdrenţe aşteptau să le fie aruncate.

— *Et maintenant,* domnilor, *mesdames... Era* bucătarul-şef. Vânat en *furmety jel*eu. *Porcelle farcé enforcé.* Pokokkye. Heringi. Vânat *rosté. Byttere trufée. Pulle endoré. Freyes brun avec Leche Lumbarde. A soltelle.*

Franceză normandă pentru mâncare normandă.

— Asta-i în limba francilor, îi explică amabil jupânul Herbert, cizmarul. Sir Joscelin a adus bucătar din Frância.

„Mai bine s-ar întoarce acolo. E destul, destul”.

Se simţea ciudat.

De la început, a refuzat vinul şi a cerut apă fiartă, cerere care l-a surprins pe servitorul cu carafa de vin, şi nu i-a fost îndeplinită. Convinsă de jupânul Herbert că miedul oferit ca alternativă la vin şi la bere e o băutură inofensivă, şi fiindu-i sete, a golit câteva căni.

Şi tot îi era sete. Îi făcea semne disperate cu mâna lui Ulf să-i aducă nişte apă din carafa lui Mansur, dar n-o vedea.

Cel care i-a răspuns, tot printr-un semn cu mâna, a fost Simon din Neapole. Abia intrase şi s-a înclinat adânc în faţa stareţei Joan şi a lui sir Joscelin, scuzându-se pentru întârziere.

„A aflat ceva”, îşi zise Adelia îndreptându-se. După felul în care mergea, îşi dădea seama că, de această dată, întâlnirea cu evreii a fost fructuoasă. Îl văzu discutând agitat cu perceptorul la capătul mesei principale, după care nu-l mai văzu. Se aşezase la locul lui de la masă, mult mai în faţă, pe aceeaşi parte ca şi ea.

Păunii morţi de o săptămână îşi etalau cozile pe platouri, iar purceluşii de lapte bine rumeniţi sugeau trişti merele dintre fălci. Ochiul unui buhai-de-baltă fript, care ar fi arătat mult mai bine nefript, printre trestiile din mlaştini, acolo unde-i era locul, o privea acuzator.

Adelia îşi ceru în gând scuze. „Îmi pare rău. Îmi pare rău că ţi-au umplut fundul cu trufe”.

Văzu din nou figura Gylthei iţindu-se la uşa dinspre bucătărie. Se îndreptă din nou în scaun. „Nu te fac de râs, nu, nu”.

Pe masă, în faţa ei, apăru un platou curat, cu vânat într-o fiertură de grâu. Alături, pe o farfurioară, se afla jeleul. Probabil din coacăze.

— Eu vreau salate, spuse ea fără nicio speranţă.

Porumbeii stareţei scăpaseră din colivie şi, împreună cu vrăbiile de pe căpriori, umpleau mesele de dedesubt cu găinaţ.

Fratele Gilbert, care nu le băgase deloc în seamă pe călugăriţele între care stătea, se aplecase peste masă şi se holba, în schimb, la Adelia.

— Cred c-ar trebui să-ţi fie ruşine să-ţi arăţi părul, domniţă.

— De ce?

— Ar fi mai bine să-ţi ascunzi zulufii sub un văl, să te îmbraci în haine de doliu şi să nu te îngrijeşti de cum arăţi. Oh, fiică a Evei, înveşmântă-te în haina pocăinţei pe care trebuie s-o poarte femeile din pricina ruşinii Evei, al cărei păcat a dus la decăderea rasei omeneşti.

— N-a fost vina ei, spuse călugăriţa din stânga bărbatului. Decăderea rasei omeneşti n-a fost din vina ei. Şi nici dintr-a mea.

Era o femeie slabă, cam de vârstă mijlocie, şi băuse zdravăn, la fel ca şi fratele Gilbert. Adeliei îi plăcu cum îl luă în ras.

Călugărul se întoarse spre ea.

— Linişte, femeie. Te iei în gură tocmai cu Sfântul Tertullian. Tu, din casa ta de destrăbălate.

— Hm, făcu călugăriţa şi chicoti bucuroasă, noi avem un sfânt mai bun decât voi. Voi n-aveţi decât degetul mare de la picior al Sfintei Etheldreda.

— Noi avem o bucată din Sfânta Cruce, urlă fratele Gilbert.

— Şi cine n-are? răspunse călugăriţa de pe partea dreaptă.

Fratele Gilbert coborî de pe calul lui cel înalt în

sângele şi tina câmpului de luptă.

— Mai rămâne un rahat din Sfântul Peter cel Mic al vostru când vine arhidiaconul să vă cerceteze mănăstirea, târfă ce eşti. Şi-o să vină. Ştiu eu ce se întâmplă la Sfânta Radegund – trândăvie, nu ţineţi sfintele slujbe, bărbaţi în chilii, partide de vânătoare, duceţi provizii pe râu în sus la pustnicele voastre, nici nu vreau să mă gândesc. Ştiu eu.

— Da, ducem provizii. De această dată era călugăriţa din dreapta lui Gilbert, care era pe atât de dolofană pe cât era surata ei întru Domnul de slabă. Dacă mă duc după aia în vizită la mătuşica, unde-i baiul?

În capul Adeliei răsună de câteva ori vocea lui Ulf. *Sora Grasa cu mâncare la pustnice, ia uite-o cum mai gâfâie.* O privi cu mai multă atenţie pe călugăriţă.

— Te-am văzut, îi spuse fericită. Te-am văzut cum împingeai barca pe râu în sus.

— Pun rămăşag că n-ai văzut-o şi venind în jos. Fratele Gilbert spumega de furie. Stau pe-afară toată noaptea. Sunt destrăbălate şi pline de pofte trupeşti. Într-o casă cumsecade ar fi biciuite până la sânge, dar stareţa lor unde e? La vânătoare.

„Un om care urăşte, îşi zise Adelia. Un om plin de ură. Şi cruciat”. Se aplecă peste masă.

— Îţi plac jujubele, frate Gilbert?

— Ce? *Ce?* Nu, mi-e silă de dulciuri.

Şi se întoarse cu spatele la ea ca să continue

acuzaţiile la adresa mănăstirii Sfânta Radegund.

O voce calmă, tristă, din dreapta Adeliei spuse:

— Lui Mary a noastră îi plăceau dulciurile.

Lacrimile curgeau pe obrajii lui Hugh vânătorul şi cădeau în mâncare.

— Nu plânge, îi spuse ea, nu plânge.

— Îi era nepoată, îi şopti cizmarul din stânga. Micuţa Mary a fost ucisă. Fetiţa surorii lui.

— Îmi pare rău. Adelia îşi puse mâna pe a vânătorului. Îmi pare tare rău.

Ochii înlăcrimaţi, albaştri şi nesfârşit de trişti se uitară într-a ei.

— Îl prind eu. Îi smulg ficaţii.

— O să-l prindem amândoi, îi spuse şi se enervă pentru că vorbăria fratelui Gilbert trebuia să-i deranjeze tocmai într-un asemenea moment.

Se întinse peste masă şi-i dădu călugărului un ghiont în piept.

— Nu *Sfântul* Tertullian.

— Ce?

— Tertullian. Pe care l-ai pomenit mai înainte. N-a fost sfânt. Crezi c-a fost sfânt? N-a fost. S-a lepădat de Biserică. A fost… spuse ea cu grijă, eretic. Asta a fost. Şi a îmbrăţişat montanismul[10] şi prin… urmare n-a fost niciodată canonizat.

Călugăriţele nu-şi mai încăpeau în piele.

— N-ai ştiut, nu? întrebă cea slabă.

---

10 Mişcare fondată în secolul al II-lea de teologul grec Montanus, care propovăduia ascetismul şi submina ierarhia bisericească (n. tr.).

Răspunsul fratelui Gilbert a fost acoperit de un alt sunet de trompetă care anunţa aducerea la masa principală a încă unui fel de mâncare.

— *Blaundersorye,* gutui în *comfyte*, *ploier en* miel, *pertyche,* ruladă, *petryperneux...*

— Ce înseamnă petiperno? întrebă vânătorul, care plângea încă.

— Ouă micuţe pierdute, îi răspunse Adelia şi începu şi ea să plângă fără a se putea stăpâni.

Cu acea parte din creier care nu fusese încă definitiv pierdută în lupta cu miedul, s-a ridicat în picioare şi s-a dus la un bufet pe care se afla o carafă cu apă. O apucă strâns şi se îndreptă cu ea spre uşă, urmată de Paznic.

Perceptorul o privi ieşind.

În grădină erau deja câţiva oaspeţi. Bărbaţii stăteau contemplativi cu faţa la copaci, iar femeile îşi căutau câte un loc liniştit ca să se lase pe vine. Cei mai modeşti făceau o coadă cam agitată la băncile cu găuri de mărimea fundului, ascunse în spatele unui paravan, aşezate din ordinul lui sir Joscelin peste pârâul ce se varsă în care.

Bând cu furie din carafă, Adelia rătăci peste tot, trecu pe lângă grajduri şi simţi mirosul liniştitor al cailor, pe lângă coliviile unde păsări răpitoare cu glugi pe cap visau să atace şi să ucidă. Era lună. Era iarbă, o livadă...

Perceptorul o găsi adormită sub un măr. Când a întins mâna, o siluetă mică, întunecată şi urât mirositoare de lângă ea şi-a ridicat capul, iar o alta,

mult mai înaltă, cu pumnal la cingătoare, a ieşit din umbră.

Sir Rowley le arătă amândurora mâinile goale.

— Cum să-i fac rău?

Adelia deschise ochii, se ridică în capul oaselor şi-şi duse mâna la frunte.

— Tertullian n-a fost sfânt, Picot, îi spuse ea.

— Chiar mă-ntrebam. Se lăsă pe vine lângă ea. I-a spus pe nume ca şi cum ar fi fost prieteni vechi – se sperie de plăcerea pe care i-o produse acest lucru. Ce ai băut?

Adelia se concentră.

— Era galben.

— Mied. Ai nevoie de o constituţie saxonă ca să supravieţuieşti miedului. O ridică în picioare. Hai! Trebuie să dansezi ca să-ţi treacă.

— Nu dansez. Mergem să-l pocnim pe fratele Gilbert?

— M-ar tenta, dar cred că vom dansa doar.

Mesele fuseseră scoase din sală. Muzicanţii delicaţi din galerie coborâseră pe podium, unde se transformaseră în trei bărbaţi zdraveni şi transpiraţi: unul cânta la toba mică, iar doi la scripcă. Unul din ei striga paşii şi urla atât de tare încât acoperea ţipetele, râsetele, bătăile din picior şi vârtejul din sala devenită acum ring de dans.

Perceptorul o trase pe Adelia înăuntru.

Nici urmă din disciplina, prinderea delicată a mâinii, complexitatea dansului pe vârful picioarelor întâlnite în înalta societate din Salerno. Locuitorii

din Cambridge nu aveau timp să ia lecţii în ana Terpsichorei; ei dansau pur şi simplu. Neobosiţi, fără încetare, transpiraţi şi viguroşi, cu mare bucurie, mânaţi de zeii lor sălbatici ancestrali. O ezitare ici-colo, un pas greşit, ce conta? Mergem mai departe, dans, dans. „Bateţi." Piciorul stâng în stânga, dreptul bate lângă el. „Spate în spate”. Prinde fusta şi ridic-o puţin. Zâmbeşte. „Umărul drept lângă umărul drept”. „Roată cu stângul, hei. e „Drept, hei”. „Colt”. „Intercalare, domnilor şi doamnelor, *intercalare,* loazelor." „Acasă."

Torţele pâlpâiau în suporturi ca nişte focuri de jertfă. Din stuful strivit de pe jos urca un miros de verde crud. Nu aveai vreme să-ţi tragi sufletul, acesta e „Sfada cailor", spate, cerc, la mijloc, pe sub boltă, încă o dată, încă o dată.

Miedul din trup i s-a evaporat şi i-a luat locul beţia mişcării colective. Feţele strălucitoare apăreau şi dispăreau, mâini lunecoase le apucau pe-ale Adeliei, o legănau; sir Gervase, un necunoscut, jupân Herbert, şeriful, călugărul, perceptorul, din nou sir Gervase, care a legănat-o atât de tare, încât s-a speriat c-o să-i dea drumul şi că n-o să se mai oprească până în perete. La mijloc, sub boltă, galop, intercalare.

Viniete îi treceau o clipă prin faţa ochilor, apoi dispăreau. Simon care-i făcea semn că pleacă, dar cu un zâmbet – tocmai era învârtită foarte iute de sir Rowley în acel moment – ce-i dădea de înţeles că ea trebuie să rămână şi să se distreze. O stareţă

înaltă şi un Ulf mititel se roteau ţinându-se de mâini. Sir Joscelin vorbind foarte serios cu călugăriţa cea mititică, în timp ce se îndreptau, spate-în-spate, spre colţ. Un cerc de admiratori în jurul lui Mansur, care dansa cu o expresie impasibilă deasupra unor săbii încrucişate, pe o melodie arabă. Roger din Acton încercând să determine o horă s-o ia spre dreapta.

— „Cei ce se-ntorc la stânga sunt păcătoşi şi Domnul nu-i iubeşte", Pildele lui Solomon 27. Şi fiind călcat în picioare.

Doamne Sfinte, bucătarul şi doamna şerifului. N-avea timp să se minuneze. Umărul drept la umărul drept. Dansaţi, dansaţi. Braţele ei care formau o boltă cu ale lui Picot, iar pe dedesubt treceau Gyltha şi stareţul Geoffrey. Călugăriţa cea slabă cu spiţerul. Acum vânătorul Hugh şi Matilda B. Cei de dincolo de solniţă cu cei de dinaintea ei, supuşi unui zeu democrat al dansului. Apuc-o, apuc-o.

Adelia a dansat până i s-au găurit pantofii şi nu şi-a dat seama decât atunci când au început s-o doară tălpile. Ieşi rotindu-se din învălmăşeală. Era timpul să plece. Câţiva oaspeţi plecau deja, deşi majoritatea se adunaseră în jurul bufetelor, pe care se punea cina.

Se îndreptă şchiopătând spre uşă. Mansur o urma.

— L-am văzut pe maestrul Simon plecând? îl întrebă ea.

El se duse să se uite şi se întoarse dinspre bucătărie, ducându-l pe Ulf adormit în braţe.

— Femeia a zis că a plecat.

Mansur nu-i spunea niciodată Gylthei pe nume; ea era întotdeauna „femeia”.

— Ea şi Matildele mai rămân?

— Ajută la curăţenie. Luăm noi băiatul.

Se părea că stareţul Geoffrey şi călugării săi plecaseră de mult. La fel şi călugăriţele, în afară de stareţa Joan care era lângă bufet cu o bucată de plăcintă umplută cu carne de căprioară într-o mână şi cu o cană mare de bere în cealaltă; era atât de cherchelită, încât îi zâmbi lui Mansur şi răspunse mulţumirilor curtenitoare ale Adeliei cu o binecuvântare făcută cu plăcinta în mană.

Pe sir Joscelin l-au întâlnit venind din curtea unde siluete luminate de flăcări rodeau oasele.

— Ne-aţi făcut o mare onoare, înălţimea Voastră, i se adresă Adelia. Doctorul Mansur m-a rugat să vă transmitem mulţumirile noastre.

— Vă întoarceţi pe râu? Pot să chem barca…

— Nu, nu, au venit cu luntrea bătrânului Benjamin, dar mulţumesc.

Deşi pe malul râului ardea o torţă înfiptă într-un stâlp, era aproape prea întuneric să deosebească luntrea bătrânului Benjamin de celelalte care aşteptau pe mal, dar, pentru că toate, cu excepţia celei a şerifului Baldwin, erau la fel, au luat-o pe prima.

Pe Ulf, care dormea, i l-a pus Adeliei în poală,

după ce s-a aşezat la prova; Paznic şedea nefericit pe fundul bărcii. Mansur a apucat prăjina…

Luntrea s-a clătinat periculos de mult când sir Rowley Picot a sărit în ea.

— La castel, vâslaş, spuse el aşezându-se pe banchetă. Nu-i frumos?

Din apă se ridica un abur uşor şi luna aproape plină strălucea slab, intermitent, dispărând uneori aproape cu totul, atunci când copacii de pe mal, aplecaţi peste apă, transformau râul într-un tunel. O moviliţă albă, fantomatică, deveni un vârtej de aripi când o lebădă supărată le făcu loc să treacă.

Mansur fredona încetişor pentru el însuşi, aşa cum făcea întotdeauna când vâslea, o vagă amintire atonă a apei şi trestiilor de pe alte meleaguri.

Sir Rowley o felicită pe Adelia pentru priceperea vâslaşului ei.

— E arab din ţinuturile mlăştinoase. Aşa că în mlaştinile de aici se simte ca acasă.

— Chiar şi aşa? Nu credeam că-i eunuc.

Adelia sări imediat în apărarea lui.

— Şi ce credeai? Că trebuie să fie un grăsan lălăind într-un harem?

A fost luat prin surprindere.

— Da, cam aşa. Singurii pe care i-am văzut eu aşa erau.

— Când ai fost în cruciadă? îl întrebă, bătăioasă încă.

— Da, când am fost în cruciadă.

— Atunci nu ştii prea multe despre eunuci, sir Rowley. Eu chiar mă aştept ca Mansur să se însoare într-o zi cu Gyltha. Oh, fire-ar să fie, limba îi era încă slobodă de la mied. L-a trădat pe arabul ei drag? Şi pe Gyltha?

Dar nici nu-l putea lăsa pe acest acest *ins,* acest prezumtiv ucigaş să vorbească rău despre cel căruia nu merita nici să-i lustruiască măcar cizmele.

— Chiar? Rowley se aplecă în faţă. Credeam că, hm, în condiţia lui nici nu poate fi vorba de căsătorie.

Fire-ar al naibii şi ardă-l focul iadului, acum mai trebuie să-i explice şi cum e cu castrarea. Cum să-i spună?

— De copii nici nu poate fi vorba dintr-o astfel de legătură. Şi, de vreme ce Gyltha oricum nu mai are vârsta de a face copii, mă îndoiesc că şi-ar bate capul cu asta.

— Aha. Şi celelalte, hm, lucruri… dintr-o căsătorie.

— Poate avea erecţie, îi spuse ea scurt.

La naiba cu eufemismele; de ce să se ferească de faptele fizice? Dacă n-ar fi vrut să ştie, n-ar fi întrebat.

Ştia c-o să-l şocheze, dar n-a terminat încă cu el.

— Crezi că Mansur a vrut să fie aşa cum e? A fost luat de vânzătorii de sclavi când era mic şi vândut pentru vocea lui călugărilor bizantini, care

l-au castrat ca să-şi păstreze timbrul de soprană. Fac asta frecvent. Avea opt ani şi trebuia să cânte pentru călugări, călugării *creştini*, cei care l-au torturat.

— Pot să te-ntreb cum a ajuns la tine?

— A fugit. Tatăl meu vitreg l-a găsit pe o stradă din Alexandria şi l-a adus la noi acasă, la Salerno. Tata e specialist în găsirea celor pierduţi şi părăsiţi.

„Gata, gata, îşi spunea. De unde această dorinţă de a da informaţii? El nu e nimic pentru tine, poate că e chiar mai rău decât nimic. Şi faptul că nu te-ai mai distrat cu nimeni aşa de bine cum te-ai distrat cu el nu înseamnă nimic”.

O potârniche albă cloncăni şi se strecură printre trestii. Ceva, vreun şobolan de apă, sări în râu şi se îndepărtă înot, lăsând în urmă o dâră de vălurele luminate de lună. Luntrea intră într-un alt tunel.

— Adelia, se auzi vocea lui sir Rowley.

— Da? închise ochii.

— Ai făcut tot ce-ai putut în afacerea asta. Când ajungem la casa bătrânului Benjamin, intru cu tine şi discutăm cu maestrul Simon. Trebuie să-l conving că e timpul ca tu să te-ntorci acasă, la Salerno.

— Nu înţeleg, îi spuse. N-am găsit ucigaşul.

— Ne apropiem de bârlogul lui. Dacă îl speriem, o să fie periculos până când reuşim să-l biruim. Nu vreau să sară pe-un hăitaş.

Mânia pe care i-o provoca întotdeauna

perceptorul era puternică şi acută.

— *Un băiţaş?* Eu sunt competentă, *competentă,* şi am fost trimisă în această misiune de către regele Siciliei, nu de Simon şi în niciun caz de tine.

— Domniţă, sunt îngrijorat pentru siguranţa dumitale.

Prea târziu: unui bărbat în poziţia ei nu i-ar fi cerut să plece acasă, îi insultase capacităţile profesionale.

Adelia trecu la arabă, unica limbă în care putea înjura în voie pentru că Margaret n-o înţelegea. Folosi expresii auzite în frecventele certuri dintre Mansur şi bucătarul marocan al părinţilor ei, apelând la singurul limbaj care putea contracara furia provocată atât de des de sir Rowley Picot. Vorbi de măgari bolnavi şi de preferinţa lui nefirească pentru ei, de calităţile sale de câine, de puricii lui, de produsul maţelor lui şi de obiceiurile lui alimentare. I-a spus ce face ea cu grija lui, implicând din nou maţele. Dacă Picot înţelegea sau nu ce zice nici nu avea importanţă, îşi dădea probabil seama despre ce-i vorba.

Mansur îi scoase din tunel, rânjind.

Restul călătoriei decurse în linişte.

Când au ajuns la casa bătrânului Benjamin, Adelia n-a vrut să-l lase pe Picot s-o însoţească.

— Vrei să-l duc la castel? vru să ştie Mansur.

— Oriunde, du-l oriunde.

A doua zi dimineaţă, când un supraveghetor al

râului veni să-i spună Gylthei că au dus la castel cadavrul lui Simon, Adelia a ştiut că atunci când luntrea a trecut pe lângă trupul ce plutea, cu faţa în jos, printre trestiile din Trumpington, ea înjura.

Capitolul 10

— Mă aude? o întrebă sir Rowley pe Gyltha.

— Te aude şi ăia din Peterborough, îi răspunse ea. Perceptorul striga. Da' nu te-ascultă.

Asculta, dar nu pe sir Rowley Picot. Glasul pe care-l auzea era cel al lui Simon din Neapole, cât se poate de limpede, dar nu-i spunea nimic important, ci vorbea doar aşa ca de obicei, cu vocea lui uşoară, grăbită, de tenor – de fapt, momentan spunea ceva despre stofă şi fabricarea ei. *Vă imaginaţi cât de greu se obţine negrul?*

Voia să-i spună că ei îi e acum greu să şi-l imagineze mort, o viaţă curmată care a lăsat în urmă un hău pe care nu-l văzuse pentru că îl umpluse el.

Greşeau. Simon nu era omul care să moară.

Sir Rowley se uită prin bucătăria casei bătrânului Benjamin după ajutor. Ce, nu mai e niciuna din femei în stare să zică nimic? Şi copilul? Avea de gând să rămână veşnic aşa, cu ochii la foc?

Se adresă eunucului, care stătea în picioare, cu mâinile una peste alta, şi se uita afară, spre râu.

— Mansur. Fu nevoit să se apropie foarte mult,

până ajunseră faţă în faţă. *Mansur.* Cadavrul e la castel. Evreii pot descoperi asta în orice clipă şi o să-l îngroape. Ştiu că e unul dintr-ai lor. Ascultă-mă. Îl scutură de umăr. Nu are timp să-l jelească. Trebuie să examineze cadavrul. A fost ucis, nu vezi?

— Vorbeşti arabă?

— Da' ce crezi că vorbesc, cămilă mare ce eşti? Trezeşte-o şi pune-o în mişcare.

Adelia îşi înclină capul într-o parte, gândindu-se la echilibrul pe care l-a reprezentat, la afecţiunea fără implicaţii sexuale şi la acceptarea lui, respectul plin de umor, la o prietenie atât de rară între o femeie şi un bărbat, cum nu-i va mai fi dat să întâlnească vreodată. Acum înţelegea oarecum ce înseamnă să pierzi un tată vitreg.

Se înfurie, dând vina pe umbra lui Simon. „Cum ai putut să fii atât de neatent? Ştii cât te-am preţuit; e o mare pierdere; e atât de *stupid* să mori într-un râu mocirlos din Anglia".

Şi biata femeia pe care o iubea atât de mult! Şi copiii lui!

Mansur îi puse mâna pe umăr.

— Omul ăsta zice că Simon a fost ucis.

A mai durat un minut, apoi s-a sculat în picioare.

— *Nu.* Era faţă în faţă cu Picot. A fost un accident. Omul ăla, supraveghetorul râului, i-a spus Gylthei că a fost un accident.

— A găsit documentele, femeie, *ştia cine e.* Sir

Rowley scrâşni din dinţi exasperat, apoi începu să vorbească încet. Ascultă-mă. Mă asculţi?

— Da.

— A întârziat la banchetul lui Joscelin. Mă auzi?

— Da. L-am văzut.

— A venit la capul mesei să se scuze că a întârziat. Maestrul de ceremonii l-a condus la locul lui, dar a trecut pe lângă mine, s-a oprit şi şi-a lovit portmoneul pe care-l avea la cingătoare. Şi mi-a spus… mă asculţi? Mi-a spus: „Am pus mâna pe el, sir Rowley. Am găsit copiile”. Vorbea cu voce joasă, dar asta a zis.

— „Am pus mâna pe el, sir Rowley”, repetă Adelia.

— Aşa a spus. I-am văzut trupul. Nu are niciun portmoneu asupra lui. De-asta a fost omorât.

Adelia o auzi pe Matilda B. ţipând îndurerată, iar pe Gyltha scoţând un vaiet. A vorbit cu Picot în englezeşte? Probabil.

— De ce să-ţi fi spus ţie aşa ceva? îl întrebă.

— Pentru Dumnezeu, femeie, toată ziua ne-am ocupat de asta. Ar fi fost de neconceput ca unicele înregistrări ale datornicilor să fie cele care au ars. Blestemaţii de evrei ar fi putut pune mâna pe ele oricând dacă şi-ar fi dat seama; erau la bancherul lui Chaïm.

— Să nu vorbeşti aşa despre ei. Îi şi pusese o mână în piept şi îl împingea. Să nu *vorbeşti* aşa. Simon era evreu.

— *Exact.* Îi prinse mana. Tocmai pentru că era

evreu, acum trebuie să vii cu mine să-i cercetezi trupul înainte ca evreu să pună mâna pe el. Îi văzu expresia, dar era fără milă. Ce s-a întâmplat cu el. Când. Şi de aici, cu ceva noroc, poate reuşim să aflăm şi cine. Tu m-ai învăţat asta.

— A fost prietenul meu. Nu pot.

Sufletul i se revoltă la acest gând şi aşa s-ar fi revoltat şi al lui Simon: să se ştie expus, să-i umble ea prin trup, să-l taie. Autopsia era în orice caz împotriva legii evreieşti. Ar fi nesocotit Biserica creştină oricând, dar de dragul lui Simon, nu pe cea evreiască.

Gyltha păşi între ei şi scrută faţa perceptorului.

— Ce zici? Maestru Simon a fost omorât de ăl ce-a omorât copiii? Aşa-i?

— Da, *da.*

— Şi ea poa' să zică dacă se uită la bietu' lui trup?

Sir Rowley îşi dădu seama că are în ea un aliat şi dădu din cap.

— Ar putea.

— Adu-i mantia, îi spuse Gyltha Matildei B. Apoi i se adresă Adeliei: Mergem amândouă. Şi lui Ulf: Tu stai aci, băiete. Ajută-le pe Matilde.

Între ei, urmaţi de Mansur şi de Paznic, Adelia fu dusă repede pe străzi, până la pod. Încă mai protesta.

— Nu se poate să fi fost ucigaşul. El nu-i atacă decât pe cei fără apărare. Asta-i altceva. Asta-i... încetini pasul, încercând să se gândească ce e.

Asta-i grozăvie de zi cu zi.

Pentru supraveghetorul râului, care venise să le spună, era ceva obişnuit să dea peste cadavre în apă. Adelia n-a pus la îndoială verdictul său de simplu înec, ea care examinase atâtea cadavre umflate de apă pe masa de marmură de la morga din Salerno. Oamenii se înecă în baie, marinarii cad peste bord, mulţi marinari nu ştiu să înoate, valurile duc victimele în larg. Copii, bărbaţi şi femei înecaţi în râuri, bălţi, fântâni, în smârcuri. Oamenii calculează câteodată prost, fac un pas neatent. Era o moarte banală.

Auzi gâfâitul de nerăbdare al perceptorului grăbit.

— Omul nostru e un câine turbat. Când sunt ameninţaţi, câinii turbaţi sar la beregată. Simon a devenit o ameninţare.

— Şi nici nu era prea mare, spuse Gyltha. Era un omuleţ cumsecade, da cât un iepure.

Nu, nu era. Dar să fie ucis! Gândurile Adeliei se luptau cu acest lucru. Ea şi Simon veniseră să rezolve o situaţie dificilă în care fuseseră implicaţi oamenii dintr-un târg aflat într-o ţară străină, nu să se trezească şi ei implicaţi în cele întâmplate. S-a gândit cumva că ei doi sunt excluşi printr-un soi de dispensă specială dată investigatorilor. Şi ştia că la fel credea şi Simon.

Se opri din drum.

— Suntem în primejdie?

Se opri şi perceptorul.

— Îmi pare bine că-ţi dai seama. Te credeai scutită?

O împingeau din nou să se grăbească şi vorbeau peste capul ei.

— L-ai văzut când a plecat, Gyltha?

— N-a zis că pleacă. A venit l-a bucătărie să-l laude pe bucătar şi mie mi-a spus la revedere. Glasul Gylthei a tremurat un moment. Întotdeauna a fost foarte politicos.

— Şi asta a fost înainte de dans?

Gyltha oftă. A fost tare multă treabă în bucătăria lui sir Joscelin aseară.

— Să fiu a naibii de-mi aduc aminte. Da s-ar putea. Ştiu c-a zis că mai are mult de studiat înainte de culcare. Că vrea să plece mai devreme.

— „Mai are mult de studiat”.

— Aşa a zis el.

— Voia să se uite peste documente.

Ca de obicei, podul era aglomerat; nu mai puteau să meargă unul lângă altul şi, pentru că sir Rowley o ţinea strâns, Adelia se ciocnea de trecători, majoritatea slujbaşi, toţi grăbiţi, fiecare cu lanţul distinctiv în jurul gâtului. Veniseră multe oficialităţi la Cambridge. Se întreba vag de ce.

Întrebările şi răspunsurile zburau pe deasupra capului ei.

— A spus că se duce acasă pe jos? Sau cu barca?

— Fără o geană de lumină? E periculos pe jos.

Ca majoritatea târgoveţilor din Cambridge,

Gyltha considera barca unicul mijloc de transport.

— Trebe să mai fi plecat şi altcineva care să fi zis că-l duce pân’ acasă.

— Mă tem că tocmai aşa s-a întâmplat.

— Oh, Doamne, ajută-ne.

„Nu, *nu,* îşi spuse Adelia. Simon nu era nesăbuit; doar nu era copil să fie ispitit cu jujube. Ca orăşean ce era, plecase, în mod stupid, pe jos. Era întuneric şi a alunecat; a fost un accident."

— Cine a mai plecat în acelaşi timp? Vocea lui Picot.

Gyltha însă nu-i putea spune. Oricum, ajunseseră la castel. Astăzi, în curtea interioară nu era niciun evreu. În schimb, erau şi mai mulţi slujbaşi, zeci, parcă era o năvală de gândaci.

— Slujbaşi regali ca să pregătească sesiunea. Le ia câteva zile ca să se pregătească pentru judecătorii regelui. Veniţi pe aici. L-au dus în capelă.

L-au urmat, dar când au ajuns, capela era goală. L-au găsit doar pe preotul castelului care cădelniţa de zor în naos, ca să-l resfinţească.

— Aţi ştiut că era cadavrul unui evreu, sir Rowley. Aşa ceva… Credeam că-i creştin, dar când l-am aşezat… Părintele Alcuin îl apucă de braţ şi-l trase mai departe ca să nu audă femeile. L-am dezbrăcat şi am văzut dovada. Era tăiat împrejur.

— Şi ce-aţi făcut cu el?

— Nu putea să rămână aici, pentru numele lui Dumnezeu. Am cerut să fie scos. Nu poate fi

înmormântat aici, oricât tărăboi ar face evreii. Am trimis după stareţ, deşi e mai mult o problemă care ţine de episcop, dar stareţul Geoffrey ştie cum să-i liniştească pe israeliţi.

Părintele Alcuin dădu cu ochii de Mansur şi îngălbeni.

— Şi acum aduci alt păgân în locaşul ăsta sfânt? Scoate-l de-aici, scoate-l de-aici.

Sir Rowley văzu disperarea de pe faţa Adeliei şi-l apucă pe preotul cel scund de piept, ridicându-l o palmă de la sol.

— Unde au dus cadavrul?

— Nu ştiu. Lasă-mă jos, diavole. Când se văzu din nou cu picioarele pe pământ, continuă sfidător: Şi nici nu-mi pasă.

Şi se întoarse la cădelniţa lui, dispărând într-un nor de tămâie şi proastă dispoziţie.

— Nu-l tratează cu respect, spuse Adelia. Oh, Picot, ai grijă să aibă parte de o înmormântare evreiască, aşa cum se cuvine.

Chiar dacă părea un umanist cosmopolit, Simon din Neapole era, *au fond,* un evreu foarte credincios; iar faptul că ea nu credea l-a deranjat mereu. Şi i se părea îngrozitor să se descotorosească cineva aşa de trupul lui, iar religia să-i fie ignorată.

— Asta nu-i drept, i se alătură Gyltha. E ca la Sfânta Carte: „Că au luat pe Domnul meu şi nu ştiu unde L-au pus”.

Poate că era blasfemie, dar a spus-o cu multă

indignare şi tristeţe.

— Doamnelor, spuse sir Rowley Picot, şi de-ar fi s-ajung până la Sfântul Duh pentru asta, maestrul Simon va fi înmormântat cum se cuvine. Ieşi, apoi reveni. Se pare că l-au luat evreii.

Porni spre turnul evreilor. Îl urmară, iar Adelia îşi strecură mana în cea a menajerei.

Stareţul Geoffrey era la uşa turnului şi vorbea cu un om pe care nu-l cunoştea, dar pe care-l recunoscu de îndată ca fiind rabin. Nu din cauza perciunilor sau a bărbii neîngrijite – era îmbrăcat cam la fel, adică la fel de sărăcăcios ca şi ceilalţi evrei. Ci a ochilor: erau ai unui erudit, mai severi decât ai stareţului Geoffrey, dar exprimând aceeaşi vastă cunoaştere şi un licăr de amuzament uşor obosit. Cu bărbaţi cu astfel de ochi purta adesea tatăl ei vitreg dispute nevinovate privind legea evreiască. Un învăţat al Talmudului, îşi zise uşurată; acesta se va îngriji de trupul lui Simon aşa cum şi-ar fi dorit el. Şi, pentru că aşa ceva e interzis, nici nu va fi de acord să fie autopsiat, orice ar face sir Rowley. Şi asta era o uşurare pentru Adelia.

Stareţul Geoffrey îi luă mâinile într-ale sale.

— Fată dragă, ce lovitură, ce lovitură pentru noi toţi. Dar pentru tine, pierderea e nemărginită. Şi eu am ţinut foarte mult la el. Deşi ne-am cunoscut doar puţin, mi-am dat seama de gingăşia sufletului maestrului Simon din Neapole şi îi deplâng moartea.

— Părinte, trebuie înmormântat după legea evreiască, ceea ce înseamnă că trebuie îngropat astăzi.

A-i ţine trupul neîngropat mai mult de douăzeci şi patru de ore însemna să-l umilească.

— Ah, da, despre asta… Stareţul Geoffrey era încurcat. Se întoarse spre perceptor, ca şi rabinul: asta era o treabă pentru bărbaţi. E o problemă, sir Rowley, chiar sunt surprins că n-a mai apărut până acum, dar se pare, din fericire, bineînţeles, că niciunul din oamenii rabinului Gotsce de aici, din castel, n-a murit în acest an de când sunt închişi…

— Probabil că din cauza mâncării.

Rabinul Gotsce avea vocea groasă şi, dacă a făcut o glumă, expresia sa nu arăta aşa ceva.

— Prin urmare, continuă stareţul, şi recunosc că aici e vina mea, nu s-a organizat nimic pentru aşa ceva…

— Nu există loc de înmormântare pentru evreii din castel, spuse rabinul Gotsce.

Stareţul Geoffrey dădu din cap.

— Mă tem că părintele Alcuin susţine că tot ceea ce se află în interiorul castelului e pământ creştin.

Sir Rowley făcu o grimasă.

— Poate că reuşim să-l ducem pe furiş în oraş, la noapte.

— Nu există cimitir evreiesc în Cambridge, spuse rabinul Gotsce.

Se holbară cu toţii la el, în afară de stareţ, care

se uita ruşinat.

— Şi ce s-a întâmplat cu Chaïm şi cu nevasta lui? întrebă sir Rowley.

— În pământ spurcat, cu sinucigaşii, recunoscu stareţul. Oriunde altundeva ar fi amplificat revolta.

Prin uşa deschisă a turnului în faţa căreia stăteau se vedea mare agitaţie. Femei cu lighene şi cârpe în mâini urcau şi coborau în fugă scara în spirală, iar în sala cea mare discutau câţiva bărbaţi. În mijlocul lor, Adelia l-a văzut pe Yehuda Gabirol ţinându-se cu mâinile de cap.

Se prinse şi ea cu mâinile de cap pentru că, peste toată zarva, care complica şi mai mult lucrurile, se auzea că cineva e în suferinţă. Discuţia dintre stareţ, rabin şi perceptor era întreruptă din când în când de un sunet puternic şi profund care venea dinspre ferestrele de sus ale turnului, ceva între geamătul şi pufăitul unor foaie stricate. Bărbaţii nu-i dădeau nicio atenţie.

— Cine e? întrebă ea, dar nu se uită niciunul la ea.

— Şi atunci unde vă duceţi de obicei morţii? îl întrebă sir Rowley pe rabin.

— La Londra. Regele a fost bun şi ne-a îngăduit un cimitir lângă cartierul evreiesc din Londra. Aşa a fost întotdeauna.

— E singurul?

— Singurul. Dacă murim în York sau la graniţa cu Scoţia, în Devon sau în Cornwall, trebuie să ducem sicriul la Londra. Trebuie să plătim o taxă

specială, se-nţelege. Şi mai costă şi închirierea câinilor care latră când trecem prin oraşe, zâmbi el fără veselie. E scump.

— Nu înţeleg, spuse sir Rowley.

— Cum aţi putea? îi răspunse rabinul înclinându-se.

— Suntem într-un impas, interveni stareţul Geoffrey. Bietul trup nu poate fi îngropat în incinta castelului şi mă îndoiesc că putem trece de târgoveţi ca să-l ducem pe furiş la Londra.

„La Londra? Pe furiş?” Durerea Adeliei se transformă într-o furie pe care abia şi-o reţinea. Păşi în faţă.

— Iertaţi-mă, dar Simon din Neapole nu e o pacoste de care să vreţi să scăpaţi. A fost trimis aici de regele Siciliei ca să stârpească un ucigaş din mijlocul vostru şi dacă omul acesta de aici are dreptate – spuse ea arătând spre perceptor – a şi murit din cauza asta. Pentru numele lui Dumnezeu, puteţi măcar să-l înmormântaţi cum se cuvine.

— Are dreptate, părinte stareţ, spuse Gyltha. Şi a fost şi un om bun.

Femeile îi puneau în încurcătură pe cei doi bărbaţi. Şi mai mult îi încurcă însă un alt geamăt, care deveni, fără putinţă de tăgadă, un ţipăt de femeie.

Rabinul Gotsce se simţi dator să explice.

— Domniţa Dina.

— Copilul? întrebă Adelia.

— E puţin înainte de vreme, îi spuse rabinul,

dar femeile speră să se nască cu bine.

— Domnul dă şi tot Domnul ia, o auzi pe Gyltha.

Adelia nu întrebă ce face Dina, pentru că era evident că, momentan, nu făcea bine. Umerii i se lăsară un pic în jos, pe măsură ce-o părăsea mânia. Tot e şi ceva bun, şi nou în lumea asta plină de răutate.

— Sunteţi evreică, domniţă? întrebă rabinul.

— Am fost crescută de un evreu. Nu sunt nimic altceva decât prietena lui Simon.

— Aşa mi-a spus şi el. Stai liniştită, fata mea. Pentru noi, cei din această comunitate mică, înmormântarea prietenului nostru este o datorie sfântă a tuturor. Am făcut deja *tahara*, spălarea şi curăţarea corpului, şi începe călătoria spre următoarea etapă. A fost înveşmântat în giulgiul simplu *tachrichim.* Acum i se face un sicriu din răchită, aşa cum a cerut marele înţelept Rabban Gamliel. Vezi? îmi sfâşii hainele pentru el.

Şi rabinul îşi sfâşie tunica oricum zdrenţăroasă într-un gest de jelire rituală.

Ar fi trebuit să-şi dea seama.

— Vă mulţumesc. Mai era însă ceva. Dar nu trebuie lăsat singur.

— Nu e singur. Bătrânul Benjamin face pe *shomer-ul* şi îl păzeşte, citindu-i psalmii care se cer.

Rabinul Gotsce se uită în jur. Stareţul şi perceptorul erau adânciţi în discuţie. Îşi coborî

vocea.

— În ceea ce priveşte înmormântarea. Noi suntem oameni care ne adaptăm uşor, suntem nevoiţi să fim aşa, şi Domnul ştie ceea ce nu putem face. Înţelege dacă ne adaptăm oleacă. Vocea îi deveni aproape o şoaptă. Şi am văzut că nici legile creştine nu sunt rigide, mai ales când e vorba şi de bani. Strângem şi noi bănuţii pe care-i avem la noi să cumpărăm o bucată de pământ în incinta castelului ca să ne putem îngropa prietenul cum se cuvine.

Adelia zâmbi pentru prima oară în acea zi.

— Am eu bani, şi încă destui.

Rabinul Gotsce se dădu puţin înapoi.

— Atunci de ce să ne mai facem griji? întrebă el şi-i luă mâna ca să facă binecuvântarea destinată jeluitorilor. „Binecuvântată fii în numele Dumnezeului nostru cel veşnic, Conducătorul Universului, judecătorul cel adevărat”.

Un moment, Adelia a simţit o linişte binefăcătoare; poate că era binecuvântarea, poate că era prezenţa acestor bărbaţi bine intenţionaţi, poate că era venirea pe lume a copilului Dinei.

„Da, îşi zise, îl îngroapă totuşi, Simon e mort; ceva de mare preţ a dispărut din această lume. Iar tu, Adelia, eşti chemată să vezi dacă a fost vorba de un accident sau a fost ucis – nimeni altcineva nu poate face asta”.

Încă simţea o reţinere la ideea examinării trupului lui Simon, care implica, îşi dădea seama, şi

teama de ceea ce i-ar fi putut spune. Dacă l-a ucis bestia, a dat o lovitură mortală nu numai lui Simon, ci şi hotărârii ei de a-şi continua misiunea. Fără Simon, responsabilitatea era doar a ei şi, fără Simon, era ca o trestie singuratică, ruptă şi înspăimântată.

Dar rabinul, cu care vorbea acum foarte repede sir Rowland, nu voia deloc s-o lase să se apropie de trupul lui Simon din Neapole.

— Nu, spunea el, nici vorbă şi, mai ales, nu o femeie.

— *Dux femina facil*, încercă stareţul Geoffrey să-i sară în ajutor.

— Domnule, părintele stareţ are dreptate, se ruga Rowley. În această situaţie, conducătorul e o femeie.

Ei 11 vorbesc morţii. Îi spun cauza morţii, iar noi putem deduce cine a provocat-o. Datorăm acest lucru mortului, dreptăţii, să vedem dacă ucigaşul de copii e cel care l-a omorât şi pe el. Pentru numele lui Dumnezeu, omule, lucra pentru ai voştri. Dacă a fost ucis, nu vreţi să-l răzbunaţi?

— *Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor.* Stareţul tot voia să fie şi el de ajutor: Ridică-te din oasele mele moarte, răzbunătorule.

Rabinul se înclină.

— Dreptatea e bună, domnule, dar noi am văzut că nu poate fi făcută decât pe lumea cealaltă. Ceri să fie făcut acest lucru în numele Domnului, dar cum îi facem lui Dumnezeu pe plac

încălcându-l poruncile?

— Ce mai cerşetor încăpăţânat, îi spuse Gyltha Adeliei, clătinând din cap.

— De-asta-i evreu.

Câteodată, Adelia chiar se întreba cum de-au reuşit totuşi să supravieţuiască, atât rasa, cât şi religia, în faţa unei ostilităţi aproape universale, pentru ea inexplicabilă. Lipsa unei patrii, persecuţiile, degradarea, încercarea de a-i elimina: poporul evreu suferise toate acestea, dar se agăţa şi mai tenace de evreitatea sa. În timpul primei cruciade, armatele creştine, înflăcărate de ardoare religioasă şi de băutură, considerând că e de datoria lor apostolică să-i convertească pe evreii întâlniţi în cale, le ofereau ca alternativă botezul sau moartea. Răspunsul? Mii de evrei au murit.

Rabinul Gotsce era un om rezonabil, dar ar fi preferat să moară pe treptele acelui turn înainte de a accepta ca o dogmă a credinţei sale să fie încălcată, iar unei femei să-i fie îngăduit să atingă trupul unui bărbat, indiferent cât de profitabilă s-ar fi dovedit acea atingere.

Cât îi trecură toate acestea prin minte, discuţia devenise tot mai animată, iar vocea lui sir Rowley se auzea cel mai tare. Acum i se adresa ei.

— Am obţinut măcar un singur lucru, spuse el. Eu şi stareţul avem voie să ne uităm la cadavru. Tu poţi să stai afară şi să ne spui *la ce* să ne uităm.

Ridicol, dar de vreme ce asta mulţumea pe toată lumea, inclusiv pe ea…

Cu mare greutate, evreii îi duseseră cadavrul în încăperea din vârful turnului, singura neocupată, în care ea, Simon şi Mansur îi cunoscuseră pe bătrânul Benjamin şi pe Yehuda.

Parcă temându-se că, dintr-un exces de zel, ar putea da buzna, rabinul i-a spus Adeliei să aştepte pe palierul de dedesubt; Paznic o însoţea. Auzi deschizându-se uşa încăperii. Înainte de a se închide din nou, ajunse până la ea vocea bătrânului Benjamin cântând *Tehillim.*

„Picot are dreptate, se gândi. Simon nu trebuie băgat în pământ înainte de a se face auzit. Şi chiar spiritul său ar considera că profanarea este mai mare dacă nu ascultă nimeni ce are de spus trupul”.

Se aşeză pe scara de piatră şi-şi adună gândurile, concentrându-se asupra mecanismului morţii prin înec.

Era greu. Dacă nu poate să taie o secţiune din plămân să vadă dacă e umflat şi conţine mâl şi buruieni, diagnosticul se bazează în mare măsură pe excluderea altor cauze ale morţii. De fapt, se gândi, era puţin probabil să existe vreun semn care să le spună dacă a fost crimă. Probabil că verdictul ei va fi că s-a înecat, indiferent dacă Simon trăia sau nu când a ajuns în apă, dar întrebarea care se punea era dacă fusese împins sau căzuse.

Se auzi vocea bătrânului Benjamin: „Dumnezeule, Tu eşti sălaşul nostru în neam şi în

neam…” Şi bocănitul surd al cizmelor perceptorului care cobora scara, spre ea.

— Pare împăcat. Ce facem?

— Îi iese spumă pe gură şi pe nări?

— Nu. L-au spălat.

— Apasă-l pe piept. Dacă iese spumă, şterge-o şi apasă din nou.

— Nu ştiu dacă o să mă lase rabinul.

Adelia se ridică.

— Nu-l întreba. Apasă-l pur şi simplu.

Devenise din nou doctorul morţilor.

Sir Rowley urcă în grabă treptele.

— „Nu te vei teme de spaima nopţii, nici de săgeata ce zboară ziua…”

Se aplecă peste fereastra îngustă în formă de săgeată de lângă ea, mângâindu-l absentă pe Paznic pe cap şi privind peisajul pe care-l mai văzuse, râul, şi copacii, şi dealurile din depărtare ca în *Bucolicele* lui Virgiliu.

„Dar mă *tem* de spaima nopţii”.

Sir Rowley era din nou lângă ea.

— Spumă, spuse el, scurt, de ambele dăţi. Roz-deschis.

„Înseamnă că era viu când a ajuns în apă. E un indiciu, dar nu şi o dovadă; poate că i-a plesnit inima şi din cauza asta a căzut în apă”.

— Vânătăi? îl întrebă.

— N-am văzut niciuna. Are nişte tăieturi între degete. Bătrânul Benjamin zice că i-au găsit tulpini de plante. Înseamnă ceva?

„Şi asta înseamnă că Simon era viu când a ajuns în râu; în răstimpul îngrozitor, cam de un minut, în care a murit, a rupt trestiile şi iarba asupra cărora s-a închis mâna sa în spasmul final”.

— Uită-te dacă are vânătăi pe spate, îi spuse, dar nu-l pune cu faţa în jos; e împotriva legii.

Îl auzi discutând în contradictoriu cu rabinul; şi sir Rowley şi rabinul Gotsce au ridicat tonul. Bătrânul Benjamin cânta mai departe: „La loc cu păşune, acolo m-a sălăşluit; la apa odihnei m-a hrănit”.

A câştigat sir Rowley, care se întoarse la ea.

— E o vânătaie mare aici şi aici, îi spuse, punându-şi mâna pe un umăr, apoi pe celălalt ca să-i arate o porţiune de-a curmezişul spatelui său. A fost bătut?

— Nu. Se mai întâmplă. S-a luptat să iasă la suprafaţă şi i s-au rupt muşchii umerilor şi ai gâtului. S-a înecat, Picot. Asta-i tot ce pot să-ţi spun, Simon s-a înecat.

— Şi mai e o vânătaie. Aici. De această dată, îşi îndoi mâna la spate, mişcându-şi degetele şi întorcându-se să vadă şi ea. Era un punct între partea de jos a omoplaţilor. De la ce e?

Văzând-o încruntându-se, scuipă pe scări, la picioarele lui, şi îngenunche să deseneze pe piatră o pată udă.

— Cam aşa. Rotundă. Separată, după cum ţi-am spus. Ce e?

— Nu ştiu.

Era exasperată. Cu legile lor meschine, cu teama lor de necurăţenia originară a femeii, cu *prostiile* lor, ridicau o barieră între doctor şi pacient. Simon o striga, iar ei n-o lăsau să-l audă.

— Scuză-mă, îi spuse.

Urcă scara şi pătrunse în încăpere. Trupul era întins pe o parte. În mai puţin de o clipă era din nou afară.

— A fost ucis, îi spuse lui sir Rowley.

— Cu o prăjină de luntre?

— Probabil.

— L-au ţintuit cu ea?

— Da.

Capitolul 11

Zidul-cortină era un meterez de unde arcaşii puteau respinge – iar în timpul războiului lui Stephen cu Matilda chiar o făcuseră – un atac asupra castelului. Azi era liniştit şi gol, în afară de o santinelă ce-şi făcea rondul şi de o femeie înfăşurată într-o mantie, cu un câine alături, care stătea lângă unul din creneluri şi nu i-a răspuns la bună-ziua.

O după-amiază frumoasă. Adierea dinspre apus a împins ploaia spre răsărit şi mâna norii ca lâna de mieluşel pe cerul spălat şi albastru, adăugând frumuseţe şi chiar mai multă animaţie scenei oricum frumoase şi animate pe care o privea Adelia, umflând acoperişurile din pânză tare

ale tarabelor din piaţă, făcând să freamete pavilioanele bărcilor amarate lângă pod, legănând ramurile sălciilor într-un dans sincronizat şi încreţind râul în vălurele lucitoare.

Ea însă nu vedea nimic.

„Cum ai făcut-o? îl întreba pe ucigaşul lui Simon. Ce i-ai spus ca să-l faci să stea într-o poziţie care ţi-a permis să-l împingi în apă? Nici nu ţi-a trebuit multă putere să-l ţii sub apă cu prăjina înfiptă în spate; te-ai lăsat cu toată greutatea pe ea şi i-a fost imposibil să se mişte”.

A durat un minut sau două cât s-a zbătut ca un gândac, apoi viaţa aceea atât de bună şi de complexă s-a stins.

„Oh, Doamne Sfinte, cum o fi fost pentru el?” Adelia văzu stropi de mâl mânjind vegetaţia din jur care-l ţinea ca-ntr-o capcană, se uită la bulele de apă ieşite din ultima suflare. Începu să se sufoce de panica pe care trebuie s-o fi simţit el… de parcă ar fi inspirat apă, şi nu aerul proaspăt din Cambridge.

Opreşte-te. Nu-l ajută cu nimic.

Dar ce-l ajută?

Fără îndoială, să aduci ucigaşul, care i-a omorât şi pe copii, în faţa justiţiei – dar acest lucru va fi mult mai greu fără el. *S-ar putea să fim nevoiţi să facem şi aşa ceva înainte să încheiem această treabă*, *domniţă doctor. Să gândim ca el.*

Iar ea îi răspunsese: *Atunci, fă-o tu. Eşti mai subtil.*

Acum trebuia să încerce să intre într-o minte care vedea în moarte un expedient; iar în cazul copiilor, îi producea şi plăcere.

Dar nu reuşea să vadă decât împuţinarea pe care-o produsese. Ea însăşi devenise mai mică. Ştia acum că furia simţită la gândul torturării copiilor fusese cea a unui *deux ex machina* chemat pe Pământ să rezolve problemele. Ea şi Simon nu erau incluşi, se situau deasupra acţiunii, erau finalul, nu continuarea ei. Bănuia că pentru ea fusese o formă de superioritate – nu era în piesa în care zeii sunt protagonişti –, dar moartea lui Simon schimbase situaţia, distribuind-o printre actorii din Cambridge, la fel de neştiutoare şi de neajutorată ca oricare dintre siluetele mărunte de acolo de jos, bătute de vânt şi aflate în voia sorţii.

Şi în această democraţie a mizeriei o avea alături pe Agnes, cea care stătea acolo jos, în faţa colibei ei ca un stup de albine, pe vânătorul Hugh, care-şi plângea nepoata, pe Gyltha şi pe toţi ceilalţi oameni care au pierdut pe cineva drag.

Abia când a auzit paşi familiari apropiindu-se pe lângă metereze şi-a dat seama că-i aştepta. Şi singura scândurică de care se putea agăţa în acest vârtej era faptul că ştia că perceptorul e la fel de nevinovat ca şi ea de uciderea copiilor. Ar fi fost fericită, chiar foarte fericită, să-şi ceară cu umilinţă scuze pentru suspiciunile ei, doar că el o făcea să se simtă şi mai derutată.

Adeliei îi plăcea să apară imperturbabilă în faţa

tuturor, cu excepţia apropiaţilor, adoptând maniera amabilă, dar detaşată pe care zeul medicinei o cerea practicanţilor acestei profesii. Era o aparenţă care o ajuta să pareze obrăznicia sau prea marea familiaritate, iar, uneori, cutezanţa fizică de-a dreptul, cu care încercau s-o trateze colegii sau primii pacienţi.

De fapt, chiar se considera retrasă dintre oameni, un refugiu calm şi tainic la care putea apela când simţea nevoia, dar care n-o făcea totuşi invulnerabilă.

Dar faţă de cel care se apropia îşi arătase mâhnirea şi spaima, îi ceruse ajutorul, insistase pe lângă el; îi căutase sprijinul şi, chiar în această nefericire, era recunoscătoare că era cu ea.

Aşadar, faţa pe care o întoarse Adelia spre sir Rowley era lipsită de expresie.

— Care-i verdictul?

N-a fost chemată să depună mărturie în faţa juraţilor adunaţi în grabă spre a ancheta moartea lui Simon. Sir Rowley credea că nu e nici în interesul ei, şi nici în cel al aflării adevărului dacă şi-ar da în vileag profesia de doctor de morţi. „În primul rând, eşti femeie şi apoi străină. Chiar dacă te-ar crede, te-alegi cu un rău renume. Le arăt eu vânătaia de pe spate şi le spun că a încercat să afle starea financiară a ucigaşului de copii şi a devenit astfel victima lui, deşi mă îndoiesc sincer că judele sau procurorul – toţi sunt nişte ţopârlani – au destulă minte să creadă ceva din toată

învălmăşeala asta”.

Acum, îşi dădea seama, după privirea lui, că nu l-au crezut.

— Moarte accidentală prin înec, i-a spus. Au crezut că sunt nebun.

S-a sprijinit de zid şi a oftat exasperat spre oraşul aflat la baza lui.

— Nu am reuşit decât să le clatin uşor convingerea că cel care i-a omorât pe Sfântul Peter cel Mic şi pe ceilalţi copii a fost unul dintre ei, nu evreii.

Preţ de o clipă, în tumultul din mintea Adeliei s-a ridicat ceva, arătându-şi colţii hidoşi, apoi s-a cufundat din nou, ascuns de mâhnire, dezamăgire şi nelinişte.

— Şi înmormântarea? îl întrebă.

— Ah. Vino cu mine.

Paznic s-a ridicat imediat pe labele ca nişte fuse şi a pornit după el. Adelia îl urma mai încet.

În curtea mare a castelului se construia. Zumzetul vocilor slujbaşilor era acoperit de bătaia insistentă, asurzitoare a ciocanului pe lemn. Într-un colţ se ridica schelăria care să susţină triplele spânzurători ce urmau să fie folosite atunci când judecătorii regelui aveau să golească temniţele comitatului şi să-i judece pe cei aduşi în faţa lor. Şi aproape la aceeaşi înălţime cu laţurile spânzurătorilor, lângă porţile castelului, se ridicau o masă lungă şi o bancă, la care se ajungea urcând nişte trepte, pentru ca judecătorii să stea deasupra

mulţimii.

Zgomotul se auzea acum mai puţin, după ce sir Rowley, urmat de Adelia şi de Paznic, dădu colţul. Aici, cei şaisprezece ani de pace angevină le permiseseră şerifilor din comitatul Cambridge să renunţe la un contrafort, o anexă la apartamentele lor de la care cobora o scară spre această grădină ascunsă, înconjurată de ziduri, în care se putea intra printr-o poartă boltită.

Coborâră nişte trepte; înăuntru era chiar mai multă linişte. Adelia auzi şi văzu primele albine din acea primăvară zburând din floare în floare.

Era o grădină englezească tipică, plantată pentru ierburi vindecătoare şi mai puţin pentru admirat. În această perioadă, culoarea lipsea, excepţie făcând ciuboţica-cucului dintre pietrele de pe alei şi o idee de albastru de la nişte violete îngrămădite lângă un zid. Mirosea a proaspăt şi a pământ.

— Crezi că merge? o întrebă sir Rowley simplu.

Adelia se uita la el uluită.

— E grădina şerifului şi a doamnei sale, spuse el cu multă grijă. Au acceptat ca Simon să fie înmormântat aici.

O luă de braţ şi o conduse pe o cărare spre un cireş sălbatic ale cărui flori albe şi delicate se legănau încet deasupra ierbii smălţuite cu margarete.

— Ne-am gândit să-l îngroape aici.

Adelia închise ochii şi inspiră adânc.

— Trebuie să le plătesc, zise ea după un timp.

— În niciun caz, protestă el jignit. Când am spus că e grădina şerifului, ar fi trebuit să spun mai degrabă că e a regelui, pentru că, în cele din urmă, suveranul e proprietarul fiecărui acru de pământ din Anglia, cu excepţia celor care aparţin Bisericii. Şi, pentru că Henric Plantagenet îşi iubeşte evreii, şi pentru că eu sunt omul lui Henric Plantagenet, nu a trebuit decât să-i sugerez şerifului Baldwin că, găzduindu-i pe evrei, îl găzduieşte, de fapt, pe rege, ceea ce, într-un alt sens va şi face – şi destul de curând – pentru că Henric urmează să viziteze în scurt timp castelul, ceea ce, de asemenea, i-am spus înălţimii Sale.

Se opri încruntat.

— Va trebui să insist pe lângă rege să se facă cimitire evreieşti în toate oraşele; lipsa lor e scandaloasă. Nici nu cred că ştie.

Aşadar, nu era vorba de bani. Adelia ştia însă pe cine trebuie să plătească. Era vremea s-o facă aşa cum se cuvine.

Îşi îndoi genunchiul, făcând o plecăciune adâncă în faţa lui sir Rowley.

— Domnule, îţi rămân datoare, nu numai pentru amabilitatea dumitale, dar şi pentru suspiciunea bolnăvicioasă pe care am avut-o faţă de dumneata, îmi pare foarte rău.

— Ce suspiciune?

Adelia făcu o grimasă.

— Am crezut că dumneata eşti ucigaşul, spuse

ea fără nicio tragere de inimă.

— *Eu?*

— Ai fost în cruciadă şi, cred eu, şi el. Ai fost în Cambridge la datele respective. Erai printre cei care se aflau în apropiere de Inelul Wandlebury în noaptea în care au fost mutate cadavrele copiilor…

Şi cu cât îşi expunea teoria, cu atât i se părea mai rezonabilă; de ce şi-ar cere scuze?

— Ce altceva aş fi putut crede? îl întrebă.

Împietrise şi o privea fix, cu ochii lui albaştri, îndreptând neîncrezător un deget spre ea, apoi spre el.

— Eu?

Adelia se nelinişti.

— Îmi dau seama că a fost o bănuială nefondată.

— Bineînţeles c-aşa a fost, izbucni el atât de tare că făcu un măcăleandru să-şi ia zborul. Domniţă. Să ştii că mie îmi plac copiii. Bănui că şi am câţiva, deşi nu pot spune despre niciunul că-i al meu. Pentru Dumnezeu, şi eu îl vânez pe ticălosul ăla. Doar ţi-am spus.

— Şi ucigaşul ar fi putut pretinde asta. Nu mi-ai explicat de ce.

Tăcu o clipă.

— Nu ţi-am spus, nu? De fapt, e numai treaba mea şi… deşi, date fiind împrejurările… O privi din nou ţintă. E ceva confidenţial, domniţă.

— N-o să spun nimănui.

Mai încolo, în grădină, unde frunzele tinere de

hamei imaginau o tapiserie pe zidul de cărămidă, era o bancă acoperită cu iarbă. I-o arătă şi se aşeză şi el cu mâinile încleştate, sprijinite pe un genunchi.

Începu să-i vorbească despre el.

— Trebuie să ştii că sunt un om norocos.

A avut noroc cu tatăl său, care era şelarul lordului de Aston, din comitatul Hertford, şi care a avut grijă ca el să înveţe, a fost norocos în privinţa staturii şi forţei, pentru că s-a făcut remarcat, norocos că avea o minte ageră…

— Şi să ştii că şi dibăcia mea la matematică e remarcabilă, la fel ca şi uşurinţa în privinţa limbilor…

„Şi nici nu te duci înapoi când vrei să mergi înainte”, gândi amuzată Adelia. Era o expresie pe care-o auzise la Gyltha.

Calităţile tânărului Rowley Picot au fost curând remarcate de lordul tatălui său, care l-a trimis la şcoala pitagoreică de aici, din Cambridge, unde a studiat ştiinţele greceşti şi arabe. Dascălii l-au recomandat apoi lui de Luci, cancelarul lui Henric al II-lea, care l-a luat în slujba sa.

— Ca perceptor? întrebă Adelia cu nevinovăţie.

— Pentru început, ca slujbaş la curtea de justiţie. În cele din urmă, am fost remarcat chiar de rege.

— Bineînţeles.

— Să spun mai departe sau vrei să discutăm despre vreme?

— Continuă, te rog, milord, spuse ea pusă la punct. Chiar mă interesează.

„Oare de ce îl tachinez, se miră ea, tocmai azi? Pentru că îl face mai suportabil, prin tot ceea ce face şi spune.

Oh, Doamne Sfinte, îşi dădu seama şocată, mă simt atrasă de el”.

Conştientiză acest lucru ca pe un atac, ca şi cum s-ar fi strâns într-un ungher tainic din fiinţa ei şi ar fi crescut dintr-odată prea mult pentru a mai trece neobservat. *A trasă?* îşi simţi picioarele moi, iar mintea îi înregistră ameţeala, împreună cu o oarecare neîncredere că ar fi posibil aşa ceva, dar şi protestul faţă de inconvenientul în sine.

„E prea uşurel pentru mine; nu în greutate, bineînţeles, ci în privinţa seriozităţii, a atitudinii. Nu-i decât o pacoste, o nebunie abătută asupra mea din cauza unei grădini, a primăverii şi a unei amabilităţi pe care nu i-o bănuiam. O să treacă; *trebuie* să treacă”.

El vorbea însufleţit despre Henric al II-lea.

— … Sunt omul regelui în toate cele. Azi, perceptorul lui, mâine – ce vrea să fiu, îi spuse întorcându-se spre ea. Cine a fo*st Sim*on din Neapole? Ce-a făcut?

— A fost… Adelia încerca să se concentreze. Simon? Păi… a lucrat în secret pentru regele Siciliei, printre alţii. Îşi strânse mâinile: nu trebuie să vadă că-i tremură, în niciun caz. Mi-a spus odată că era un fel de doctor al imaterialului, unul care

rezolvă probleme fără rezolvare.

— Adică omul de casă, uns cu toate alifiile? Nu te supăra, Simon din Neapole ar înţelege.

— Da. Cred că da.

Bărbatul de lângă ea dădu din cap şi, pentru că acum ea voia neapărat să ştie cine e, să ştie totul despre el, înţelese că şi el era uns cu toate alifiile şi că regele Angliei îi spusese, în franceza lui angevină: *Ne vous en faites pas, Pico va tout arranger.*

— Ce ciudat, nu-i aşa? povestea mai departe omul de casă. Toată povestea începe cu un copil mort.

Un prunc regal, moştenitorul tronului Angliei şi al imperiului pe care l-a construit tatăl său pentru el.

William Plantagenet, băiatul regelui Henric II şi al reginei Eleanor de Aquitania, născut în 1153. Mort în 1156.

— Henric nu crede în cruciadă, spunea Rowley. „Te întorci cu spatele, zice el, şi cât eşti plecat vine un ticălos să-ţi ia tronul”. Eleanor însă, da; ea a fost în una cu primul ei soţ.

Şi a dat naştere unei legende pe care creştinii o cântă încă – deşi nu în biserici – care îi aduse Adeliei în minte imagini ale unei amazoane făcându-şi drum cu pieptul gol prin dunele deşertului, trăgându-l pe bietul Ludovic, piosul rege al Franţei, pe urmele ei.

— William era un copil precoce şi, cât era de

mic, făcuse legământ să plece în cruciadă când va creşte. I-au comandat şi o sabie mititică, Eleanor şi Henric, şi când copilul a murit, Eleanor a vrut să fie dusă în Ţara Sfântă.

„Da”, se gândi Adelia mişcată. Văzuse foarte multe astfel de treceri prin Salerno, un tată ducând sabia fiului, un fiu pe a tatălui, spre Ierusalim, într-o cruciadă „prin delegaţie” ca urmare a unei penitenţe sau jurământ, alteori în nume propriu, câteodată în numele vreunui mort care nu mai apucase să şi-l ducă la împlinire.

Poate că acum o zi sau două n-ar fi fost atât de mişcată, dar parcă moartea lui Simon şi această pasiune nouă, nebănuită o făceau să simtă o dragoste dureroasă faţă de întreaga lume. Era demnă de milă.

— Foarte mult timp, povestea mai departe Rowley, regele a refuzat să cedeze; susţinea că Dumnezeu nu-i refuză Paradisul unui copil de trei ani pentru că nu şi-a împlinit un jurământ. Dar regina nu l-a lăsat în pace şi astfel – când să fi fost asta, acum aproape şapte ani, cred – l-a ales, în cele din urmă, pe Guiscard de Saumur, unul din unchii săi angevini, să ducă sabia la Ierusalim.

Rowley surâse în sinea sa.

— Când face ceva, Henric are întotdeauna mai multe motive. Nu l-a ales degeaba pe lordul Guiscard să ducă sabia; era puternic, cutezător, cunoştea bine Orientul, dar era iute la mânie, ca toţi angevinii. O dispută cu unul din vasalii săi

ameninţa pacea în Anjou şi regele şi-a dat seama că plecarea lui Guiscard ar calma lucrurile. Urma să-l escorteze un om călare. Henric s-a gândit să trimită cu Guiscard pe cineva de încredere, o persoană abilă, cu calităţi diplomatice, sau, cum a spus chiar el: „Pe cineva destul de puternic să nu-l lase pe ticălos să intre în vreun necaz”.

— Pe tine? întrebă Adelia.

— Pe mine, răspunse Rowley, plin de sine. Şi m-a făcut cavaler, pentru că eu trebuia să duc sabia. Chiar Eleanor mi-a încins-o la spate şi, din acea zi până când am adus-o înapoi la mormântul micului William, a fost tot timpul asupra mea. Noaptea, când o scoteam, dormeam cu ea. Şi aşa am pornit spre Ierusalim.

Numele acelui loc copleşi grădina şi pe cei doi oameni dinăuntru, umplând aerul cu adoraţia şi agonia celor trei religii ostile, ca nişte planete care-şi vibrează fiecare melodia iubită şi se izbesc puternic una de cealaltă.

— Ierusalim, spuse din nou Rowley, şi continuă cu cuvintele Reginei din Saba: „Şi iată, nici pe jumătate nu mi se spusese”.

Ca un om în transă, a călcat peste pietrele sfinţite de Mântuitorul, s-a târât în genunchi pe Via Dolorosa, a făcut mătănii şi a plâns la Sfântul Mormânt. I s-a părut atunci un lucru bun că bărbaţii plecaţi în prima cruciadă au curăţat acest centru al tuturor virtuţilor de tirania păgână, pentru ca pelerinii creştini să se poată închina

acolo, cum s-a închinat şi el. Era plin de admiraţie pentru ei.

— Nici acum nu ştiu cum au făcut. Clătina din cap a mirare. Muşte, scorpioni, sete, căldură – îţi moare calul sub tine; dacă pui mâna pe armură ţi se fac băşici pe degete. Şi au fost în minoritate, seceraţi de boli. Nu, Dumnezeu Tatăl a fost cu pelerinii cei dintâi, pentru că altfel n-ar fi reuşit niciodată să ia înapoi casa Fiului Său. Cel puţin, aşa credeam atunci.

Au mai fost şi alte plăceri, profane. Urmaşii primilor cruciaţi au ajuns la înţelegere în privinţa teritoriului care alcătuieşte statele cruciate. Sigur, era greu să-i mai deosebeşti de arabii al căror stil de viaţă îl imită acum.

Perceptorul îi descrise palatele de marmură, curţile cu fântâni arteziene şi smochini, băile – „Îţi jur că marile băi maure sunt îngropate în podea” – şi parfumul bogat, puternic inundă grădina.

Iar din acest grup de cavaleri, mai ales Rowley a fost cel fermecat, nu doar de sfinţenia bizară, exotică a acestui loc, ci şi de complexitatea şi diversitatea lui.

— La asta nu te-aştepţi deloc: cât e de încâlcit totul. Un creştin nu e pur şi simplu împotriva unui sarazin; nu e aşa, de-a dreptul. Ai crede, Doamne ajută, că ăla e duşman pentru că i se închină lui Allah. Şi, Doamne ajută-ne, celălalt îşi face semnul crucii, e creştin, trebuie să fie de partea noastră. Şi *chiar* e creştin, dar nu e neapărat de partea

noastră, pentru că poate să fie aliat cu un prinţ musulman.

Cel puţin atâta lucru ştia şi Adelia. Negustorii aventurieri italieni făceau comerţ cu partenerii lor musulmani din Siria şi Alexandria cu mult înainte ca papa Urban să fi chemat, în 1096, la eliberarea Locurilor Sfinte de sub jugul musulman şi au blestemat cât au putut cruciada, şi au blestemat, din nou, în 1147, când cei înrolaţi în cea de a doua cruciadă s-au dus iar în Ţara Sfântă cu tot atâta necunoaştere a mozaicului uman pe care-l invadau ca şi predecesorii lor, distrugând astfel o colaborare profitabilă care dura de generaţii între diferitele religii.

În timp ce Rowley îi descria amestecul care-l încântase, Adelia se sperie văzând cum se face fărâme şi ultimul zid de apărare pe care-l ridicase împotriva lui. Întotdeauna gata să categorisească şi să dea sentinţe, descoperea în acest bărbat o putere de percepţie atât de rară la cruciaţi. „Nu. *Nu.* Nu trebuie să mă las pradă acestei orbiri”.

Rowley îşi continua povestea, străin la gândurile ei.

— La început, am fost uimit că dragostea evreilor şi a musulmanilor faţă de Sfântul Templu era la fel de arzătoare ca şi a mea, că era la fel de sfânt şi pentru ei.

Şi chiar dacă faptul că şi-a dat seama de acest lucru nu l-a făcut să se îndoiască niciun pic de justeţea cauzei cruciadei – „asta a venit mai târziu”

– a început totuşi să-l dezguste intoleranţa gălăgioasă şi neruşinată a celor mai mulţi dintre nou-veniţi. A preferat compania şi felul de viaţă al cruciaţilor descendenţi din cruciaţii ce se adaptaseră deja acestui melanj. Mulţumită ospitalităţii lor, aristocratul Guiscard şi cei care-l însoţeau au putut să se simtă bine.

Nici nu putea fi vorba de întoarcerea acasă, nu încă. Au învăţat arabă, s-au îmbăiat în apă parfumată cu uleiuri, şi-au însoţit gazdele la vânătoare cu şoimi berberi, mici şi feroce, au purtat cu plăcere veşmintele lungi şi s-au desfătat în compania femeilor atât de îndatoritoare, s-au delectat cu şerbet, perne moi, le-au plăcut servitorii negri şi mâncarea condimentată. Când plecau la război, îşi acopereau armura cu un burnuz ca s-o apere de soare, devenind astfel de nerecunoscut printre duşmanii sarazini, de n-ar fi fost crucea de pe scuturi.

Pentru că Guiscard şi micul lui grup plecau la război, devenind, din pelerini, cruciaţi. Regele Amalric chemase urgent sub arme toţi francii ca să-l oprească pe generalul arab Nur-ad-Din – care fusese şi în Egipt – să-i unească pe toţi musulmanii împotriva creştinilor.

— Mare războinic, Nur-ad-Din, şi mare ticălos. Atunci credeam, ca să ştii, că dacă ne alăturăm armatei regelui Ierusalimului e ca şi cum ne-am alătura oştilor cereşti.

Au pornit spre sud.

Până acum, remarcă Adelia, bărbatul de lângă ea povestise în amănunt, construind pentru ea domuri aurite, spitale mari, străzi foarte aglomerate, imensitatea deşertului. Dar relatarea despre cruciada în sine a fost concisă.

— Nebunie sfântă, atât a avut de zis, deşi a mai adăugat: A existat totuşi cavalerism de ambele părţi. Când s-a îmbolnăvit Amalric, Nur-ad-Din a încetat lupta şi a aşteptat până s-a mai înzdrăvenit.

Armata creştină era însă urmată de scursura Europei. Indulgenţa dată de papă tuturor păcătoşilor şi criminalilor care luau drumul Crucii adusese în statele cruciate oameni care ucideau orbeşte, convinşi că, orice-ar face, vor fi bine primiţi în braţele Mântuitorului.

— Vite, le spunea Rowley, care puţeau încă a grajdul din care veniseră. Au scăpat de iobăgie şi acum voiau pământ, se voiau bogaţi.

Au măcelărit greci, armeni şi copţi, creştini mai vechi decât ei, pentru că i-au crezut păgâni. Evrei şi arabi, cunoscători ai filosofiei greceşti şi romane, cu solide cunoştinţe de matematică, medicină şi astronomie, ştiinţe pe care popoarele semitice le-au dat Apusului, au fost nevoiţi să se plece în faţa unor oameni care nu ştiau nici să scrie, nici să citească şi nici nu vedeau ce rost ar fi avut.

— Amalric a încercat să-i ţină în frâu, povestea mai departe Rowley, dar erau peste tot, ca vulturii. Ne-ntorceam la liniile noastre şi descopeream c-au

spintecat burţile prizonierilor pentru că îşi închipuiau că musulmanii îşi înghit giuvaiericalele ca să le păstreze în siguranţă. Femei, copii, nu conta. Unii nici nu mergeau cu armata, ci rătăceau în bande pe rutele comerciale şi jefuiau. Ardeau şi orbeau, iar când erau prinşi, spuneau că fac asta pentru nemurirea sufletului. Şi probabil că şi acum fac la fel.

Tăcu un moment.

— Iar ucigaşul nostru a fost unul dintre ei, continuă.

Adelia întoarse iute capul şi-l privi.

— Îl cunoşti? A fost acolo?

— Nu l-am văzut niciodată. Dar sigur a fost acolo.

Măcăleandrul s-a întors. A fâlfâit uşor şi s-a aşezat pe o tufă de levănţică, s-a uitat o clipă la cei doi oameni tăcuţi de pe teritoriul său, apoi a zburat din nou în urmărirea unei brumăriţe-de-pădure.

— Ştii ce realizează marii noştri cruciaţi? a întrebat-o Rowley.

Adelia a clătinat din cap. Deziluzie, decepţie dezamăgire. Figura lui exprima dezamăgire, iar acest lucru îl făcea să pară mai bătrân, şi se gândi că probabil sub jovialitatea sa se află tot timpul amărăciunea, ca un substrat de stâncă.

— Îşi spun eu ce realizează. Inspiră o asemenea ură printre arabi, care se urau unii pe alţii, încât aceştia se unesc în cea mai mare forţă îndreptată vreodată împotriva Creştinătăţii. Se

numeşte Islam.

Se întoarse şi intră în casă. Adelia îl privi în tot acest timp. Nu mai era durduliu, cum i-o fi trecut aşa ceva prin minte? Era masiv.

Îl auzi cerând bere.

Când se întoarse, avea câte o cană de bere cu capac în fiecare mână.

— Spovedania face sete.

Asta ce mai era? Luă cana şi sorbi, incapabilă să-şi ia ochii de la el, ştiind cât se poate de limpede că, indiferent ce păcat avea să mărturisească, ea îl va ierta.

El era în picioare şi o privea.

— Timp de patru ani am purtat la spate săbiuţa lui William Plantagenet, îi spuse. O purtam pe sub cămaşa de zale ca să nu se strice când luptam. Am luat-o în bătălii. Mi-a zgâriat pielea atât de adânc că mi-a rămas semnul crucii, ca la măgarul care l-a purtat pe Domnul nostru Iisus în Ierusalim. E singura cicatrice de care sunt mândru. Vrei s-o vezi? o întrebă el uitându-se un pic într-o parte.

— Poate că nu acum, zâmbi ea.

„Eşti o târfă, îşi zise, te laşi sedusă de povestea unui soldat. State cruciate, vitejie, cruciadă – nu-i decât o poveste iluzorie de dragoste. Vino-ţi în fire, femeie”.

— Mai târziu să fie. Bău o înghiţitură de bere şi se aşează. Unde-am rămas? Ah, da. De-acum eram în drum spre Alexandria. Trebuia să-l împiedicăm pe Nur-ad-Din să-şi construiască corăbiile în

porturile de pe coasta egipteană. Să nu crezi că sarazinii voiau să ducă război pe mare – un proverb arab zice că e mai bine să auzi ghiorăitul din maţele cămilelor decât rugăciunile peştilor dar într-o bună zi vor face şi asta.

Nisip, căldură, vântul pe care musulmanii îl numesc *khamsin,* care-ţi zgârie ochii. Atacuri venind din senin de la arcaşii sciţi călare.

— Erau ca nişte centauri şi slobozeau asupra noastră săgeţi ca un roi de lăcuste, că până la urmă şi oamenii, şi caii erau ca nişte arici.

Şi Guiscard s-a îmbolnăvit foarte tare.

— N-a prea fost bolnav în viaţa lui şi atunci s-a speriat că s-ar putea să moară; nu voia să moară pe pământ străin. „Du-mă acasă, Rowley”, mi-a spus el. „Promite-mi că mă duci în Anjou”. Şi i-am promis.

În numele domnului său bolnav, Rowley a îngenuncheat în faţa regelui Ierusalimului şi l-a rugat să-i îngăduie să se întoarcă în Franţa.

— Drept să-ţi spun, eram bucuros. Obosisem să ucid. Mă tot întrebam dacă de-asta a venit Domnul nostru Iisus pe Pământ. Şi mai era şi gândul la băieţelul din mormânt care-şi aştepta sabia şi care începuse să-mi tulbure somnul. Dar chiar şi aşa…

Termină de băut berea, apoi clătină obosit din cap.

— Chiar şi aşa, sentimentul de vină pe care m-a cuprins când mi-am luat rămas-bun… mă

simţeam ca un trădător. Îţi jur că n-aş fi plecat în veci înainte de a câştiga războiul dacă nu ar fi trebuit să-l duc pe Guiscard acasă.

„Nu, se gândi ea, n-ai fi plecat. Dar de ce te scuzi? Eşti viu şi tot vii sunt şi oamenii pe care i-ai fi ucis dacă ai mai fi rămas. Poate că e bestia din bărbaţi – şi, oh Doamne, şi precis că tot bestia din mine mă face să înfior aşa”.

A început să se ocupe de organizarea întoarcerii acasă.

— Ştiam că nu va fi uşor. Eram destul de departe în Deşertul Alb, într-un loc numit Baharia, o aşezare destul de mare pentru o oază, dar cred că nici Dumnezeu n-a auzit de el. Aveam de gând să mă îndrept spre apus până la Nil şi apoi cu corabia până la Alexandria – pe atunci era încă în mâna prietenilor –, iar de acolo să trec în Italia. Dar, pe lângă cavaleria scită, ucigaşi la pândă în spatele fiecărui tufiş, fântâni otrăvite, mai erau şi dragii noştri proscrişi în căutare de pradă; iar, în atâţia ani, Guiscard strânsese atâtea relicve şi giuvaieruri şi stofe ţesute cu fir, încât eram nevoiţi să călătorim cu o caravană de animale de samar lungă de două sute de metri, invitând parcă să fim atacaţi.

Aşa că au luat ostatici.

Adeliei i s-a clătinat cana în mână.

— Ai luat ostatici?

— Bineînţeles că am luat. Era iritat. Acolo, aşa ceva e îngăduit. Dar nu pentru răscumpărare, cum

facem noi în Apus. Acolo ostaticii reprezintă siguranţa.

Erau o garanţie, un contract, o formă de bună-credinţă, o promisiune că înţelegerea va fi păstrată – parte integrantă din diplomaţia şi schimburile culturale dintre diferitele rase. Prinţese france, nu mai mari de patru ani, erau date pentru a asigura o alianţă între părinţii lor creştini şi răpitorii mauri. Fii de mari sultani trăiau în gospodării france, uneori ani de zile, ca garanţie pentru buna comportare a familiilor lor.

— Ostaticii împiedică vărsarea de sânge, spuse el, şi ideea e foarte bună. Să zicem că eşti asediat într-un oraş şi vrei să ajungi la o înţelegere cu asediatorii. Foarte bine, ceri ostatici ca să fii sigur că ticăloşii nu se apucă de violat şi de ucis şi că predarea se va face fără represalii. Sau, să zicem că trebuie să plăteşti o răscumpărare, dar nu poţi strânge imediat toţi banii, şi atunci oferi şi ostatici, pe lângă celelalte. Ostaticii sunt folosiţi aproape pentru orice. Când împăratul Nicefor a vrut să angajeze la curtea sa un poet arab, i-a dat ostatici califului poetului, Harun al-Rashid, ca o chezăşie că poetul se va întoarce. Sunt ca lucrurile amanetate la cămătar.

Adelia clătină din cap a mirare.

— Şi merge?

— Perfect. Apoi se gândi puţin. Aproape întotdeauna. Cât am fost acolo, n-am auzit niciodată de vreun ostatic care să fie pedepsit, deşi

cred că primii cruciaţi erau mai iuţi la mânie.

S-a grăbit însă s-o liniştească.

— Să ştii că-i o treabă foarte bună. Păstrează pacea şi ajută la înţelegerea dintre cele două părţi. Băile alea maure – noi, apusenii, n-am fi auzit niciodată de ele dacă un ostatic de viţă nobilă n-ar fi cerut să i se facă una.

Adelia se întreba cum funcţionează sistemul invers. Ce i-au învăţat oare cavalerii europeni, despre a căror curăţenie nu avea o părere prea bună, pe cei ai căror ostatici erau?

Nu voia însă să se abată de la subiect. Povestea înainta încet. „Nu vrea să ajungă acolo, îşi spuse. Nici eu nu vreau; o să fie groaznic”.

— Aşa că am luat ostatici.

Văzu cum bărbatul strânge în mâini poalele tunicii de pe genunchi.

A trimis un sol la Al-Hakim Biamrallah la Farafra, care domnea aproape peste tot drumul pe care urmau să-l străbată.

— Hakim era din dinastia fatimidă, era şiit, şi fatimizii erau de partea noastră împotriva lui Nur-ad-Din, spuse el privind-o dintr-o parte. Ţi-am spus că e complicat.

Cu solul mai fuseseră trimise daruri şi o cerere de ostatici ca să asigure trecerea în siguranţă a lui Guiscard, a oamenilor şi animalelor sale spre Nil.

— Acolo urma să-i lăsăm. Pe ostatici. Iar oamenii lui Hakim trebuiau să-i ia de acolo.

— Înţeleg, spuse ea cu blândeţe.

— Mare vulpoi, Hakim ăsta, zise Rowley cu admiraţie, un mare vulpoi despre alt mare vulpoi. Cu barba lungă până aici şi o grămadă de neveste. Ne întâlniserăm de câteva ori în luptă, am fost şi la vânătoare împreună. Îmi plăcea.

Adelia se uita tot la mâinile lui Rowley – frumoase mâini – cum se încleştează întruna, ca ghearele unei păsări răpitoare pe o încheietură.

— Şi a fost de acord?

Emisarul s-a întors fără daruri, dar cu ostaticii – doi, ambii băieţi. Ubayd, nepotul lui Hakim, şi Jaafar, unul din fiii săi.

— Ubayd avea aproape doisprezece ani, cred; Jaafar… avea opt, era preferatul tatălui său.

A urmat o pauză şi vocea perceptorului venea parcă de departe.

— Copii foarte buni, cu maniere frumoase ca toţi copiii sarazinilor. Foarte emoţionaţi că sunt ostatici pentru unchiul şi, respectiv, tatăl lor. Erau importanţi. Priveau totul ca pe o aventură.

Mâinile mari se strânseră, scoţând în evidenţă oasele articulaţiilor.

— O aventură, repetă.

Poarta grădinii scârţâi şi intrară doi bărbaţi cu hârleţe, trecură pe lângă sir Rowley şi pe lângă Adelia, scoţându-şi bonetele, şi o luară pe cărarea ce ducea la cireş. Au început să sape.

Fără să mai spună nimic, bărbatul şi femeia de pe banca acoperită cu iarbă îşi întoarseră capetele să privească, ca şi cum ar fi văzut ceva acolo, fără

nicio legătură cu ei, ceva care se desfăşura în cu totul alt loc.

Rowley a fost uşurat să vadă că Hakim nu-i trimisese doar oameni pentru asini şi cămile, să-l ajute cu toate lucrurile lui Guiscard, ci şi doi războinici care să-i păzească.

— Grupul nostru de cavaleri se redusese. James Selkirk şi D'Aix au fost ucişi la Antiohia. Gerard de Nantes a murit într-o încăierare dintr-o tavernă. Singurii rămaşi din grupul iniţial mai erau Guiscard, Conrad de Vries şi eu.

Guiscard, care era prea slăbit să mai încalece, călătorea într-un palanchin dus de sclavi, deci nu puteau înainta decât la pas. Convoiul lung şi lent şi-a început astfel călătoria, dar starea lui Guiscard s-a înrăutăţit şi n-au mai putut continua.

— Eram pe la mijlocul drumului, merseserăm prea departe ca să ne mai întoarcem şi nici nu puteam continua, dar unul dintre oamenii lui Hakim ştia o oază aflată cam la un kilometru şi jumătate dacă ne abăteam din drum, aşa că l-am dus pe Guiscard acolo şi ne-am ridicat corturile. Era un loc mic, gol, cu doar câţiva curmali, dar, ca prin minune, izvorul avea apă dulce. Acolo a şi murit.

— Îmi pare rău, spuse Adelia. Dezolarea care-l cuprinsese pe bărbatul de lângă ea era aproape palpabilă.

— Şi mie mi-a părut rău. Îşi înălţă capul. Dar n-aveam timp să stăm şi să jelim. Ştii mai bine decât

oricine ce se întâmplă cu corpurile, iar pe căldura aia se întâmplă foarte repede. Până să fi ajuns la Nil, cadavrul… ştii.

Pe de altă parte, Guiscard fusese lord de Anjou, unchiul lui Henric Plantagenet, nu un vagabond oarecare să-l îngroape în pământ necunoscut, săpat în nisipul Egiptului. Familia avea nevoie de ceva ca să-l înmormânteze cum se cuvine.

— Şi, mai ales, îi promisesem că-l duc acasă.

Şi atunci, i-a spus Rowley, a făcut el greşeala care-l va urmări până în mormânt.

— Să mă ierte Dumnezeu, dar atunci am despărţit forţele.

Ca să meargă mai repede, s-a hotărât să-i lase pe cei doi ostatici unde erau, iar el şi de Vries, împreună cu doi servitori, să se întoarcă în grabă în Baharia, cu cadavrul, în speranţa că vor găsi pe cineva să-l îmbălsămeze.

— La urma urmelor, eram în Egipt, iar Herodot intră în nişte detalii destul de dezgustătoare privind felul în care îşi păstrează egiptenii morţii.

— L-ai citit pe Herodot?

— Ce scrie despre egipteni. Am aflat o mulţime de lucruri despre Egipt de la Herodot.

Dumnezeu să-l aibă în paza Sa; străbate deşertul cu un ghid de o mie de ani.

— Băieţii erau mulţumiţi de această situaţie, chiar fericiţi. Îi aveau pe cei doi războinici ai lui Hakim care să-i păzească, o mulţime de servitori,

sclavi. Le-am dat minunata pasăre a lui Guiscard cât timp eram noi plecaţi – amândoi erau pasionaţi de şoimi. Şi am făcut tot ce-am putut, am trimis pe unul dintre servitorii arabi ai lui Hakim să-i spună ce s-a întâmplat şi unde sunt băieţii, în cazul în care păţeam eu ceva.

O listă întreagă de justificări; probabil c-a reluat-o de o mie de ori.

— Credeam că noi aveam de înfruntat riscuri, adică de Vries şi cu mine, pentru că eram singuri. Băieţii ar fi trebuit să fie în siguranţă.

Se întoarse spre ea de parcă ar fi vrut s-o scuture.

— *Doar erau în ţara lor*, *fir-ar să fie.*

— Da, încuviinţă Adelia.

În fundul grădinii, cei doi bărbaţi care lucrau la mormânt săpau şi aruncau pământul la marginea gropii cu mişcări ritmice. Puteau să se fi aflat şi la trei mii de kilometri depărtare de creuzetul de nisip încins în care, acum, ea abia mai respira.

Au făcut un harnaşament între două animale de povară pe care au pus palanchinul cu trupul lui Guiscard şi, însoţiţi doar de doi oameni care să mâne catârii, sir Rowley şi celălalt cavaler au încălecat şi au pornit cât au putut de repede.

— Nu era niciun îmbălsămător în Baharia, dar am găsit un şaman bătrân, care i-a scos inima şi a conservat-o în saramură, iar restul a fost fiert, până nu a rămas decât scheletul.

A durat mai mult decât se aşteptase Rowley,

dar, în cele din urmă, cu oasele lui Guiscard într-o taşcă de piele prinsă la şa şi cu inima într-un vas astupat, a pornit împreună cu de Vries spre oază şi au ajuns în apropiere după opt zile de la plecare.

— Am văzut vulturii când eram cam la cinci kilometri distanţă. Tabăra fusese atacată. Toţi servitorii erau morţi. Războinicii lui Hakim erau tăiaţi bucăţi, şi mai erau trei cadavre ale atacatorilor. Corturile, sclavii, lucrurile şi animalele dispăruseră.

În cutremurătoarea linişte a deşertului, cei doi cavaleri au auzit un suspin venind dintr-un curmal. Era Ubayd, băiatul cel mai mare, viu şi fără răni pe trup.

I-au atacat noaptea şi, fiind întuneric, el şi unul din sclavi au reuşit să se urce într-un pom şi să se ascundă în frunziş. Băiatul stătea acolo de o zi şi două nopţi. De Vries a trebuit să urce să-i descleşteze mâinile ca să-l coboare. Văzuse totul şi nu se putea mişca.

Pe Jaafar, cel de opt ani, nu l-au găsit.

— Încă îl căutam, când au sosit Hakim şi oamenii lui. Cam în acelaşi timp cu mesajul meu, primise şi înştiinţarea că prin acele părţi se afla o bandă de jefuitori. Şi a pornit imediat călare, ca vântul iadului, spre oază.

Rowley îşi lăsă în jos capul mare, pregătit parcă să fie lovit de bulgări de foc.

— Hakim nu m-a învinuit. Niciun cuvânt, nici mai târziu, când am găsit… ce-am găsit. Ubayd i-a

explicat, i-a spus bătrânului că n-a fost vina mea, dar acum, în ultimii ani, ştiu a cui vină a fost. N-ar fi trebuit să-i las, ar fi trebuit să iau copiii cu mine. Eu răspundeam de ei. Erau ostaticii mei.

Degetele Adeliei acoperiră o clipă mâna care se strângea. Bărbatul nici nu observă.

Când, în cele din urmă, Ubayd a fost în stare să vorbească despre asta, le-a spus că atacatorii au fost de douăzeci-douăzeci şi cinci de ori mai puternici. I-a auzit vorbind mai multe limbi cât a durat măcelul.

— Mai ales franca, a spus el. L-a auzit pe vărul lui strigându-L pe Allah în ajutor. Le-am luat urma. Aveau un avans de treizeci şi şase de ore, dar ne-am făcut socoteala că vor înainta mai greu din cauza prăzii. A doua zi, am văzut urmele de la potcoavele unui cal singuratic care se despărţise de ceilalţi şi-o luase spre sud.

Hakim a trimis câţiva oameni după banda de jefuitori, iar el şi Rowley s-au luat după urmele călăreţului singuratic.

— Acum, când mă gândesc la cele întâmplate, nu ştiu de ce am făcut asta; bărbatul ăla putea să fi avut cel puţin zece motive s-o ia în altă parte. Cred totuşi că am ştiut.

Au ştiut când au văzut vulturii zburând în cerc strâns spre ceva aflat între dune. Băieţelul gol era chircit în nisip ca un semn de întrebare.

Rowley avea ochii închişi.

— I-a făcut acelui copil ceva ce nicio fiinţă

omenească n-ar trebui să vadă sau să povestească.

„Eu m-am uitat la ei, se gândi Adelia. Ai fost supărat când m-am uitat la ei, acolo în chilia Sfintei Werbertha. Ţi-am descris tot şi îmi pare rău. Îmi pare foarte rău pentru tine”.

— Am jucat şah amândoi, spunea mai departe Rowley. Copilul şi cu mine. Chiar pe drum. Era un băiat isteţ. Mă bătea de opt ori din zece.

Au înfăşurat trupul în mantia lui Rowley şi l-au dus acasă la Hakim, unde a şi fost îngropat, în aceeaşi noapte, jelit de femei.

Apoi au început înfriguraţi vânătoarea. O vânătoare tare ciudată, condusă de o căpetenie musulmană şi de un cavaler creştin, ocolind câmpurile de bătălie unde se războiau crucea şi semiluna.

— Diavolul era slobod în acel deşert. A trimis împotriva noastră furtuni de nisip, a şters urmele, locurile de odihnă le-a lăsat fără apă şi le-a devastat, ce-o fi fost el, creştin sau maur, dar nimic nu ne oprea şi, în cele din urmă, am ajuns banda.

Ubayd avusese dreptate, erau nişte lepădături.

— Mai ales dezertori, fugari, scursura închisorilor creştinătăţii. Ucigaşul a fost şeful lor şi, când a plecat cu copilul, a luat şi cea mai mare parte din giuvaiericale şi le-a lăsat oamenilor lucrurile mai mari, care nu însemnau mai nimic. N-au opus cine ştie ce rezistenţă – cei mai mulţi erau prostiţi de haşiş, iar restul se luptau încă pentru

prada rămasă. I-am luat la întrebări, pe fiecare în parte: unde s-a dus şeful vostru? Cine e? De unde vine? încotro se îndreaptă? Niciunul nu ştia prea multe despre cel pe care-l urmaseră. Ziceau că e un şef sălbatic. Şi norocos.

Norocos.

— Pentru pleava aia, naţionalitatea nu însemna nimic; pentru ei, nu era decât franc, ceea ce înseamnă că putea proveni de oriunde, din Scoţia până la marea Baltică. Nici din felul în care ni l-au descris n-am aflat mare lucru; înalt, de înălţime mijlocie, brunet, blonziu – vezi tu, spuneau orice credeau că ar fi vrut Hakim să ştie, dar parcă fiecare l-ar fi văzut în alt fel. Unul ne-a zis că avea coarne care-i creşteau din cap.

— Avea un nume?

— Îi spuneau Rakshasa. E numele unui demon: maurii îşi sperie copiii cu el. Din ce-am putut înţelege de la Hakim, aceşti Rakshasa vin din Răsărit, cred că din India. Hinduşii i-au chemat să-i atace pe musulmani într-o bătălie străveche. Luau forme diferite şi chinuiau oamenii noaptea.

Adelia se aplecă să culeagă un fir de levănţică. Îl frecă între degete, uitându-se în jur, prin grădină, ca să se proptească bine în această verdeaţă englezească.

— E deştept, spunea perceptorul, apoi se corectă. Nu, nu deştept, ci are instinct, miroase pericolul din aer, ca un şobolan. Dacă s-ar fi îndreptat spre Nilul Superior – cum eram siguri c-o

va face – l-am fi prins; Hakim trimisese vorbă triburilor Fatimir – dar nu, el a tăiat-o spre nord-est şi s-a întors în Palestina.

I-au luat din nou urma în Gaza, unde au descoperit că a plecat din portul Teda în Cipru, cu o corabie.

— Cum? întrebă Adelia. Cum i-aţi luat urma?

După giuvaiericale. Luase mai toate giuvaierurile lui Guiscard. Trebuia să le vândă unul câte unul ca să nu-l ajungem. De câte ori vindea ceva, triburile îi trimiteau de veste lui Hakim. I-am anunţat şi cum arată – un bărbat înalt, aproape tot atât de înalt ca şi mine.

În Gaza, sir Rowley şi-a pierdut tovarăşii.

— De Vries a vrut să rămână în Ţara Sfântă – el nu avea obligaţia pe care o aveam eu: Jaafar a fost ostaticul meu şi nu el a luat decizia care a dus la moartea copilului. Iar Hakim… bunul bătrân a vrut să vină cu mine, dar i-am spus că e prea bătrân şi că în Ciprul creştin va ieşi în evidenţă ca o hurie într-o mulţime de călugări. Sigur că nu i-am spus chiar aşa, deşi aceasta era ideea. Dar chiar atunci şi acolo am îngenuncheat în faţa lui şi m-am jurat pe Dumnezeul meu, pe Sfânta Treime şi pe Fecioara Maria că-l voi urmări pe Rakshasa, dacă e nevoie până în mormânt, şi c-o să-i tai ticălosului capul şi-o să i-l trimit.

Perceptorul se lăsă în genunchi, îşi scoase bereta şi îşi făcu semnul crucii.

Adelia stătea nemişcată ca o stâncă, derutată

de amestecul de aversiune şi de extraordinară consolare pe care îl descoperea în acest bărbat. Dispăruse o parte din singurătatea în care se trezise după moartea lui Simon. Şi totuşi, el nu era un alt Simon; îşi oferise ajutorul, poate că a ajutat chiar, i-a luat la întrebări pe atacatori; „i-a luat la întrebări” era categoric un eufemism pentru torturarea până la moarte, un lucru pe care Simon nu l-ar fi făcut niciodată. Bărbatul acesta a jurat pe Hristos, întruchiparea milei, să se răzbune şi se ruga pentru acest lucru în fiecare minut.

Dar, când îi acoperise mâna încleştată, dosul palmei ei a fost udat de lacrimi şi, preţ de o clipă, locul gol lăsat de Simon a fost umplut de altcineva a cărui inimă, la fel ca a lui Simon, se frângea de durere pentru un copil de altă rasă şi credinţă.

Îşi reveni. El se ridică în picioare şi-i povestea mai departe, plimbându-se.

Aşa cum o purtase pas cu pas împreună cu el peste imensele teritorii din statele cruciate, acum îl însoţea, alături de relicvele mortului, în urmărirea celui numit Rakshasa, înapoi în Europa.

Din Gaza în Cipru. Din Cipru în Rhodos – era cu doar un vapor în urmă, dar o furtună a îndepărtat vânatul de vânător, aşa că Rowley nu i-a mai dat de urmă până în Creta. La Siracuza şi, de acolo, pe coastă spre Apulia. La Salerno…

— Erai acolo? o întrebă el.

— Da, eram acolo.

La Neapole, la Marsilia şi apoi în Franţa.

I-a spus că nimeni n-a făcut un drum mai ciudat într-o ţară creştină, în care creştinii să fi jucat un rol atât de neînsemnat. Cei care l-au ajutat au fost cei dispreţuiţi: arabi şi evrei, giuvaiergii, aurari, zarafi, cămătari, meşteri la care-şi trimit târgoveţii creştini diverse lucruri la reparat, locuitori din ghetouri – acei oameni la care ar fi fost obligat să apeleze un ucigaş urmărit şi disperat care avea de vândut o bijuterie ca să facă rost de bani.

— Nu era Franţa pe care o cunoşteam eu; putea să fi fost o cu totul altă ţară. Eram ca un orb, iar ei erau firul cu noduri care mă călăuzea. „De ce-l vânezi pe omul ăsta?” eram întrebat. Iar eu le răspundeam: „A ucis un copil”. Era destul. Da, vărul, mătuşa, fiul cumnatei au auzit de un străin care a avut de vânzare un fleac în oraşul următor – şi la un preţ de nimic pentru că a trebuit să-l vândă repede. Rowley făcu o pauză. Îţi dai seama că toţi evreii şi arabii din ţările creştine par să se cunoască între ei?

— Da, n-au încotro.

Rowley ridică din umeri.

— Aşa. Nu stătea nicăieri destul de mult ca să-l prind. Când ajungeam în oraşul următor, plecase mai departe spre nord. Întotdeauna spre nord. Ştiam că se îndreaptă spre un loc anume.

Au mai apărut şi alte noduri, îngrozitoare, pe fir.

— A ucis în Rhodos, înainte să ajung acolo, o

fetiţă creştină, pe care au găsit-o într-o vie. Toată insula era în fierbere.

La Marsilia, o altă moarte, de această dată un băieţel, cerşetor, înşfăcat de pe marginea drumului, al cărui cadavru fusese astfel mutilat încât autorităţile, de obicei mai indiferente la soarta vagabonzilor, oferiseră o recompensă pentru cel care-l prinde.

La Montpellier, un alt băieţel, de patru ani.

— „După faptele lor îi veţi cunoaşte”, ne spune Biblia. Eu îl cunoşteam după ale lui. Însemna harta cu trupuri de copii; ca şi cum n-ar fi putut merge mai mult de trei luni fără să-şi sature pofta. Când îl pierdeam, nu trebuia decât să aştept ca să aud geamătul unui părinte care trecea ca un ecou dintr-un oraş în altul. Atunci încălecam şi porneam în urmărirea lui.

A găsit şi femeile pe care Rakshasa le lăsa în urmă.

— Femeile sunt atrase de el, dar numai Dumnezeu ştie de ce; nu le tratează deloc bine.

Toate bietele făpturi pline de vânătăi cărora Rowley le-a pus întrebări au refuzat să-l ajute.

— Parcă aşteptau şi sperau că se va întoarce la ele. Nu mai conta. Acum urmăream pasărea pe care o avea cu el.

— O *pasăre?*

— Un graur, un fel de graur vorbitor. Într-o colivie. Ştiu de unde l-a cumpărat, dintr-un bazar din Gaza. Ştiam şi cât a dat pe el. Dar *de ce o*

ţinea… poate că-i era unicul prieten, spuse el cu un rictus pe faţă. Slavă Domnului că l-a făcut remarcat. Şi am primit vorbă, de mai multe ori, despre un bărbat înalt, cu o colivie cu o pasăre la oblâncul şeii. În cele din urmă, aşa am aflat unde merge.

Vânătorul şi vânatul se apropiau acum de valea Loarei, iar sir Rowley era preocupat pentru că la Angers – Anjou – era căminul oaselor pe care le ducea.

— Să-l urmăresc pe Rakshasa aşa cum am jurat? Sau să-mi ţin jurământul faţă de Guiscard şi să-l duc la locul de odihnă veşnică?

Era în Tours şi această dilemă i-a îndreptat paşii spre catedrală, ca să se roage pentru îndrumare.

— Şi acolo, Dumnezeu Atotputernicul, în marea Sa milă, văzând că dreptatea e de partea mea, şi-a deschis mâna spre mine.

Pentru că, exact când a ieşit din catedrală pe marea uşă dinspre apus, în lumina orbitoare a soarelui, Rowley a auzit venind dinspre o alee cârâitul unei păsări dintr-o colivie atârnată la o fereastră.

— M-am uitat în sus. Iar pasărea s-a uitat în jos la mine şi mi-a spus bună ziua în englezeşte. Şi m-am gândit că Dumnezeu m-a îndrumat spre aleea aceea cu un scop, hai să văd dacă nu-i asta pasărea lui Rakshasa. Aşa că am bătut la uşă şi mi-a deschis o femeie. Am întrebat de omul ei. Mi-a

spus că e plecat, dar mi-am dat seama că era acolo şi că era el – era exact ca celelalte, murdară şi înspăimântată. Am tras sabia şi am împins-o, dar s-a luptat cu mine când am încercat să urc, mi s-a agăţat de braţ ca o pisică şi a început să ţipe. L-am auzit strigând din camera de la etaj, apoi am auzit un zgomot înăbuşit. Sărise pe fereastră.

M-am întors, dar femeia m-a împiedicat din nou şi până am ajuns pe alee, fugise.

Rowley îşi trecu mâinile prin părul des şi cârlionţat de disperare, povestindu-i goana fără niciun rezultat care-a urmat.

— În cele din urmă, m-am întors la acea casă. Femeia plecase, dar, în camera de la etaj, pasărea se zbătea în colivia pe care el o dăduse pe jos când sărise. Am ridicat colivia şi pasărea mi-a spus unde-l voi găsi.

— Cum? Cum ţi-a spus?

— Bineînţeles că nu mi-a dat adresa. S-a uitat la mine cu ochii ei rotunzi şi obraznici şi mi-a spus că simt un băiat drăguţ, un băiat isteţ – lucruri din astea banale, dar şocant era faptul că auzeam vocea lui Rakshasa. O dresase. Nu, nu era nimic deosebit în *ce* spunea, ci în felul *cum* o spunea. Accentul. Vorbea cu accent din comitatul Cambridge. Pasărea imita vocea stăpânului său. Rakshasa era un om din comitatul Cambridge.

Perceptorul se închină în semn de mulţumire lui Dumnezeu care a fost atât de bun cu el.

— Am lăsat pasărea să-şi spună tot repertoriul.

Aveam destul timp, îl puteam duce pe Guiscard la Angers. Ştiam unde merge Rakshasa; se ducea acasă, să-şi facă un rost cu ceea ce mai rămăsese din giuvaiericalele lui Guiscard. Asta a făcut şi asta face, iar de această dată n-o să-mi mai scape. Încă mai am colivia, spuse el uitându-se la Adelia.

— Ce s-a întâmplat cu pasărea?

— I-am sucit gâtul.

Groparii au plecat, neobservaţi, după ce şi-au isprăvit treaba. Umbra lungă a zidului de la capătul grădinii ajunsese până la banca lor.

Adelia, tremurând de răcoarea serii care se apropia, îşi dădu seama că îi era frig de mai mult timp. Poate că mai erau multe de spus, dar, momentan, nu se putea gândi la asta. Şi nici el.

— Trebuie să mă ocup de pregătiri, spuse el în timp ce se ridica.

Între timp s-au ocupat alţii în locul lui.

Un şerif, un arab, un perceptor, un stareţ augustin, două femei şi un câine stăteau lângă trepte, în timp ce sicriul din răchită cu trupul lui Simon, precedat de purtătorii de torţe şi urmat de toţi evreii, bărbaţi, din castel, era purtat spre groapa de sub cireş, în celălalt capăt al grădinii. Nu au fost invitaţi să se apropie. Sub o lună aproape plină, ca de ceară, figurile celor care jeleau păreau foarte întunecate, iar florile de cireş foarte albe, ca o volbură de zăpadă suspendată.

Şeriful era neliniştit. Mansur îşi pusese mâinile pe umerii Adeliei, iar ea se sprijinea de el şi asculta

cascada notelor grave ale rabinului care repeta Psalmul 91, nereuşind să distingă prea bine cuvintele.

Ceea ce nu băga în seamă, iar ceilalţi nu acordau atenţie pentru că erau obişnuiţi cu zgomotele castelului, erau vocile ridicate de jos, de lângă porţile principale, unde părintele Alcuin, preotul, îşi exprima nemulţumirea.

Auzindu-l, Agnes îşi părăsise coliba şi alergase în oraş, iar Roger din Acton încerca să convingă gărzile că, prin înmormântarea secretă a unui evreu, castelul lor era pângărit.

Cei care jeleau sub cireş auzeau; urechile lor prindeau imediat necazurile.

El ma'aleh rachamim. Vocea rabinului Gotsce nu şovăia. *Shochayn bahm-ro… „Do*amne, cu milă de mamă, dă-i fratelui nostru Simon deplină odihnă sub aripile Tale ocrotitoare, între cei aleşi, sfinţi şi curaţi, strălucitori ca bolta cerească, precum şi sufletelor tuturor celor care, din popoarele Tale, au fost ucişi m şi de jur-împrejurul pământurilor unde a păşit Abraham, strămoşul nostru…"

„Cuvinte, îşi zise Adelia. O pasăre neştiutoare poate repeta cuvintele ucigaşului. Cuvinte rostite deasupra celui pe care l-a ucis, ca să aducă mângâiere sufletului".

Auzi izbitura, izbitura, izbitura pământului aruncat pe sicriu. Procesiunea se îndrepta acum în rând spre poarta grădinii, pregătindu-se să iasă şi, deşi ea nu era evreică, şi mai era şi femeie, toţi

bărbaţii au binecuvântat-o când au trecut prin dreptul treptelor lângă care stătea ea.

Hamakom y'nachem etchem b'toch sh'ar availai tziyon ee yerushalayim. „Dumnezeu să te mângâie laolaltă cu toţi jeluitorii Sionului şi Ierusalimului”.

Rabinul se opri şi făcu o plecăciune în faţa şerifului.

— Vă suntem recunoscători pentru fapta bună, înălţimea Voastră, şi să dea Domnul să nu aveţi necazuri din pricina asta.

Şi au plecat.

— Ei, spuse şeriful Baldwin, scuturându-şi veşmântul, trebuie să ne întoarcem la treabă, sir Rowley. Dacă diavolul găseşte într-adevăr de lucru pentru mâinile leneşe, astă-seară n-o să găsească nimic aici.

Adelia îşi exprimă recunoştinţa.

— Pot să vin mâine la mormânt?

— Cred că da, cred că da. Poţi să-l aduci şi pe señor doctor cu dumneata. Am o fistulă care mă deranjează foarte tare când stau jos. Ce e cu toată zarva asta, Rowley? întrebă el privind spre porţi.

Erau vreo zece bărbaţi înarmaţi cu o mulţime de arme domestice – furci, spade folosite la pescuitul ţiparilor – conduşi de Roger din Acton, toţi înfierbântaţi de o furie înăbuşită de prea mult timp, care se repezeau în grădină urlând şi blestemând în atâtea feluri încât le-a trebuit ceva să distingă tema „ucigaş de copii” şi „evreu” între

ele.

Acton urca treptele, agitând într-o mână o făclie, iar în cealaltă o furcă.

— Evreul va fi scufundat în groapa pe care a făcut-o, pentru că Domnul ne-a mântuit azi de spurcăciunea lui, striga el. Am venit să-l scoatem din pământul care-i al nostru de drept. Temeţi-vă de numele Domnului, voi, trădători.

Când urla, împroşca salivă. În spatele lui, un bărbat masiv învârtea ameninţător în mână un satâr de bucătărie.

Ceilalţi se împrăştiaseră ca să caute, iar el se întoarse spre aceştia.

— Găsiţi mormântul, fraţilor, ca să ne revărsăm mânia asupra hoitului său. Pentru că ni s-a făgăduit că cel ce-i pedepseşte pe necredincioşi nu va fi dojenit.

— Nu, spuse Adelia. Au venit să-l scoată din mormânt. Au venit să-l scoată pe Simon din mormânt.

Nu.

— Târfă. Acton urca treptele, cu furca îndreptată spre ea. Te-ai dus ca o curvă după ucigaşii de copii, dar nu-ţi mai înghiţim ruşinea.

Un bărbat se afla sub cireş, strigând şi făcându-le semne celorlalţi.

— Aici, e aici.

Adelia coborî treptele, ferindu-se de Acton, şi o luă la fugă spre mormânt. Nu se gândea deloc la ce va face când va ajunge acolo – nu se putea

gândi decât să oprească această grozăvie.

Sir Rowley Picot se luă după ea, Mansur era chiar în spatele lui, cu Roger din Acton urmându-l îndeaproape, iar ceilalţi alergau să-i oprească. Şi toţi se opriră într-o grămadă grozavă, care urla, dădea pumni, lovea, înghiontea, călca în picioare. Iar Adelia se trezi dedesubt.

Nu mai văzuse asemenea violenţă: nu era atât durerea, cât şocul nemaipomenit al puterii neaşteptate şi furioase a bărbaţilor. O cizmă îi rupse nasul; îşi acoperi capul, iar lumea de deasupra ei se sparse în bucăţi ascuţite.

Undeva se auzea o voce dominatoare – a stareţului.

Puţin câte puţin, cioburile căzură. Nu mai era nimic. Apoi a fost în stare să se ridice în picioare, clătinându-se, şi să vadă siluete retrăgându-se de lângă sir Rowley Picot care zăcea cu un satâr înfipt în vintre, cu sângele ţâşnind din rană.

Capitolul 12

— Am murit? întrebă sir Rowley aşa, nu pe cineva anume.

— Nu, îi răspunse Adelia.

— Oh, Doamne Sfinte, unde mi-e sula? strigă el îngrozit după ce căuta cu o mână slabă şi palidă pe sub aşternuturi.

— Dacă te referi la penis, e la locul lui. Sub pansament.

— Oh. Deschise din nou ochii duşi în fundul capului. Şi-o să mai facă treabă?

— Sunt sigură c-o să funcţioneze perfect din toate punctele de vedere, îi răspunse Adelia răspicat.

— Oh.

Şi îşi pierdu din nou cunoştinţa, liniştit după schimbul scurt de cuvinte, fără să-şi dea seama c-a avut într-adevăr loc.

Adelia se aplecă asupra lui şi-i îndreptă pledul.

— Dar era cât pe-aci, îi spuse ea blând.

Şi nu era vorba doar de *membrum virilis,* ci chiar de viaţa lui. Satârul atinsese artera şi Adelia a trebuit, până l-au dus înăuntru, să-şi bage pumnul în rană ca să oprească hemoragia care l-ar fi omorât. A folosit apoi acul şi aţa de brodat ale lui lady Baldwin, dar chiar şi aşa sângele curgea atât de tare, încât a ştiut, singura dintre cei care se adunaseră îngrijoraţi în jurul ei, că e nevoie de noroc chior ca să facă acele cusături exact unde trebuie.

Nu câştigase însă războiul, ci doar o bătălie. Reuşise să scoată bucăţelele din tunică pe care satârul le împinsese în rană, dar câte resturi de pe lamă au mai rămas înăuntru, asta n-avea de unde să ştie. Corpurile străine puteau provoca, şi aşa făceau de obicei, otrăvirea, care ducea la moarte. Şi-a amintit cum dezmembra cadavre cangrenoase – şi şi-a amintit, de asemenea, curiozitatea detaşată cu care căuta focarul de la care pornise

întreaga nenorocire.

De această dată, nu era detaşată. Când rana lui Rowley s-a inflamat şi el a început să delireze din cauza febrei, s-a rugat cum n-a mai făcut-o niciodată în viaţa ei, în timp ce-l îmbăia în apă rece şi-i picura lichide răcoroase între buzele flasce şi palide ca ale unui mort.

La ce se ruga? La ceva, la orice. Ruga, implora, *cerea* să fie ajutată să-l aducă din nou la viaţă.

Fir-ar să fie. Ce jurăminte le-a făcut tuturor Dumnezeilor pe care i-a invocat? Credinţă? înseamnă că acum era adepta lui Iehova, Allah, a Sfintei Treimi, dar şi a lui Hipocrat. A plâns apoi, recunoscătoare tuturor, când pe faţa pacientului a apărut transpiraţia şi când respiraţia lui s-a transformat din horcăit într-un sforăit uşor şi firesc.

Când s-a trezit din nou, i-a urmărit mâna explorând instinctiv. Ce fiinţe primitive sunt bărbaţii!

— E la loc. Închise ochii uşurat.

— Da.

Chiar şi în faţa morţii rămân conştienţi de sexualitatea lor.

Deschise din nou ochii.

— Eşti tot aici?

— Da.

— De cât timp?

— De cinci nopţi şi – se uită pe fereastră, la soarele după-amiezii care trimitea fâşii de lumină prin grilaj, pe podea – cam şapte ore.

— De atâta vreme? încercă să-şi ridice capul. Unde suntem?

— În vârful turnului.

La scurt timp după operaţie, care fusese făcută pe masa din bucătăria şerifului, Mansur – dând dovadă de mare forţă – a dus pacientul în încăperea din turnul unde erau evreii pentru ca doctorul şi bolnavul să nu fie deranjaţi şi să aibă linişte în bătălia lor pe viaţă şi pe moarte.

Încăperea nu avea *garderobe;* pe de altă parte, Adelia a fost binecuvântată cu oameni doritori – nu, mai bine zise, entuziaşti –, gata să urce şi să coboare scările cu oalele de noapte, mai ales evreice recunoscătoare lui sir Rowley pentru că a apărat mormântul unui evreu. Într-adevăr, salvarea lui sir Rowley devenise un efort colectiv, şi dacă Adelia a refuzat cele mai multe oferte de ajutor a fost ca să nu-i jignească pe Mansur şi pe Gyltha, care făcuseră din asta propria lor cauză.

Prin fereastra fără geamuri intra o adiere, fiind astfel feriţi de aerul rău care circula la nivelul inferior al castelului şi de duhoarea haznalelor deschise, având de suportat doar mirosul lui Paznic, care intra pe gaura de sub uşa dinspre scară, unde fusese exilat. Chiar şi după baie, blana câinelui începuse iar să miroasă de-ţi muta nasul. Era singurul lucru agresiv în ceea ce-l privea; lipsise până şi din învălmăşeala din grădina şerifului, în care ar fi trebuit să se implice, de drept, ca să-şi apere stăpâna.

— L-am omorât pe ticălos? se auzi vocea din pat.

— Pe Roger din Acton? Nu, e bine, dar e închis în donjon. Ai reuşit să-l schilodeşti pe Quincy, măcelarul, şi să-l răneşti la gât pe Colin de la Sfântul Giles, şi mai e un vânzător de indulgenţe ale cărui şanse de procreare sunt mai mici decât ale tale, dar jupân Acton a scăpat fără nicio rană.

— *Merde.*

Chiar şi aceste puţine cuvinte l-au obosit; a adormit din nou.

Copulaţia e prima pe listă, îşi zise Adelia. Lupta, a doua.

Şi chiar dacă eşti acum mult mai slab, se vede că eşti lacom; şi arogant. Iar acestea sunt păcate capitale. Şi atunci de ce, dintre toţi oamenii, tu eşti cel ales?

Gyltha ghicise. Când Rowley avea febra cea mai mare, când Adelia refuzase s-o lase să stea în locul ei la căpătâiul lui, Gyltha îi spusese:

— Ştiu că-l iubeşti, femeie, da dragostea nu te-ajută dacă pici lată.

— Ce dragoste? strigase ea. Am grijă de un pacient; nu e... Oh, Gyltha, ce să fac? Omul ăsta nu-i pentru mine.

— Şi ce legătură are asta? întrebase Gyltha suspinând.

Aşa e. Adelia era silită să admită că, într-adevăr, n-avea nicio legătură.

Sigur că erau multe de spus în favoarea lui.

După cum le demonstrase evreilor, începea să sară în apărarea celor lipsiţi de apărare. Era amuzant, o făcea să râdă. Şi cât a fost cu febră a revăzut de nenumărate ori duna unde zăcea trupul copilului – ca să mai simtă o dată aceeaşi vină şi amărăciune. Mintea sa l-a urmărit pe ucigaş într-un delir la fel de fierbinte şi cumplit ca nisipurile deşertului, până când Adelia i-a dat un soporific, de teamă ca febra să nu-i istovească peste măsură trupul slăbit.

Dar erau multe şi contra lui. În timpul aceleiaşi febre mari, a bătut câmpii cu aprecieri senzuale asupra femeilor pe care le-a cunoscut, confundând adesea calităţile lor cu mâncarea cu care, de asemenea, s-a desfătat în Orient. Sagheerah, cea mică şi zveltă, ca suliţa sparanghelului, Samina, care avea destulă carne pe ea ca să acopere o masă cu patru feluri, Abda, neagră şi frumoasă precum caviarul. De fapt, era mai degrabă un meniu decât o listă de frumuseţi. Iar Zabidah…

Adelia, ale cărei cunoştinţe despre ceea ce fac bărbaţii şi femeile în pat erau limitate, a rămas aproape şocată de scălâmbăielile acelei femei cu calităţi acrobatice, cu mintea deschisă spre un interes mai colectiv.

Dar şi mai tare a înfiorat-o dezvăluirea ambiţiilor sale. La început, Adelia, ascultând discuţiile fantastice pe care le purta cu un personaj nevăzut, a crezut că folosirea frecventă a apelativului „domnul meu” se adresează direct Tatălui Ceresc, dar şi-a dat seama că se referă la

Henric D. Nevoia irezistibilă de a-l găsi şi a-l pedepsi pe Rakshasa se suprapunea cu dorinţa de a-l servi, în acelaşi timp, pe regele Angliei. Dacă reuşea să-l scape pe Henric de supărarea care lipsea trezoreria de banii evreilor din Cambridge, Rowley se aştepta la recunoştinţă regală şi la avansare.

Şi nu la o avansare oarecare.

— Baron sau episcop? se întreba el în aiureala lui, strângând mâna Adeliei care încerca să-l liniştească, de parcă ea ar fi trebuit să hotărască asta. Episcopia sau baronia?

Deci ăsta era omul. Fără îndoială că era brav şi milos, dar mai era gurmand, afemeiat, şiret şi avid de faimă. Plin de defecte, licenţios. Nu era bărbatul pe care să-l fi aşteptat Adelia sau pe care să vrea să-l iubească.

Dar îl iubea.

Şi când capul acela în suferinţă s-a întors pe pernă, dezgolindu-i gâtul, şi când s-a rugat de ea – „Domniţă doctor, eşti acolo? Adelia?” –, păcatele lui, dar şi inima ei s-au topit de tot.

După cum îi spusese Gyltha, n-avea nicio legătură.

Şi totuşi, *trebuie* să conteze. Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar avea scopul ei bine stabilit. Nu era vorba de avansare sau de bogăţii, ci de a servi harului care-i fusese dat. Pentru că era un har, care îi fusese însă dăruit împreună cu o obligaţie, şi anume să nu dea naştere la viaţă, ca

alte femei, ci să descopere mai multe despre natura vieţii şi s-o salveze.

A ştiut dintotdeauna, şi ştia şi acum acest lucru, că dragostea nu era pentru ea; şi de aceea, trebuia să rămână la fel de castă ca şi călugăriţele juruite lui Dumnezeu. Şi atâta vreme cât castitatea a fost claustrată în Şcoala Medicală de la Salerno, se imagina continuând aşa, netulburată, până la o vârstă respectabilă, dispreţuitoare – asta recunoştea – faţă de femeile care se lasă pradă pasiunii nimicitoare.

Acum, stând în camera din turn, se acuza de ignoranţă crasă. „N-ai ştiut. N-ai ştiut nimic de această furie care te face să-ţi pierzi judecata. Dar *trebuie* să judeci, femeie, *judecă*".

Ceasurile în care s-a luptat să-l salveze au fost un privilegiu; salvarea oricărei vieţi era un privilegiu; bucuria lui, a ei. Nu-i venea deloc să plece de la căpătâiul lui ca să trateze pacienţii pe care Matildele îi trimiteau acum la castel, pentru a-i lecui împreună cu Mansur, dar se ducea totuşi.

Acum era vremea să-şi vină în fire.

Despre căsătorie nici nu putea fi vorba, chiar presupunând c-ar fi cerut-o, ceea ce era aproape imposibil. Adelia avea o părere foarte bună despre propria-i valoare, dar se îndoia că el i-o va recunoaşte. În primul rând, dacă ar fi să judece după culoarea părului pubian despre care îi vorbise în timpul celor mai lascive deliruri, prefera brunetele. În al doilea rând, ea nu putea – nu voia –

să intre pe o listă la concurenţă cu Zabidah.

Nu, părea foarte puţin probabil să se simtă atras de o doctoriţă reţinută, cu figură comună.

În orice caz, el se gândea la ea ca la o fiinţă asexuată, pentru că altfel relatarea despre cruciadă n-ar fi fost atât de sinceră şi de plină de înjurături. Un bărbat vorbeşte folosind astfel de cuvinte cu un preot cumsecade; poate cu stareţul Geoffrey, nu cu domniţa inimii sale.

În orice caz, cu o episcopie în perspectivă, nu poate cere pe nimeni în căsătorie. Iar amanta episcopului? Erau nenumărate, unele care se lăudau cu asta, dezmăţate neruşinate, altele despre care umblau doar zvonuri, prilej de bârfă şi chicoteli, ascunse în iatacuri tainice, la dispoziţia toanelor iubiţilor lor prelaţi.

„Bine ai venit la Porţile Cerului, Adelia, dar ce se alege de viaţa ta? Doamne Dumnezeule, curvă de episcop?”

Şi dacă devine baron? O să-şi caute una bogată ca să-şi sporească moşiile, aşa cum fac toţi. Biata fată – o viaţă dedicată aprovizionării cămării, copiilor, ospătării soţului şi preaslăvirii nenorocitelor lui fapte de vitejie când se întoarce de pe cine ştie ce câmp de bătălie unde l-a târât regele. Şi unde, respectivul soţ a avut alte femei – brunete, în cazul de faţă – cărora le-a turnat bastarzi cu nesaţul unui iepure în călduri.

În mod deliberat, epuizată, s-a lăsat pradă unei astfel de furii la adresa unui sir Rowley Picot

presupus adulterin şi a progeniturilor sale presupuse şi nelegitime, încât, atunci când a intrat Gyltha în cameră, cu un castron de terci pentru bolnav, Adelia i-a spus:

— Astă-noapte aveţi grijă de porcul ăsta tu şi Mansur. Eu mă duc acasă.

Yehuda a oprit-o jos, la capătul scării, ca să întrebe de Rowley şi s-o conducă să-i vadă fiul nou-născut. Bebeluşul care amuşina la pieptul Dinei era mititel, dar avea tot ce-i trebuie, deşi părinţii erau îngrijoraţi că nu ia destul în greutate.

— Am căzut de acord cu rabinul Gotsce ca *brit mila* să mai fie amânată, după cele opt zile. S-o facem când e mai zdravăn, spuse Yehuda neliniştit. Ce credeţi, domniţă?

Adelia i-a răspuns că e probabil înţelept să nu supună copilul la circumcizie până nu mai creşte puţin.

— Credeţi că e din cauza laptelui? Că nu am destul?

Moşitul şi îngrijirea lăuzei nu făceau parte din specialităţile Adeliei. Ştia principiile, dar Gordinus le spunea mereu studenţilor că e mai bine să lase aceste lucruri pe seama doftoroaielor, indiferent cum îşi spun ele, şi să intervină doar dacă apar complicaţii. Spunea, pe baza observaţiilor sale, că supravieţuiesc mai mulţi copii aduşi pe lume de moaşe cu experienţă decât de un medic bărbat. Iar această învăţătură nu l-a făcut popular nici în rândul medicilor, nici al Bisericii, pentru că şi unii şi

cealaltă găseau că e mult mai profitabil să condamne majoritatea moaşelor de vrăjitorie. Însă numărul morţilor – bebeluşi, dar şi al mamelor asistate la naştere de medici bărbaţi – demonstra că Gordinus are dreptate.

Totuşi, copilul *era* foarte mic şi părea să sugă în gol, aşa că Adelia încercă totuşi.

— Ai încercat cu o doică?

— Şi unde să găsim aşa ceva? întrebă Yehuda cu un rânjet iberic. Crezi că gloata care ne-a adus aici a avut grijă să ne asigure şi doici? Uite că la asta nu s-au gândit, chiar nu ştiu de ce.

Adelia ezită puţin înainte de a vorbi.

— Aş putea s-o întreb pe lady Baldwin dacă nu este una la castel.

Se aştepta la dezaprobare. Margaret fusese la început doica ei şi Adelia ştia că şi alte creştine se angajau în această calitate la case evreieşti, dar dacă această mică enclavă rigidă avea de gând să îngăduie celui mai tânăr membru al său să sugă la piept de goy…

Dina o luă prin surprindere.

— Laptele-i lapte, soţul meu. Eu am încredere că lady Baldwin o să-mi găsească o femeie curată.

Yehuda îşi puse blând mâna pe capul soţie sale.

— Doar dacă înţelege că nu-i vina ta. După atâta suferinţă, suntem norocoşi că avem totuşi un fiu.

„Oho, îşi zise Adelia, paternitatea te-a făcut

mai înţelegător, tinere”. Iar Dina, deşi nervoasă, părea mai fericită decât ultima oară când o văzuse; căsătoria părea să meargă mai bine decât arătase la început.

Când ieşi, Yehuda o urmă.

— Domniţă doctor…

Adelia se întoarse repede.

— Nu trebuie să-mi spui aşa. Doctorul e maestrul Mansur Khayoun din Al Amarah. Eu sunt ajutoarea lui.

Bineînţeles că vestea cu operaţia din bucătăria şerifului a circulat, iar Adelia avea deja destule probleme şi fără opoziţia inevitabilă pe care ar fi întâmpinat-o din partea medicilor din Cambridge, asta lăsând la o parte Biserica, în momentul în care s-ar fi aflat ce profesie are.

Poate că reuşeşte să explice că Mansur – care a fost acolo în timpul operaţiei – este maestrul care a supravegheat procedura. Să pretindă că a fost o sărbătoare musulmană şi că Allah nu i-a îngăduit să se atingă de sânge în acel timp. Cam aşa ceva.

Yehuda se înclină.

— Domniţă, nu voiam decât să vă spun că-i vom da copilului numele Simon.

Adelia îi luă mâna.

— Mulţumesc.

Deşi era obosită, pentru ea ziua se schimbase, viaţa însăşi luase o altă întorsătură. Se simţea, la propriu, înălţată spiritual aflând numele copilului – avea chiar un curios sentiment de plutire.

Îşi dădu seama că e dragoste. Dragostea, chiar condamnată, avea puterea să facă sufletul să vibreze. Niciodată n-a fost atâta puritate în zborul pescăruşilor pe cerul de porţelan albastru, niciodată n-au fost ţipetele lor mai emoţionante.

În primul rând, trebuia să-i facă o vizită celuilalt Simon şi, în drum spre grădina şerifului, Adelia se abătu prin curtea interioară ca să caute flori pentru mormânt. Această parte a castelului era strict utilitară şi din cauza găinilor şi a porcilor care circulau liberi nu mai avea aproape deloc vegetaţie. Însă pe coama unui zid vechi înflorea nişte usturoiţă, iar pe colnicul saxon, acolo unde demult se afla o pădure, creştea un porumbar.

Copiii alunecau pe pantă pe o scândură şi, în timp ce ea se chinuia să rupă nişte rămurele, se apropiară un băieţel şi o fetiţă.

— Ce-i ăsta?

— Câinele meu, le răspunse Adelia.

Copiii au cercetat o clipă animalul.

— Negriciosu' cu care ai venit, domniţă, e vrăjitor?

— E doctor, le răspunse.

— Îl drege pe sir Rowley, domniţă?

— E tare fain, sir Rowley, spuse fetiţa. Zice că are în mână un şoarece, da are un bănuţ, şi ni-l dă nouă. Ne place de el.

— Şi mie, recunoscu Adelia neputincioasă, descoperind ce plăcut e să mărturisească.

— Ăia-s Sam şi Bracey, spuse băiatul arătându-

i cu degetul. N-ar fi trebuit să-i lase înăuntru, nu? Nici chiar să-i omoare pe evrei, aşa zice tata.

Arăta spre un loc de lângă noile spânzurători, unde se aflau doi stâlpi ai infamiei din care se iţeau două capete, probabil gărzile care fuseseră la poartă când au intrat în castel Roger din Acton şi târgoveţii.

— Sam zise că el n-a vrut să-i lase, spuse fetiţa. Sam zice că ticăloşii au dat buzna înăuntru.

— Oh, Doamne! De când sunt acolo?

— N-ar fi trebuit să-i lase, nu?

Fetiţa era mai iertătoare.

— Le dă drumu' noaptea.

Stâlpul infamiei e foarte dăunător pentru spate. Adelia se grăbi într-acolo. De gâtul fiecăruia dintre cei doi bărbaţi atârna câte-o scândură pe care scria: „Lipsă la datorie”.

Ocolind cu grijă excrementele adunate în jurul picioarelor victimelor, Adelia puse florile jos şi ridică una din scânduri. Apoi strânse tunica paznicului la gât, sub sfoara care-i intra adânc în piele. Procedă la fel şi la celălalt.

— Sper că-i mai bine aşa.

— Mulţumim, domniţă.

Priveau amândoi drept în faţă, milităreşte.

— Cât mai trebuie să staţi aşa?

— Încă două zile.

— Oh, Doamne! Ştiu că nu e uşor, dar dacă, din când în când, lăsaţi încheieturile mâinilor să preia toată greutatea şi vă înclinaţi picioarele

înapoi, mai scade presiunea din coloană.

— O să ţinem minte, domniţă, spuse sec unul dintre bărbaţi.

— Să ţineţi.

Într-un capăt al grădinii şerifului era soţia acestuia, care supraveghea despărţirea rădăcinilor de vetrice şi purta o conversaţie în gura mare cu rabinul Gotsce, care se afla în celălalt capăt, aplecat peste mormânt.

— Poţi s-o pui în pantofi, rabinule. Eu aşa fac. Vetricea e foarte bună la friguri.

— Mai bună decât usturoiul?

— Mult mai bună.

Încântată şi fără a fi văzută, Adelia mai zăbovi la poartă până o zări lady Baldwin.

— Ah, iată-te, Adelia. Cum se simte sir Rowley, azi?

— Mai bine, vă mulţumesc, înălţimea Voastră.

— Bine, bine. Nu putem să pierdem un luptător aşa viteaz. Şi nasul tău ce face?

Adelia zâmbi.

— S-a dres şi am uitat.

Grija de a opri hemoragia lui Rowley o făcuse să uite de orice altceva. Şi-a dat seama de fractura de la nas abia peste două zile, când Gyltha i-a spus că s-a umflat şi s-a învineţit. După ce s-a dezumflat, a pus osul la loc fără probleme.

Lady Baldwin dădu din cap.

— Ce buchet frumos, atât de alb şi verde! Rabinul are grijă de mormânt. Du-te, du-te. Da, şi

câinele, asta e.

Adelia o luă pe poteca spre cireş. Pe mormânt fusese pusă o scândură simplă pe care era scris în ebraică „Aici odihneşte” şi numele lui Simon. Iar în partea de jos erau cinci litere care însemnau „Fie-i sufletul legat în legătura vieţii veşnice”.

— Ajunge deocamdată, îi zise rabinul Gotsce. Lady Baldwin a spus că ne face rost de o piatră pe care s-o punem în locul ei, una grea să nu poată fi ridicată, să nu-l profaneze pe Simon. Se ridică şi îşi scutură pământul de pe mâini. Adelia, e o femeie foarte cumsecade.

— Da, spuse ea.

Grădina nu era atât a şerifului, cât a soţiei sale; aici se jucau copiii ei şi de aici culegea plantele aromate pe care le folosea la mâncare şi ca să înmiresmeze camerele. Iar sacrificiul pe care l-a făcut ca să cedeze o parte pentru înmormântarea unui om dispreţuit de religia ei nu era neînsemnat. Sigur, de vreme ce, în cele din urmă, tot pământul era al regelui, acest lucru i-a fost impus prin *force majeure*, dar, indiferent ce va fi simţit ea în particular, lady Baldwin a acceptat cu bunăvoinţă.

Mai mult decât atât, se aplică şi aici principiul potrivit căruia „a da” impune obligaţie atât din partea celui care dă, cât şi a celui care primeşte, aşa că lady Baldwin se arăta preocupată de starea de bine a ciudatei comunităţi din castelul ei. Scutecele celui mai mic dintre copiii Baldwin i-au

fost date Dinei şi a propus ca evreii să poată folosi şi ei marele cuptor de pâine al castelului, să nu-şi mai coacă singuri.

— Doar sunt şi ei oameni ca noi, ştii şi tu, i-a spus ea Adeliei când a venit în vizită la bolnav şi a adus răcituri din picioare de viţel. Şi rabinul lor ştie o mulţime de lucruri despre ierburi, chiar foarte multe. Se pare că de Paşte mănâncă foarte multe plante aromate, dar văd că le aleg pe cele amare, hrean şi altele. De ce nu şi un pic de anghelică? l-am întrebat. Ca să le mai îndulcească?

— Cred că aşa trebuie să fie, amare, zâmbi Adelia.

— Da. Aşa mi-a spus şi el.

A întrebat-o dacă poate să găsească o doică pentru micul Simon şi lady Baldwin a promis c-o să aducă una.

— Şi nu o târâtură din castel, spuse ea. Acest copil are nevoie de lapte creştin *respectabil.*

„Singura care i-am înşelat aşteptările lui Simon, îşi zise Adelia, aşezând buchetul, am fost eu”. Numele lui pe scândura grosolană ar fi trebuit să strige că e vorba de o crimă şi nu să-l facă să apară ca o victimă a propriei neglijenţe.

— Ajutaţi-mă, îi spuse ea rabinului. Trebuie să-i scriu familiei lui Simon, să le spun soţiei şi copiilor lui ce s-a întâmplat.

— Atunci scrie-le, o îndemnă rabinul Gotsce. O să avem noi grijă să trimitem scrisoarea; avem oameni la Londra care corespondează cu cei din

Neapole.

— Vă mulţumesc, vă sunt recunoscătoare. Dar nu-i vorba de asta, e... dar ce s*ă* scriu? Că a fost ucis, dar că moartea sa a fost considerată un accident?

Rabinul gemu.

— Dacă ai fi soţia lui, ce ai prefera să ştii?

— Adevărul, răspunse ea imediat. Apoi se gândi mai bine. Oh, nu ştiu.

Era mai bine pentru Rebecca lui Simon să sufere din cauza unui accident prin înec decât să se gândească la nesfârşit la ultimele minute ale lui Simon, cum o făcea ea, să umple doliul de oroare, ca Adelia, să dorească atât de tare să se facă dreptate încât să nu-i mai tihnească nimic altceva.

— Cred că n-o să le spun, zise ea învinsă. Nu înainte de a fi răzbunat. După ce ucigaşul va fi găsit şi pedepsit, poate că atunci le putem spune adevărul.

— Adevărul, Adelia? Aşa, pur şi simplu?

— Nu?

Rabinul Gotsce suspină.

— Pentru tine, poate. Dar, după cum ne spune Talmudul, numele muntelui Sinai vine de la cuvântul nostru ebraic care înseamnă „ură”, *sinah,* pentru că adevărul aduce întotdeauna ură celor care-l spun. Acum, Ieremia...

„Oh, Doamne, se gândi ea. Ieremia, prorocul care plânge”. Niciuna din vocile joase, înţelepte, versate ale evreilor care discutau în atriumul

însorit din vila părinţilor ei nu l-a pomenit vreodată pe Ieremia fără a profeţi ceva rău. Şi era o zi atât de frumoasă, iar cireşul în plină floare.

— … ar trebui să nu uităm vechiul proverb evreiesc că adevărul e cea mai sigură minciună.

— Nu l-am înţeles niciodată, spuse Adelia.

— Nici eu prea bine, dar, în mare, ne spune că restul lumii nu crede niciodată pe deplin un adevăr evreiesc. Adelia, crezi că adevăratul ucigaş va fi găsit şi condamnat mai devreme sau mai târziu?

— Mai devreme sau mai târziu, răspunse ea. Oh, Doamne, trimite-l mai devreme.

— Amin. Şi în acea zi fericită, oamenii cei buni din Cambridge se vor alinia lângă castel, plângând şi regretând, regretând foarte tare, că au omorât doi evrei şi i-au ţinut închişi pe ceilalţi? Şi asta crezi? Şi va afla toată creştinătatea că evreii nu răstignesc copii aşa, de plăcere. Şi asta crezi?

— De ce nu? E adevărat.

Rabinul Gotsce ridică din umeri.

— E adevărul tău, al meu, era adevărat pentru omul înmormântat aici. Poate că o să creadă şi târgoveţii din Cambridge. Dar adevărul călătoreşte încet şi slăbeşte pe măsură ce merge mai departe. Minciunile convenabile sunt mai puternice şi se răspândesc mai repede. Iar această minciună a fost foarte convenabilă; evreii l-au pus pe cruce pe Mielul lui Dumnezeu, prin urmare ei îi răstignesc şi pe copii – se potriveşte perfect. O minciună atât de potrivită zburdă în toată creştinătatea. Crezi că

satele din Spania cred adevărul dacă acesta se poate târî atât de departe? Sau ţăranii din Franţa? Ori cei din Rusia?

— Nu. Oh, nu.

Parcă acest om ar fi trăit o mie de ani; poate că i-a şi trăit.

Rabinul se aplecă să ia o floare de pe mormânt şi se ridică din nou, apoi o luă de braţ şi o conduse spre poartă.

— Găseşte ucigaşul, Adelia. Scapă-ne din acest Egipt britanic. Dar, în final, tot evreii vor fi cei care au crucificat copilul.

„Găseşte ucigaşul, îşi zise, în timp ce cobora dealul. Găseşte ucigaşul, Adelia. Nu contează că Simon din Neapole a murit şi Rowley nu poate să facă nimic, că nu am rămas decât eu şi Mansur. Mansur nu vorbeşte englezeşte, iar eu sunt medic, nu copoi. Şi unde mai pui că suntem singurii care credem că trebuie găsit un ucigaş”.

Uşurinţa cu care Roger din Acton a strâns oameni pentru atacul asupra grădinii castelului demonstra că locuitorii din Cambridge îi credeau încă pe evrei responsabili de ucidere rituală, în ciuda faptului că erau închişi când au fost comise trei dintre crime. Logica nu juca niciun rol aici: târgoveţii se temeau de evrei pentru că erau altfel, iar teama şi această diferenţă le confereau evreilor puteri supranaturale. Evreii l-au omorât pe Sfântul Peter cel Mic, prin urmare tot ei i-au omorât şi pe ceilalţi.

Şi cu toate acestea, în ciuda rabinului şi a lui Ieremia, în ciuda mâhnirii pentru Simon, a propriei hotărâri de a renunţa la dragostea carnală şi de a se dedica ştiinţei în curăţenie trupească, ziua continua să fie la fel de frumoasă.

„Ce e asta? Sunt încordată, slăbită şi epuizată, vulnerabilă în faţa morţii şi a durerii oamenilor, dar şi în faţa vieţii în infinitatea ei”.

Oraşul şi locuitorii săi înotau parcă într-o efervescenţă aurie ca vinul din Champagne. Un grup de studenţi şi-au dus mâinile la berete când au trecut prin dreptul ei. A fost scutită de taxa pentru pod când, căutându-se în buzunar să găsească o jumătate de penny, a văzut că nu are.

— Nu-i nimic, treceţi şi bună ziua.

Pe pod, căruţaşii îşi ridicau bicele în semn de salut, iar cei care erau pe jos îi zâmbeau.

Luând-o pe drumul mai lung, pe mal, spre casa bătrânului Benjamin, rămurele de salcie o atingeau prieteneşte, iar peştii urcau la suprafaţa apei într-un vârtej de bule precum cele din venele ei.

Pe acoperişul casei bătrânului Benjamin era un om care-i făcu Adeliei cu mâna. Îi răspunse.

— Cine e?

— Gil, meşterul de acoperişuri, îi spuse Matilda B. Zice că se simte mai bine cu piciorul şi că trebuie să aranjeze o ţiglă sau două de pe acoperiş.

— Şi face asta gratis?

— Cum gratis? se miră Matilda, făcându-i cu

ochiul. Doar doctorul i-a salvat piciorul, nu?

Adelia punea pe seama proastei creşteri lipsa de recunoştinţă a pacienţilor din Cambridge, care nu spuneau aproape niciodată mulţumesc pentru tratamentul pe care-l primeau de la doctorul Mansur şi de la asistenta sa. De obicei, ieşeau din cameră la fel de acri precum veniseră, spre deosebire de cei din Salerno, care o lăudau vreme de cinci minute.

Pe lângă repararea acoperişului însă, mai aveau la cină raţă, adusă de soţia fierarului a cărei orbire era cel puţin mai uşor de suportat de când nu-i mai supurau ochii. O cană cu miere, câteva ouă, o bucată de unt şi un vas de lut care conţinea ceva cu aspect respingător, care s-a dovedit însă a fi anason-de-mare, au fost toate lăsate la uşa bucătăriei, fără un cuvânt, arătându-i că locuitorii oraşului aveau un mod mai concret de a-i mulţumi.

Lipsea însă cineva.

— Unde e Ulf?

Matilda B. arătă înspre râu, unde, de sub un arin negru, se vedea, pe deasupra trestiilor, o bonetă brună, murdară.

— Prinde păstrăvi pentru cină, da Gyltha zice să fim cu ochii pe el; i-am spus să nu se mişte din locu' ăla. Nici pentru jujube, nici pentru nime!

— I-a fost dor de dumneavoastră, îi spuse Matilda W.

— Şi mie de el.

Era adevărat; în toată nebunia cu salvarea lui

Rowley Picot, îi părea rău că trebuia să stea departe de băiat şi îi trimitea mesaje prin Gyltha. Şi aproape c-a plâns peste bucheţelul de primule legat cu o sfoară pe care i l-a trimis prin Gyltha.

— … să-ţi spună că-i pare rău pentru pierderea pe care ai suferit-o.

Această dragoste nouă pe care o simţea iradia în toată incandescenţa ei; după moartea lui Simon, dogoarea ei se revărsa asupra celor care, îşi dădea acum seama, deveniseră atât de importanţi pentru starea ei de bine, şi nu mai puţin asupra băieţelului care stătea încruntat pe o găleată răsturnată, printre trestiile de pe malul Camului, ţinând în mâinile-i murdare o undiţă făcută de el.

— Du-te un pic mai încolo. Fă-i loc unei doamne.

Se mută cam în silă, iar ea se aşeză în locul lui.

Dacă era să judece după numărul de păstrăvi zvârliţi în coş, Ulf îşi alesese bine locul. Nu pescuia în care direct, ci într-un pârâu care izvora dintre trestii şi tăia prin mâl, formându-şi o albie destul de mare înainte de a ajunge în râu.

În comparaţie cu şanţul Regelui, din cealaltă parte a oraşului, un canal puturos, cu apă aproape stătătoare, folosit odinioară ca să-i oprească pe danezii invadatori, chiar şi Camul era curat. Adelia însă, cusurgioaică, deşi n-avea încotro şi trebuia să mănânce peşte vinerea, avea bănuielile ei faţă de un râu care primea şi scurgeri umane sau de la vite în trecerea sa prin satele din sud ale

comitatului.

Aşa că se bucură că Ulf a ales o apă de izvor unde să pescuiască. Stătu o vreme tăcută, uitându-se la peştii care se mişcau sinuos, de parcă ar fi înotat în aer. Libelule scânteiau ca nişte pietre preţioase printre trestii.

— Ce mai face Rowley-Powley? întrebă el rânjind.

— Mai bine; şi nu fi nepoliticos.

Băiatul mormăi şi-şi văzu mai departe de pescuit.

— Ce viermi ai? îl întrebă ea politicoasă. Sunt buni.

— Ăştia? Scuipă. Aşteaptă până la spânzurători, când vine sesiunea şi să vezi atunci viermi; vin toţi peştii, să ştii.

— Şi ce legătură au spânzurătorile? întrebă ea fără să-şi dea seama.

— Ai mai buni viermi îs sub o spânzurătoare pe care putrezeşte careva. Credeam că ştie toată lumea asta. Viermii de spânzurătoare prinde toţi peştii. N-ai ştiut?

N-a ştiut şi nici n-ar fi vrut să ştie. O pedepsea.

— Trebuie să vorbeşti cu mine, îi spuse. Maestrul Simon a murit, sir Rowley e la pat. Am nevoie de cineva care gândeşte şi care să mă ajute să prind ucigaşul – şi tu gândeşti, Ulf, doar ştii asta.

— Da, fir-aş a naibii.

— Şi nu mai înjura.

Tăcere.

Folosea ca plută o scorneală de-a lui: sfoara trecea printr-o pană mare de pasăre astfel încât momeala şi cârligele mici din fier să rămână la suprafaţa apei.

— Mi-a fost dor de tine, îi spuse Adelia.

— Hm. Dacă-şi închipuia că asta avea să-l înduplece… S-a înecat, maestrul Simon, spuse totuşi după un timp.

— Da. Ştiu că s-a înecat.

Încă un păstrăv care s-a ridicat la momeală a fost desprins de pe cârlig şi aruncat în coş.

— E râul, zise copilul.

— Ce vrei să spui?

Se uită la ea pentru prima oară. Figura lui mică era foarte concentrată.

— E râul. El îi ia. M-am interesat şi eu…

— *Nu,* aproape că ţipă ea. Ulf, indiferent… nu trebuie, îţi interzic. Şi Simon s-a interesat. Promite-mi, prom*ite-mi.*

O privi cu dispreţ.

— Am vorbit numa cu rude. Nu-i niciun bai, nu? M-a auzit *el* când am întrebat? Se face cioară şi stă în copaci, aşa crezi?

Cioară. Adelia se cutremură.

— L-aş crede în stare.

— Asta-i o prostie. Vrei să ştii sau nu?

— Vreau.

Trase sfoara şi o dezlegă de nuia şi de plută, le puse pe toate cu grijă în coşul de răchită şi apoi se aşează cu picioarele încrucişate, cu faţa la Adelia,

ca un mic Buddha gata să ilumineze.

— Peter, Harold, Mary, Ulric, spuse el. Am vorbit cu ai lor şi nu cred că a mai ascultat altcineva. Şi toţi, *da toţi*, au fost văzuţi ultima dată la Cam sau mergând spre care. Peter? Lângă râu. Ridică un deget. Mary? îl ridică pe al doilea. Era mezina lu' Jimmer, păsăraru' – nepoata lu' Hugh vânătoru' – şi pe unde a fost văzută ultima dat? îi ducea cina lu' tac'su prin rogoz, pe drumul spre Trumpington.

Ulf făcu o pauză.

— Jimmer a fost printre ai de-a dat năvală pe porţile castelului. Şi dă vina pe evrei pentru Mary.

Aşadar, tatăl lui Mary se afla în grupul acela cumplit condus de Roger din Acton. Adelia îşi aminti că omul era un tiran şi, probabil, încerca să-şi împace conştiinţa pentru felul în care se purtase cu copila, atacându-i pe evrei.

Ulf îşi continua lista. Arătă cu degetul mare în susul râului.

— Harold? Se încruntă de durere. Băiatul vânzătorului de ţipari, Harold s-a dus după apă în care să pună ţiparii. A dispărut – Uli se aplecă spre ea – *în drum spre care.*

— Şi Ulric?

— Ulric, spuse Ulf, locuia cu mama şi cu surorile lui pe Pajiştea Oilor. A fost luat de Sfântu Edward. Şi în ce zi a fost Sfântu Edward?

Adelia clătină din cap.

— Într-o luni.

— Luni?

Băiatul clătină şi el din cap văzându-i neştiinţa.

— Îţi râzi de mine? Zi de spălat, femeie. Lunea e zi de spălat. Am vorbit cu sor-sa. Au rămas fără apă de ploaie să fiarbă şi l-au trimis pe Ulric cu două găleţi…

— La râu, spuse ea în şoaptă.

S-au uitat unul la celălalt, apoi şi-au întors capetele spre care.

Era umflat; plouase tare toată săptămâna; Adelia trăsese obloanele la fereastra camerei din turn ca să nu intre apa înăuntru. Acum, inocent, poleit de soare, Camul îşi umpluse albia şi părea o intarsie sinuoasă.

Oare au mai observat şi alţii acest factor comun în morţile copiilor? Probabil, îşi zise Adelia; doar judele nu e aşa de prost. Se poate însă să le fi scăpat semnificaţia. Camul era cămara, drumul de apă şi baia oraşului; malurile sale le dădeau combustibilul, acoperişurile şi mobila; toată lumea se folosea de el. Faptul că toţi copiii au dispărut în apropierea sa probabil că n-a surprins pe nimeni.

Dar Adelia şi Ulf mai ştiau ceva: Simon a fost înecat intenţionat tot în apa lui – şi era cam mult pentru o simplă coincidenţă.

— Da, spuse ea, e râul.

Pe măsură ce se înserа, Camul se umplea de bărci şi de oameni cu figuri de nedesluşit, pe fundalul soarelui ce apunea. Cei care se duceau acasă după o zi de muncă le făceau semne celor

ce se întorceau de pe câmp către sud sau înjurau când bărcile li se aglomerau într-un loc şi se încurcau. Raţele se speriau, lebedele îşi luau zborul agitate. Într-o barcă cu vâsle era un viţel nou-născut care urma să fie hrănit cu mâna, lângă foc.

— Crezi că i-a dus pe Harold şi pe ceilalţi pe Wandlebury? o întrebă Ulf.

— Nu. Nu e nimic acolo.

Începuse să nu se mai gândească la deal ca la posibilul loc unde-au fost ucişi copiii; era prea deschis. Pentru a-i supune la o suferinţă atât de îndelungată, ucigaşul ar fi avut nevoie de mai multă intimitate decât i-ar fi putut oferi un vârf de deal – o încăpere, o pivniţă, undeva unde să-i închidă şi să nu li se audă ţipetele. Wandlebury era izolat, dar agonia nu le-a fost tăcută; Rakshasa s-ar fi temut că putea fi auzit şi că n-are destul timp.

— Nu, spuse ea din nou, poate că a dus cadavrele acolo, dar locul… Voia să spună, în care i-a omorât, dar s-a oprit: în fond, Ulf nu era decât un băieţel. Ai dreptate, lângă sau pe râu.

Şi s-au uitat mai departe la friza de siluete şi bărci în mişcare.

Acum veneau trei vânători de păsări, cu luntrea plină de grămezi de gâşte şi de raţe pentru masa şerifului. Apoi spiţerul în barca sa din nuiele căptuşită cu piele – Ulf i-a spus că are o prietenă lângă Şapte Pământuri. Un urs de bâlci stătea la pupa în timp ce stăpânul lui îşi îndrepta şandramaua spre Hauxton. Precupeţele mergeau

pe lângă coşurile lor mari, pe care le împingeau uşor cu prăjinile. O barjă cu opt rame, care trăgea după ea alta, încărcată cu calcar şi marnă, se îndrepta spre castel.

— De ce te-ai dus, Hal? murmură Ulf. Cine-a fost?

Adelia se gândea la acelaşi lucru. De ce s-au dus copiii? Cine de pe râu i-a încântat şi i-a prins în mreje? Cine le-a spus „Vino cu mine" şi ei s-au dus? Nu se putea să fi fost doar tentaţia jujubelor, trebuie să mai fi existat şi autoritate, încredere, familiaritate.

Adelia înălţă capul când văzu trecând o luntre pe care se afla o siluetă cu gluga trasă pe cap.

— Cine e?

Ulf îşi miji ochii în lumina tot mai slabă.

— Ala? Fratele Gil.

Aha, fratele Gil.

— Şi unde merge?

— Duce ostii la pustnici. Bamwell are pustnici, ca şi călugăriţele, şi aproape toţi trăiesc mai în sus, pe malul râului, în pădure, îi spuse Ulf şi scuipă. Buni nu are treabă cu ei. Nişte sperietori de ciori bătrâne, aşa zice, care se rup de toată lumea. Ăşti nu-s creştini, zice buni.

Aşadar, călugării de la Bamwell le duc mâncare sihaştrilor pe râu, la fel ca şi călugăriţele.

— Dar e seară, se miră Adelia. De ce merg atât de târziu? Fratele Gilbert n-are timp să se întoarcă la ultima slujbă.

Monahii îşi ordonau viaţa în funcţie de dangătul clopotelor care anunţau orele sfinte. În Cambridge, clopotele ţineau, pe timpul zilei, loc de ceas; după ele îşi fixau oamenii întâlnirile, se întorceau clepsidrele, începeau şi se încheiau treburile; tot ele îi anunţau şi pe lucrătorii călugărilor de pe câmpurile din Lauds şi-i aduceau la vecernie. Iar bătăile de noapte erau, pentru laicii care dormeau, prilej de bucurie răutăcioasă că ei pot sta în pat, în timp ce călugăriţele şi călugării trebuiau să-şi părăsească chiliile şi arhondaricele ca să-şi spună rugăciunile.

Pe faţa mică şi urâţică a lui Uli se aşternu o teribilă înţelegere a lucrurilor.

— De-aia, spuse el. E noaptea lor liberă. Un somn bun sub stele, un pic de vânătoare şi pescuit a doua zi, poate se mai văd cu câte-un prieten, toţi fac asta. Bine'nţeles că-s mai câştigate călugăriţele, zice buni, că nime nu ştie *ce* fac ele-n pădure. Da'…

Deodată o privi printre gene.

— Fratele Gilbert?

Îl privi şi ea la fel, dând din cap.

— S-ar putea.

Cât sunt de vulnerabili copiii, îşi spuse. Dacă lui Ulf, atât de inteligent şi ştiind bine cum stau lucrurile, i-a trebuit atât de mult timp să bănuiască o persoană de vază, ceilalţi au fost o pradă uşoară.

— E ţâfnos, bătrânu' Gil, asta ştiu, spuse copilul cam şovăind, da vorbeşte frumos cu noi

copiii şi e cru…

Şi Ulf s-a lovit peste gură; era prima oară când Adelia îl vedea pierzându-şi cumpătul.

— Oh, fir-aş a fost în cruciadă.

Soarele apusese şi acum erau mai puţine bărci pe care, iar cele care erau aveau o lanternă la prora, aşa că râul devenise un şirag dezordonat de lumini.

Ei doi stăteau încă acolo, lăsându-se cu greu duşi, simţind atracţie, dar şi respingere faţă de râu, atât de aproape de sufletele copiilor pe care-i luase, încât foşnetul stufărişului părea să le poarte şoaptele.

— De ce nu curgi înapoi, ticălosule? urlă Ulf la el.

Adelia îl luă pe după umeri; îi venea să plângă de dragul lui. Da, să întorci natura şi timpul înapoi să-i aduci acasă.

Matilda W. îi strigă să vină la cină.

— Şi cum rămâne pentru mâine? o întrebă Ulf când se întorceau în casă. Îl putem lua pe bătrânu' Negriciosu'. Se pricepe la vâslit.

— Nici nu mă gândesc să mergem fără Mansur, spuse ea. Şi dacă nu-l respecţi, rămâi pe jos.

Ştia, la fel ca şi Ulf, că trebuie să cerceteze râul. Undeva pe malurile sale era o clădire ori o cărare ce ducea la o clădire, unde s-a întâmplat o asemenea oroare încât trebuie s-o mărturisească.

Poate că nu e niciun semn pe afară, dar îşi va da seama când o va vedea.

În acea noapte, o siluetă stătea în picioare pe celălalt mal al Camului.

Adelia a văzut-o pe fereastra deschisă a solarului când îşi peria părul şi s-a speriat atât de tare, încât nu s-a mai putut mişca. Preţ de o clipă, ea şi umbra de sub copaci s-au privit faţă în faţă cu ardoarea îndrăgostiţilor separaţi de un hău.

Se dădu înapoi, suflă în lumânare şi pipăi după pumnalul pe care-l ţinea noaptea lângă pat, neîndrăznind să-şi ia ochii de la arătarea de pe malul celălalt, temându-se c-ar putea să sară peste apă şi să intre pe fereastră.

Când simţi oţelul în mână, îşi mai reveni. Ce ridicol. Silueta ar fi trebuit să aibă aripi sau o scară de asediu ca să ajungă la fereastra bătrânului Benjamin. Acum nu mai putea fi văzută; casa era în întuneric.

Dar ştia că se uită cum închide grilajul. Îi simţi ochii sfredelind pereţii când coborî desculţă, în vârful picioarelor, la parter ca să se asigure că era zăvorât peste tot, cu Paznic urmând-o cam în silă.

Când ajunse în sală, două braţe ridicară o armă deasupra capului ei.

— Doamne Sfinte, spuse Matilda B., era să mă scap pe mine de spaimă.

— Şi eu, o linişti Adelia gâfâind. E cineva dincolo de râu.

Fata puse jos vătraiul din mână.

— E acolo în fiecare seară de când maestru

Mansur e la castel. Se uită, se uită tot timpul. Şi Ulf e singuru' bărbat din casă.

— Unde e Ulf?

Matilda arătă spre treptele ce duceau la subsol.

— Doarme dus.

— Eşti sigură?

— Sigură.

Cele două femei se uitară împreună pe un ochi din rozasă.

— S-a dus.

Faptul că silueta dispăruse era chiar mai rău decât când era acolo.

— De ce nu mi-aţi spus? întrebă Adelia.

— Ne-am gândit c-aveţi destule pe umeri. Le-am zis străjerilor. Da' nu-s buni de nimic. N-au văzut pe nimeni şi nimic – nici nu mă mir, la cât tropăie pe pod ca s-ajungă acolo. Au zis c-o fi vreun libidinos.

Matilda B. se duse în mijlocul camerei să pună vătraiul la loc. Acesta vibră o secundă, lovindu-se de barele grătarului ca şi cum mâna ce-l ţinea tremura prea tare ca să-i dea drumul.

— Înseamnă cu nu-i un libidinos, nu?

— Nu.

A doua zi, Adelia îl mută pe Ulf în turnul castelului, să stea acolo cu Gyltha şi cu Mansur.

Capitolul 13

— Nu te duci fără mine, îi spuse sir Rowley, chinuindu-se să se dea jos din pat. Căzu. Au, au, să putrezeşti, Roger din Acton. Daţi-mi un satâr să-i toc podoabele şi să-mi fac nadă la peşti din ele. O să…

Încercând să nu râdă, Adelia şi Mansur ridicară pacientul de pe jos şi-l puseră înapoi în pat. Ulf îi recuperă scufia de noapte şi i-o puse pe cap.

— Voi fi în siguranţă cu Ulf şi cu Mansur; şi mergem ziua, îi spuse ea. Iar tu o să te răsfeţi cu nişte exerciţii uşoare. Te plimbi puţin prin cameră să-ţi întăreşti muşchii şi deocamdată atât. Mai vedem.

Perceptorul scoase un mârâit de nemulţumire şi lovi cu pumnul în aşternuturi, ceea ce-i smulse un muget, de această dată de durere.

— Termină cu prostiile, spuse Adelia. Şi nu Acton a dat cu satârul. Nu ştiu precis cine, a fost aşa o învălmăşeală.

— Nu-mi pasă. Vreau să-l văd spânzurat înainte să-i vadă judecătorii în sesiune tonsura blestemată.

— Trebuie pedepsit, spuse Adelia.

Acton a incitat un grup de oameni care au intrat cu forţa ca să profaneze mormântul lui Simon.

— Dar sper să nu fie spânzurat.

— A atacat un castel regal, femeie, şi aproape că m-a castrat; ar trebui jupuit deasupra unui foc moale, cu o ţepuşă înfiptă-n cur. Sir Rowley îşi

schimbă poziţia şi o privi pieziş. Ai realizat că numai tu şi cu mine am fost răniţi în încăierare? În afară de flăcăii pe care i-am scos din luptă?

Nu o făcuse.

— În orice caz, un nas spart nu se poate numi chiar rană.

— Putea fi mult mai rău.

— Putea. Dar a fost un accident.

A fost şi vina ei c-a intrat în luptă.

— Da, insinuă Rowley, dar rabinul n-a fost rănit.

Era derutată.

— Vrei să-i implici şi pe evrei?

— Bineînţeles că nu. Vreau doar să-ţi atrag atenţia că bunul rabin n-a fost atacat. Şi să-ţi spun că au mai rămas doar doi oameni care fac cercetări în privinţa copiilor, acum că Simon a murit. Tu şi cu mine. Şi noi am fost răniţi.

— Şi Mansur, spuse ea absentă. El n-a fost rănit.

— Pe Mansur nu l-au văzut decât după ce-a intrat în luptă. Apoi, el n-a pus întrebări; nu vorbeşte englezeşte.

Adelia cugetă o clipă.

— Nu-ţi pot urmări argumentaţia. Vrei să spui că Roger din Acton este ucigaşul copiilor? *Acton?*

— Fir-ar să fie, vreau să spun – slăbiciunea fizică îl făcea pe Rowley irascibil –, *spun* c-a fost pus să facă asta. I-a sugerat cineva, lui sau unuia din banda lui, că tu şi cu mine iubim evreii şi c-ar fi

mai bine să murim.

— După părerea lui ar trebui să moară toţi cei care-i iubesc pe evrei?

— *Cineva*, spuse perceptorul printre dinţii încleştaţi, cineva e pe urmele noastre. Ne urmăreşte pe noi, pe tine şi pe mine.

„Pe tine, Doamne Sfinte, îi trecu ei prin minte. Nu pe *noi;* pe *tine. Tu* ai pus întrebări, Simon şi cu tine. La petrecere, Simon cu tine a vorbit. *Am pus mâna pe el, sir Rowley*".

Pipăi cu mâna marginea patului şi se aşeză.

— Aha, făcu sir Rowley, *acum* ne-am trezit. Adelia, nu vreau să mai stai în casa bătrânului Benjamin. Te poţi muta aici, cu evreii, o vreme.

Adelia se gândi la silueta dintre copaci, de noaptea trecută. Nu-i spusese lui Rowley ce-au văzut ea şi Matilda; oricum el nu putea face nimic şi n-avea niciun rost să-l necăjească şi mai tare.

Ulf era în pericol; individul voia un alt copil şi îl voia negreşit pe acesta. A ştiut asta şi atunci şi ştia şi acum; de aceea, băiatul trebuia să-şi petreacă nopţile în castel, iar zilele întotdeauna cu Mansur în preajmă.

Dar, Doamne Dumnezeule, dacă arătarea vede şi în Rowley o ameninţare; e atât de *inteligent;* are resurse... două fiinţe pe care le iubea erau în pericol.

Apoi se gândi mai bine: „La naiba, Rakshasa face ce vrea pe seama noastră şi ne ţine închişi în castelul ăsta blestemat. Aşa, n-o să-l găsim în veci.

Eu, cel puţin, am libertate de mişcare”.

— Ulf, spune-i lui sir Rowley ce crezi tu despre râu.

— Ba nu. Îşi bate joc de mine.

Adelia suspină văzând un început de gelozie între cei doi bărbaţi din viaţa ei.

— Spune-i.

Copilul începu, posac şi fără convingere.

— În oraşul ăsta toată lumea e lângă râu, pufni Rowley.

Şi a fost la fel de dispreţuitor şi când a auzit că-l bănuiesc pe fratele Gilbert.

— Crezi că el e Rakshasa? Un călugăr slăbănog ca ăsta n-ar putea trece nici pârloaga din Cambridge, darămite deşertul.

Discutau în contradictoriu. Gyltha intră cu tava cu micul dejun al lui Rowley şi li se alătură.

Deşi vorbeau despre orori şi suspiciuni, Adeliei i se strânse inima. Aceşti oameni îi erau dragi. Să se tachineze cu ei, chiar dacă era vorba de viaţă şi de moarte, îi făcea atâta plăcere, ei care nu tachina pe nimeni niciodată, încât simţi în acea clipă o fericire intensă. *Hic habit felicitas.*

Iar cât îl privea pe bărbatul solid, neputincios şi minunat din pat, care acum mesteca şuncă, el era al ei; viaţa lui era a ei şi o câştigase nu numai prin pricepere, dar şi prin şuvoiul de putere pe care i-l transmisese, o stare de graţie căutată şi care-i fusese acordată.

Şi deşi atât de minunată pentru ea, era o

poveste de dragoste tristă, în care iubeşte doar unul şi va trebui să trăiască aşa, tot restul vieţii. Fiecare clipă petrecută în compania lui îi confirma faptul că ar fi o catastrofă să-i arate cât e de vulnerabilă: fie o va respinge, fie, şi mai rău încă, o va manipula. Intenţiile lui şi ale ei se anulau reciproc.

Deja se sfârşea. Rana era aproape vindecată şi refuza s-o mai lase pe ea să-l panseze, preferând să se dea pe mâna Gylthei sau a lui lady Baldwin.

— Indecent ca o fată nemăritată să-şi facă de lucru în această parte a corpului unui bărbat, spuse el încruntat.

S-a abţinut să-l întrebe unde ar fi fost acum dacă nu şi-ar fi făcut ea de lucru pe acolo: nu mai avea nevoie de ea, trebuia să se retragă.

— Oricum, îi răspunse, trebuie să cercetăm râul.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu fi atât de proastă.

Adelia se ridică; era gata să moară pentru porcul ăsta, dar nu să fie insultată. Îi aranjă mai bine aşternutul, iar el fu învăluit în mirosul ei, un amestec de tinctură din boabe de răchiţică, pe care i-o administra de trei ori pe zi, şi muşeţel cu care îşi spăla părul – un miros acoperit imediat de putoarea câinelui care trecu pe lângă pat ca să iasă şi el din cameră.

Rowley o privi, în tăcere, plecând.

— Nu am dreptate? îi spuse el în arabă lui

Mansur, şi apoi, iritat, pentru că era obosit. N-aş vrea s-o ştiu cercetând râul ăla împuţit.

— Şi unde *aţi* vrea s-o ştiţi, *effendi?*

— Întinsă pe spate, acolo unde-i e locul.

Dacă n-ar fi fost slăbit şi irascibil, n-ar fi spus aşa ceva; sau, cel puţin, nu atât de tare. Se uită cu teamă la arabul care înainta; nu era în stare să se lupte cu ticălosul.

— N-am vrut să spun asta, se scuză el grăbit.

— Foarte bine, *effendi,* pentru că m-aş fi văzut nevoit să vă deschid rana şi s-o lărgesc.

Rowley era acum învăluit într-un miros care-l purtă înapoi în bazaruri, un amestec de transpiraţie, tămâie şi lemn de santal.

Arabul se aplecă spre el şi îşi strânse vârfurile degetelor de la mâna stângă în faţa lui Rowley, apoi le atinse cu arătătorul de la dreapta, o mişcare delicată care arunca o umbră de îndoială asupra obârşiei lui sir Rowley, indicându-i că are cinci taţi.

Apoi se îndreptă, se înclină şi ieşi din încăpere, urmat de copilul al cărui gest a fost mai simplu şi mai necioplit, dar la fel de explicit.

Gyltha a rămas să strângă tava şi resturile înainte de a-i urma.

— Nu ştiu ce-aţi zis, da se poa' zice şi mai frumos.

„Oh, Doamne, mă port ca un copil, se gândi. Doamne, iartă-mă, dar e adevărat. Acolo o vreau, în pat, sub mine”.

Şi o dorea atât de mult, încât a trebuit să n-o mai lase să ri îngrijească rana cu terciul ăla verde, oare ce era?... tătănească?... pentru că mădularul său îşi recăpătase forţa şi voia să se sumeţească de câte ori i-l atingea.

Se revolta împotriva lui Dumnezeu şi a sa că a ajuns într-un asemenea impas; nici măcar nu era genul lui de femeie. Remarcabilă? Mai mult decât oricare altă femeie; ei îi datora viaţa. Şi, mai ales, cu ea putea să vorbească aşa cum nu mai vorbea cu nimeni altcineva, nici bărbat, nici femeie. I-a dezvăluit mai multe despre el însuşi, în timp ce-i povestea cum l-a vânat pe Rakshasa, chiar decât regelui – şi se temea că a lăsat-o să afle şi mai multe în timpul delirului. În prezenţa ei putea să înjure – dar nu pe ea, după cum s-a şi văzut când a ieşit din cameră – ceea ce-o făcea o companie plăcută şi dorită.

Ar putea fi sedusă? Probabil; poate fi ea oricât de versată în toate funcţiile trupului, dar e fără îndoială neştiutoare în ceea ce face inima să bată mai iute – iar Rowley învăţase să se încreadă în considerabila, deşi puţin înţeleasa, atracţie pe care o simţeau femeile pentru el.

O seduci şi, cât ai pocni din degete, o lipseşti nu numai de haine, dar şi de onoare şi, bineînţeles, de ceea ce-o face remarcabilă, făcând din ea încă o femeie în alt pat.

Şi o dorea aşa cum era; cu „hm”-urile ei când se concentra, cu felul îngrozitor de a se îmbrăca –

deşi la petrecerea de la Grantchester a arătat chiar foarte bine –, cu importanţa pe care o dădea ea întregii omeniri, chiar şi scursurilor, *mai ales* scursurilor, cu gravitatea care se dizolva uneori într-un râset uluitor, cu felul în care-şi îndrepta umerii când era descurajată, cu felul ei de a amesteca medicamentele şi cu blândeţea mâinilor sale când îi ţinea cana la gură. Cu felul ei de a merge, cu felul ei general de a fi. Avea o calitate pe care n-o mai întâlnise; ea *era* calitate.

— Oh, la naiba, exclamă sir Rowley în încăperea goală. Trebuie să mă însor cu femeia asta.

Aventura în susul râului a fost minunată, dar s-a dovedit inutilă. Dat fiind scopul ei, Adeliei îi era ruşine că s-a simţit atât de bine într-o zi în care s-a lăsat în voia ambarcaţiunii, pe sub tuneluri formate din crengile copacilor plecaţi peste râu, după care ieşeau din nou la soare, unde femeile se opreau din spălatul rufelor ca să le facă cu mâna şi să strige la ei; că s-a uitat la o vidră care înota agilă pe lângă ei în timp ce oamenii şi ogarii de pe mal încercau s-o vâneze; păsărarii îşi întindeau plasele; copiii prindeau păstrăvi cu mâna; iar malurile râului se vedeau pustii pe kilometri întregi, în afară de păsărelele care se legănau periculos pe trestii şi ciripeau.

Paznic sărea jucăuş pe mal, pentru că se tăvălise în ceva care-i făcea prezenţa în luntre

imposibilă, iar Mansur şi Ulf împingeau pe rând prăjina, luându-se la întrecere cu asemenea măiestrie, încât Adeliei i s-a părut că e foarte uşor şi a întrebat dacă nu poate să încerce şi ea. A sfârşit însă agăţându-se de prăjină ca o maimuţă, iar luntrea a intrat în derivă şi a fost salvată de Mansur pentru că Ulf râdea prea tare ca să mai poată face ceva.

Pe mal se aflau o mulţime de colibe, cocioabe, ascunzişuri – toate părând să fie pustii noaptea şi suficient de izolate ca orice zgomot venit dinspre ele să nu fie auzit decât de vieţuitoarele sălbatice. Erau atât de multe că le-ar fi trebuit o lună să le cerceteze pe toate şi un an ca să o ia pe potecuţele bătute şi podeţele prin păpuriş care duceau la altele.

Camul avea mulţi afluenţi, unii doar pârâuri, alţii, mai mari şi navigabili. Aceste şesuri, îşi dădu seama Adelia, erau înţesate de căi de circulaţie: diguri, poduri, drumuri prost întreţinute şi adesea de nefolosit, dar oricine putea să meargă oriunde cu barca.

În timp ce Paznic s-a apucat să vâneze păsări, cei trei exploratori au mâncat nişte pâine şi brânză şi au băut jumătate din cidrul pregătit de Gyltha. Şedeau pe malul de lângă casa bărcilor de la Grantchester, unde sir Joscelin îşi ţinea luntrile.

Apa trimitea reflexe liniştite şi tremurătoare pe pereţii care găzduiau rame, prăjini şi unelte de pescuit. În orice caz, privind casa mare din

depărtare, îţi dădeai seama că, la fel ca în toate conacele, şi în cel al lui sir Joscelin era mult prea multă lume ca aici să aibă loc orori fără a băga nimeni de seamă. Dacă lăptăresele, văcarii, grăjdarii, cei ce munceau pe câmp şi servitorii din casă care dormeau în sala mare nu erau cu toţii complici la răpirea copiilor, cruciatul nu putea ucide în propria-i casă.

— Ne-am pierdut dracului timpul, spuse Ulf scuipând în apă, când se întorceau în oraş.

— Nu chiar de tot, îl linişti Adelia.

În timpul excursiei şi-a dat seama de un lucru pe care ar fi trebuit să-l observe mai înainte. Indiferent dacă au mers de bunăvoie cu răpitorul sau nu, copiii ar fi fost văzuţi. Toate bărcile de pe aceste întinderi, din aval de Podul Mare, aveau pescaje mici şi copastii joase, ceea ce făcea imposibilă ascunderea unui copil mai mare decât un bebeluş; doar dacă ar fi stat întins sub banca lopătarului. Aşadar, fie copiii s-au ascuns de bunăvoie, fie le-a făcut ceva ca să-şi piardă cunoştinţa şi i-a acoperit cu o haină sau cu un sac în timpul călătoriei care i-a dus la moarte.

Spuse acest lucru în arabă şi în engleză.

— Atunci, înseamnă că nu merge cu barca, spuse Mansur. Diavolul îi aruncă în şa. Şi îi duce pe uscat, neobservat.

Era posibil – cele mai multe case din această parte a Comitatului Cambridge erau pe malul apelor, iar interiorul era practic pustiu, în afara

animalelor sălbatice –, dar Adelia se îndoia totuşi. Prezenţa precumpănitoare a râului în dispariţia tuturor copiilor era un argument puternic împotriva acestei variante.

— Atunci, opiul, sugeră Mansur.

Era mai probabil. Adelia era încântată de cât de mult se cultivă macul răsăritean în această zonă total nepotrivită din Anglia şi de folosirea proprietăţilor sale, dar era şi neliniştită. John, spiţerul, cel care-şi vizita noaptea iubita, îl distila în alcool – îi spunea „întăritor Sfântul Gregory" – şi-l vindea oricui, deşi îl ţinea sub tejghea, departe de ochii feţelor bisericeşti, care condamnau amestecul şi ziceau că-i păcătos pentru că poate alina durerea, un lucru care ar trebui lăsat doar în grija Domnului.

— Asta e, spuse Ulf. Le dă o picătură de Sfântu Gregory. Îşi miji ochii şi rânji: *Ia o înghiţitură, scumpu' meu, şi hai cu mine în rai*".

O caricatură de răutate învăluită în vorbe dulci care înfioră căldura primăverii.

Adelia s-a înfiorat din nou a doua zi dimineaţă, când stătea într-un birou particular dintr-o clădire comercială cu ferestre plumbuite de pe Dealul Castelului. Încăperea era plină de documente şi sipete legate cu lanţuri şi încuiate cu lacăte, o încăpere bărbătească, anume făcută astfel ca să-i intimideze pe doritorii de împrumuturi şi să refuze cu totul femeile. Maestrul de Barque de la Fraţii de

Barque a primit-o cu reţinere şi i-a refuzat cererea.

— Dar scrisoarea de credit e şi pe numele lui Simon din Neapole, dar şi al meu, protestă Adelia şi îşi auzi vocea absorbită în pereţi.

De Barque întinse un deget şi împinse spre ea un sul de pergament cu o pecete.

— Citiţi şi dumneavoastră, domniţă, dacă sunteţi în stare să înţelegeţi limba latină.

Citi. Printre „mai sus-menţionat” şi „prin care” şi „potrivit totodată dorinţei dumneavoastră”, filiala de la Salerno a bancherilor din Lucea, emitenţii actului, se angaja să plătească, în numele solicitantului, regele Siciliei, fraţilor de Barque din Cambridge sumele pe care le va cere beneficiarul, Simon din Neapole. Alt nume nu era menţionat.

Ridică ochii spre faţa grasă, nerăbdătoare şi lipsită de interes. Cât de uşor poţi fi insultat dacă n-ai bani.

— Dar s-a subînţeles că în această misiune am aceleaşi drepturi ca şi maestrul Simon. Am fost aleasă.

— Sunt sigur, domniţă, răspunse maestrul de Barque.

„Crede probabil că sunt târfa lui Simon”. Adelia se ridică şi îşi îndreptă umerii.

— O cerere la banca din Salerno sau la regele Siciliei va confirma acest lucru.

— Atunci faceţi-o. Până atunci…

Şi maestrul de Barque ridică un clopoţel de pe masă şi-l sună pe slujbaş. Era un om ocupat.

Adelia a rămas pe loc.

— Durează luni de zile. Nu avea bani nici măcar să plătească trimiterea scrisorii. În camera lui Simon nu a găsit decât câţiva penny; sau se pregătea şi el să vină aici să mai ia bani, sau îi ţinea în portofelul pe care îl luase ucigaşul. Pot să împrumut până…

— Nu dăm bani cu împrumut femeilor.

Se opuse slujbaşului care o luă de braţ s-o scoată din încăpere.

— Şi atunci ce să fac? Trebuia să-i plătească spiţerului, mai era piatra de mormânt a lui Simon care trebuia inscripţionată de un cioplitor, Mansur avea nevoie de cizme noi, *ea* avea nevoie de ghete…

— Domniţă, noi suntem o organizaţie creştină. Vă sugerez să cereţi de la evrei. Ei sunt cămătarii regelui şi înţeleg că sunteţi apropiată de ei.

Citea asta în ochii lui: era femeie şi îi iubea pe evrei.

— Doar ştiţi situaţia evreilor, spuse ea disperată. Momentan, nu au acces la banii lor.

Preţ de o clipă, pe faţa plină a maestrului de Barque se citi un pic de căldură.

— Nu?

În timp ce Adelia urca dealul împreună cu Paznic, au fost depăşiţi de căruţa închisorii plină cu cerşetori; curierul de la castel îi aduna pentru condamnare la apropiata sesiune. O femeie zgâlţâia gratiile cu mâini scheletice.

Adelia se uită după ea. „Cât suntem de lipsiţi de putere când suntem săraci!”

Niciodată în viaţa ei nu mai rămăsese fără bani. „Trebuie să mă duc acasă. Dar nu pot până când nu e găsit ucigaşul şi chiar şi atunci cum să-l las…?” Nici nu voia să se gândească la numele lui; mai târziu sau mai devreme tot trebuie să-l lase… „În orice caz, nu pot pleca. Nu am ba*ni*.

Ce să facă? Era ca Ruth pe ţarina străină. Ruth se salvase măritându-se, ceea ce nu era cazul ei.

Oare poate să trăiască? Bolnavii au fost trimişi la castel după ce ea s-a mutat acolo şi, atunci când nu avea grijă de Rowley, se ocupa, împreună cu Mansur, de ei. Dar aproape toţi erau prea săraci pentru a-i plăti cu bani.

Iar neliniştea ei nu s-a potolit deloc când, intrând în turnul castelului, însoţită de Paznic, l-a găsit pe sir Rowley în picioare şi îmbrăcat, aşezat pe pat şi discutând cu sir Joscelin de Grantchester şi cu sir Gervase de Coton. Zorindu-se spre el, s-a repezit la Gyltha care stătea într-un colţ, ca o santinelă.

— Trebuia să se odihnească.

Nici nu-i băgă în seamă pe cei doi cavaleri, care se ridicaseră la intrarea ei – Gervase mai în silă şi numai la un semn al tovarăşului său. Luă imediat pulsul pacientului. Era mai regulat decât al ei.

— Nu te supăra pe noi, domniţă, îi spuse sir Joscelin, că am venit să ne-arătăm grija faţă de sir

Rowley. Slavă Domnului că doctorul şi dumneavoastră aţi fost pe aici. Nemernicul de Acton… să sperăm că nu-l lasă judecătorii să scape de spânzurătoare. Toţi zicem că spânzurătoarea e o pedeapsă chiar prea uşoară.

— Chiar aşa? se răsti ea.

— Domniţa Adelia nu vede cu ochi buni spânzurătoarea; are metode mai crude, spuse Rowley. Ar vrea să trateze toţi criminalii cu o doză bună de isop.

— Asta da, cruzime, zâmbi sir Joscelin.

— Şi metodele voastre sunt foarte bune, nu? întrebă Adelia. Orbirea şi spânzurarea şi tăierea mâinilor ne fac să dormim liniştiţi, nu? Dacă-l omorâţi pe Roger din Acton nu vor mai fi crime?

— Dar a stârnit o răscoală, spuse Rowley. A pătruns într-un castel regal.

— Şi cu ucigaşul de copii, domniţă? întrebă cu blândeţe sir Joscelin. Cu el ce-aţi face?

Adelia nu se grăbi să răspundă.

— Stă pe gânduri, spuse dezgustat sir Gervase. Ce fel de femeie e asta?

Era o femeie care vedea în pedeapsa cu moartea o necuviinţă din partea celor care-o impuneau – cu atâta uşurinţă şi, uneori, pentru un motiv minor – deoarece, pentru ea, viaţa, pe care dorea s-o salveze, era unicul miracol adevărat. Era o femeie care nu era niciodată de partea judecătorului, nici a călăului, ci întotdeauna a acuzatului. „Aş fi ajuns şi eu în locul lui în aceleaşi

împrejurări? Dacă m-aş fi născut în mediul lui, aş fi făcut altceva? Dacă nu cei doi doctori din Salerno, ci altcineva ar fi găsit bebeluşul pe Vezuviu, aş tremura şi eu de frică, aşa cum tremură aceşti oameni?”

Pentru ea, legea ar trebui să fie punctul la care se opreşte barbaria, pentru că i se aşază în drum civilizaţia. Nu omoram pentru că vrem să ne fie mai bine. Îşi imagina că ucigaşul trebuie să moară şi că va muri cu siguranţă – ca un animal turbat –, dar doctorul din ea nu poate să nu se întrebe de ce a turbat şi să rămână profund întristată pentru că nu ştie ce să răspundă.

S-a întors cu spatele la ei, spre masa cu medicamente şi a observat pentru prima dată cât de crispată stă Gyltha.

— Ce s-a întâmplat?

Femeia părea epuizată şi, subit, îmbătrânită. Ţinea pe palmele întinse o cutiuţă din stuf, cam cum ţine preotul pâinea sfinţită înainte de a o da credincioşilor.

— Sir Joscelin mi-a dat nişte bomboane, Adelia, dar Gyltha nu-mi dă voie să le mănânc, strigă sir Rowley de pe pat.

— Nu eu, răspunse Joscelin. Eu le-am adus doar. M-a rugat lady Baldwin să le aduc eu până aici, sus.

Gyltha o privi pe Adelia drept în ochi, apoi se uită în jos, la cutiuţă. Ţinând-o cu o mână, ridică uşor capacul cu cealaltă.

Înăuntru, pe nişte frunze frumoase, stăteau aşezate, ca ouăle într-un cuibar, mai multe jujube rombice, colorate şi aromate.

Cele două femei se uitară fix una la cealaltă. Adelia simţi că i se face rău.

— *Otravă?* schiţă ea încet cuvântul, stând cu spatele la bărbaţi.

Gyltha ridică din umeri.

— *Unde-i Ulf?*

— *Mansur,* răspunse Gyltha în acelaşi fel. *E bine.*

— Doctorul i-a interzis lui sir Rowley dulciurile, spuse încet Adelia.

— Atunci dă-le înapoi oaspeţilor noştri, strigă Rowley de pe pat.

„Nu ne putem ascunde de Rakshasa, se gândi Adelia. Suntem ţinte; oriunde am fi, suntem ca nişte oameni de paie în bătaia armelor lui”.

Îi făcu Gylthei semn cu capul spre uşă, se întoarse spre cei trei bărbaţi şi le ură bună dimineaţa, iar Gyltha ieşi prin spatele ei, cu cutiuţa în mână.

Medicamentele. Adelia le cercetă grăbită. Toate dopurile erau la locul lor, iar cutiile aşezate ordonat aşa cum le lăsa Gyltha întotdeauna.

Eşti absurdă, îşi spuse; e undeva pe afară; nu se putea atinge de nimic. Dar oroarea de aseară, cu Rakshasa cu aripi, o urmărea încă şi se hotărî să înlocuiască toate ierburile şi toate siropurile de pe masă înainte de a i le administra.

E afară? A fost aici? *E acum aici?*

În spatele ei, conversaţia revenise la cai, aşa cum se întâmplă întotdeauna printre cavaleri.

Era conştientă de prezenţa lui Gervase tolănit pe scaun pentru că-l simţea şi pe *el* conştient de prezenţa *ei.* Propoziţiile sale erau mormăite şi abstracte. Când l-a privit, bărbatul i-a rânjit intenţionat.

„Fie că eşti ucigaş sau nu, îşi zise, eşti o brută, iar prezenţa ta e o insultă”. Se duse la uşă şi o deschise.

— Pacientul e obosit, domnilor.

Sir Joscelin se ridică.

— Îmi pare rău că nu l-am văzut pe doctorul Mansur, nu-i aşa, Gervase? Transmiteţi-i complimentele noastre, vă rugăm.

— Unde e? întrebă Gervase.

— Îl ajută pe rabinul Gotsce la arabă, îi răspunse Rowley.

Ieşind, Gervase murmură, pasămite către tovarăşul său:

— Asta-i bună, o evreică şi un sarazin într-un castel regal. De ce dracu’ am mai fost în cruciadă?

Adelia trânti uşa după ei.

— Fir-ar să fie, femeie, spuse Rowley supărat, tocmai aduceam discuţia despre statele cruciate ca să văd cine şi când a fost acolo; poate că lăsau să le scape ceva.

— Crezi?

— I-ai scos afară prea repede, fir-ar să fie.

Adelia recunoscu irascibilitatea recuperării. Şi e destul de ciudat că fratele Gilbert a recunoscut c-a fost în Cipru cam în aceeaşi perioadă.

— Fratele Gilbert a fost aici?

Şi stareţul Geoffrey *şi* şeriful Baldwin *şi* spiţerul – cu o fiertură care a jurat că vindecă o rană în câteva minute – *şi* rabinul Gotsce.

— Sunt foarte popular. Ce-i rău în asta? întrebă el, pentru că Adelia trântise atât de tare pe masă o cutie cu praf de brustur, încât îi căzu capacul şi se împrăştie un nor de praf verde.

— Nu eşti popular, îi spuse scrâşnind din dinţi, eşti un cadavru. Rakshasa vrea să te otrăvească.

Se duse la uşă şi o strigă pe Gyltha, dar femeia urca deja scările, cu cutiuţa în mână. Adelia i-a smulse, o deschise şi i-o vârî lui Rowley sub nas.

— Ce sunt astea?

— Sfinte Iisuse, jujube.

— Am tot întrebat, spuse Gyltha. O fetiţă le-a dat la un paznic şi a zis că-s de la stăpâna ei pentru bietu' gentleman din turn. Trebuia să le aducă sus lady Baldwin, da' a zis sir Joscelin că le aduce el ca să-i mai cruţe picioarele. E foarte politicos întotdeauna, nu ca alţii.

Gyltha nu-l plăcea pe sir Gervase.

— Şi fetiţa?

— Paznicu' e unu de la Londra pe care l-a trimis regele să ajute la paza evreilor. Îl cheamă Barney. Zice că n-o cunoaşte.

Au fost chemaţi Mansur şi Ulf ca să discute

această problemă cu toţii.

— Poate că sunt jujube aşa cum şi arată, spuse Rowley.

— Suge una şi vezi, îl repezi Ulf. Ce zici, domniţă?

Adelia luă una cu penseta şi o mirosi.

— Nu-mi dau seama.

— Hai să le încercăm, spuse Rowley. Să i le trimitem lui Roger din Acton în celulă, cu complimentele noastre.

Era tentant, dar Mansur duse cutia în curte s-o arunce în focul de la fierărie.

— Nu mai intră niciun vizitator în această cameră, le spuse Adelia, şi niciunul dintre voi, mai ales Ulf, nu pleacă din castel şi nici nu se plimbă singur prin el.

— La naiba, femeie, aşa nu-l mai găsim niciodată.

Se pare că Rowley făcea propriile investigaţii din pat, folosindu-şi funcţia de perceptor ca să-şi ia la întrebări oaspeţii.

Aflase de la evrei că Chaïm, potrivit propriului său cod, nu vorbea niciodată despre clienţii săi şi nici nu pomenea ce datorii au la el. Singurele lui documente erau cele care au ars şi cele furate de la Simon când a fost omorât.

— Dacă trezorierul din Winchester nu are o listă cu datoriile, pe care s-ar putea s-o aibă – am trimis scutierul să afle –, regele nu va fi prea mulţumit; evreii asigură o bună parte din veniturile

ţării. Şi când Henric nu e mulţumit…

Fratele Gilbert a spus că el preferă să ardă de viu decât să ceară bani de la evrei. Spiţerul cruciat, sir Joscelin şi sir Gervase au spus acelaşi lucru, dar cu mai puţină convingere.

— Bineînţeles că nu mi-ar spune mie dacă o fac, dar toţi trei par să se fi îmbogăţit prin eforturi proprii.

— S-au descurcat bine în Ţara Sfântă, spuse Gyltha dând din cap. Uite că John şi-a deschis spiţeria când s-a-ntors. Gervase – când era ţânc era ca un rahat cu ochi şi nici acu nu-i mai bun, da şi-a mai cumpărat pământ. Şi tânăru' Joscelin, care de la tac’su n-avea nici cu ce-şi acoperi curu’, a făcut un palat din Grantchester. Fratele Gilbert? E tot fratele Gilbert.

Auziră un gâfâit pe scară şi intră lady Baldwin, ţinându-se cu o mână de şold, şi având o scrisoare în cealaltă.

— Boală. La mănăstire, Doamne, ajută-ne! Dacă-i ciumă…

Era urmată de Matilda W.

Scrisoarea era pentru Adelia şi fusese trimisă la casa bătrânului Benjamin, de unde a adus-o Matilda W. Era o bucăţică de pergament ruptă dintr-un manuscris, ceea ce arăta că era foarte urgent; scrisul era însă puternic şi citeţ.

Stareţa Joan îi prezintă complimentele sale domniţei Adelia, ajutoarea doctorului Mansur

despre care a auzit numai lucruri bune. Ciuma a dat în noi şi o rog, în numele lui Iisus şi al scumpei Sale Mame, pe mai sus-numita Adelia să vină la mănăstirea binecuvântatei Sfinte Radegund ca să-i poată apoi cere sfatul bunului doctor şi să ne înveţe ce să facem să alinăm suferinţa măicuţelor noastre, care e foarte mare şi unele sunt pe moarte.

Scrisoarea era urinată de un post-scriptum:

Nu ne tocmim pentru onorariu. Totul trebuie făcut cu discreţie ca să nu răspândim panica.

În curte, pe Adelia o aştepta un rândaş cu un cal.

— O să-ţi dau să le duci nişte supă concentrată de vită, îi spuse lady Baldwin. Joan nu intră uşor în panică. Trebuie că e foarte rău.

„Probabil că e, îşi zise Adelia, dacă o stareţă creştină cere ajutorul unui doctor sarazin”.

— Maică-bolniceresă s-a îmbolnăvit şi ea, spuse Matilda W. – îl auzise pe rândaş. Toate varsă şi au cufureală. Doamne, ajută-ne să nu fie ciumă. N-a suferit oare destul oraşu ăsta? De ce nu le cruţă Sfântu Peter ăl Mic pe sfintele măicuţe?

— Nu te duci, Adelia, spuse Rowley, chinuindu-se să se dea jos din pat.

— Trebuie.

— Mă tem că trebuie, spuse lady Baldwin. Stareţa nu lasă niciun bărbat să intre în sanctuarul măicuţelor, deşi se zic atâtea vorbe rele, în afară de preotul care le spovedeşte. Şi cu bolnicereasa

hors de combat, domniţa Adelia e singura; şi e foarte bine că e ea. Dacă ţine un căţel de usturoi în dreptul nărilor n-are cum să moară.

Şi se grăbi să pregătească supa de vită.

Adelia îi dădea explicaţii şi instrucţiuni lui Mansur.

— O, prietene al meu de atâta vreme, ai grijă de omul acesta, de femeie şi de copil cât timp lipsesc eu. Nu-i lăsa să plece nicăieri. Diavolul e afară. Păzeşte-i în numele lui Allah.

— Şi pe tine cine te păzeşte, micuţo? Sfintele femei n-au de ce să nu accepte prezenţa unui eunuc.

— Nu e un harem, zâmbi Adelia, dar femeile de acolo îşi păzesc templul de bărbaţi. O să fiu în siguranţă.

Ulf o trăgea de mânecă.

— Eu pot să vin. Nu-s mare şi călugăriţele de la Sfânta Raggy mă ştiu. Şi de mine nu se prinde nicio boală.

— Nici asta nu vreau să se prindă.

— Nu te duci, îi spuse Rowley.

Îi făcu Adeliei cu ochiul şi o trase lângă fereastră, ca să nu-l audă ceilalţi.

— E un complot ca să pună mâna pe tine. Rakshasa pândeşte pe undeva.

Văzându-l din nou pe picioarele lui, Adelia îşi aminti cât e de mare şi ce înseamnă pentru un bărbat puternic să fie lipsit de putere. Şi nici nu şi-a dat seama că el credea că, după moartea lui

Simon, va veni rândul ei. Aşa cum se temea ea pentru el, se temea şi el pentru ea. Era mişcată, mulţumită, dar acum avea altele de făcut – trebuia să-i spună Gylthei să schimbe medicamentele de pe masă, trebuia să aducă altele de acasă de la bătrânul Benjamin… nu avea acum timp pentru el.

— Tu eşti cel care ai pus întrebări, îi spuse ea blând. Te rog să ai grijă de tine şi de ai mei. În faza asta ai nevoie doar de o bolnicereasă, nu şi de un doctor. O să aibă Gyltha grijă de tine. Încercă să se îndepărteze de el. Acum trebuie să plec.

— Pentru numele lui Dumnezeu, strigă el, nu te mai juca de-a doctorul, măcar o dată!

Se joacă de-a doctorul? Adică ea *se joacă de-a doctorul?*

Deşi o ţinea cu o mână, Adelia îl văzu de parcă s-ar fi căscat pământul între ei şi, privindu-l în ochi, se văzu pe ea însăşi dincolo de genune – o fiinţă mică şi destul de plăcută, dar care se amăgeşte singură, care-şi face de lucru, o fată bătrână ce-şi umple timpul până ce-i vine vremea să se ocupe de ceea ce trebuie să se ocupe o femeie.

Dacă-i aşa, de ce-o aşteptau atâţia suferinzi în fiecare zi? Şi Gil, meşterul de acoperişuri, care acum se putea urca pe scară?

Şi *tu,* îşi spuse uluită, privindu-l în ochi, n-ai fi sângerat până la moarte dacă nu eram eu?

Acum era absolut sigură că nu se va căsători niciodată cu el. Pentru că era Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar, că va fi foarte, foarte

singură, dar va rămâne mereu doctor.

Se eliberă de mâna lui.

— Bolnavul poate să mănânce hrană solidă, Gyltha, dar schimbă toate medicamentele alea cu altele proaspete, spuse ea, şi ieşi.

„Oricum am nevoie de onorariul promis de stareţă”.

Biserica Sfânta Radegund şi acareturile de lângă râu erau înşelătoare: fuseseră construite după invazia danezilor şi înainte ca aşezământul să rămână fără bani. Corpul principal al mănăstirii, capela şi chiliile, era mai mare şi mai izolat şi apucase domnia regelui Edward Confesorul.

Se înălţa mai departe de râu, ascunsă printre copaci, astfel încât să nu fie găsită de bărcile cele lungi ale vikingilor care îşi făceau drum prin apele puţin adânci ale afluenţilor râului Cam. Când călugării care au locuit aici iniţial au murit, lăcaşul le-a fost dat maicilor.

Toate aceste lucruri le-a aflat Adelia peste umărul lui Edric în timp ce călăreau amândoi pe calul lui, urmat de Paznic, spre domeniul mănăstirii pe care au intrat printr-o poartă laterală în zid, pentru că porţile principale au fost închise vizitatorilor.

La fel ca şi Matilda W., rândaşul era îngrijorat că Sfântul Peter cel Mic a dat greş.

— Şi e şi rău să închidem acum, când tocmai a început perioada pelerinajelor. Aşa a spus şi

măicuţa Joan.

O lăsă pe Adelia lângă grajduri şi coteţe, singurele construcţii din mănăstire bine întreţinute pe care le văzuse până atunci Adelia, şi-i arătă o potecă de pe lângă păşune.

— Dumnezeu să fie cu dumneata, domniţă.

Pentru că, evident, el nu avea de gând să facă asta.

Adelia însă nu era pregătită să se izoleze complet de lumea de afară. I-a poruncit rândaşului să meargă la castel în fiecare dimineaţă şi să ducă toate mesajele pe care le avea ea de trimis, să vadă ce fac ai ei şi să-i aducă răspuns.

Porni, urmată de Paznic. Larma oraşului de dincolo de râu se stinse. În jurul ei, ciocârliile se ridicau în văzduh şi trilurile lor explodau ca nişte băşici. În spate, ogarii stareţei se porniseră pe lătrat, iar undeva în pădurea din faţă mugi o ciută.

„E aceeaşi pădure, îşi aminti ea, în care se află şi conacul lui sir Gervase”.

— Se poate face ceva? o întrebă stareţa Joan.

Era mult mai trasă la faţă decât ultima dată când o văzuse Adelia.

— Nu e ciumă, răspunse Adelia, şi nici tifos, slavă Domnului; niciuna dintre măicuţe nu are erupţie. Cred că e holeră. Apoi, pentru că stareţa se îngălbeni, adăugă: o formă mai uşoară decât cea întâlnită în Răsărit, dar e totuşi destul de rea. Mă îngrijorează bolnicereasa şi sora Veronica.

Cea mai bătrână şi cea mai tânără. Sora Veronica era călugăriţa care se ruga la racla Sfântului Peter cel Mic şi i se înfăţişase Adeliei ca imagine a graţiei eterne.

— Veronica. Stareţa părea uluită şi Adeliei îi plăcu mai mult aşa. E cea mai blândă dintre toate, Doamne, îndură-Te de ea. Ce-i de făcut?

„Chiar aşa. Ce?” Adelia se uită înspăimântată spre celălalt capăt al peristilului unde, după stâlpi, se ridica ceva ce părea o hulubărie supradimensionată, cu două şiruri de bolţi fără uşi, fiecare dând într-o chilie mai îngustă de un metru şi jumătate şi în fiecare aflându-se câte-o călugăriţă prosternată.

Nu era nicio bolniţă, iar titlul de „bolnicereasă” se părea că era doar unul onorific, acordat mai vârstnicei maici Odilia doar pentru că se pricepea la ierburi. Nu exista arhondaric; de fapt, nu era niciun loc comun în care să poată avea grijă de măicuţe.

— Călugării de dinainte erau asceţi care preferau chiliile individuale, spuse stareţa, surprinzând privirea Adeliei. Şi am rămas cu ele pentru că încă n-am avut bani de construcţie. Te descurci?

— Am nevoie de ajutor.

I-ar fi fost destul de greu şi într-un spital să aibă singură grijă de douăzeci de femei care varsă şi au diaree puternică, dar să mai şi alerge din chilie în chilie, să aducă şi să ducă una-alta în sus

şi în jos pe scara cumplit de îngustă şi fără balustradă care ducea la chiliile de sus ar fi doborât-o.

— Slujnicele noastre au fugit când au auzit de ciumă.

— Şi nici nu vrem să se întoarcă, în niciun caz, spuse Adelia hotărâtă.

I-a fost de ajuns să arunce o privire prin mănăstire ca să-şi dea seama că cele care ar fi trebuit să asigure curăţenia au îngăduit întronarea mizeriei cu mult înainte de apariţia bolii, neglijenţă care s-ar putea chiar să fi provocat îmbolnăvirile.

— Pot să vă întreb ce mănâncă măicuţele?

— Şi ce legătură are asta cu preţul peştelui, domniţă? Stareţa era jignită, de parcă Adelia ar fi acuzat-o că-şi neglijează îndatoririle.

Ceea ce nu era prea departe de adevăr. Îşi aduse aminte de grija maicii Ambrose pentru hrana fizică şi spirituală a călugăriţelor ei în timp ce prezida mesele din refectoriul imaculat de la St Giorgio, unde alimentele sănătoase erau însoţite de lecturi din Biblie, iar lipsa de apetit a câte unei călugăriţe, fie pentru una, fie pentru cealaltă, era observată şi se intervenea imediat. Însă nu voia o confruntare atât de repede.

— S-ar putea să aibă legătură cu otrăvirea, se mulţumi ea să spună.

— Cu otrăvirea? Vrei să spui că încearcă cineva să ne omoare?

— Nu în mod voit. Fără să vrea. Holera e o

formă de otrăvire. De vreme ce se pare că dumneavoastră aţi scăpat…

Expresia stareţei sugera că începea să regrete c-a chemat-o pe Adelia.

— Eu am apartamentul meu şi, de obicei, sunt prea ocupată cu treburile mănăstirii ca să mănânc cu surorile. Săptămâna trecută am fost la Ely şi m-am consultat cu abatele asupra… unor chestiuni religioase.

Edric i-a spus că a cumpărat un cal de la abate.

— Îţi sugerez să te limitezi la treaba pentru care ai fost chemată, continuă stareţa Joan. Să-i spui doctorului că nu e nimeni aici care vrea să ne otrăvească şi întreabă-l, în numele Domnului, ce e de făcut.

Era nevoie de ajutor. Mulţumită că nu aerul mănăstirii provocase boala măicuţelor – deşi aşezământul era umed şi mirosea a putreziciune –, Adelia se întoarse la coteţe şi-l trimise pe Edric, rândaşul, după cele două Matilde.

Sosiră împreună cu Gyltha.

— Băiatul e în siguranţă la castel împreună cu sir Rowley şi cu Mansur, răspunse ea reproşurilor Adeliei. Cred că tu ai mai multă nevoie de noi decât are el.

Asta aşa era, dar era şi periculos.

— Sunt bucuroasă să vă am aici ziua, le spuse Adelia celor trei femei. Dar nu trebuie să staţi peste noapte pentru că, atât timp cât durează molima, nu mâncaţi nimic de la mănăstire şi nici

nu beţi apă de aici. Stărui asupra acestui lucru. De asemenea, vor fi aici, în peristil, găleţi cu rachiu şi după ce ne atingem de călugăriţe, sau de oalele de noapte, sau de orice altceva care are legătură cu ele, trebuie să vă spălaţi mâinile în ele.

— În *rachiu?*

— În rachiu.

Adelia avea propria-i teorie în privinţa bolilor ca cea care dăduse iama printre călugăriţe. Şi ca atâtea alte teorii de-ale ei, nu se potrivea cu cele ale lui Galenus sau cu alte teorii la modă. Ea credea că în cazuri ca acesta, purgaţia este o încercare a corpului de a scăpa de o substanţă pe care n-o tolerează. A fost îngurgitată otravă, într-o formă sau alta, şi acum ea ieşea. Chiar apa era contaminată atât de des – la fel ca şi în cartierele sărace din Salerno, unde boala era prezentă permanent –, încât trebuia tratată ca sursă a otrăvirii până la proba contrarie. Deoarece orice distilat, în cazul de faţă rachiul, oprea de obicei infectarea rănilor, el putea avea efect şi asupra otrăvii ieşite din corp care atingea mâinile unei îngrijitoare, împiedicând-o astfel pe aceasta s-o ingereze.

Aşa gândea Adelia şi aşa şi acţionă.

— *Rachiul meu?* îşi exprimă stareţa nemulţumirea văzând cum e turnat conţinutul butoiaşului din pivniţa ei în două găleţi.

— Doctorul a insistat să facem aşa, îi spuse Adelia, ca şi cum mesajul adus de Edric de la castel

ar fi cuprins instrucţiuni de la Mansur.

— Ar trebui să ştii că e spaniol, de cea mai bună calitate, îi spuse Joan.

— Cu atât mai bine.

Se găseau în acel moment în bucătărie, unde stareţa era în dezavantaj faţă de Adelia, care o bănuia că nici n-a intrat vreodată pe acolo. Încăperea era întunecată şi respingătoare; câţiva şobolani s-au făcut nevăzuţi la intrarea lor, iar Paznic s-a repezit după ei cu o viteză pe care Adelia n-o mai văzuse până atunci la el. Pereţii din piatră erau plini de grăsime. Mesele din pin musteau de mizerie. Plutea un miros de putreziciune dulceagă. Oalele care atârnau de cârlige erau căptuşite cu resturi de mâncare, lăzile cu făină erau descoperite şi mişuna ceva prin ele, şi acelaşi lucru se întâmpla şi cu hârdaiele cu apă de gătit, de asemenea descoperite. Adelia se întrebă dacă nu în unul dintre ele a fost fiert cadavrul Sfântului Peter cel Mic şi dacă a fost curăţat după aia. Bucăţile care atârnau de lama unui satâr puţeau a puroi.

— Ziceţi că nu-i nimeni care să vă otrăvească pe aici? Bucătăreasa ar trebui arestată.

— Prostii, spuse stareţa. Un pic de murdărie nu strică nimănui.

Dar şi-a tras ogarul favorit de zgardă când acesta s-a oprit să lingă ceva care nu se putea şti ce este de pe o farfurie aflată pe jos.

— Îl plătesc pe doctorul Mansur să-mi vindece

călugăriţele şi nu ca asistenta lui să-mi iscodească mănăstirea, mai spuse ea ironic.

— Doctorul Mansur zice că tratarea casei înseamnă tratarea pacientului.

La aşa ceva Adelia nu voia să cedeze. Cazurilor mai grave le dăduse o pilulă de opiu ca să le mai uşureze crampele şi acum, în afară de a le spăla pe celelalte şi de a le da să soarbă apă fiartă – lucruri de care se ocupau deja Gyltha şi Matilda W. – nu mai puteau face aproape nimic pentru bolnave până când nu puneau la punct bucătăria.

Adelia se întoarse spre Matilda B. căreia îi revenea această muncă herculeeană.

— Crezi că te descurci, micuţo? Să cureţi grajdurile lui Augias?

— Aha, au ţinut şi cai aici? întrebă ea suflecându-şi mânecile. Cred că da.

Urmată de stareţa ofensată, Adelia îşi continuă inspecţia. Într-un dulăpior din refectoriu erau borcane etichetate care arătau bunele cunoştinţe ale maicii Odilia într-ale ierburilor, dar şi o cantitate generoasă de opiu – *prea* generoasă, după părerea Adeliei, care, ştiindu-i puterea, îl ţinea sub cheie şi într-o cantitate minimă, în cazul în care ar fi fost furat.

Apa mănăstirii se dovedi sănătoasă. Un izvor de pe un teren curat, de culoarea turbei, fusese captat într-un jgheab care trecea prin mai multe clădiri, mai întâi pe la bucătărie, apoi în bazinul cu peşti, prin spălătorie, spălător şi, în cele din urmă,

în jos, pe sub bancheta lungă, cu multe găuri, care era privata măicuţelor. Bancheta era destul de curată, deşi nu mai frecase nimeni jgheabul de sub ea de mai bine de o lună – o treabă pe care Adelia i-o rezervă stareţei, pentru că nu vedea de ce ar trebui să facă acest lucru Gyltba sau cele două Matilde.

Dar asta mai trebuia să aştepte. După ce a făcut tot ce i-a stat în puteri pentru ca starea pacientelor ei să nu se înrăutăţească, Adelia şi-a concentrat toată energia spre salvarea vieţilor acestora.

Stareţul Geoffrey a venit să le salveze sufletele. A fost un act de generozitate din partea lui, având în vedere vrajba dintre el şi stareţă. Dar şi de curaj; preotul care le spovedea de obicei pe măicuţe a refuzat să vină, temându-se de ciumă, şi a trimis în schimb o scrisoare cu o iertare generală a tuturor păcatelor care ar fi putut fi săvârşite.

Ploua. Garguiele împroşcau apa de pe acoperişul peristilului chiar în mijlocul grădinii neîngrijite. Stareţa Joan îl primi pe stareţ, mulţumindu-i cu o politeţe rece. Adelia îi duse mantia udă la bucătărie să se usuce.

Când se întoarse, stareţul era singur.

— Doamne, iart-o, îi spuse el. Cred că mă bănuieşte că vreau să-i fur oasele Sfântului Peter cel Mic, acum, când ea e la ananghie.

Adelia era fericită să-l vadă.

— Te simţi bine, Sfinţia Ta?

— Destul de bine, îi răspunse, făcându-i cu ochiul. Până acum merge bine.

Era mai slab decât înainte şi părea mai în formă. Ceea ce o linişti pe Adelia, care se simţea uşurată pentru că el se afla acolo.

— Păcatele lor sunt atât de mici, dar lor nu li se par aşa, îi spuse ea despre măicuţe. În momentele cele mai groaznice, când se credeau aproape de moarte, a auzit motivele pentru care se temeau cele mai multe dintre ele de flăcările iadului. Maica Walburga a mâncat puţin din cârnatul pe care-l ducea la pustnicele din susul râului, dar e atât de nefericită încât ai crede că-i deopotrivă vreun călăreţ al Apocalipsului şi o târfă babiloniană.

Adelia nu mai dădea crezare acuzelor făcute de fratele Gilbert la adresa comportamentului măicuţelor. Un medic află multe secrete de la un pacient grav bolnav, în fază acută, şi Adelia a descoperit astfel că aceste femei erau poate indolente, nedisciplinate, majoritatea analfabete – cusururi pe care le-a pus, pe toate, pe seama neglijenţei stareţei –, dar nu erau imorale.

— Hristos o s-o ierte pentru cârnat, declară solemn stareţul Geoffrey.

Când a terminat cu spovedania măicuţelor de la parter, era deja întuneric. Adelia l-a aşteptat în faţa chiliei surorii Veronica, să-i lumineze drumul spre chiliile de sus.

Stareţul se opri.

— I-am dat maicii Odilia ultima împărtăşanie.

— Eu sper încă s-o mai vindec.

— Nici măcar tu nu poţi face minuni, copila mea, îi spuse el bătând-o pe umăr. Se întoarse apoi spre chilia din care tocmai ieşise. Îmi fac griji pentru sora Veronica.

— Şi eu. Starea tinerei călugăriţe îi depăşea puterile.

— Iar spovedania nu i-a uşurat deloc acestei copile apăsarea păcatului, îi spuse stareţul Geoffrey. Poate că asta-i crucea celor cu suflet sfânt, ca ea, care se tem prea mult de Dumnezeu. Pentru Veronica, sângele Domnului nostru e încă jilav.

După ce stareţul a urcat, căinându-se, treptele alunecoase din cauza ploii, Adelia a intrat din nou în chilia Odiliei. Bolnicereasa zăcea la fel de zile întregi, strângând pătura cu mâinile-i slabe şi impregnate de pământ, încercând s-o dea la o parte.

Adelia o înveli, îi şterse puţin uleiul care-i aluneca pe frunte şi încercă să-i dea un pic din piftia de viţel făcută de Gyltha.

— Îţi dă putere, o rugă Adelia.

Inutil. Sufletul Odiliei voia să se elibereze de trupu-i golit şi ostenit.

Era ca şi cum ar fi abandonat-o, dar Gyltha şi Matildele plecaseră, cam fără tragere de inimă, şi, pentru că nu mai era decât ea şi stareţa, Adelia trebuia să aibă grijă şi de celelalte călugăriţe.

Walburga, „sora Grasa”, cum o poreclise Ulf,

era acum mult mai slabă.

— Domnul m-a iertat, Domnul fie lăudat.

— N-am avut nicio grijă. Hai, deschide gura.

După câteva linguri, călugăriţa îşi exprimă îngrijorarea.

— Şi acum cine le duce mâncare pustnicelor noastre? Nu-i frumos să mâncăm şi ele să moară de foame.

— Vorbesc eu cu stareţul Geoffrey. Gura mare. Una pentru Tatăl. Bun. Una pentru Sfântul Duh…

Agatha, din următoarea chilie, a avut un nou acces după doar trei linguri.

— Nu-ţi face griji, îi spuse Adeliei în timp ce-i ştergea gura. Mâine mi-e mai bine. Ce fac celelalte? Vreau să-mi spui adevărul.

Adeliei îi plăcea Agatha, călugăriţa care fusese suficient de vitează, sau de beată, pentru a-l provoca pe fratele Gilbert la petrecerea de la Grantchester.

— Majoritatea, mai bine, îi spuse şi continuă apoi, răspunzând privirii întrebătoare a Agathei, dar nu-mi place cum sunt Odilia şi Veronica.

— Vai, nu şi Odilia, spuse iute Agatha. O, Sfântă Maică a lui Dumnezeu, roagă-te pentru ea.

Şi Veronica? Pentru ea de ce să nu se roage? Era ciudat; mai ales că la fel reacţionaseră şi celelalte călugăriţe când s-au interesat de surorile lor întru Hristos; doar Walburga, care avea cam aceeaşi vârstă, întrebase de ea.

Poate că nu le plăceau frumuseţea şi tinereţea

fetei, şi faptul că era, evident, preferata stareţei.

„Cât se poate de preferată”, se gândi Adelia. Pentru că pe faţa lui Joan se putea citi o asemenea agonie, la vederea suferinţei Veronicăi, încât trăda o mare dragoste. Sensibilă fiind acum la dragoste în toate formele sale, Adelia îşi dădu seama că simte o adâncă milă faţă de această femeie şi se întrebă dacă energia pe care-o dedica vânătorii nu era cumva o modalitate de a-şi concentra spre altceva pasiunea care, călugăriţă fiind, şi mai ales una cu funcţie, trebuie s-o roadă ca un păcat.

Oare sora Veronica îşi dădea seama că e obiectul unei asemenea dorinţe? Probabil că nu. După cum spusese stareţul Geoffrey, această fată avea ceva nepământean, care dezvăluia o viaţă spirituală ce le lipsea celorlalte.

Şi sigur că ştiau şi celelalte călugăriţe despre asta. Tânăra nu s-a plâns, dar vânătăile de pe corp arătau că fusese agresată fizic.

După ce a terminat şi cu chiliile de sus, Adelia i-a spus stareţului să se spele pe mâini cu rachiu. Ceea ce l-a buimăcit…

— De obicei, îl beau. Dar nu mai pun la îndoială nimic din ce-mi spui să fac.

L-a condus până la poartă, să-i lumineze calea. Acolo îl aştepta un rândaş cu doi cai.

— Ce loc păgânesc, spuse el, nedându-se dus. Poate că e de vină arhitectura călugărilor barbari care l-au construit, dar când mă aflu aici, simt mai degrabă mâna încornoratului decât a Domnului şi

de această dată nu mă gândesc la stareţa Joan. Chiar şi felul în care sunt aşezate chiliile... Se strâmbă. Mi-e greu să te las aici, cu aşa puţine ajutoare.

— Le am pe Gyltha şi pe Matilde, îi spuse Adelia. Şi, bineînţeles, pe Paznic.

— Gyltha e cu tine? De ce n-am văzut-o? Atunci n-am de ce să-mi fac griji; femeia aia poate risipi forţele întunericului cu o singură mână.

O binecuvântă pe Adelia. Rândaşul îi luă din mâini lădiţa cu sfintele taine, o puse în oblâncul şeii, îl ajută să încalece şi porniră.

Nu mai ploua, dar luna, care ar fi trebuit să fie plină, era acoperită de nori. Adelia rămase aşa câteva minute după plecarea lor, ascultând zgomotul copitelor pierzându-se în noapte.

Nu-i spusese stareţului că Gyltha nu a rămas peste noapte şi că noaptea îi este ei frică.

— Păgânesc, spuse ea cu voce tare. Până şi stareţul simte asta.

Se întoarse în peristil, dar lăsă porţile deschise; nu o înspăimânta ceea ce se afla în afara aşezământului, ci mănăstirea însăşi. Nu era aer înăuntru, nimic din lumina lui Dumnezeu, nici măcar capela nu avea ferestre, ci doar nişte crăpături în formă de săgeată în zidurile din piatră masivă, fără înfloriturі, care reflectau barbaria împotriva căreia fuseseră construite.

Aceasta a pătruns însă şi înăuntru, se gândi Adelia. Mormântul grotesc, ca o cocoaşă, din

capelă fusese cioplit cu lupi şi dragoni care se muşcau unii pe alţii printr-o încurcătură de siluete masculine. Voluta de la altar încercuia o siluetă cu braţele ridicate, probabil că Lazăr, căreia lumina lumânărilor îi dădea o înfăţişare diavolească. Frunzişul sculptat care înconjura bolţile chiliilor imita pădurea gata să dea năvală, învelind contraforţii în tot felul de plante agăţătoare.

Noaptea, stând lângă patul unei călugăriţe, ea, care nu credea în diavol, s-a trezit ascultându-l şi răspunzându-i-se prin ţipătul unei bufniţe. Pentru Adelia, la fel ca şi pentru stareţul Geoffrey, cele douăzeci de găuri căscate, zece jos şi zece sus, în care erau înghesuite călugăriţele, accentuau barbaria. Chemată la altă chilie, a trebuit să-şi adune tot curajul ca să înfrunte treptele afurisite şi întunecate şi bârna îngustă care ducea la ea.

A doua zi, când s-au întors Gyltha şi Matildele, aducând cu ele zgomotul şi firescul, şi-a îngăduit o oră sau două de odihnă în apartamentul stareţei, dar chiar şi atunci cele două rânduri de chilii şi-au făcut loc în picotelile ei obosite, pline de reproşuri de parcă ar fi fost mormintele unor morţi troglodiţi.

Seara, când a străbătut peristilul ca să se ducă să vadă ce face sora Veronica, pâlpâirile felinarului păreau să dea viaţă capetelor urâte de pe capitelurile coloanelor. Se strâmbau la ea. Era bucuroasă că are alături câinele.

Veronica se zvârcolea în pat, cerându-i iertare Domnului că nu a murit.

— Iartă-mă, Doamne, că nu simt la Tine. Nu-ţi abate, Doamne, mânia asupra mea, că aş veni dacă aş putea…

— Nu mai vorbi prostii, îi spuse Adelia. Dumnezeu e foarte mulţumit de tine şi vrea să trăieşti. Deschide gura să mănânci un pic de piftie de viţel.

Însă Veronica, la fel ca şi Odilia, n-a vrut să mănânce. În cele din urmă, Adelia i-a dat o jumătate de pilulă de opiu şi a rămas lângă ea până şi-a făcut efectul. Era cea mai golaşă chilie din toate cele douăzeci şi singura podoabă era o cruce care, ca şi crucifixele de pe pereţii celorlalte chilii, era împletită din răchită.

Undeva, în mlaştină, a ţipat un buhai de baltă. Apa pica pe pietrele de afară cu o regularitate care punea la grea încercare nervii Adeliei. O auzi pe maica Agatha încercând să vomite şi se duse la ea.

Ca să golească oala de noapte, trebuia să iasă din peristil. Când s-a întors, printre nori se strecura lumina lunii şi Adelia a văzut silueta unui bărbat lângă unul din stâlpii aleii.

Închise ochii, apoi îi deschise din nou şi trecu mai departe.

O păcăliseră o umbră şi lucirea ploii. Nu era nimeni acolo. Se sprijini o clipă de stâlp, gâfâind; silueta avea coarne. Se pare că Paznic nu văzuse nimic, dar lui rareori i se întâmpla să vadă ceva.

„Sunt foarte obosită”, îşi spuse.

Stareţa Joan ţipă ascuţit din chilia Odiliei…

După ce au spus rugăciunile, Adelia şi stareţa au înfăşurat trupul bolniceresei într-un cearşaf şi l-au dus în capelă. L-au aşezat pe un catafalc improvizat din două mese acoperite cu o pânză şi i-au aprins lumânări la căpătâi şi la picioare.

Stareţa a rămas să cânte un recviem. Adelia s-a întors la chilii, să stea cu Agatha. Toate călugăriţele dormeau şi asta o mulţumea; nu trebuiau să afle despre moarte până a doua zi de dimineaţă, când vor fi mai puternice.

„Asta dacă mai vine dimineaţa în acest loc îngrozitor", se gândi ea. Stareţul spusese că-i păgân. De la această distanţă, vocea puternică de contralto care venea dinspre capelă suna mai degrabă a tânguire de războinic căzut decât a recviem creştin. Să fi fost moartea Odiliei, sau altceva aflat în pietrele înseşi care a invocat silueta încornorată din peristil?

„Oboseala, îşi spuse Adelia. Eşti obosită".

Însă imaginea persista şi, pentru a scăpa de ea, şi-a folosit imaginaţia ca s-o înlocuiască cu o altă siluetă, mai solidă, mai amuzantă, şi infinit de mult iubită, până când Rowley a luat locul grozăveniei. Cu această prezenţă liniştitoare stând de pază afară, adormi.

Sora Agatha a murit în noaptea următoare.

— Inima i-a încetat pur şi simplu să mai bată, a scris Adelia într-un mesaj trimis stareţului Geoffrey. Îi mergea bine. Nu m-am aşteptat.

A plâns pentru ea. Cu odihnă şi cu mâncarea bună a Gylthei, celelalte călugăriţe şi-au revenit pe dată. Veronica şi Walburga, fiind mai tinere decât celelalte, s-au sculat din pat mai repede decât ar fi vrut Adelia, dar i-a fost greu să reziste spiritului lor tânăr. Însă insistenţa lor de a urca pe râu să ducă mâncare pustnicelor neglijate era lipsită de judecată, mai ales că, pentru a le duce suficientă mâncare şi combustibil, o călugăriţă trebuia să împingă cu parul o luntre, iar sora ei întru Domnul, pe o a doua.

Adelia s-a dus la stareţa Joan cu rugămintea de-a nu le îngădui să se epuizeze.

— Sunt încă pacientele mele. Şi nu le îngădui, îi spuse ea fără tact, obosită fiind.

— Sunt încă măicuţele mele. Iar de pustnice, eu răspund. Din când în când, sora Veronica, mai ales, are nevoie de libertatea şi de singurătatea pe care nu o găseşte decât printre ele; o caută şi eu i-o acord întotdeauna.

— Stareţul Geoffrey mi-a promis că se ocupă el de pustnice.

— N-am deloc o părere bună în legătură cu promisiunile stareţului Geoffrey.

Nu era nici prima dată, nici a doua, nici a treia când Joan şi Adelia se certau. Stareţa, conştientă că numeroasele sale absenţe aduseseră atât mănăstirea, cât şi pe călugăriţe în pragul ruinei, încerca instinctiv să-şi păstreze autoritatea, opunându-i-se Adeliei.

S-au certat din cauza lui Paznic, stareţa spunând că pute, ceea ce era adevărat, dar nu mai mult decât atmosfera în care erau călugăriţele silite să stea. S-au certat din cauza administrării opiului, stareţa adoptând poziţia Bisericii.

— Durerea e trimisă de Dumnezeu. Numai Dumnezeu trebuie s-o înlăture.

— Şi cine spune asta? Unde scrie aşa ceva în Biblie? o întrebase Adelia.

— Mi s-a spus că dă dependenţă. O să se obişnuiască să-l ia.

— Ba nu. Ele nu ştiu ce le dau. E un panaceu temporar, un soporific pentru a le alina durerea.

Poate pentru că a câştigat atunci, a pierdut acum. Cele două călugăriţe au primit permisiunea superioarei lor să le ducă pustnicelor provizii, iar Adelia, ştiind că nu mai are ce să facă, a plecat de la mănăstire după două zile.

Adică în aceeaşi zi în care au sosit judecătorii la Cambridge.

Zgomotul era oricum uriaş, dar pentru Adelia, ale cărei urechi se obişnuiseră cu liniştea, era ucigător, împovărată fiind de lădiţa grea cu leacuri, drumul de la mănăstire fusese anevoios, iar acum, nedorindu-şi decât să ajungă la casa bătrânului Benjamin şi să se odihnească, stătea într-o mulţime de oameni de pe cealaltă parte a Străzii Podului, aşteptând să treacă parada.

La început nu şi-a dat seama că era vorba de

Tribunalul regelui; cavalcada de muzicanţi în livrele, care suflau din trompete şi băteau la tobe, a dus-o cu gândul înapoi la Salerno, în săptămâna de dinaintea Postului Paştelui când în oraş sosea *carnevale,* în ciuda încercărilor Bisericii de a-l opri.

Aici venea cu şi mai multe tobe – şi aprozi în haine de gală scumpe, cu sceptre mari din aur pe umăr. Şi, oh, Doamne, episcopi cu mitre şi abaţi pe cai gătiţi, iar unul sau doi chiar făceau cu mâna. Şi un călău comic cu glugă şi secure…

Apoi şi-a dat seama că gâdele nu e defel comic; şi că n-o să urmeze nici tumbe şi nici urşi care dansează. Blazonul cu cei trei leoparzi al Plantageneţilor se vedea pretutindeni, iar în palauchinele frumoase, purtate pe umeri de bărbaţi în zale, stăteau judecătorii regelui veniţi să cântărească în balanţele lor dreptatea la Cambridge, iar dacă Rowley intuia corect, să descopere că aceasta cam lipsea.

Şi totuşi, oamenii adunaţi în jurul lor îi aclamau, ca şi cum le-ar fi lipsit tare mult distracţia, ca şi cum procesele şi amenzile şi sentinţele la moarte care urmau să vină aveau să le aducă şi puţin amuzament.

Zăpăcită de agitaţie, Adelia o văzu deodată pe Gyltha făcându-şi loc prin mulţime, pe cealaltă parte a străzii, cu gura căscată de parcă şi ea ar fi aclamat. Dar nu aclama.

Sfinte Dumnezeule, n-o lăsa să spună asta. de nespus, de nesuportat. Nu aşa pare.

Gyltha se repezi în stradă, unde un călăreţ fu nevoit să tragă de hăţuri, înjurând, iar calul se dădu nervos la o parte ca să n-o calce. Vorbea, se uita, se agăţa de toţi. Se apropia, iar Adelia se feri, dar strigătul pătrunse peste tot.

— Mi-a văzut cineva băieţelul?

Parcă era oarbă. O apucă pe Adelia de mânecă fără s-o recunoască.

— Nu mi-ai văzut băieţelul? îl cheamă Ulf. Nu-l găsesc.

Capitolul 14

Stătea pe malul Camului, în acelaşi loc, pe aceeaşi găleată răsturnată pe care stătuse şi Ulf când pescuise. Şi se uita la râu. Atât.

Străzile din spatele casei erau pline de zgomot şi forfotă, parte din cauza sesiunii, dar mai ales din cauza căutării lui Ulf. Gyltha, Mansur, cele două Matilde, pacienţii Adeliei, clienţii Gylthei, prieteni, vecini, epitropii parohiei, dar şi atâţia alţii căutau copilul – cu disperare tot mai mare.

— Băiatul s-a săturat să tot stea în castel şi a vrut să se ducă la pescuit, îi spusese Mansur Adeliei, atât de apatic încât era aproape rigid. Am venit cu el. Apoi, aia mică şi grasă – se referea la Matilda B. – m-a chemat în casă să repar piciorul unei mese. Când am ieşit din nou, nu mai era. Refuza s-o privească în ochi, ceea ce-i arăta cât era de tulburat. Spune-i tu femeii că-mi pare rău.

Gyltha nu l-a învinuit şi n-a învinuit pe nimeni; teroarea era prea mare pentru a se transforma în mânie. Dar se zbârci toată, devenind o femeie bătrână, mult mai măruntă, care nu stătea o clipă locului. Fusese deja cu Mansur în susul şi în josul râului, întrebându-i pe toţi cei pe care i-au întâlnit dacă n-au văzut un băiat şi au sărit în bărci cărora le-au rupt acoperitorile să vadă ce ascund. Astăzi, îi întrebau pe negustorii de lângă Podul Mare.

Adelia nu s-a dus cu ei. Toată noaptea a stat la fereastra solariului, privind râul. Astăzi stătea unde şezuse Ulf şi îl privea în continuare, cuprinsă de o tristeţe atât de cumplită încât o paralizã – deşi ar fi stat oricum pe mal. *E râul,* spusese Ulf şi îl asculta în minte repetând acest lucru la nesfârşit, pentru că, dacă nu-l mai asculta, l-ar fi auzit ţipând.

Rowley se apropie şchiopătând prin păpuriş şi încercă s-o ia de acolo. Îi spunea ceva, o ţinea. Părea că vrea ca ea să meargă la castel, unde el era obligat să stea, ocupat fiind cu Sesiunea. Tot zicea ceva de rege; abia-l auzea.

— Îmi pare rău, îi răspundea ea, dar trebuie să stau aici. Râul e, ştii. Râul îi ia.

— Cum poate să-i ia râul? îi vorbea blând, o credea nebună, cum şi era de altfel.

— Nu ştiu. Trebuie să stau aici până rezolv afacerea asta.

O bătea la cap. Îl iubea, dar nu suficient pentru a merge cu el; era sub influenţa unei iubiri diferite, mai dominatoare.

— O să mă întorc, îi spuse el în cele din urmă.

Dădu din cap. Nici n-a observat c-a plecat.

Era o zi frumoasă, însorită şi caldă. Oamenii din unele bărci de pe râu, care ştiau ce s-a întâmplat, strigau vorbe de încurajare către femeia care stătea pe mal, pe o găleată răsturnată, având un câine alături.

— Nu-ţi face griji, răţuşcă. Poate că se joacă pe undeva. Apare el.

Alţii se uitau în altă parte şi rămâneau tăcuţi.

Nu-i vedea, nici nu-i auzea. Nu-l vedea decât pe Ulf gol, cu trupul lui mic şi slab, luptându-se în mâinile Gylthei care-l ţinea deasupra băii, gata să-i dea drumul în apă.

E râul.

Luă o hotărâre după-amiaza târziu, când sora Veronica şi sora Walburga s-au întors cu luntrea. Walburga a văzut-o şi a împins luntrea la mal.

— Acum, nu ne sfădi, domniţă. Stareţul n-a trimis mâncare nici cât pentru un pisoi şi trebuie să ne întoarcem cu şi mai multă. Da acum suntem zdravene, nu-i aşa, soră? Ne-a dat Dumnezeu putere.

Sora Veronica era preocupată.

— Ce s-a întâmplat, domniţă? Pari obosită.

— Nici nu-i de mirare, spuse Walburga. S-a ostenit tot îngrijindu-ne. Un înger, asta e, fie binecuvântată.

E râul.

Adelia se sculă de pe găleată.

— Vreau să vin şi eu cu voi, dacă se poate.

Încântate, o ajutară să urce în luntre şi o aşezară pe bancheta de la pupa. Stătea cu genunchii la bărbie şi cu o ladă cu găini sub picioare. Râseră când Paznic – „Puturosul bătrân", aşa-i spuneau – a pornit supărat după ele pe potecă.

Stareţa Joan, i-au povestit, a spus peste tot că le-a vindecat Sfântul Peter cel Mic, pentru că niciodată n-au mai fost atâtea bolnave şi n-au murit decât două, dintre care una bătrână. Sfântul a fost pus la încercare şi şi-a făcut treaba.

Cele două călugăriţe împingeau pe rând prăjina cu mişcări care arătau că nu şi-au recăpătat pe deplin puterile, dar nu le păsa.

— Ieri a fost mai greu, i-a spus Walburga, când a trebuit să urcăm cu două luntre. Dar Domnul ne-a dat putere.

Putea să vâslească mai mult fără să se odihnească. Totuşi, Veronica era mai agilă şi făcea mai mare economie în mişcări; avea mai multă graţie în braţele subţiri care ţineau şi ridicau prăjina, abia învolburând apa care, acum, la asfinţit, părea să fi împrumutat culoarea ambrei.

Au trecut pe lângă Trumpington. Grantchester…

Erau într-o parte a râului pe care Adelia, Mansur şi Ulf nu o exploraseră în acea zi. Aici râul se despărţea în două: Camul o lua spre sud, celălalt râu, spre răsărit.

Luntrea o luă spre est. Walburga, care împingea acum prăjina, i-a răspuns Adeliei la întrebare – prima pe care i-a pus-o.

— Ăsta? Ăsta-i Granta. El ne duce la pustnice.

— Şi la mătuşica ta, spuse zâmbind Veronica. Ne duce şi la mătuşica ta, soră.

— Aşa e, zâmbi şi Walburga. Ce-o să se mire că mă vede de două ori în aceeaşi săptămână.

Peisajul se schimbă odată cu râul, devenind un fel de podiş, trestiile şi arinii negri fiind înlocuiţi de iarbă mai tare şi copaci mai înalţi. În lumina apusului, se vedeau garduri, garduri vii şi mai puţine diguri. Luna, la început o ostie subţire şi rotundă pe cerul înserării, deveni mai vizibilă.

Paznic a început să şchiopăteze şi Veronica a spus c-ar trebui să meargă cu ele, bietul de el. După ce găinile au încetat protestele pricinuite de prezenţa lui, s-a instaurat liniştea spartă doar de ciripitul păsărilor.

Walburga a îndreptat luntrea spre un golfuleţ, de la care pornea o cărare spre o gospodărie. Ieşi cu greu din luntre.

— Şi nu ridica toate alea singură, soră, spuse ea. Cheamă-le pe babele alea să te-ajute.

Veronica dădu din cap şi zâmbi. Walburga îi făcu o plecăciune Adeliei, apoi le făcu amândurora cu mâna.

Granta se îngustă şi deveni mai întunecat, făcându-şi drum printr-o vale întortocheată şi puţin adâncă, în care fagii se aplecau câteodată până în

apă, iar Veronica trebuia să se lase pe vine ca să nu se lovească de crengi. S-a oprit să aprindă un felinar, pe care l-a pus pe scândura de la picioare, luminând apa cam la un metru mai în faţă şi reflectându-se în ochii verzi ai unui animal care le privi şi dispăru apoi în tufişuri.

Când au ieşit dintre copaci, lumina lunii învăluia în argint peisajul alb-negru de păşuni şi garduri vii. Veronica îndreptă luntrea spre malul stâng.

— Călătoria s-a sfârşit, Domnul fie lăudat, spuse ea.

Adelia privi atentă şi arătă în faţă spre o formă uriaşă, cu vârful plat, care se vedea în depărtare.

— Ce-i aia?

Veronica se întoarse să se uite.

— Acolo? E dealul Wandlebury.

Bineînţeles, ce altceva putea fi?

O steluţă care licărea părea să fi poposit pe vârful dealului, amăgitoare, ca toate stelele: o clipire o făcea să dispară, o alta o aducea înapoi.

Se mută puţin ca să-i permită Veronicăi să ia lada cu găini de sub picioarele ei.

— Te aştept aici.

Călugăriţa se uită nehotărâtă la ea, apoi la coşurile care se aflau încă în luntre şi trebuiau cărate la schitul nevăzut.

— Îmi laşi mie felinarul?

— Ţi-e teamă de întuneric? o întrebă sora Veronica ridicându-şi capul.

— Da, îi răspunse Adelia după un moment de gândire.

— Atunci ia-l şi rămâi în paza Domnului. Nu stau mult.

Călugăriţa îşi puse un sac pe umeri şi, luând lada în cealaltă mână, porni pe poteca luminată de lună, printre copaci.

Adelia aşteptă să plece, îl duse pe Paznic pe mal, ridică felinarul să vadă dacă are fitilul bun şi rezistent, apoi porni.

O vreme, râul şi poteca de pe mal urmară direcţia spre care se îndrepta ea, dar, cam după un kilometru şi jumătate, văzu că a ajuns mult prea spre sud. Aşa că o părăsi şi porni spre est, cum zboară cioara – doar că cioara nu avea în cale piedicile ridicate acum în faţa Adeliei: porţiuni întinse de rugi de mure, dâmburi şi coborâşuri alunecoase de la ploaie, garduri împletite peste care uneori se putea căţăra sau sub care se putea târî, iar alteori, nu.

Dacă s-ar fi uitat cineva de pe dealul Wandlebury, ar fi văzut o luminiţă mişcătoare rătăcind prin întuneric, îndreptându-se într-o parte sau în alta, aparent fără ţel, odată cu Adelia care ocolea o piedică sau alta. Câteodată, luminiţa se oprea pentru că purtătoarea ei cădea, şi cădea rău, încercând să ferească felinarul să se lovească de pământ şi să se stingă; iar Paznic o aştepta să se ridice.

Câteodată, se speria de câte o căprioară sau

de câte o vulpe care-i tăia calea şi pe care nu o auzise pentru că suspina prea tare ca să mai audă şi altceva, deşi nu suspina de jale sau de sfârşeală, ci de efort.

În orice caz, privitorul de pe dealul Wandlebury, dacă ar fi fost un privitor, ar fi văzut că, în ciuda tuturor ezitărilor, luminiţa se apropia.

Iar Adelia, luptându-se prin valea ei de umbre, văzu dealul umflându-se încet până a ajuns să domine tot ce se afla în faţă. Steaua care se prinsese acum pe creştetul lui nu mai era intermitentă, ci căpătase o lucire constantă.

Îi veni aproape să verse dându-şi seama de propria-i prostie. *De ce nu m-am dus direct acolo? Trupurile copiilor mi-au spus*, *mi-au spus. Cretă, asta mi-au spus. Am fost omorâţi în cretă. M-a obsedat râul. Dar râul duce la dealul Wandlebury. Ar fi trebuit să ştiu.*

Zgâriată şi însângerată, şchiopătând, dar cu felinarul aprins, se căţără cu greu pe un tăpşan şi îşi dădu seama că e chiar porţiunea din drumul roman unde stareţul Geoffrey uriaşe să-l audă cine vrea că nu poate urina.

Nu era nimeni acolo: sigur, acum era târziu şi lima era sus pe cer, dar Adelia era ruptă de timp; nu exista un trecut în care să fi trăit oameni; nu exista un băieţel pe care-l chema Ulf, nu-l mai auzea şi nu-l mai vedea; nu mai exista decât un deal în vârful căruia trebuia să ajungă. Urmată de câine, porni pe cărarea abruptă fără să-şi aducă

aminte de prima oară când a urcat-o, ştiind doar că pe acolo trebuie s-o ia.

Când a ajuns în vârf, a trebuit să se uite după lumina pâlpâitoare, uluită că a îndrumat-o de la depărtare, dar n-o mai vede. Oh, Doamne, fă să nu se stingă. În întuneric şi printre atâtea colnice n-o să găsească niciodată locul.

O văzu, o lucire printre tufişurile din faţă, şi o luă la fugă, uitând de denivelările solului. De această dată, când căzu, felinarul se stinse. Începu să se târască.

Era o lumină ciudată, nici foc, dar nici lumină de lumânări; era mai mult ca o rază îndreptată în sus. Luptându-se să ajungă acolo, neavând de ce să se prindă, fu zvârlită în faţă şi căzu grămadă pe povârniş. Paznic se uita drept în faţă şi era chiar acolo, la trei metri de ea, în mijlocul depresiunii ca un castron. Nu erau nici felinare, nici foc. Nu se afla nimeni acolo. Lumina venea de la o gaură din pământ. Era gura căscată a iadului luminată de flăcările de dedesubt.

Tot ce învăţase Adelia trebuia să-i vină în ajutor acum: orice sâmbure de filosofie a naturii, orice ipoteză dovedită, orice urmă de bun-simţ trebuia să înfrunte absurdul pentru a învinge panica nebună ce-a smuls-o de lângă groapă, tânguindu-se. Se rugă pentru izbăvire: *Dumnezeule Atotputernic, apără-mă de spaima nopţii.*

„Nu e gura *iadului,* îi răsună o voce clară în

cap. E o *groapă*".

Asta era. O groapă. Pur şi simplu o groapă. Iar înăuntru era Ulf.

Începu să se târască în faţă şi se lovi la genunchi de ceva din iarbă, care părea o denivelare în teren, dar, după un minut, descoperi, pipăind cu mâinile, că era o roată mare şi solidă. Se târî peste ea şi văzu că e acoperită cu un strat de iarbă.

Întinse mâna spre Paznic ca să-l împiedice să se apropie prea tare, apoi, cu o încetineală de broască ţestoasă, îşi întinse gâtul ca să se uite peste marginea gropii.

Nu era o groapă. Era un puţ, cam de doi metri diametru şi numai Dumnezeu ştie cât de adânc – iar lumina se ridica din fundul lui, aflat la cine ştie ce distanţă –, dar oricum adânc. O scară cobora în albeaţa lui; da, era alb, cu totul alb, cât vedea ea de jos.

Cretă. Bineînţeles că era cretă, creta de pe copiii morţi.

Nu l-a săpat Rakshasa; o săpătură ca asta ar fi implicat muncă la scară mare. L-a găsit şi l-a folosit; şi *cum* l-a mai folosit.

Asta erau toate depresiunile de pe deal? Intrări astupate în mine? Dar cine să fi avut nevoie de atâta cretă?

Nu avea importanţă; nu contează acum la ce-a folosit. Ulf e acolo jos.

Dar şi ucigaşul. El a aprins focul – acolo jos

simt făclii; aceasta e lumina pe care a văzut-o păstorul şi a crezut că-i faţa diavolului. Sfinte Dumnezeule, trebuia s-o fi găsit; doar am fost pe dealul ăsta nenorocit, ne-am uitat în toate gropile; cum de ne-a scăpat această invitaţie spre lumea subpământeană?

„Pentru că nu era deschisă”, îşi zise. Roata acoperită cu iarbă peste care s-a târât nu era, de fapt, o roată, ci o acoperitoare, ca un capac de fântână. Când era pusă la locul ei, această adâncitură în pământ arăta ca toate celelalte.

Deştept bărbat, Rakshasa ăsta!

O parte din oroarea care-o făcea pe Adelia să se înfioare gândindu-se la ucigaş dispăru, pentru că ştia că, atunci când Simon l-a dus pe stareţul Geoffrey cu căruţa pe dealul Wandlebury, Rakshasa a intrat în panică. Vinovat cum era, a luat noaptea trupurile din puţ şi le-a coborât dealul pentru a-şi tăinui pe mai departe bârlogul.

„Deci puţul e locul tău, îşi zise, şi ţii atât de mult la el, încât eşti vulnerabil. Străluceşte pentru tine, aşa cum străluceşte acum şi pentru mine, chiar când e astupat; e tunelul din trupul tău, intrarea spre sufletu-ţi putred, osânda ta care poate fi descoperită. Pentru tine, acest loc e un strigăt către Dumnezeu, pe care-L insultă.

Şi eu l-am găsit”.

Ascultă. Dealul din jurul ei fremăta de viaţă, dar din puţ nu se auzea niciun sunet. N-ar fi trebuit să vină singură, oh, Doamne ai milă, n-ar fi trebuit.

Cu ce-l putea ajuta pe băieţelul ăsta dacă n-a adus ajutoare şi n-a spus nimănui unde s-a dus?

Dar a fost o decizie de moment; nu s-a gândit la ce altceva ar fi putut să facă. Oricum, asta era şi trebuia să se descurce cumva.

Dacă Ulf ar fi mort, ar putea ridica scara şi împinge roata la locul ei, îngropând ucigaşul de viu, apoi să plece, iar Rakshasa să rămână şi să se zvârcolească în propriu-i mormânt.

Dar plecase de la convingerea că Ulf nu e mort, că ceilalţi copii au fost menţinuţi în viaţă în bârlogul lui Rakshasa până s-a pregătit el – ipoteză bazată pe ce i-a spus cândva trupul unui băieţel mort. O dovadă slabă, o credinţă atât de efemeră, care a mânat-o totuşi în luntrea călugăriţelor şi a făcut-o să străbată toată distanţa până la această gaură a iadului atât de…

Atât de… ce?

Întinsă cu faţa în jos, cu capul deasupra găurii, Adelia îşi cântări alternativele cu logica rece a disperării. Să dea fuga după ajutor, care, având în vedere cât ar dura să-l aducă, nici nu putea fi o alternativă – ultima locuinţă pe care a văzut-o a fost ferma mătuşii surorii Walburga –, iar ea se afla acum atât de aproape de Ulf, încât nu-l putea părăsi. Poate să coboare în puţ şi să fie omorâtă, lucru la care ar trebui să se aştepte în cele din urmă, dacă poate să-l scape astfel pe bărbat.

Sau – şi asta e de departe cea mai demnă de luat în seamă, se gândi ea – poate coborî şi să-l

omoare pe ucigaş. Da. Trebuie să caute o bâtă, o piatră, ceva ascuţit.

Paznic, care stătea lângă ea, se mişcă brusc. Nişte mâini o prinseră pe Adelia de glezne şi o ridicară de picioare. Apoi, cu un icnet, cineva o aruncă în puţ.

Ceea ce-a salvat-o a fost scara. Pe la jumătatea drumului în jos s-a izbit de ea, şi-a rupt câteva coaste din lovitură, dar corpul i-a alunecat mai departe pe fusceii ei. Şi a avut timp – i s-a părut chiar c-a avut mult timp – să se gândească, să *fie conştientă*, înainte de a da cu capul de pământ, când n-a mai fost.

Cunoştinţa i-a revenit după foarte mult timp, după ce a trecut încet printr-o mulţime de oameni în ceaţă care se tot mişcau în jurul ei, o mişcau şi vorbeau, ceea ce-o enerva atât de tare, încât, dacă n-ar fi avut dureri atât de mari, le-ar fi spus să înceteze. Treptat, aceştia s-au îndepărtat şi sunetul vocilor s-a redus la una, care o enerva la fel de tare.

„Nu mai vorbi”, spuse ea, şi deschise ochii, dar a durut-o atât de tare, încât s-a hotărât să rămână aşa, fără cunoştinţă, o vreme, ceea ce era la fel de imposibil, pentru că o aştepta oroarea şi încă cineva.

Aşa că mintea ei hotărî s-o salveze şi pe ea, şi pe acel altcineva, şi insistă să-şi revină.

„Stai liniştită şi gândeşte”. Doamne, *durerea;*

capul o durea de parcă suferise o trepanaţie. Asta trebuie să fie de la izbitură – îi era imposibil să-şi dea seama cât era de grav fără să ştie cât a stat inconştientă. Doamne, ce-a mai durut! Şi coastele o dor, s-ar putea să aibă două fracturi acolo, dar – încercă ea cu o inspiraţie adâncă şi se crispă de durere – probabil că nu i-a fost atins plămânul. Şi nici nu era bine că stătea cu braţele deasupra capului pentru că-şi comprima pieptul.

„Nu are importanţă. Eşti într-un asemenea pericol încât starea ta medicală nu contează. *Gândeşte-te cum să supravieţuieşti*".

Aşa. Era în puţ. Şi-a amintit că era sus; acum era jos; o privire rapidă i-a dezvăluit albeaţă de jur-împrejur. Nu-şi amintea însă cum a ajuns de sus, jos – rezultatul firesc al izbiturii. Evident a fost împinsă sau a căzut.

Şi a mai căzut cineva, sau a fost adus aici înainte ori după Adelia, pentru că atunci când a încercat să deschidă ochii a văzut pe peretele din faţă o siluetă. Şi acest cineva făcea fără încetare un zgomot enervant.

— Mântuieşte-mă şi scapă-mă, Doamne Dumnezeul meu, o s-ascult poruncile Tale câte zile oi avea şi mă plec Ţie. Pedepseşte-mă cu biciul Tău, dar apără-mă…

Bolboroseala era a surorii Veronica. Călugăriţa stătea cam la trei metri distanţă, de cealaltă parte a încăperii fără tavan care se afla în fundul puţului. Vălul şi broboada îi fuseseră rupte şi părul îi atârna

peste faţă ca nişte fuioare de pâclă întunecată. Mâinile îi erau întinse deasupra capului unde, la fel ca ale Adeliei, erau încătuşate de un belciug în perete.

De spaimă, îşi pierduse total controlul, saliva îi curgea pe bărbie, iar trupul îi tremura atât de tare, încât cătuşele din fier acompaniau cu zăngănitul lor rugăciunea de eliberare pe care o rostea.

— Aş vrea să taci, îi spuse Adelia arţăgoasă.

Ochii Veronicăi se măriră din cauza şocului şi, puţin, dintr-o justificată acuzare.

— Te-am urmărit, o anunţă. Ai plecat şi eu te-am urmărit.

— Ai fost nesocotită.

— Fiara e aici, Marie, Măicuţa Domnului, ocroteşte-ne, el m-a luat, e aici jos, o să ne mănânce, of, Iisuse, Marie, mântuiţi-ne pe amândouă, e încornoratul.

— Nu te contrazic. Dar nu mai ţipa.

Răzbindu-şi durerea, Adelia se întoarse să se uite în jur. Câinele zăcea lângă scară cu gâtul frânt.

Suspină. „Nu acum, nu acum, îşi spuse; nu am timp pentru aşa ceva; nu pot jeli acum. Trebuie să gândeşti ca să supravieţuieşti. Dar, oh, Paznic…”

Flăcările celor două torţe aşezate în suporturi la înălţimea capului, pe ambele laturi ale încăperii, luminau pereţii albi, aspri şi rotunzi pătaţi ici şi colo de o algă verde, încât i se părea că ea şi Veronica stăteau în fundul unui tub masiv din hârtie grasă, murdară şi boţită.

Erau singure; nu se vedea nici urmă de Fiară, deşi dintr-o parte şi din cealaltă a încăperii pornea câte un tunel. Deschiderea spre cel din stânga Adeliei era mică, un spaţiu prin care te puteai doar târî, în faţa căruia se afla un grătar din fier. Cel din dreapta era luminat de torţe nevăzute şi fusese lărgit cât să treacă un bărbat fără să se aplece. O cotitură a tunelului o împiedica să vadă cât e de lung, dar chiar la intrare, proptit de perete şi reflectat de creta din faţă, stătea un scut lovit şi lustruit pe care era gravată crucea cruciadei.

Iar la loc de onoare, în mijlocul acestei camere de tortură, între ea, Veronica şi câinele mort, era altarul Fiarei.

Era o nicovală. Atât de banală la locul ei obişnuit, atât de înfiorătoare aici; o nicovală scoasă din dogoarea unui atelier de fierărie pentru a-i penetra, pe ea, pe copii. Deasupra ei se afla arma, strălucind între pete, un vârf de lance. Era faţetată, la fel ca şi rănile pe care le provocase.

Cremene, sfinte Dumnezeule, cremene. Din filoanele de cremene care se găseau în cretă. Diavolii din vechime trudiseră să sape această mină ca să ajungă la cremenea pe care s-o cioplească şi cu care să ucidă. Şi la fel de primitiv ca şi ei, Rakshasa folosea o unealtă făcută de un popor întunecat în vremuri întunecate.

Închise ochii.

Însă petele de sânge erau întunecate; pe nicovală nu murise nimeni de curând.

— Ulf, ţipă ea, deschizând ochii. *Ulf.*

Din stânga, de departe, din întunecimea tunelului, înfundat din cauza pereţilor poroşi din cretă, dar distinct, se auzi un geamăt.

Adelia îşi întoarse faţa spre cercul de cer de deasupra capului şi înălţă o mulţumire. Greaţa provocată de căzătură, senzaţia de vomă din cauza mirosului predominant de cretă, dar şi de răşină emanat de torţele care ardeau dispărură sub adierea aerului proaspăt de mai. Băiatul trăia.

Iar acolo, pe nicovală, la doar doi metri distanţă, se afla o armă pregătită parcă s-o apuce.

Deşi mâinile îi erau legate, din ceea ce vedea la sora Veronica, şi dacă situaţia acesteia semăna cu a sa, cătuşele care-i ţineau braţele deasupra capului erau prinse de un belciug fixat pur şi simplu în cretă. Iar creta e cretă: se sfărâmă ca nisipul când e să ţină ceva prins în ea.

Adelia îşi îndoi cotul şi trase de pironul de deasupra capului. *Oh, Doamne, la dracu'!* Durerea i-a străbătut pieptul ca un fier înroşit. De această dată, precis, dar *precis* şi-a străpuns un plămân. A aşteptat, gâfâind, să i se umple gura de sânge. După o vreme şi-a dat seama că n-o să se întâmple asta, dar dacă afurisita de călugăriţă nu încetează cu jelania…

— Nu mai îndruga atâtea prostii, ţipă ea la fată. Uite, trage. *Trage,* fir-ai tu să fii. Belciugul. Din perete. Dacă tragi, iese. Cu toată durerea, a simţit că peretele din cretă a cedat puţin.

Dar Veronica nu putea, *nu voia* să înţeleagă; avea ochii măriţi şi sălbatici ca ai unei căprioare în faţa dulăilor; murmura neîncetat.

„În mine e toată nădejdea”.

Nu mai trebuia să smucească, dar dacă zgâlţâie cătuşele, gaura din jurul belciugului se lărgeşte şi poate fi scos.

Începu să-şi hâţâne frenetic în sus şi în jos mâinile, uitând de toate în afară de bucata de fier, de parcă ar fi fost închisă cu ea în cretă, mişcând câte-un pic, câte-un pic, dureros, dureros, *văzând* însă capătul pironului îndărătnic desprinzându-se de…

Călugăriţa ţipă.

— Linişte, ţipă şi Adelia la ea. Mă concentrez.

Călugăriţa ţipa în continuare.

— Vine.

În dreapta ei zări o tresărire de mişcare. Şovăind, Adelia îşi întoarse capul. Cotitura tunelului, care se deschidea în faţa Veronicăi, o împiedica pe Adelia, aşezată vizavi de ea, să vadă, dar zări oglindirea în scut. Suprafaţa neregulată, convexă arunca o reflexie de piele neagră, micşorată şi monstruoasă. Creatura era goală şi se privea. Mândră, îşi atinse organele genitale şi apoi construcţia de pe cap.

Moartea îşi pregătea intrarea.

Pe această culme a terorii, Adelia rămase pustiită. Dacă ar fi putut cădea în genunchi, s-ar fi târât la picioarele creaturii: ia-o pe călugăriţă, ia-l

pe băiat, dar cruţă-mă. Dacă mâinile i-ar fi fost libere, s-ar fi repezit la scară şi l-ar fi lăsat pe Ulf acolo. I-a pierit curajul, raţiunea, totul în afară de instinctul de conservare.

Şi de regret. Regretul i-a străpuns groaza cu o viziune care nu era a Creatorului ei, ci a lui Rowley Picot. Ea avea să moară şi, dezgustător, fără să fi iubit un bărbat.

Arătarea ieşi din tunel; era înalt şi părea şi mai înalt din cauza coarnelor de pe cap. Partea de sus a feţei era acoperită cu o mască din piele de cerb, dar corpul era de om, cu păr negru pe piept şi în zona pubiană. Penisul era în erecţie. Se umflă în pene în faţa Adeliei, împingându-se în ea. Acolo unde ar fi trebuit să fie ochii cerbului, erau găuri din care clipeau ochi albaştri, de om. Gura îi rânjea. Simţea mirosul de animal.

Vomă.

Când arătarea se feri de vomă, coarnele se clătinări şi Adelia văzu că drăcovenia era legată de capul lui Rakshasa cu sfoară, dar nu suficient de strâns pentru a o împiedica să se clatine atunci când el făcea o mişcare bruscă.

Ce *vulgar!* Au copleşit-o dispreţul şi furia; avea treburi mai importante decât să se lase ameninţată de un şarlatan cu coarne artizanale.

— Rahat împuţit, îi spuse, să ştii că nu mă sperii.

În clipa aceea chiar nu mai era speriată.

Îl derutase; ochii din spatele măştii au ezitat,

din gură i-a ieşit un şuierat. Iar când se retrase, văzu că penisul îi atârna.

Însă pipăia cu mâna în spate, neluându-şi ochii de la Adelia. Mâna lui dădu peste corpul surorii Veronica şi când ajunse la gât îi rupse veşmântul până la talie. Fata ţipă.

Privind-o în continuare pe Adelia, arătarea se fuduli o clipă, apoi se întoarse şi o muşcă de piept pe Veronica. Când se răsuci din nou să vadă reacţia Adeliei, penisul era iarăşi pe poziţie.

Adelia începu să înjure; limbajul era singura armă pe care o avea şi bombarda cu ea.

— Gură de scârnă, prostănac împuţit, la ce eşti bun? Să loveşti femeile şi copiii după ce-i legi. Altfel nu ţi se scoală? Te îmbraci în câine, fiu de scroafă călărită de ciumă; nici nu eşti bărbat, eşti un fătălău nevolnic.

Adelia nici nu ştia şi nici nu-i păsa cum de putea spune asemenea lucruri. O să moară, dar n-o să moară înjosindu-se ca sora Veronica. Şi continuă să-l blesteme.

Doamne Atotputernic, l-a lovit unde-l durea mai tare, Creatura s-a dezumflat din nou. Şuiera şi, privind-o în continuare, sfâşie hainele călugăriţei până între picioare.

Arabă, ebraică, latină şi engleza saxonă a Gylthei, Adelia le folosea pe toate – obscenităţi din surse necunoscute îi veneau acum în ajutor.

Linge-cur, băşinos, fute-capre, cur-turtit, putoare de căcat, *homo insanus.* I-a spus în toate

felurile.

În timp ce urla, se uita şi la penisul arătării; acesta era stindardul, semnalul victoriei ei sau a lui. Ştia că omorul îl aduce în poziţie de secreţie, dar ca *să* secrete, Fiara avea nevoie de teama victimei sale. Existau creaturi... îi spusese tatăl ei vitreg... reptile care îi trăgeau pe oameni sub ape şi îi ascundeau până când carnea devenea destul de moale pentru a le face masa plăcută. Pentru aceasta, teroarea era cea care frăgezea carnea.

— *Crocodilule,* îi strigă ea.

Din teamă se hrănea Rakshasa; spaima-l excita, din ea – şi lua seva. Ia-i teama şi, vezi Doamne, nu mai poate omorî.

Ţipă la el: era un hăitaş de bucătărie, un porc cu minte de vierme şi cu sculă de melc; că şi o mure e mai mare decât boaşele lui.

Nu avea timp să se minuneze. „Supravieţuieşte. Bate-ţi joc de el. Ai sânge în vene că altfel rămâi fără el”. Şi cu fiecare cuvânt îşi zăngănea cătuşele de fier din jurul mâinilor – iar belciugul din peretele de cretă se mişca tot mai uşor.

Veronica avea sânge pe burtă, frica ei trecuse dincolo de teroare până la punctul în care corpul rămânea flasc în faţa asalturilor arătării, avea capul dat pe spate, ochii închişi, iar gura i se strâmbase într-un rictus de cadavru.

Iar Adelia înjura mai departe.

Acum Rakshasa smulgea el însuşi cătuşele

Veronicăi din perete. Se dădu înapoi şi o lovi pe fată peste gură, apoi o apucă de ceafă şi o împinse spre tunelul mic, unde o făcu să îngenuncheze, lovind-o cu putere. Împinse grătarul la o parte.

— Adu-l, spuse el, arătându-i cu degetul.

Înjurăturile Adeliei îşi pierdură forţa. Urma să aducă copilul în această necurăţenie şi să-l mânjească.

Veronica, în genunchi, îşi privea torţionarul, aparent năucă. Rakshasa îi dădu un picior în spate şi arătă înspre hrubă, uitându-se tot la Adelia.

— Adu băiatul.

Călugăriţa se târî în tunel, iar clinchetul cătuşelor de la mâini deveni mai înfundat, pe măsură ce se îndepărta.

Adelia se rugă într-un strigăt tăcut: „Dumnezeule Atotputernic, ia-mi sufletul, nu mai pot suporta”.

Rakshasa ridicase corpul lui Paznic şi-l aruncă pe nicovală, cu burta în sus. Urmărind-o în continuare cu privirea pe Adelia, întinse mâna după cuţitul din cremene şi-l trecu peste dosul încheieturii. Apoi ridică braţul să-i arate sângele.

„Are nevoie de teama mea, îşi spuse. Acum o are”.

Coamele i se clătinară când, luându-şi pentru prima dată ochii de la ea, îşi îndreptă privirea în jos. Ridică cuţitul…

Adelia închise ochii. Era o reconstituire şi nu trebuia să se uite. „O să-mi taie pleoapele şi tot n-o

să mă uit”.

Dar fu nevoită să asculte cuţitul lovind carnea, strivirea şi spargerea osului. De multe, multe ori.

Acum nu mai înjura, nu-l mai provoca; nu-şi mai mişca nici mâinile. „Dacă există iad, se gândi ea abătută, al lui e bine pus deoparte”.

Zgomotele încetară. Îl auzi apropiindu-se, îi simţi duhoarea.

— Uită-te, îi spuse.

Clătină din cap şi simţi o lovitură pe braţul stâng care-o făcu să deschidă ochii. Îi înfipsese cuţitul ca să-i atragă atenţia. Era iritat.

— *Uită-te.*

— Nu.

Auziră amândoi; un târşâit de picioare din tunelul cel mic. Din spatele măştii de cerb se arătară dinţii.

Arătarea se uită spre intrare, de unde ieşea, împleticindu-se, Ulf. Se uită şi Adelia.

Doamne, apără-l, băiatul era atât de mic, atât de firesc, prea real, prea *normal* faţă de scena monstruoasă pe care i-o pregătise arătarea; se uita pieziş, iar Adeliei i se făcu ruşine că se află acolo în prezenţa lui.

Era îmbrăcat complet, dar era semiconştient şi se clătina; avea mâinile legate în faţă. În jurul gurii şi a nasului avea bubiţe. Laudanum. I-a acoperit faţa. Ca să-l ţină liniştit.

Ochii băiatului se îndreptară încet spre resturile făcute zob de pe nicovală şi se măriră.

— Nu-ţi fie frică, Ulf, îi strigă Adelia.

Nu era un sfat, ci o poruncă. Nu arăta teamă, nu-l hrăni. Văzu cum încearcă să se concentreze.

— Nu mi-e, şopti el.

Adeliei îi reveni curajul. Şi ura. Şi ferocitatea. Nicio durere de pe pământ n-o poate opri. Rakshasa se întorsese pe jumătate de la ea, spre Ulf. Fata îşi smuci mâinile şi pironul ieşi din perete. Şi în aceeaşi mişcare îşi coborî braţele astfel încât lanţul care ţinea legate cătuşele una de cealaltă să-i treacă lui Rakshasa peste cap şi să-l poată strânge de gât cu el.

Mişcarea însă n-a fost destul de înaltă şi lanţul s-a prins doar de coarne. Îl balansă, iar podoaba de pe cap se clătină ridicol în spate şi într-o parte, iar sforile se strânseră sub nasul lui Rakshasa şi peste un ochi.

Preţ de o clipă, fu orbit; atacul îl făcu să-şi piardă echilibrul şi căzu. Adelia cu el – în fragmentele din intestinele câinelui care făceau podeaua alunecoasă.

Se auzeau gemete, ale ei sau ale lui Rakshasa. Adelia se ţinea strâns, altceva nu avea ce să facă: era legată prin lanţ de coarnele de care el era legat prin sfori; erau uniţi, trupul lui era adunat sub al ei, genunchii ei peste braţul lui întins, în care ţinea cuţitul. Fiind într-o poziţie incomodă, se lupta s-o dea jos ca să poată lovi în spate; iar ea se lupta ca el să n-o poată clinti şi omorî. Şi în tot acest timp, striga:

— Pleacă de aici, Ulf! Scara. Pleacă de aici! Spatele de sub ea se ridică; se ridică şi ea cu el, apoi căzu din nou pentru că Rakshasa alunecă. Cuţitul îi căzu din mână pe suprafaţa lunecoasă. Cu Adelia deasupra, se târî după el, împingându-i pe Veronica şi pe Ulf, care căzură şi ei în învălmăşeală. Şi toţi patru se rostogoliră înainte şi înapoi ca un ghem încâlcit prin mizeria de pe podea.

Undeva a apărut ceva nou. Un sunet. Nu avea nicio semnificaţie. Adelia era oarbă şi surdă. Mâinile ei dăduseră peste coame şi acum încerca, cu stângăcie, să le răsucească şi să găurească cu un vârf ţeasta lui Rakshasa. Zgomotul cel nou nu însemna nimic, cum nu însemna nimic nici propria ei agonie. Răsuceşte. În creier. Răsuceşte. Nu-l lăsa să scape. Răsuceşte. Omoară.

Sfoara coarnelor se rupse şi rămase cu ele în mână. Corpul de dedesubt alunecă de sub ea şi, întorcându-se, se ghemui, gata să sară.

O clipă, s-au aflat faţă în faţă, privindu-se şi gâfâind. Zgomotul era puternic acum; venea de sus, de la intrarea în puţ, un amestec de sunete familiare, atât de deplasate în această luptă, încât Adelia nici nu le dădu atenţie.

Dar pentru fiară, ele însemnau ceva; privirea i s-a schimbat, i-a văzut în ochi o umbră. Iar bucuria de a ucide a dispărut. Arătarea era tot o fiară, cu dinţii la vedere, dar ridicase capul, amuşina, calcula; era speriat.

Doamne Sfinte; îi era şi frică să se gândească, dar asta era: minunat, oh, minunat, sunetul unui corn şi lătrat de câini.

Rakshasa era cel vânat.

Buzele îi dădură la iveală un rânjet la fel de bestial ca al lui.

— Tu mori acum, îi spuse.

Dinspre gura puţului se auzi un strigăt.

— Hei.

Minunat, da, minunat. Era vocea lui Rowley. Şi se vedeau şi picioarele mari ale lui Rowley coborând scara.

Ochii arătării erau pretutindeni, căutând cu frenezie cuţitul. Adelia îl văzu prima.

— *Nu.*

Căzu peste el, acoperindu-l. N-o să-l ai.

Rowley, cu sabia în mână, era aproape de capătul scării, dar nu putea coborî din cauza trupului lui Ulf şi al Veronicăi.

De pe podea, Adelia se întinse să prindă piciorul lui Rakshasa care trecea pe lângă ea, dar mâinile îi alunecară. Rowley îi îndepărtă cu piciorul pe Ulf şi pe călugăriţă din drum. Adelia nu mai vedea picioarele şi fesele lui Rakshasa care sărise spre tunelul cel mare pentru că Rowley pornise după el. Îl văzu pe Rowley căzând şi răsucindu-se, pentru că se împiedicase de scut. Îl auzi înjurând; apoi a dispărut.

Stătea şi se uita în sus. Lătratul câinilor era acum puternic; le putea vedea boturile şi dinţii la

gura puţului. Scara se clătina; altcineva era pe ea şi se pregătea să coboare.

Nu exista nicio părticică din corp care să n-o doară. Ar fi bine să leşine, dar nu îndrăznea încă. Nu s-a sfârşit – cuţitul a dispărut.

Şi, de asemenea, Veronica şi copilul.

Rowley ieşi alergând din tunel, lovi cu piciorul scutul din drum, iar acesta alunecă şi se izbi de nicovală. Apucă o torţă de pe perete şi dispăru din nou în tunel.

Era în întuneric; nu mai era nici cealaltă torţă. Un licăr de lumină i-a dezvăluit un norişor de cretă şi tivul unui veşmânt negru dispărând în tunelul din care ieşise Ulf.

Adelia se târî şi ea într-acolo. Nu. *Nu,* nu acum. Suntem salvaţi. Dă-mi-l mie.

Era o gaură de vierme, o galerie de explorare care nu fusese exploatată, pentru că flacăra torţei Veronicăi dezvălui înăuntru o linie brăzdată, scânteietoare de cremene, ca un soclu. Tunelul cotea, şi filonul odată cu el, lipsind-o pe Adelia de lumina din faţă; se trezi într-un întuneric atât de adânc de parcă ar fi fost oarbă. Înaintă.

Nu. Nu acum. Acuşi, acuşi suntem salvaţi.

Se târa într-o rână; în braţul stâng, în care o înjunghiase Rakshasa, nu mai avea putere. Obosită, era atât de obosită. Obosită de a-i fi frică. Nu e timp de oboseală, *nu.* Nu acum. Bulgăraşi de cretă i se sfărâmau sub mâna dreaptă în timp ce înainta. Vi-l iau. Daţi-mi-l.

Îi găsi într-o cămăruţă, strânşi ca o pereche de iepuraşi; Ulf era moale în strânsoarea călugăriţei şi avea ochii închişi. Veronica ţinea torţa sus, într-o mână; în cealaltă, cu care-l înconjura pe copil, ţinea cuţitul.

Ochii frumoşi ai călugăriţei erau gânditori. Era liniştită, deşi în colţul gurii îi curgea saliva.

— Trebuie să-l ocrotim, îi spuse Adeliei. Nu lăsăm fiara să-l ia şi pe el.

— N-o să-l ia, îi spuse Adelia blând. A fugit, soră. El e vânatul acum. Dă-mi cuţitul.

Câteva zdrenţe erau aruncate pe jos, lângă un stâlp din fier fixat adânc în pământ, de care atârna o curea de câine, cu o zgardă suficient de largă pentru a cuprinde gâtul ţinui copil. Erau în cămara lui Rakshasa.

Pereţii circulari erau roşii de la lumina pâlpâitoare a torţei. Desenele de pe ei tresăltau. Adelia, care nu îndrăznea să-şi desprindă privirea dintr-a Veronicăi, nu s-ar fi uitat în niciun caz la ele; în această obscenitate de pântece, embrionii nu aşteptau să se nască, ci să moară.

— Iar cine va sminti pe unul dintr-aceştia mici, spuse Veronica, mai bine i-ar fi lui să i se atârne de gât o piatră de moară…

— Da, soră, încuviinţă Adelia, aşa va fi. Se târî mai în faţă şi luă cuţitul din mâna călugăriţei.

Îl puseră pe Ulf între ele şi-l traseră prin gaura de vierme. Când au ieşit, l-au văzut pe Hugh vânătorul, cu un felinar în mână, care se uita în jur

înmărmurit. Rowley ieşi din celălalt tunel. Înjura şi era ca turbat.

— L-am scăpat; sunt zeci de tuneluri aici şi afurisita asta de torţă s-a stins. Ticălosul ştie drumurile; eu nu. Apoi se întoarse spre Adelia de parcă era furios pe ea – *era* furios pe ea. Mai e vreun puţ pe undeva? Voi sunteţi rănite? întrebă el după o scurtă pauză. Ce face băiatul?

Le grăbi pe scară şi-l luă pe Ulf sub braţ.

Adeliei, suişul i se păru nesfârşit. Fiecare fuscel urcat era un succes obţinut cu durere şi senzaţie de leşin şi dacă n-ar fi fost mâna lui Hugh s-o susţină de la spate s-ar fi prăvălit din nou la fund. O ustura braţul unde o înţepase creatura şi se îngrijoră gândindu-se că ar putea fi otravă. Ce stupid ar fi să moară acum. „Pune rachiu pe rană, îşi zise, sau merge şi muşchi de turbă; nu trebuie să mor acum, acum când am câştigat".

Iar când ajunse la gura puţului şi simţi aerul... am *câştigat. „Si*mon, Simon, am câştigat".

Agăţându-se de ultimul fuscel, se uită în jos spre Rowley.

— Acum vor şti că n-au făcut-o evreii.

— Aşa e, îi răspunse. Urcă.

Veronica se agăţa de el, plângând şi bolborosind. Adelia, chinuindu-se să coboare de pe scară, fu amuşinată de câini, care îşi agitau frenetic cozile, încântaţi ca de o treabă bine făcută. Hugh îi strigă şi se retraseră. Când ieşi şi Rowley, Adelia îl rugă:

— Spune-le tu. Spune-le că nu evreii sunt de vină.

Doi cai păşteau în apropiere.

— Aici a murit Mary a noastră? întrebă Hugh. Acolo jos? Cine a făcut-o?

Ea îi spuse. Bărbatul rămase liniştit o clipă. Iar felinarul îi lumina de jos faţa strâmbată de umbre cumplite.

Tremurând de ciudă şi nehotărâre, Rowley îl împinse pe Ulf în braţele Adeliei. Avea nevoie de bărbaţi să pornească vânătoarea în tuneluri, dar niciuna dintre cele două femei nu era în stare să-i aducă, iar el nu îndrăznea să plece singur, nici să-l trimită pe Hugh.

— Cineva trebuie să stea de pază la puţ. E sub dealul ăsta blestemat şi, mai devreme sau mai târziu, o să iasă ca un iepure nenorocit, dar poate că mai există o ieşire pe undeva. Îi smulse felinarul lui Hugh şi porni peste deal într-o încercare fără speranţă, ştia şi el asta, ca şi ceilalţi, de a-l găsi.

Adelia îl întinse pe Ulf pe iarbă, la marginea depresiunii, şi îşi scoase pelerina ca să i-o pună sub cap. Apoi se aşeză lângă el şi inspiră aerul nopţii – cum de mai era încă noapte? Simţi miros de păducel şi de ienupăr. Iarba îi aduse aminte că era murdară de transpiraţie, sânge şi urină, probabil că ale ei, şi de duhoarea trupului lui Rakshasa care, chiar dacă ar fi să-şi petreacă toată viaţa în baie, nu-i va părăsi nările. Ştia asta.

Se simţea secătuită, de parcă ar fi ieşit tot din

ea şi n-ar mai fi rămas decât pielea care tremura.

Lângă ea, Uli se ridică brusc în şezut, sufocându-se de la aerul înviorător, cu pumnii încleştaţi. Se uită în jur, la deal, la cer, la Hugh, la câini, la Adelia. Articula cu greutate.

— Unde-i… asta? Sunt afară?

— Eşti afară şi în siguranţă.

— L-au… prins?

— O să-l prindă.

Dumnezeu i-a trimis şi-o să-l prindă.

— Nu m-a… speriat deloc, spuse Ulf şi începu să tremure. M-am luptat cu scârba… am strigat… şi m-am tot luptat cu el.

— Ştiu, îi linişti Adelia. Au trebuit să te liniştească cu suc de mac. Ai fost prea curajos pentru ei. Şi îl înconjură cu braţul pe după umeri, iar el începu să plângă. Acum nu mai trebuie să fii curajos.

Aşteptară.

O nuanţă de cenuşiu spre răsărit îi anunţă că noaptea se va sfârşi în cele din urmă. De cealaltă parte a depresiunii, sora Veronica stătea în genunchi, iar rugăciunile ei şoptite sunau ca foşnetul frunzelor.

Hugh avea un picior pe capătul scării dinspre gura puţului, ca să simtă orice mişcare ar putea apărea, iar o mână o ţinea pe cuţitul de vânătoare de la cingătoare. Îşi linişti câinii, chemându-i încet pe nume şi spunându-le că au fost curajoşi.

Se uită la Adelia.

— Au urmărit mirosul corciturii ălei a a dumitale tot drumu', flăcăii ăştia ai mei.

Câinii îşi ridicară capetele ca şi cum şi-ar fi dat seama că despre ei era vorba.

— Sir Rowley, el a zis: „S-a dus după băiat şi fără îndoială c-a fost şi ea omorâtă". Şi era aşa supărat că v-a zis în toate felurile. Da eu i-am spus: „Câinele ăla al ei e tare puturos. Flăcăii mei sigur îi iau mirosu'." Aşa i-am zis. A fost şi el acolo, jos?

Adelia îşi reveni.

— Da.

— Îmi pare rău. Da şi-a făcut bine treaba.

Glasul vânătorului era controlat, egal. Undeva, în tunelurile de sub picioarele sale, alerga creatura care-i măcelărise nepoata.

Un freamăt îl făcu pe Hugh să-şi ia cuţitul de la cingătoare: era o bufniţă cu urechile lungi care se lansa în ultimul atac din acea noapte. Se auzeau ciripitul somnoroase ale păsărelelor ce se trezeau. Acum îl vedeau şi pe Rowley, nu numai felinarul lui, o siluetă mare, grăbită, care-şi folosea sabia pe post de baston ca să cerceteze terenul. Dar fiecare tufiş de pe solul accidentat şi neregulat împestriţa lumina lunii cu o umbră ce putea ascunde o întunecime mult mai sinuoasă şi s-o ajute să fugă.

Spre răsărit, cerul deveni extraordinar, o bandă joasă şi ameninţătoare, de un roşu brăzdat cu umbre de negru.

— Prevenirea păstorului, spuse Hugh. Zorile diavolului.

Adelia se uită indiferentă. Ulf, care stătea lângă ea, era la fel de lipsit de interes.

„E vătămat, îşi spuse Adelia; ca şi mine. Am fost în locuri care depăşesc orice închipuire şi suntem pătaţi. Poate că eu o să suport, dar el? El mai ales a fost trădat”.

Atunci îi reveni energia. Se sculă de jos cu mare durere şi porni, pe marginea depresiunii, spre locul unde stătea îngenuncheată Veronica, cu mâinile împreunate în sus, în lumina zorilor, cu capul aplecat graţios în rugăciune, aşa cum o văzuse Adelia şi prima oară.

— Mai e vreo ieşire? o întrebă Adelia.

Călugăriţa nu se mişcă. Buzele i se liniştiră o clipă, apoi începu din nou, tot în şoaptă, Tatăl Nostru.

Adelia o înghionti cu piciorul.

— Mai e o ieşire?

Din partea lui Hugh se auzi un sunet de protest.

Privirea lui Ulf, care-o urmărise pe Adelia, se îndreptă spre călugăriţă. Urletul lui răsună până dincolo de dealul Wandlebury.

— *Ea* a fost. Arăta spre Veronica. O femeie rea, *rea,* asta e.

— Şşt, copile, şopti Hugh uluit.

Pe faţa urâtă a lui Hugh curgeau lacrimi, dar îşi recăpătase inteligenţa şi concentrarea şi mânia amară.

— Ea a fost. Ea mi-a pus ceva pe faţă când m-a

luat. *cu el.*

— Ştiu, spuse Adelia. Ea m-a aruncat în puţ.

Călugăriţa o privea fix, rugătoare.

— Diavolul a fost prea puternic pentru mine, spuse. M-a torturat – l-ai văzut. Eu n-am vrut.

Şi îşi rostogolea ochii care străluceau roşii, reflectând lumina zorilor ce se ridicau în spatele Adeliei.

Hugh şi Ulf s-au întors şi ei spre răsărit. Adelia se roti şi ea. Cerul ardea sălbatic, de parcă luase foc o întreagă emisferă şi înainta spre ei, copleşindu-i. Iar acolo, ca şi cum el ar fi invocat aşa ceva, era diavolul însuşi, o siluetă neagră, goală, ce fugea ca un cerb.

Rowley, aflat cam la cincizeci de metri depărtare, alerga după el să-l prindă. Silueta sări şi îşi schimbă direcţia. Privitorii îl auziră strigând: „Hugh. Scapă. *Hugh”.*

Vânătorul îngenunche şi le şopti ceva câinilor. Apoi le dădu drumul. O luară la goană şi îşi începură urmărirea spre soare-răsare.

Diavolul alerga, Doamne, cum mai alerga, dar câinii se vedeau acum în dreptul lui.

A urmat un moment care le-a apărut privitorilor ca un detaliu al iadului de pe un manuscris înluminat, negru pe aur roşu, cu câinii în plin salt, iar bărbatul cu mâinile ridicate ca şi cum ar fi vrut să urce în aer, înainte ca haita să cadă asupra lui sir Joscelin de Grantchester şi să-l sfâşie în bucăţi.

Capitolul 15

Adelia şi Ulf au fost ajutaţi să încalece pe unul dintre caii cu care Rowley şi vânătorul urcaseră dealul. Pe celălalt, Hugh o ridică pe călugăriţă. Luând frâiele, bărbaţii începură să coboare dealul, evitând porţiunile mai accidentare ca să n-o zdruncine pe Adelia.

Mergeau în tăcere.

În mâna liberă, Rowley ducea o boccea făcută din mantia sa. Obiectul dinăuntru era rotund şi le-a atras atenţia câinilor, până când i-a chemat Hugh. După ce a aruncat o privire, Adelia nu s-a mai uitat într-acolo.

Ploaia cu care-i ameninţaseră zorile a început când au ajuns la drum. Ţăranii care se îndreptau spre lucru şi-au tras glugile şi se uitau de sub ele la mica procesiune urmată de câinii cu boturile roşii.

Trecând printr-o zonă mlăştinoasă, Rowley a oprit calul şi i-a spus ceva lui Hugh, care a ieşit din drum şi s-a întors cu o mână de muşchi de mlaştină.

— Gunoiul ăsta îl pui pe răni?

Adelia dădu din cap, stoarse puţin apă din muşchi şi o puse pe rană.

Ar fi o prostie să moară acum de putreziciune, deşi pe moment nici nu mai avea puterea să se întrebe de ce.

— Mai bine ţi-ai pune şi pe ochi, îi spuse

Rowley, şi atunci îşi dădu seama că mai simţea o durere şi ochiul stâng i se tot închide.

Calul călugăriţei ajunsese lângă al ei. Adelia se uită fără interes la fata ce stătea cu faţa ascunsă de pelerina cu care-o înfăşurase, din decenţă, Hugh.

Rowley îi urmări privirea.

— Putem pleca acum? o întrebă de parcă ea i-ar fi cerut să se oprească. Trase de dârlogi, fără să-i mai aştepte răspunsul.

Adelia se scutură din toropeală.

— Nu v-am mulţumit, îi spuse ea şi simţi apăsarea mâinii lui Ulf pe umeri. Amândoi vă mulţumim…

Nu era loc de cuvinte. Nici nu l-a clintit.

— Oare ce naiba a fost în capul tău? Îţi dai seama prin ce-am trecut?

— Îmi pare rău, a răspunse.

— Îţi pare rău? Adică îţi ceri scuze? *Scuze?* Ai idee…? Stai să-ţi spun, a fost numai mila Domnului că am plecat mai devreme de la sesiune. Am pornit spre casa bătrânului Benjamin pentru că îmi părea rău de suferinţa ta. Sufe*rinţă? Mai*ca Domnului, ce-am mai suferit eu când am descoperit c-ai plecat!

— Îmi pare rău, repetă ea. Undeva, adânc în indiferenţa epuizării care pusese stăpânire pe ea, simţi o urmă de mişcare, un freamăt.

— Matilda B. mi-a spus că te-ai dus probabil la biserică să te rogi. Dar am ştiut, am ştiut prea bine. Aşteaptă să-i spună ceva râul ăla blestemat,

mi-am zis. S-a dus după ticălosul ăla mic, ca o femeie fără minte ce e.

Freamătul crescu şi se intensifică. Îl auzi pe Ulf fornăind, cum făcea el când îl distra ceva.

— Vezi… începu ea.

Rowley era însă neîndurător, iar ofensa sa prea mare. Auzise cornul lui Hugh pe celălalt mal şi a trecut cu mare greutate râul ca să ajungă la el. Iar vânătorul îi propuse imediat să ia urma Adeliei după mirosul lui Paznic.

— Hugh mi-a spus că stareţul Geoffrey ţi-a dat blestematul ăla de animal tocmai pentru asta, că îşi făcea griji pentru siguranţa ta într-un oraş străin şi că niciun alt câine nu lasă un miros mai puturos decât ăla. M-am întrebat mereu de ce mergi peste tot cu jigodia aia, dar a avut măcar atâta bun-simţ să lase o urmă, ceea ce e mai mult decât ai făcut tu.

„Dumnezeu să-l binecuvânteze, dar supărat mai e!” Adelia se uită în jos, la perceptor şi se lăsă cuprinsă de farmecul lui.

I-a spus că a făcut o inspecţie scurtă prin casa bătrânului Benjamin şi a urcat şi în camera ei. A luat covoraşul pe care dormea Paznic şi a coborât din nou să-l dea câinilor lui Hugh să-l miroasă. Iar caii i-a luat chiar de sub nişte călăreţi nevinovaţi aflaţi în trecere, care au protestat, bineînţeles.

Au luat-o la galop pe lângă râu… Au urmărit mirosul de-a lungul Camului, apoi al Grantei. La un moment dat, aproape că l-au pierdut…

— Şi chiar l-am fi pierdut dacă javra aia a ta n-ar fi puţit ca dracu'. M-ai fi omorât cu zile, harpie aiurită. Ştii cât am suferit?

Ulf hohotea de-acum. Adelia abia mai respira şi-i mulţumea lui Dumnezeu Atotputernicul pentru un asemenea bărbat.

— Eu chiar te iubesc, Rowley Picot, reuşi ea să îngaime.

— Asta n-are importanţă, spuse el. Şi nici nu-i de *glumă.*

Începuse să picotească şi se mai ţinea în şa doar prin apăsarea mâinilor lui Ulf pe umerii ei; ca s-o încercuiască cu braţele ar fi fost prea dureros pentru el.

Mai târziu şi-a amintit că a trecut prin porţile cele mari ale stăreţiei Bamwell şi s-a gândit la ultima oară când a intrat acolo, împreună cu Simon şi cu Mansur, în căruţa de negustori ambulanţi, neştiutori ca nişte prunci nenăscuţi de ceea ce-i aştepta. *Acum vor afla, Simon. Va afla toată lumea.*

După aceea, picotelile se transformaseră într-o lungă stare de inconştienţă. În care auzea doar vag vocile lui Rowley, ca o bătaie de tobă, dând explicaţii şi ordine, şi a stareţului Geoffrey, îngrozit, dar dând şi el instrucţiuni. Omiteau însă lucrul cel mai important şi Adelia se deşteptă suficient pentru a-i da glas:

— Vreau să fac baie.

Apoi adormi din nou.

— ... şi pentru numele lui Dumnezeu, stai *aco*lo, îi spuse Rowley. Se trânti o uşă.

Erau doar ea şi Ulf, singuri pe un pat, într-o cameră, iar ea se uita la grinzile de pe un tavan pe care-l mai văzuse. Lumânări – *lumânări?* Nu era zi? Ba da, dar erau trase obloanele pentru că ploua şi picăturile răpăiau pe ele.

— Unde suntem?

— În casa de oaspeţi a stareţului, îi răspunse Ulf.

— Ce se întâmplă?

— Nu ştiu.

Stătea lângă ea, cu genunchii adunaţi la piept, şi se uita în gol.

„Ce vede?” Adelia îl înconjură cu braţul teafăr şi îl îmbrăţişă strâns. „Ne suntem tovarăşi unul altuia, îşi zise, numai noi doi”. Amândoi supravieţuiseră unor chinuri din care nu scăpase nimeni cu viaţă; doar ei ştiau cât e de mare distanţa pe care au străbătut-o şi cât le-a luat să facă asta, cât mai aveau încă de mers. Ajungând la capătul întunericului şi-au dat seama de nişte lucruri, chiar în legătură cu ei înşişi, pe care n-ar fi trebuit să le cunoască.

— Spune-mi, îl îndemnă.

— Nu-i nimic de spus. Ea a îndreptat luntrea spre locul unde pescuiam şi *Vai, Ulf, cred că luntrea ia apă* Dulce ca mierea. Mi-a şi pus ceva pe faţă şi dus am fost. M-am trezit în groapă.

Şi-a dat capul pe spate şi un strigăt incredibil, exprimând inocenţa pierdută a vârstei, străbătu încăperea.

— *De ce?*

— Nu ştiu.

Băieţelul se întoarse disperat spre ea.

— Era ca un crin. Şi el era cruciat.

— Erau nişte monştri. Nu se vedea din înfăţişarea lor, dar erau monştri care s-au găsit unul pe altul. Ulf, sunt mai mulţi ca noi decât ca ei. Cu mult mai mulţi. Să nu uiţi asta.

Încerca să nu uite nici ea.

Copilul o privi drept în ochi.

— Ai venit după mine.

— Nu-i puteam lăsa să mi te ia.

Copilul se gândi o clipă, apoi figura îi exprimă ceva din vechiul Ulf.

— Te-am auzit. Da ştiu c-ai înjurat. N-am auzit aşa înjurături nici când au venit soldaţii în oraş.

— Dacă spui cuiva, te duci înapoi în groapă.

Gyltha apăru în pragul uşii. La fel ca şi Rowley, care se vedea în spatele ei, era mânioasă de uşurare. Avea faţa plină de lacrimi.

— Vierme mic ce eşti, strigă ea la Ulf. Nu ţi-am zis? Te snopesc în bătaie.

Alergă hohotind să-şi îmbrăţişeze nepotul, care suspină mulţumit şi îşi întinse braţele spre ea.

— Afară, le spuse Rowley. În spatele său erau servitori încărcaţi; Adelia văzu faţa îngrijorată a fratelui Swithin, călugărul care se ocupa de

oaspeţi.

Îndreptându-se spre uşă cu Ulf în braţe, Gyltha se opri să-l întrebe pe Rowley:

— Sigur nu pot s-o ajut cu ceva?

— Nu. Pleacă de-aici.

Gyltha nu se prea dădea dusă şi o privea pe Adelia.

— Am avut mare noroc c-ai venit la Cambridge, îi spuse. Şi ieşi.

Au intrat câţiva bărbaţi cu o cadă mare din cositor în care au turnat oale cu apă fierbinte. Unul ducea pe braţe un teanc de pânză veche, aspră, care era folosită pe post de prosoape la mănăstire, iar deasupra calupuri de săpun galben.

Adelia urmărea pregătirile de parcă era flămândă; dacă nu-şi poate spăla murdăria pe care i-au lăsat-o ucigaşii în minte, cel puţin să şi-o îndepărteze de pe trup.

Fratele Swithin era îngrijorat.

— Domniţa e rănită. Ar trebui să-l aduc pe fratele bolnicer.

— Când am găsit-o eu pe domniţă, se zvârcolea pe pământ în luptă cu forţele întunericului; o să supravieţuiască, cu siguranţă.

— Ar trebui măcar să vină o femeie care să…

— Afară, îi spuse Rowley, afară. Acum.

Desfăcu braţele şi-i mână pe toţi afară, după care închise uşa. „E un bărbat masiv”, îşi zise Adelia. Grăsimea pe care o luase în râs se împuţinase; era încă solid, dar se vedea forţa

muşchilor.

Se aplecă peste pat, o prinse de subsuori şi o ridică în picioare, pe podea. După care începu s-o dezbrace, scoţându-i, cu o surprinzătoare delicateţe, hainele îmbâcsite.

Se simţea foarte mică. O seducea. „Se opreşte el precis când ajunge la cămaşă”.

Nu s-a oprit. Când i-a ridicat trupul gol şi l-a lăsat să alunece în baie, i-a privit faţa: era concentrată ca a lui Gordinus când se apleca deasupra unui cadavru ce trebuia autopsiat.

„Ar trebui să fiu stânjenită, se gândi ea. Dar nu sunt”.

Apa era caldă şi alunecă sub ea, dar, înainte să se scufunde de tot, apucă o bucată de săpun şi începu să se frece, încântată să-i simtă asprimea pe piele. Îi era greu să-şi ridice braţele şi-l rugă s-o spele pe cap. Îi simţea degetele puternice pe scalp. Servitorii lăsaseră urcioare cu apă proaspătă cu care a clătit-o.

Nici nu se putea apleca destul fără durere, aşa că a spălat-o şi pe picioare, meticulos, şi între degete.

Se uita la el şi îşi spunea: „Simt în baie, goală într-o baie şi mă spală un bărbat; s-a zis cu reputaţia mea, şi la naiba cu ea. Am fost în iad şi nu vreau decât să trăiesc pentru acest bărbat. El m-a scos de acolo”.

Ca şi cum ea şi Ulf – amândoi – căzuseră într-o lume pentru care nu i-a pregătit niciun coşmar, dar

care coexistă alături de cea normală, şi e atât de aproape încât un pas neatent te trimite acolo; era la sfârşitul tuturor lucrurilor, sau poate că la începuturile lor, o sălbăticie care, deşi i-au supravieţuit, le-a dezvăluit că toate convenţiile nu sunt decât o iluzie. Firul vieţii ei a fost atât de aproape de a fi retezat, încât nu-şi va mai face niciodată griji pentru viitor.

Iar acum îl dorea pe acest bărbat. Încă îl dorea.

Adelia, care se credea familiarizată cu orice condiţie a trupului, o descoperea pe aceasta, total nouă pentru ea. Se simţea onctuoasă, *unsă,* şi pe dinăuntru şi pe dinafară; parcă ar fi stat să înflorească, pielea i se ridica spre a lui, era disperată să fie atinsă de el – de el care, în această clipă, nu-i privea sânii, ci vânătăile de pe coaste.

— Te-a rănit? Adică, te-a rănit *cu adevărat*? o întrebă.

Se gândi *ce* altceva crede el că ar fi vânătăile şi rana de pe braţ; şi ochiul. „Aha, se gândi apoi, dacă m-a violat? îl interesează. Virginitatea e pentru ei ca Sfântul Graal”.

— Şi dacă a făcut-o? îl întrebă ea cu blândeţe.

El îngenunche lângă cadă, aşa că aveau acum capetele la acelaşi nivel.

— Tot aia e. Când am urcat dealul, mă gândeam la ce ţi-ar putea face, dar, atât timp cât trăieşti, *nu-mi pasă.* Clătină din cap. Dezonorată sau în bucăţele, te voiam înapoi. Erai a mea, nu a lui.

Oh. *Oh.*

— Nu m-a atins, îi spuse ea. În afară de asta şi de asta. Dar le dreg eu.

— Bun, spuse el iute şi se ridică. Bun. Mai sunt multe de făcut. Nu am timp să flirtez cu femeile în baie; trebuie să organizez diverse lucruri, şi nu în ultimul rând pentru căsătoria noastră.

— Pentru *căsătorie?*

— Bineînţeles c-o să vorbesc şi cu stareţul, iar el o să discute cu Mansur; lucrurile astea trebuie făcute cum se cuvine. Şi mai e regele… Mâine, sau poate că poimâine, după ce se mai liniştesc lucrurile.

— Căsătorie?

— Acum trebuie să te măriţi cu mine, femeie, făcu el surprins. Te-am văzut în baie.

Pleca, chiar pleca.

Ieşi cu greu din cadă şi apucă un prosop. „N-o să mai fie niciun mâine, el nu-şi dădea seama? Zilele de mâine sunt pline de grozăvii. Azi, *acum,* asta era esenţialul. Nu aveau timp de convenienţe”.

— Nu mă lăsa, Rowley. Nu suport să fiu singură.

Şi era adevărat. Nu dispăruseră toate forţele întunericului; una era încă undeva, în această clădire; unele vor sta la pândă în mintea ei de-a pururi. Numai el le putea ţine departe. Crispându-se de durere, îşi trecu braţul pe după gâtul lui şi îşi

simţi pielea caldă şi umedă lipită de a lui.

El se desprinse uşurel.

— Asta-i altceva, nu vezi, femeie? Asta-i căsătoria noastră; trebuie să fie făcută după sfânta lege.

„Şi-a şi găsit, îşi zise ea, să-şi facă acum griji cu sfânta lege”.

— Nu avem timp, Rowley. După uşa aceea nu mai e timp.

— Nu, nu e. Trebuie să mă ocup de multe lucruri.

Începea însă să gâfâie. Adelia stătea cu picioarele goale pe cizmele lui, prosopul îi alunecase, şi tot corpul era lipit de al lui.

— Adelia, mi-e foarte greu. Din mai multe privinţe, adăugă în surdină.

— Ştiu. Simţea.

— N-o să fie uşor să fac dragoste cu o femeie cu coastele rupte, se prefăcu el că suspină.

— Încearcă, îl îndemnă.

— Oh, Doamne, spuse el aspru.

Şi a dus-o în pat. Şi a încercat. Şi a fost foarte bine. La început a legănat-o şi i-a cântat încet în arabă, de parcă n-ar fi fost suficiente nici engleza, nici franceza să-i spună cât i se părea lui de frumoasă, cu ochi negri sau fără ochi negri, şi apoi şi-a sprijinit greutatea în braţe ca să n-o strivească.

Iar ea ştia că pentru el e frumoasă, aşa cum şi el e frumos pentru ea, şi că făceau dragoste, că asta însemnau vibraţiile şi înălţarea spre stele şi

înapoi.

— Mai poţi să faci o dată?

— Doamne fereşte, femeie. Nu, nu pot. Nu încă. A fost o zi grea.

Apoi însă, după o vreme, a încercat şi a făcut-o tot atât de bine.

Fratele Swithin nu a fost prea generos cu lumânările, care s-au stins, şi încăperea a rămas în semiîntuneric. Ploaia bătea în storuri. Adelia stătea ghemuită în braţele lui, inspirând mirosul minunat de săpun şi transpiraţie.

— Te iubesc foarte tare, îi spuse ea.

— Plângi? o întrebă ridicându-se în capul oaselor.

— Nu.

— Ba da. Coitul are uneori acest efect asupra femeilor.

— Bineînţeles că ştii. Apoi îşi şterse ochii cu dosul palmei.

— Scumpa mea, s-a terminat. El s-a dus, iar ea… o să vedem. Eu voi fi răsplătit după cum merit, şi tu la fel – nu c-ai merita şi tu ceva. Henric o să-mi dea o baronie frumoasă unde ne îngrăşăm amândoi şi creştem zeci de baronaşi frumuşei şi grăsuţi.

Se ridică din pat şi se întinse după haine.

Adelia observă că-i lipsea mantia. E pe undeva, cu capul lui Rakshasa în ea. Toate lucrurile îngrozitoare sunt dincolo de această uşă; singura împlinire pe care o vom avea noi doi este acum.

— Nu pleca, îi spuse.

— Mă întorc. Deja nu se mai gândea la ea. Nu pot să stau aici toată ziua, obligat să satisfac femei nesătule împotriva voinţei mele. Am multe de făcut. Du-te la culcare.

Şi a plecat.

Uitându-se încă la uşă, îşi zise supărată: „O să fie mereu al meu. O să fie al meu şi el, şi baronii cei mici. Ce înseamnă să fac pe doctorul pe lângă o fericire ca asta? Nimic. Şi cine sunt morţii să mă lipsească de viaţa mea?”

După ce lămuri toate astea, se întinse pe spate şi închise ochii, căscând, mulţumită. Iar înainte de a adormi, ultimul ei gând coerent a fost la clitoris, la ce organ surprinzător şi minunat este. Data viitoare, când disec o femeie, trebuie să-i acord mai multă atenţie.

A fost şi va fi întotdeauna medic.

Se trezi. Nemulţumită că cineva îi tot spune numele, hotărâtă să doarmă în continuare. Simţi mirosul înţepător de haine ţinute în purecariţă, contra moliilor.

— Gyltha? Cât e ceasul?

— E noapte. Şi e vremea să te scoli, fato. Ţi-am adus haine curate.

— Nu.

Era înţepenită şi o dureau loviturile; era în pat. Făcu o concesie şi deschise un ochi.

— Unde-i Ulf?

— Doarme; somnul drepţilor. Mâinile aspre ale Gylthei cuprinseră o clipă obrazul Adeliei. Trebuie să vă sculaţi amândoi. O adunare de mărimi şi trebuie să răspundeţi la întrebările lor.

— Bănuiesc, spuse ea obosită.

S-au grăbit cu procesul. Mărturiile lor – a ei şi a lui Ulf – sunt esenţiale, dar unele lucruri e mai bine să rămână uitate.

Gyltha se duse după mâncare, felii de şuncă care înotau într-o zeamă delicioasă, iar Adeliei îi era atât de foame că se ridică imediat în capul oaselor.

— Pot să mănânc şi singură.

— Ba nu poţi.

Mai puţin meşteră la cuvinte, Gyltha îşi manifesta recunoştinţa pentru că i s-a întors teafăr nepotul, băgându-i Adeliei în gură, ca unui pui de pasăre, linguri pline cu mâncare.

Trebuia să-i pună totuşi o întrebare printre îmbucăturile de slănină.

— Unde-au pus-o…?

Nu putea încă să spună numele femeii nebune. „Şi cred, se gândi Adelia şi mai dezgustată, tocmai pentru că e nebună, trebuie să am grijă să n-o tortureze”.

— E chiar alături. Şi e aşteptată cum nu se poate. Buzele Gylthei se strâmbară de parcă-ar fi atins ceva acru. Şi nu cred.

— Ce nu cred? Cine nu crede?

— Ce le-a făcut… lucrurile ce le-a făcut, cu el.

Nici Gyltha nu putea rosti numele ucigaşilor.

— Le poate spune Ulf. Şi eu. Gyltha, ea m-a aruncat în puţ.

— Ai văzut-o făcând asta? Şi ce preţ se pune pe cuvântul lui Ulf? Un ţânc prost care vinde ţipari cu bunică-sa, tot aşa de proastă.

— *Ea a fost.*

Adelia scuipă mâncarea, pentru că simţi panica ridicându-i-se în gâtlej. Una era ca tânăra călugăriţă să nu fie torturată, şi alta era să fie eliberată; femeia e nebună, poate s-o facă oricând.

— Peter, Mary, Harold, Ulric… bineînţeles că s-au dus cu ea; au avut încredere în ea. O călugăriţă. Cruciatul a învăţat-o să le ofere jujube. Apoi laudanum pe nas – crede-mă, la mănăstire se află din belşug. Adelia văzu braţele ridicate în rugăciune lăsate în jos şi prinse în cătuşe din fier. Dumnezeule Atotputernic… îşi frecă fruntea.

Gyltha ridică din umeri.

— Călugăriţele de la Sfânta Raddy nu cred.

— Dar *râul* a fost. Ştiam şi de-asta m-am dus în luntrea ei. Se bucura de libertatea râului, în sus şi în jos – la Grantchester, la *el.* E cunoscută; oamenii îi făceau cu mâna sau nici n-o băgau în seamă. O călugăriţă care duce mâncare la pustnice? Nimeni nu-i urmăreşte mişcările, în niciun caz stareţa Joan. Şi Walburga, când era cu ea, mergea întotdeauna la mătuşa ei. Ce-şi închipuiau că face când stătea afară toată noaptea?

— Eu ştiu şi ştie şi Ulf. Dar, vezi… Gyltha se

transformase în avocatul diavolului, e aproape la fel de lovită ca şi tine. Au adus o călugăriţă să-i facă baie zicând că eu nu m-ating de scorpie, da' m-am uitat. plină de vânătăi, de muşcături, un ochi e închis ca a tău. Călugăriţa care-a spălat-o a plâns de cât a suferit biata de ea şi asta numa că a venit în ajutoru' tău.

— I-a... i-a plăcut. Îi făcea plăcere când o lovea. E ad*evărat.*

Gyltha se trăsese înapoi, încruntându-se nedumerită. Cum să-i explice, ei sau *oricui altcuiva,* că urletele de groază ale călugăriţei, în timpul atacului fiarei, se amestecau cu ţipete nebune de bucurie extremă.

„Nu poate înţelege o astfel de perversitate, se gândi disperată Adelia, şi nici eu nu pot".

— Ea i-a făcut rost de copii. Şi tot ea l-a omorât şi pe Simon, spuse Adelia tristă.

Castronul căzu din mâna Gylthei şi se rostogoli în cealaltă parte a camerei, iar supa se vărsă peste podelele din lemn de ulm.

— Pe maestru Simon?

Adelia se întoarse cu gândul la Grantchester, în noaptea petrecerii, şi-l văzu pe Simon din Neapole vorbind precipitat cu perceptorul la capătul mesei principale, documentele din portmoneu, la mică distanţă de scaunul pe care stătea gazda, cel ce dăduse petrecerea, pe care aceste documente îl incriminau, şi la doar câteva locuri de femeia care-i făcuse rost ucigaşului de victimele sale.

— Am văzut când i-a spus să-l omoare pe Simon. Şi îi văd din nou acum, dansând împreună, cruciatul şi călugăriţa, şi cum îi spunea ce să facă.

Sfinte Dumnezeule, ar fi trebuit să-şi dea atunci seama. Fratele Gilbert, irascibil şi misogin, i-a spus fără să-şi dea seama de însemnătatea vorbelor sale: „Stau pe-afară toată noaptea. Sunt destrăbălate şi pline de pofte trupeşti. Într-o casă cumsecade ar fi biciuite până la sânge, dar stareţa lor unde e? La vânătoare”.

Simon a plecat devreme să cerceteze actele pe care le-a primit şi a descoperit cine avea motive financiare să-i implice pe evrei în crime. Iar gazda s-a întors din grădină după o scurtă absenţă, după ce a văzut-o pe femeie pornită la drum.

— I-am mulţumit. Doamne, ajută-mă. I-am mulţumit pentru petrecere.

Şi apoi, ce? Călugăriţa cea mai blândă şi cea mai angelică dintre toate...? „Aveţi atâta de mers pe întunericul ăsta, maestre Simon, nu vreţi să vă duc cu luntrea acasă? Da, da, e loc. Sunt singură şi mă bucur să mă însoţiţi”.

Adelia se gândi la Camul mărginit de sălcii întunecate şi la o siluetă subţiratică, cu încheieturi tari ca oţelul, împingând prăjina în apă, apăsând apoi cu ea bărbatul ca pe un peşte în cange, zbătându-se şi apoi înecându-se.

— I-a spus să-l omoare pe Simon şi să-i fure portmoneul, îi zise Adelia. Iar ea a făcut ce i-a spus, era înrobită de el. În groapă a trebuit să i-l

smulg pe Ulf, cred că voia să-l omoare ca să n-o dea de gol.

— Crezi că nu ştiu? întrebă Gyltha, deşi făcea cu mâna o mişcare de respingere a acestei informaţii.

Crezi că nu mi-a spus Ulf? Şi nu ştiu ce i-ar fi făcut amândoi copilului dacă bunul Dumnezeu nu te-ar fi trimis să-i opreşti. Ce le-a făcut şi la ăilalţi... Ochii i se îngustară şi se ridică. Hai să mergem în camera vecină şi să-i punem o pernă pe faţă.

— Nu. Trebuie să ştie toată lumea ce a făcut; şi ce-a făcut *el.*

Rakshasa scăpase de judecată. Sfârşitul său oribil... Adelia îşi blocă mintea să oprească viziunea profilată la răsărit... n-a fost o judecată. Stârpind acea creatură de pe pământul pe care l-a mânjit n-a atârnat în balanţă la fel de greu ca micile trupuri pe care le-a lăsat în drumul său din Ţara Sfântă.

Chiar dacă l-ar fi prins şi l-ar fi adus în faţa sesiunii, l-ar fi judecat şi executat, balanţa ar fi rămas dezechilibrată pentru cei cărora li s-au luat copiii, dar cel puţin oamenii ar fi văzut ce a făcut şi l-ar fi văzut plătind. Evreii ar fi fost exoneraţi în mod public. Şi cel mai important lucru, Legea care instaura ordinea în haos, care îi separa pe oamenii civilizaţi de animale, ar fi fost respectată.

În timp ce Gyltha o ajuta să se îmbrace, Adelia îşi scrută conştiinţa să vadă dacă renunţase la obiecţia sa împotriva pedepsei capitale. Nu, nu; era

un principiu. Nebunul trebuie, cu siguranţă, închis, însă nu ucis. Rakshasa scăpase de lege; nu trebuia să scape şi complicea sa. Acţiunile ei trebuiau povestite în faţa tuturor pentru a asigura un oarecare echilibru în lume.

— Trebuie judecată, spuse Adelia.

— Crezi c-o să fie?

Stareţul Geoffrey bătu la uşă.

— Copila mea dragă, biata de tine. Îi mulţumesc Domnului pentru că ţi-a dat curaj şi te-a scăpat.

Ea însă nu-l ascultă.

— Părinte, călugăriţa… A fost complicea lui în toate. Şi e şi ucigaşă; ea l-a omorât pe Simon din Neapole fără să stea pe gânduri. Mă credeţi?

— Teamă mi-e că trebuie să te cred. Am ascultat povestea lui Ulf care, deşi cam încurcată din cauza soporificului pe care i l-a dat, nu lasă nicio îndoială asupra faptului că ea l-a dus în acel loc, unde viaţa i-a fost pusă în primejdie. Şi am auzit şi ce aveau de spus sir Rowley şi vânătorul. Chiar în seara asta am fost cu ei la gaura aia…

— Aţi fost la Wandlebury?

— Am fost, spuse stareţul abătut. M-a dus Hugh acolo şi niciodată n-am fost mai aproape de iad. Oh, Doamne, şi instrumentele pe care le-am găsit acolo. Nu ne putem decât bucura că sufletul lui sir Joscelin o să ardă veşnic în iad*. Joscelin…* Accentuarea numelui era menită să-l facă să creadă. Un băiat de aici. Mă gândeam că el va fi

viitorul şerif al comitatului. O scânteie de mânie învioră ochii obosiţi ai stareţului. Am acceptat chiar şi o donaţie către noua noastră capelă din mâinile acelea îngrozitoare.

— Banii evreilor, spuse Adelia. Le datora bani evreilor.

— Cred că da, suspină el. Ei, cel puţin, prietenii noştri din turn au fost absolviţi.

— Şi va fi anunţat şi oraşul că *sunt* absolviţi? Adelia arătă cu degetul, într-un gest inelegant, spre încăperea în care se afla călugăriţa. Va *fi* judecată? începea să se enerveze; unele dintre răspunsurile stareţului erau rezervate sau neclare.

Stareţul se duse la fereastră şi deschise puţin un oblon.

— Se zice c-o să plouă. Se pare că zorile au fost într-adevăr aşa cum zic păstorii. Oricum, grădinile au nevoie după o primăvară aşa de secetoasă. Închise oblonul. Da, în plină sesiune va fi făcut un anunţ despre nevinovăţia evreilor – slavă Domnului că nu s-a terminat încă. Dar în ceea ce priveşte... femeia... am cerut o convocare a tuturor celor interesaţi să afle adevărul. Se adună acum.

— De ce convocare? De ce nu proces? Şi de ce noaptea?

Stareţul continuă, de parcă ea nici n-ar fi vorbit.

— M-aş fi aşteptat să aibă loc la castel, dar slujbaşul de la sesiune a socotit că e mai bine să se

ţină aici o anchetă, ca să nu se amestece problemele juridice. Şi, în fond, aici au fost şi copiii înmormântaţi. Vom vedea, vom vedea.

Un om aşa de bun; primul ei prieten în Anglia şi nici nu i-a mulţumit încă.

— Sfinţia Voastră, vă datorez viaţa. Dacă nu mi-aţi fi dăruit câinele, fie binecuvântat... Aţi văzut ce-a făcut cu el?

— Am văzut. Stareţul Geoffrey clătină din cap, apoi zâmbi slab. Am poruncit să-i fie adunate rămăşiţele şi să i se dea lui Hugh vânătorul, pe care fratele Gilbert îl bănuieşte în secret că-şi îngroapă ogarii în cimitirul stăreţiei când nu e nimeni în preajmă. Paznic poate să fie înmormântat alături de ceilalţi care sunt mai puţin credincioşi.

S-au întristat un pic cu toţii. Adelia s-a mai mângâiat.

— Totuşi, continuă stareţul, după cum ştiu şi eu şi ştii şi tu, îi mai datorezi viaţa cuiva care are mai multe drepturi şi, în parte, şi pentru el sunt aici.

Adelia se gândea însă din nou la călugăriţă. „Au de gând să-i dea drumul. N-a văzut-o niciunul dintre noi omorând; nici Ulf, nici Rowley, nici eu. E călugăriţă; Biserica se teme de scandal. *Au de gând să-i dea drumul*”.

— Nu sunt de acord, părinte, spuse ea.

Stareţul începuse deja să spună ceva ce-i făcea evident plăcere; se opri cu gura căscată şi

clipi.

— E o hotărâre cam pripită, Adelia.

— Oamenii trebuie să ştie ce-a făcut. Trebuie judecată chiar dacă este socotită prea nebună pentru a fi condamnată. De dragul copiilor, de dragul lui Simon şi al meu; le-am găsit bârlogul şi era să fiu omorâtă pentru asta. Vreau dreptate – şi trebuie avut grijă să se facă.

Nu din sete de sânge, nu din răzbunare, ci pentru că, fără finalizare, coşmarurile atâtor oameni nu se vor sfârşi.

Apoi îşi dădu seama că stareţul spunea ceva.

— Poftim, părinte?

Stareţul Geoffrey suspină şi începu din nou.

— Înainte de a fi obligat să se întoarcă la sesiune – ştii, a sosit regele – a venit la mine. Pentru că nu are pe altcineva, mă consideră *in loco parentis...*

— Regele? Adelia nu se putea concentra.

Stareţul oftă din nou.

— Sir Rowley Picot. Sir Rowley a venit la mine cu o rugăminte – desigur, maniera sa mi-a sugerat ceva previzibil –, să mă roage să-ţi cer mâna.

A fost o zi extraordinară. A coborât în iad şi s-a înălţat în aceeaşi zi. Un om a murit sfâşiat. În camera de alături se afla o ucigaşă. A fost dezvirginată în mod glorios şi cel care a dezvirginat-o a revenit acum la etichetă, apelând la bunele servicii ale unui înlocuitor de tată ca s-o ceară în căsătorie.

— Ar mai trebui să adaug, spuse stareţul Geoffrey, că propunerea e făcută cu un anumit preţ. La sesiune, regele i-a oferit lui sir Rowley episcopia de St Albans şi l-am auzit cu urechile mele pe Picot refuzând-o pe motiv că vrea să fie liber să se căsătorească.

Mă vrea atât de tare?

— Regele Henric n-a fost deloc încântat, continuă stareţul. Îşi doreşte în mod deosebit să-l pună pe bunul nostru perceptor să aibă grijă de St Albans şi nici nu e obişnuit să nu i se facă pe plac. Dar sir Rowley a fost de neclintit.

Acum Adelia rămase tăcută pentru că ştia că trebuie să-i dea un răspuns, dar nu era în stare să-l formuleze.

Odată cu fiorul dragostei apărea şi teama că va accepta pentru că-şi dorea foarte mult acest lucru, pentru că de dimineaţă sir Rowley îi scosese durerea din suflet şi o purificase. Ceea ce, bineînţeles, era un pericol în sine. „A făcut un asemenea sacrificiu pentru mine. Nu e drept şi frumos ca eu să fac un sacrificiu la fel de mare pentru el?”

Sacrificiu.

— S-ar putea să-l fi dezamăgit pe regele Henric, spuse stareţul Geoffrey, dar m-a însărcinat pe mine să-ţi spun că e în continuare bine privit şi ales pentru o poziţie înaltă, aşa că această căsătorie nu-ţi va aduce niciun neajuns. Şi pentru că Adelia tot nu răspundea, continuă: Iar eu

trebuie să-ţi spun c-aş fi tare mulţumit să vă văd legaţi.

Legaţi.

— Adelia, draga mea – stareţul Geoffrey o luă de mână –, merită şi el un răspuns.

Aşa e. I-l dădu.

Se deschise uşa şi în prag apăru fratele Gilbert, care privi scena din faţa lui – superiorul său în compania a doua femei – ca pe ceva deşănţat.

— Domniile lor s-au adunat, Înălţimea Ta.

— Atunci trebuie să mergem şi noi.

Stareţul ridică mâna Adeliei şi i-o sărută, dar Gylthei îi făcu cu ochiul – iar ea îi răspunse la fel; mai degrabă asta era deşănţat.

Cei convocaţi s-au adunat în refectoriul mănăstirii, şi nu în biserică, ca să nu-i deranjeze pe călugării care stăteau de veghe şi se rugau ca de obicei; şi pentru că aceştia cinaseră deja, iar până la micul dejun mai erau câteva ore, adunarea nu avea să fie deranjată în niciun fel.

„Probabil că nici nu ştiu că are loc”, îşi zise Adelia.

I-au spus convocare, dar era, mai degrabă, un proces. *Nu* al tinerei călugăriţe care era vegheată de stareţă şi de sora Walburga, cu capul plecat în semn de modestie şi cu mâinile aşezate cu umilinţă în poală.

Acuzată era Vesuvia Adelia Rachel Ortese Aguilar, o străină care, potrivit supăratei stareţe

Joan, ce fusese sculată din pat, făcuse o acuzaţie nejustificată, obscenă, *diavolească* împotriva unei membre inocente şi cucernice a sfântului ordin al Sfintei Radegund şi care trebuia biciuită.

Adelia stătea în mijlocul sălii şi se uita spiriduşii care decorau grinzile în consolă şi care rânjeau spre ea. Masa lungă şi băncile fuseseră împinse la o parte, lângă un perete, în aşa fel încât linia scaunelor de la celălalt capăt, pe care stăteau judecătorii, era descentrată, deformând proporţiile altfel plăcute şi călcând-o şi mai mult pe nervii şi aşa întinşi la maximum de furie şi neîncredere, dar şi de teamă, pur şi simplu.

Trei dintre judecătorii regelui veniseră s-o înfrunte – episcopii de Norwich şi Lincoln, şi abatele de Ely. Aceştia reprezentau autoritatea juridică a Angliei. Puteau să-şi strângă pumnii plini de bijuterii şi s-o strivească pe Adelia ca pe un nimic. Şi mai erau şi supăraţi pentru că au fost sculaţi dintr-un somn binemeritat după o zi lungă de audieri la sesiune, pentru că au trebuit să vină de la castel la Sfântul Augustin în toiul nopţii, pe ploaie; şi erau supăraţi pe ea. Le simţea ostilitatea emanată spre ea, destul de puternică pentru a sufla fâşii din stuful de pe jos care i se adunau într-o grămăjoară la picioare.

Cel mai ostil dintre toţi era arhidiaconul de Canterbury, care nu era judecător, dar care se considera, şi se pare că era considerat şi de alţii, drept purtătorul de cuvânt al defunctului Thomas

Becket, cel ce fusese sanctificat. Acesta părea să creadă că orice atac asupra vreunui membru al Bisericii – în cazul de faţă acuzaţia făcută de Adelia contra Veronicăi, soră la Sfânta Radegund – era comparabilă cu fapta cavalerilor lui Henric al II-lea care i-au împrăştiat creierii lui Becket pe pardoseala catedralei sale.

Faptul că erau cu toţii oameni ai Bisericii îl luase pe stareţul Geoffrey prin surprindere.

— Sfinţiile Voastre, am sperat că vor asista şi câţiva laici.

Îl făcură să tacă; în fond, erau superiorii săi spirituali.

— E o problemă care ţine strict de Biserică.

Împreună cu ei era un tânăr îmbrăcat în haine nepreoţeşti, uşor amuzat de întreaga procedură, şi care avea un pupitru portabil pe care-l folosea pentru a lua notiţe pe un pergament. Adelia îi află numele doar pentru că unul dintre ceilalţi i se adresă cu Hubert Walter.

În spatele scaunelor erau înşiruiţi câţiva asistenţi de-ai judecătorilor, doi slujbaşi, dintre care unul dormea în picioare, un soldat înarmat până în dinţi, care uitase să-şi scoată scufia de noapte înainte de a-şi pune coiful, şi doi aprozi cu cătuşe la cingători şi cu câte o ghioagă.

Adelia stătea mai la o parte singură, deşi, o vreme, Mansur fusese lângă ea.

— Ce e... acela, părinte stareţ?

— E însoţitorul domniţei Adelia.

— Un sarazin?

— Un distins medic arab.

— N-are nevoie nici de medic, nici de însoţitor. Şi nici noi.

Mansur fusese scos din cameră.

Stareţul Geoffrey stătea în picioare la capătul şirului de scaune împreună cu şeriful Baldwin; în spatele lor, era fratele Gilbert.

A făcut tot ce-a putut, fie binecuvântat; le-a relatat povestea cea îngrozitoare, le-a explicat rolurile pe care le-au avut Adelia şi Simon, descoperirile pe care le-au făcut, moartea lui Simon, a spus ce-a văzut cu propriii săi ochi sub dealul Wandlebury – şi a subliniat acuzaţiile împotriva surorii Veronica.

A avut grijă să lase deoparte cercetarea pe care a făcut-o Adelia asupra trupurilor copiilor, dar şi cât de calificată era pentru a face acest lucru – o omisiune pentru care ea i-a mulţumit Domnului; avea şi aşa destule necazuri, şi ştia asta, ca să nu mai fie acuzată şi de vrăjitorie.

Au fost chemaţi în refectoriu şi Hugh vânătorul cu garanţii săi, oameni care, în sistemul juridic englez, răspundeau de buna lui credinţă. A stat în picioare, cu pălăria în dreptul inimii, şi a declarat că, uitându-se în jos, în puţ, a văzut un bărbat gol şi plin de sânge pe care l-a recunoscut a fi sir Joscelin de Grantchester. Că mai târziu a coborât în tuneluri. Că a cercetat cuţitul din cremene. Şi că a recunoscut zgarda de câine legată cu lanţ din

încăperea ca un pântece.

— A lui sir Joscelin era, Sfinţiile Voastre. Am văzut-o doar de zeci de ori pe copoiu' lui – avea şi pecetea lui în piele.

A fost adusă zgarda şi examinată pecetea.

Nu mai era nicio îndoială că sir Joscelin de Grantchester omorâse copiii – judecătorii erau îngroziţi. *Joscelin de Grantchester să fie declarat mârşav trădător şi ucigaş. Rămăşiţele trupului său vor fi spânzurate în piaţa din Cambridge ca să le vadă toată lumea şi nu va avea parte de înmormântare creştinească.*

Cât despre sora Veronica…

Nu era nicio dovadă directă împotriva ei deoarece Ulf nu avea voie să depună mărturie.

— Câţi ani are copilul, Sfinţia Ta? Nu primeşte garant până la doisprezece.

— Nouă, dar e un băiat isteţ şi onest.

— Şi ce statut are?

— E liber, nu e iobag. Lucrează pentru bunica lui, vinde ţipari.

Aici se auzi o interjecţie din partea fratelui Gilbert, care şopti perfid ceva în urechea arhidiaconului, foarte satisfăcut.

Aha, bunica nu era căsătorită, şi nici n-a fost, deci avusese copii nelegitimi. Înseamnă că băiatul era bastard şi nu avea niciun statut.

— Legea nu-l recunoaşte.

Aşa că Ulf, la fel ca şi Mansur, au fost exilaţi în bucătăria din spatele refectoriului, iar Gyltha trebui

să-i acopere gura cu mâna ca să nu ţipe. Stăteau amândoi de cealaltă parte a zidului, lângă *passe-plat* – deschizătura din perete pe unde intra miros de şuncă şi ciorbă, care se împletea cu mirosul bogat şi umed de la ploaie al blănii de hermină ce tivea robele judecătorilor. Îl ascultau pe rabinul Gotsce, care era şi el în bucătărie şi le traducea în engleză judecata care se desfăşura în limba latină.

Curtea fusese scandalizată de prezenţa acestuia.

— Vrei s-aduci un evreu în faţa noastră, stareţe Geoffrey?

— Sfinţiile Voastre, evreii din acest oraş au fost defăimaţi într-un mod grosolan. Se poate dovedi că sir Joscelin era unul dintre principalii lor datornici şi în răutatea lui a făcut să fie acuzaţi de omor, iar registrele lor arse.

— Au evreii vreo dovadă că aşa s-a întâmplat?

— După cum v-am spus, documentele au fost distruse. Dar sunt sigur că rabinul poate să…

— Legea nu-l recunoaşte.

Legea nu recunoştea nici că o călugăriţă, cu sufletul pur care-i lumina faţa, a putut face ceea ce-a spus Adelia c-a făcut.

Stareţa a vorbit în apărarea ei…

— La fel ca şi Sfânta Radegund, iubita noastră fondatoare, sora Veronica s-a născut în Thuringia, a început ea, dar tatăl ei, negustor, s-a stabilit la Poitiers, a dat-o la mănăstire la vârsta de trei ani şi a fost trimisă în Anglia, pe când era copilă. Încă de

atunci şi-a manifestat dăruirea faţă de Dumnezeu şi de sfânta Sa Maică.

Stareţa Joan îşi temperase glasul, iar mâinile bătătorite de frâu şi le ţinea ascunse în mâneci. Era întruchiparea superioarei unei case a Domnului ţinută aşa cum se cuvine.

— Sfinţiile Voastre, garantez pentru modestia şi cumpătarea acestei călugăriţe şi pentru cucernicia ei în faţa Domnului – de multe ori, când celelalte călugăriţe se odihneau, sora Veronica era în genunchi lângă sfinţişorul nostru binecuvântat, Peter din Trumpington.

Din bucătărie se auzi un chiţăit înfundat.

— Pe care l-a momit spre moarte, spuse Adelia.

— Taci din gură, femeie, îi porunci arhidiaconul.

Stareţa se întoarse spre Adelia, arătând-o cu degetul, cu vocea ca un corn de vânătoare.

— *Judecaţi.* Judecaţi între *aia,* o năpârcă defăimătoare, şi *ea,* un exemplu de sfinţenie.

Păcat că rochia pe care i-o adusese Gyltha din casa bătrânului Benjamin era cea pe care-o purtase Adelia la petrecerea de la Grantchester, cu corsajul prea decoltat şi prea colorată în comparaţie cu veşmântul sobru, alb şi negru, al călugăriţelor. Şi păcat că, atât de bucuroasă fiind de întoarcerea lui Ulf, Gyltha a uitat să-i aducă un văl sau o tocă şi că, prin urmare, Adelia, a cărei bonetă se pierduse pe undeva pe sub dealul

Wandlebury, era cu capul descoperit, ca o târfă.

În apărarea ei nu a vorbit nimeni altcineva decât stareţul Geoffrey.

Rowley Picot nu, pentru că nu era acolo.

Arhidiaconul de Canterbury s-a ridicat în picioare; era încălţat încă în papuci. Era un bătrân mărunţel, plin de energie.

— Să grăbim treaba asta, domnilor, ca să ne întoarcem în paturile noastre şi, dacă descoperim că a fost făcută cu intenţie criminală – şi îşi întoarse spre Adelia faţa care semăna cu a unei maimuţe răutăcioase – să-i trimitem pe cei responsabili de comiterea ei să fie biciuiţi. Şi acum…

Una câte una, cărămizile pe care Adelia şi-a întemeiat cazul au fost cercetate şi date la o parte.

Cuvântul unui vânzător de ţipari bastard şi minor să condamne pe o mireasă a lui Hristos?

Faptul că sora cunoştea bine râul? Dar cine nu e familiarizat cu manevrarea luntrilor în acest oraş mlăştinos?

Laudanum? Nu se găseşte la toate spiţeriile?

Că-şi petrecea câte-o noapte departe de mănăstire? Mda…

Pentru prima dată, cel numit Hubert Walter şi-a făcut auzită vocea şi şi-a înălţat capul de pe pergament.

— Poate că aici s-ar cere o explicaţie, domnilor. E destul de… neobişnuit.

— Dacă-mi daţi voie, înălţimile Voastre. Stareţa

Joan păşi din nou în faţă. Ducerea de provizii la pustnicele noastre este un act de milostenie care o stoarce pe sora Veronica de puteri – vedeţi cât e de slăbuţă. Aşa că i-am îngăduit să-şi petreacă acele nopţi în odihnă şi contemplaţie, împreună cu una din schimnicele noastre, înainte de a se întoarce la mănăstire.

— Lăudabil, lăudabil.

Ochii judecătorilor se opriră apreciativ asupra siluetei mlădioase a surorii Veronica.

„*Care* schimnică, se întrebă Adelia, şi de ce să nu fie şi ea adusă înaintea acestei curţi şi întrebată câte nopţi şi-au petrecut ea şi slăbuţa soră Veronica în contemplaţie?

Niciuna, pot să garantez”.

Era însă inutil; pustnica, *fiind,* pustnică, n-o să vină. Iar pretenţia ca ea să vină nu făcea decât să confirme stridenţa Adeliei în comparaţie cu tăcerea plină de respect a Veronicăi.

„Unde eşti, Rowley? O să mă mărit cu tine, nu pot sta aici singură. *Rowley, vor să-i dea drumul*”.

Demontarea a continuat. Cine l-a văzut pe Simon din Neapole murind? Nu a confirmat investigaţia că evreul s-a înecat dintr-un accident?

Pereţii marii săli se închideau peste ea. Unul din aprozi se uită la cătuşele pe care le avea, ca şi cum ar fi cântărit dacă sunt destul de mici pentru încheieturile Adeliei. Deasupra capului, garguii chicoteau în culmea bucuriei, iar ochii judecătorilor îi jupuiau pielea de pe ea.

Arhidiaconul întrebă ce motiv a avut, în fond, să meargă pe dealul Wandlebury.

— Ce a mânat-o spre acel loc infam, Sfinţiile Voastre? Cum de ştia ce se întâmplă acolo? Nu am putea presupune că ea ca fost aliata diavolului din Grantchester, şi nu sfânta soră pe care o acuză? Şi a cărei crimă unică e, se pare, că a urmărit-o pentru că şi-a făcut griji din pricina ei.

Stareţul Geoffrey a deschis gura, dar i-a luat-o înainte Hubert Walter, care era amuzat în continuare.

— Cred că trebuie să acceptăm, domnilor, că cei patru copii au murit înainte ca această femeie să pună piciorul în Anglia. Cel puţin de moartea lor o putem achita.

— Într-adevăr. Arhidiaconul era dezamăgit. Am dovedit totuşi că e o defăimătoare şi, conform propriei ei declaraţii, ştia de puţ şi de ce se petrecea acolo. Găsesc acest lucru curios, ba chiar suspect.

— Şi eu, interveni, căscând, episcopul de Norwich. Duceţi femeia la stâlpul de biciuit şi haideţi să terminăm odată.

— Sunteţi cu toţii de acord cu acest verdict?

Au fost.

Adelia a ţipat, nu pentru ea, ci pentru copiii din comitatul Cambridge.

— Nu-i daţi drumul, vă implor. O să ucidă din nou.

Judecătorii nu o ascultau şi nici nu se uitau la

ea.

Atenţia le-a fost atrasă de cineva care intrase în refectoriu din bucătărie, de unde-şi luase un castron cu ciorbă de şuncă şi mânca.

Îşi miji ochii către adunare.

— Un proces, nu?

Adelia se aştepta ca bărbatul simplu, îmbrăcat în haine din piele, să fie trimis înapoi de unde a venit, împreună cu el intraseră doi câini mari, folosiţi la vânătoarea de mistreţi. Un vânător care-a ajuns aici din greşeală.

Dar judecătorii s-au ridicat. S-au înclinat. Au rămas în picioare.

Henric Plantagenet, regele Angliei, duce de Normandia şi Aquitania, conte de Anjou, s-a aşezat pe masa din refectoriu. Şi-a lăsat câinii în voie şi s-a uitat în jurul său.

— Ei, bine?

— Nu e un proces, înălţimea Voastră. Episcopul de Norwich era acum treaz şi zglobiu ca o ciocârlie. E doar o convocare, o anchetă în legătură cu copiii ucişi din oraş. Ucigaşul a fost identificat, dar *aia* – şi arătă spre Adelia –, femeia aia a adus o acuzaţie de complicitate împotriva acestei călugăriţe de la Sfânta Radegund.

— Ah, da, spuse regele amabil. M-am *gândit* eu că judecătorii noştri spirituali vor fi reprezentaţi peste măsură. Unde-i de Luci? De Glanville? Judecătorii laici?

— N-am vrut să le deranjăm odihna, domnul

meu.

— Sunteţi foarte grijulii, spuse Henric, tot amabil, dar episcopul tremura. Cum merge?

Hubert Walter îşi părăsise locul şi venise lângă rege; i-a întins pergamentul.

Henric şi-a pus jos castronul cu fiertură şi l-a luat.

— Sper că nu se va supăra nimeni dacă vreau să mă familiarizez şi eu cu cazul – ştiţi că mi-a cam dat bătăi de cap. Din cauza lui au fost încarceraţi în castel evreii mei din Cambridge. Şi, prin urmare, mi-au scăzut şi veniturile, adăugă el blând, iar judecătorii se foiră nelinişteţi.

În timp ce se uita peste pergament, se aplecă şi luă de jos o mână de stuf. Cât timp citi se făcu linişte; nu se mai auzea decât bătaia ploii în ferestrele înalte şi zgomotul de ros al unui câine care găsise un os sub masă.

Adeliei îi tremurau picioarele atât de tare, încât nu mai era sigură c-o vor susţine; bărbatul acesta cu înfăţişare comună şi care părea atât de degajat umpluse refectoriul de teroare.

Regele începu să murmure în timp ce ţinea pergamentul în faţa unui sfeşnic cu mai multe braţe de pe masă, ca să vadă mai bine.

— Băiatul spune că a fost răpit de călugăriţă… nu e recunoscut de lege… hm. Puse unul din firele de stuf din mână pe masă, lângă sfeşnic.

— Splendidă fiertură, părinte stareţ, spuse el absent.

— Mulţumesc, înălţimea Voastră.

— Călugăriţa cunoaşte bine râul şi călătoreşte pe el… Puse încă un fir lângă primul. Un soporific… De această dată, firul fu aşezat de-a curmezişul, peste vârful celorlalte două. Veghere pe timpul întregii nopţi cu o pustnică… Ridică privirea. A fost chemată pustnica să depună mărturie? Oh, nu, am uitat – nu e proces.

Picioarele Adeliei deveniră şi mai neputincioase, de această dată datorită unei speranţe atât de firave încât nici nu îndrăznea să se gândească la ea. Firele de stuf ale lui Henric Plantagenet, încrucişate atât de ordonat de parcă ar fi vrut să se joace cu ele, se înmulţeau cu fiecare mărturie pe care o depusese ea împotriva Veronicăi.

— Laica e suspectă… Dealul Wand-le-bury… susţine că a fost aruncată în puţ… nu a văzut cine… încăierări… laica şi călugăriţa… amândouă rănite… copil salvat… cavaler local vinovat…

Se uită în sus, apoi în jos la grămada de stuf, apoi la judecători.

Episcopul de Norwich îşi drese glasul.

— După cum vedeţi, sire, toate acuzaţiile împotriva surorii Veronica sunt lipsite de substanţă. N-o poate incrimina nimeni pentru că…

— În afară de băiat, bineînţeles, îl întrerupse Henric, dar nu-i putem acorda nicio încredere din punct de vedere legal, nu? Nu, sunt de acord… totul e prezumţie.

Se mai uită o dată la stuf.

— Dar sunt a dracului de multe prezumţii, dacă nu vă supăraţi... Regele îşi umflă obrajii, expiră cu zgomot şi stuful se împrăştie. Aşa că ce aţi hotărât să faceţi împotriva acestei doamne care a defăimat... cum o cheamă? Adele? Scrisul tău e jalnic, Hubert.

— Scuzaţi-mă, înălţimea Voastră. O cheamă Adelia.

Arhidiaconul începea să se agite.

— Este de neiertat că o calomniază în acest fel pe călugăriţă; este de neiertat.

— Categoric aşa este, încuviinţă Henric. Nu crezi c-ar trebui s-o spânzurăm?

Arhidiaconul nu se dădu bătut.

— Femeia e străină, a venit de nu se ştie unde însoţită de un evreu şi de un sarazin. Să-i îngăduim oare să defăimeze sfânta noastră Biserică? Cu ce drept? Cine a trimis-o şi de ce? Să semene discordia? Eu zic că diavolul a adus-o printre noi.

— De fapt, eu am adus-o, spuse regele.

Se aşternu liniştea peste toată încăperea, de parcă ar fi amuţit-o o avalanşă de zăpadă. De după uşa din spatele judecătorilor se auzeau paşii călugărilor care-şi făceau drum prin ploaie spre biserică, prin peristil.

Henric se uită la Adelia pentru prima oară şi-şi dezveli dinţii mici şi cruzi într-un rânjet.

— N-ai ştiut, nu? apoi se întoarse spre judecători, care, nefiind invitaţi să ia loc, stăteau

încă în picioare. Vedeţi, domniile voastre, copiii din Cambridge dispăreau, şi la fel şi veniturile mele. Evreii erau în turn. Pe străzi era agitaţie. Şi i-am spus lui Aaron din Lincoln, îl cunoşti, părinte episcop, doar ţi-a împrumutat bani pentru catedrală. Aaron, i-am spus, trebuie să facem ceva la Cambridge. Dacă evreii căsăpesc copiii pentru ritualurile lor, trebuie să-i spânzurăm. Dacă nu, trebuie spânzurat altcineva. Ceea ce-mi aminteşte... Ridică vocea. Vino aici, rabinule. Mi s-a spus că nu-i proces.

Uşa bucătăriei se deschise şi intră prudent rabinul Gotsce, înclinându-se cu o frecvenţă care arăta cât era de neliniştit.

Regele nu-l mai băgă în seamă.

— Şi Aaron s-a dus să se gândească şi, după ce s-a gândit, s-a întors. Mi-a spus că omul de care avem nevoie e fără îndoială Simon din Neapole – mă tem că alt evreu, domnii mei, dar un anchetator renumit. Aaron mi-a mai sugerat ca Simon să fie rugat să aducă cu el un maestru în arta morţii. Henric le zâmbi din nou judecătorilor. Bănuiesc că vă întrebaţi: Ce *e* un maestru în arta morţii? Eu, unul, m-am întrebat. Necromant? Vrăjitor? Vreun torţionar rafinat? Dar nu, se pare că sunt oameni calificaţi care pot să „citească” pe cadavre şi, în acest caz, felul în care au fost ucişi copiii din Cambridge putea fi un indiciu care să ducă la găsirea făptaşului. Mai este vreun pic din fiertura asta excelentă?

Trecerea a fost atât de rapidă, încât stareţului Geoffrey i-au trebuit câteva minute până să se scoale şi să se ducă la *passe-plat, ci* un om în transă. I s-a părut firesc ca o mână de femeie să-i întindă un castron aburind. L-a luat, s-a întors, s-a lăsat pe un genunchi şi i l-a dat regelui.

Între timp, regele a început să discute cu stareţa Joan.

— Speram să merg diseară după mistreţi. Credeţi că e prea târziu? S-or fi întors la bârlog?

Stareţa a fost uluită, dar încântată.

— Încă nu, înălţimea Voastră. V-aş recomanda să mergeţi cu câinii spre Babraham, unde pădurile... Dar vocea i se pierdu când îşi dădu seama. Vorbesc şi eu din auzite. Nu am timp de vânătoare.

— Chiar aşa? Henric părea uşor surprins. Am auzit că aveţi renume de adevărată Diană.

O cursă, se gândi Adelia. Îşi dădu seama că asistă la un exerciţiu care, indiferent dacă reuşeşte sau nu, ridică şiretenia la nivel de artă.

— Aşa... spuse regele mestecând. Mulţumesc, părinte stareţ. Aşa că l-am întrebat pe Aaron: „Unde dracu’ găsesc eu un maestru în arta morţii?” Iar el mi-a răspuns: „Nu la dracu’, înălţimea Voastră, ci la Salerno...” îi plac glumiţele lui Aaron al nostru. Se pare că la Salerno există o excelentă şcoală medicală care pregăteşte oameni în această ştiinţă tainică. Aşa, şi ca să scurtez povestea, i-am scris regelui Siciliei... îi zâmbi radios stareţei.

prietenul meu, ştiţi. I-am scris şi l-am implorat să-mi pună la dispoziţie serviciile lui Simon din Neapole şi ale unui maestru în arta morţii.

Pentru că a înghiţit prea repede, regele a început să tuşească, iar Hubert Walter a trebuit să-l bată pe spate.

— Mulţumesc, Hubert. Îşi şterse ochii. Două lucruri nu au mers însă cum trebuie. În primul rând, eu nu eram în Anglia, a trebuit să-i potolesc pe nenorociţii de Lusignani[11] când a sosit Simon din Neapole în această ţară. În al doilea rând, se pare că la Salerno pot studia şi femeile – vă vine să credeţi aşa ceva, domnii mei? – şi un idiot care nu a putut să facă diferenţa între Adam şi Eva ne-a trimis nu un *maestru* în arta morţii, ci o *maestră.* Iat-o.

Se uită la Adelia, dar n-o mai privi nimeni altcineva; toţi îl urmăreau pe rege, doar pe rege.

— Aşa că mă tem, domnii mei, că n-o putem spânzura – oricât de mult am dori acest lucru. Nu e proprietatea noastră, după cum vedeţi, ci e supusă a regelui Siciliei, iar el o vrea înapoi în bună stare.

Coborâse acum de pe masă şi se plimba prin încăpere, scobindu-se în dinţi, ca şi cum ar fi reflectat adânc.

— Ce ziceţi, domnii mei? Credeţi, având în vedere faptul că se pare că această femeie şi un evreu au salvat alţi copii de la o moarte urâtă, din

11 Familie nobiliari franceză ai cărei membri au participat la cruciade (n. tr.).

mâinile unui gentleman al cărui cap e conservat într-o găleată cu saramură la castel... Inspiră încurcat, clătinând din cap. Putem s-o biciuim oare?

Nimeni nu spunea nimic; nici nu avea ce.

— De fapt, domnilor, regele Wilhelm al Siciliei ne-o va lua în nume de rău dacă ne amestecăm în treburile domniţei Adelia, dacă încercăm s-o acuzăm de vrăjitorie sau de malpraxis. Vocea regelui era ca un bici. Şi eu la fel.

„Voi fi servitoarea ta cât voi trăi. Adelia era copleşită de recunoştinţă şi admiraţie. Dar poţi tu, chiar tu, marele Plantagenet, să faci astfel încât călugăriţa să fie judecată?”

Rowley era acum şi el în încăpere şi se înclina în faţa lui Hernie, care era mult mai scund, înmânându-i ceva.

— Îmi pare rău că v-am făcut să aşteptaţi, domnul meu.

Schimbară o privire şi Rowley dădu din cap. Erau complici, el şi regele.

Rowley se duse la stareţul Geoffrey şi rămase în picioare lângă el. Mantia îi era neagră de la ploaie şi mirosea a aer curat; el *era* aerul curat, iar ea se bucură dintr-odată că are corsajul prea decoltat şi capul descoperit ca o târfă; s-ar fi dezbrăcat încă o dată de tot pentru el. „Sunt târfa ta ori de câte ori vrei şi sunt mândră de asta”.

El spunea ceva. Stareţul îi dădu nişte porunci fratelui Gilbert care ieşi din sală.

Henric se întorsese la locul său de pe masă. Îi făcu semn celei mai grase dintre cele trei călugăriţe din mijlocul încăperii.

— Soră, dumneata. Da, dumneata. Vino aici.

Stareţa Joan se uită suspicioasă la Walburga care se îndrepta ezitând spre rege. Ochii Veronicăi rămâneau plecaţi, iar mâinile la fel de neclintite ca la început.

Mai blând acum, dar rostind clar fiecare cuvânt, regele începu:

— Spune-mi, soră, ce faci la mănăstire? Vorbeşte tare: n-o să păţeşti nimic, îţi promit.

A început mai nesigură, dar puţini îi puteau rezista lui Henric când era amabil, iar Walburga nu se număra printre aceştia.

— Păi, eu meditez la Cuvântul Sfânt, la fel ca celelalte, şi zic rugăciuni către maica fondatoare. Şi duc mâncare la pustnice... mai spuse ea cu o notă de îndoială.

Adelia îşi dădu seama că Walburga, cu latina ei nesigură, a fost atât de uluită de cele ce se întâmplă că nici nu a ascultat cum trebuie.

— Şi respectăm orele de rugăciune, aproape întotdeauna...

— Mâncaţi bine? Mâncaţi multă carne?

— Oh, da, înălţimea Voastră. Walburga era pe teren sigur acum şi devenise mai încrezătoare. Maica Joan ne aduce întotdeauna câte-un căprior, doi, de la vânătoare, iar mătuşica îmi dă smântână şi lapte. Mâncăm bine.

— Şi ce mai faceţi?

— Eu lustruiesc racla Sfântului Peter cel Mic şi mai împletesc amulete ca să cumpere pelerinii şi…

— Pun rămăşag că împleteşti cel mai bine din toată mănăstirea. Era foarte jovial.

— Mda, destul de bine, înălţimea Voastră, deşi n-ar trebui să spun asta, dar poate că sora Veronica şi biata maica Agnes nu sunt departe.

— Cred că aveţi fiecare un stil propriu. La clipitul Walburgăi, Henric reformulă. Să zicem că eu vreau să cumpăr o mărturie dintr-o grămadă, mi-ai putea spune care sunt ale tale şi care ale lui Agnes? Sau ale Veronicăi?

Doamne Sfinte. Adelia simţi cum i se face pielea de găină. Încercă să prindă privirea lui Rowley, dar el nu se uita la ea.

Walburga chicoti.

— Nu e nevoie, înălţimea Voastră. Vă fac una gratis.

— Nu, nu, zâmbi Henric. L-am trimis pe sir Rowley să aducă câteva. Şi-i arătă micile obiecte, unele figuri, altele covoraşe, pe care i le dăduse Rowley. Pe asta tu ai făcut-o?

— A, nu, pe asta sora Odilia înainte de a muri.

— Şi asta?

— Asta-i a lui Magdalene.

— Asta?

— A surorii Veronica.

— Părinte stareţ.

Era un ordin.

Fratele Gilbert se întorsese. Stareţul Geoffrey i-a adus Walburgăi alte obiecte la care să se uite.

— Şi acestea, copila mea? Cine le-a făcut?

Stăteau pe palma întinsă ca nişte stele făcute din papură, împletite frumos şi complicat în formă de quincunx.

Walburgăi îi plăcea jocul.

— Sunt tot ale surorii Veronica.

— Eşti sigură?

— Cât se poate de sigură, înălţimea Voastră. Îi place să facă din astea. Biata soră Agnes a spus că n-ar trebui, că sunt prea păgâneşti, dar noi n-am văzut nimic rău în asta.

— Nimic rău, spuse regele încet. Părinte stareţ.

Stareţul Geofrey se întoarse cu faţa spre judecători.

— Sfinţiile Voastre, aceste amulete se aflau pe cadavrele copiilor de la Wandlebury, când i-am găsit. Călugăriţa tocmai le-a identificat ca fiind făcute de acuzată.

Judecătorii o priviră pe sora Veronica.

Adelia îşi ţinu respiraţia. Nu e concludent; poate găsi o mie de explicaţii. un lucru inteligent, dar nu e o dovadă.

Pentru stareţa Joan era însă o dovadă; îşi privea protejata şi suferea cumplit.

Era o dovadă şi pentru Veronica. O clipă rămase nemişcată. Apoi ţipă, îşi înălţă capul şi mâinile tremurânde.

— Apăraţi-mă, Sfinţiile Voastre. Credeţi că a

fost mâncat de câini, dar e acolo sus. *Acolo sus.*

Toate privirile se îndreptară în sus spre grinzile în consolă, unde, dintre umbre, le rânjeau garguiele, apoi coborâră, spre Veronica.

— O să vă rănească şi pe voi. Mă loveşte când nu-l ascult. M-a durut când a intrat în mine. *Doare.* Oh, scapă-mă de diavol.

Capitolul 16

Aerul din încăpere era fierbinte şi greu. Ochii bărbaţilor erau pe jumătate închişi, gurile s-au căscat, iar trupurile le-au înţepenit. Veronica se învârtea printre stuful de pe podea, trăgând de veşmânt, arătând spre vagin, ţipând că diavolul a pătruns-o acolo, *acolo.*

Ca şi cum amuletele care cântăreau cât un fulg i-ar fi îngreunat atât de tare vina şi atât de total, încât i se părea acum că a fost totul dat în vileag. Fusese spartă o uşă şi de acolo ieşea ceva fetid.

— M-am rugat la Maica Domnului… scapă-mă, scapă-mă, Sfântă Marie… dar el m-a străpuns cu cornul lui aici, aici. Şi *m-a* durut… Avea coarne… n-am putut… Dulce fiu al Mariei, m-a făcut să mă uit la el făcând nişte lucruri… îngrozitoare, îngrozitoare… era sânge, foarte mult sânge. Eram însetată de sângele Domnului, dar am fost roaba diavolului… m-a bătut… m-a rănit, m-a muşcat de sâni, aici, aici, m-a despuiat şi şi-a pus cornul în gura mea… m-am rugat să vină Domnul nostru

Iisus… dar el e prinţul întunericului… îi auzeam vocea în urechi, îmi spunea să fac lucruri… mi-a fost frică… opriţi-l, nu-l lăsaţi…

Rugăciuni, înjosire. Şi a ţinut-o tot aşa.

„La fel ca şi alianţa ta cu fiara, se gândi Adelia. Aţi ţinut-o tot aşa. Luni de zile. I-ai făcut rost de un copil după altul, i-ai acceptat tortura şi n-ai încercat niciodată să te eliberezi. Asta nu-i sclavie."

Dacă-şi dezvăluia sufletul, sora Veronica îşi dezvăluia în egală măsură şi trupul tânăr; poalele îi erau mai sus de genunchi, iar prin găurile veşmântului i se vedeau sânii mici.

„Joacă teatru; dă vina pe diavol; ea l-a omorât pe Simon; şi îi pare bine. E sex, asta e”.

Se uită la judecători şi-i văzu vrăjiţi, mai mult decât vrăjiţi; mâna episcopului de Norwich era între picioare, iar bătrânul arhidiacon gâfâia. Lui Hubert Walter îi curgea saliva din gură. Până şi Rowley se lingea pe buze.

Într-o pauză de un moment, când Veronica s-a oprit să mai respire, un episcop a declarat, aproape cu respect:

— Posesiune demonică. Nici n-am mai văzut un caz atât de evident.

Demonii au făcut-o. Încă o încercare a prinţului întunericului de a submina Biserica; un incident regretabil, dar de înţeles în războiul dintre păcat şi sfinţenie. Numai diavolul e de vină. Disperată, Adelia se uită la faţa regelui, singurul om din

încăpere care privea cu o admiraţie sarcastică.

— Ea l-a omorât pe Simon din Neapole, spuse Adelia.

— Ştiu.

— L-a ajutat să omoare copiii.

— Ştiu.

Veronica se tara acum pe jos, îndreptându-se spre judecători. Apucă papucii arhidiaconului şi părul ei moale şi negru acoperi picioarele bătrânului ca o cascadă.

— Scapă-mă, Sfinţia Ta, nu-l lăsa să mă oblige iar. Sunt însetată de Dumnezeu, dă-mi-L înapoi pe Mântuitor. Alungă diavolul.

Fără judecată, ciufulită, inocenţa dispăruse şi îi luase loc frumuseţea sexuală, mai coaptă şi mai învineţită decât cea pe care-o înlocuise, dar frumuseţe totuşi.

Arhidiaconul se aplecă spre ea.

— Aşa, aşa, copila mea.

Masa se cutremură când Henric sări de pe ea.

— Ţii porci, părinte stareţ?

Stareţul Geoffrey îşi mută privirea de la ea.

— Porci?

— Porci. Şi s-o ridice cineva pe femeia asta în picioare.

Fură date ordinele. Cei doi soldaţi o ridicară pe Veronica şi o susţinură.

— Ei, doamnă, îi spuse Henric, ne-ai putea ajuta.

Ochii Veronicăi trădară un moment de calcul în

timp ce se îndreptau spre rege.

— Întoarce-mă la Mântuitorul meu, Înălţimea Ta. Lasă-mă să-mi spăl păcatele în sângele Domnului nostru.

— Mântuirea e în adevăr şi trebuie să ne spui cum a omorât diavolul copiii. În ce fel? Trebuie să ne arăţi.

— Domnul vrea asta? A fost sânge, foarte mult sânge.

— Vrea neapărat. Henric ridică mâna a avertizare spre judecători, care erau în picioare. Ştie. S-a uitat. Ne va arăta.

Intră Hugh cu un purcel pe care i-l arătă regelui; acesta dădu din cap. Când vânătorul trecu pe lângă ea să-l ducă la bucătărie, Adelia, uluită, zări un rât mic şi rotund, care fornăia. Mirosea a fermă.

Unul dintre soldaţi o conduse pe Veronica în aceeaşi direcţie, urmat de celălalt care ducea ceremonios, pe palmele desfăcute, un cuţit în formă de frunză: cuţitul din cremene, *cuţitul.*

„Asta vrea el să facă? Doamne apără-ne, apără-ne pe toţi, Doamne”.

Judecătorii, toată lumea, Walburga care clipea, s-au îngrămădit la bucătărie. Stareţa Joan ar fi vrut să rămână în spate, dar regele Henric a apucat-o de cot şi a luat-o cu el.

— Ulf nu trebuie să vadă asta, îi spuse Adelia lui Rowley când trecu pe lângă ea.

— L-am trimis acasă cu Gyltha.

Apoi s-a dus şi el, iar Adelia a rămas în refectoriul gol.

Plănuise oare? Nu voia doar să dovedească vina Veronicăi: Henric avea ce avea cu Biserica: ea îl condamnase pentru moartea lui Becket.

Şi asta era îngrozitor. O capcană întinsă de un rege abil, nu doar pentru fiinţa care ar putea sau nu să cadă în ea, în funcţie de cât de abilă era, ci să-i arate celui mai mare duşman al său propria slăbiciune. Şi oricât ar fi de mârşavă fiinţa pentru care a fost întinsă, o capcană e o capcană.

Cu atâtea intrări şi ieşiri, uşa spre peristil rămăsese deschisă. Se iveau zorile şi călugării cântau monoton; de fapt, cântaseră tot timpul. Şi în timp ce asculta acordurile care aduceau înapoi ordinea şi frumuseţea, simţea aerul nopţii răcorindu-i de pe obraji lacrimile care nici nu ştiuse că sunt acolo.

Auzi din bucătărie vocea regelui.

— Pune-l pe masa de tăiat. Foarte bine, soră. Arată-ne ce-a făcut.

Îi punea Veronicăi cuţitul în mână…

„Nu-l folosi, nu e nevoie… spune-le doar…”

Vocea călugăriţei se auzi clară prin *passe-plat.*

— Şi-o să fiu mântuită?

— Adevărul e mântuire. Henric era implacabil. Arată-ne.

Linişte.

Se auzi din nou vocea Veronicăi.

— Nu-i plăcea că închid ochii. Se auzi primul

guiţat al purcelului. Apoi…

„E nebună. Dacă a fost şiretenie înainte, a fost şiretenia nebuniei. Acum dispăruse şi asta. Doamne Sfinte, oare ce e în mintea ei?”

Râs? Nu, erau chicoteli, un sunet furios, tot mai intens, trăgându-şi viaţă din viaţa pe care o lua. Vocea omenească a Veronicăi a devenit una neomenească, ridicându-se deasupra ţipetelor de moarte ale purcelului, până când s-a transformat într-un urlet, ca răgetul scos de un animal mare, cu dinţii pătaţi de iarbă şi cu urechi lungi. Iar sunetul s-a propagat în normalitatea nopţii şi a frânt-o.

Iha-iha.

Soldaţii au adus-o înapoi în refectoriu şi au aruncat-o pe podea, unde sângele purcelului care-i umpluse rochia se scurse printre stuf. Judecătorii au ocolit-o cât mai departe, iar episcopul de Norwich îşi scutura absent veşmântul împroşcat de sânge. Feţele lui Mansur şi Rowley erau de neclintit. Rabinul Gotsce era alb, cu buze cu tot. Stareţa Joan se lăsă pe bancă şi îşi îngropă capul în mâini. Hugh se sprijinea de tocul uşii şi se uita în gol.

Adelia se repezi spre sora Walburga care se clătină şi căzu; se lupta să respire. Îngenunche şi puse mâna în jurul gurii călugăriţei.

— Încet, acum. Respiră încet. Inspiraţii mici, superficiale.

— Ei, domnilor? îl auzi ea pe Henric. Se pare că

l-a ajutat pe diavol cât a putut.

În afară de respiraţia panicată a Walburgăi, în sală era linişte.

După un timp, unul dintre episcopi începu să vorbească.

— Va fi judecată de tribunalul ecleziastic, bineînţeles.

— Adică se va bucura de drepturile clerului, spuse regele.

— E încă a noastră, înălţimea Voastră.

— Şi ce-o să faceţi cu ea? Biserica nu poate spânzura, nu poate vărsa sânge. Tribunalul vostru nu poate decât s-o excomunice şi s-o trimită înapoi, în lumea laică. Şi ce se întâmplă data viitoare când mai fluieră vreun ucigaş după ea?

— Plantagenet, fii atent. Era arhidiaconul. Încă n-ai terminat gâlceava cu Sfântul Thomas? Trebuie să mai moară o dată de mâinile cavalerilor tăi? Vrei să-i tăgăduieşti cuvintele? „Clerul îl are doar pe Hristos ca rege şi e supus Regelui din Cer; ar trebui să ne conducem după propriile noastre legi”. Clopotul, cartea şi lumânarea sunt cea mai mare constrângere dintre toate; această femeie păcătoasă îşi va pierde sufletul.

Iată vocea care a răsunat într-o catedrală cu sângele unui arhiepiscop pe trepte. A răsunat şi într-un refectoriu din provincie în care sângele unui purcel se scurgea printre dale.

— Şi-a pierdut deja sufletul. Să mai piardă Anglia şi alţi copii?

Iar aici era cealaltă voce, cea care a pus raţiunea laică împotriva lui Becket. Era încă plină de raţiune.

Apoi n-a mai fost. Henric l-a luat pe unul din soldaţi de umeri şi a început să-l scuture. Apoi s-a dus şi l-a scuturat pe rabin şi după aia pe Hugh.

— Vedeţi? *Vedeţi? Asta* a fost cearta dintre Becket şi mine. Puteţi avea propriile tribunale, dar daţi-m-i pe cei vinovaţi ca să-i pedepsesc. Oamenii erau zvârliţi prin încăpere ca şobolanii. Am pierdut. Nu vedeţi c-am pierdut? Ucigaşii şi violatorii sunt liberi în ţara mea pentru că am *pierdut.*

Hubert Walter i se agăţase de un braţ şi îl ruga, în timp ce era tras de colo-colo.

— Domnul meu, domnul meu, aduceţi-vă aminte, vă implor, aduceţi-vă aminte.

Henric îl îndepărtă şi se uită la el.

— Nu mai suport Hubert. Îşi trecu mana peste gură să-şi şteargă saliva. Mă auziţi, domnilor? *Nu mai suport.*

Era mai calm acum şi se întorsese spre judecătorii care tremurau.

— Judecaţi-o, condamnaţi-o, luaţi-i sufletul, dar nu mai suport ca răsuflarea acestei creaturi să-mi mânjească regatul. Trimiteţi-o în Thuringia, în India, oriunde, dar *n-o să mai pierd copii,* pe mântuirea sufletului meu. Şi dacă arătarea aia mai respiră aerul lui Plantagenet încă două zile, o să spun întregii lumi că Biserica a eliberat-o. Iar dumneata, stareţă…

Era rândul stareţei Joan. Regele îi ridică de pe masă capul, trăgând-o de văl şi scoţându-i marama, dând la iveală părul sârmos şi cărunt.

— Dacă ţi-ai fi controlat călugăriţele şi ai fi impus jumătate din disciplina pe care le-o impui ogarilor... Pleacă, înţelegi? Plea*că, sau* îţi dărâm mănăstirea piatră cu piatră, cu tine înăuntru. Şi acum plecaţi de aici şi luaţi-o cu voi şi pe târâtoarea asta împuţită.

Plecarea a fost umilă. Stareţul Geoffrey stătea în uşă; arăta bătrân şi părea să nu se simtă bine. Ploaia se oprise, dar aerul umed şi rece ridica din pământ o pâclă care făcea ca siluetele înfăşurate în mantii cu glugi, ce încălecau sau se urcau în palanchine, să fie greu de desluşit. Era linişte. Se auzeau doar loviturile copitelor în pietrele drumului, fornăitul cailor, trilurile unui sturz-cântător şi cântatul unui cocoş dintr-un coteţ. Nu vorbea nimeni. Parcă erau somnambuli cu toţii; suflete în pragul iadului.

Doar plecarea regelui s-a făcut cu zgomot, într-un iureş de câini şi călăreţi care se îndreptau spre porţi şi spre lumea de afară.

Adeliei i se păru că zăreşte două siluete cu văluri, escortate de soldaţi înarmaţi. Poate că omul acela cu pălărie, aplecat, îndreptându-se anevoios şi singur spre castel, era rabinul. Doar Mansur era aici, lângă ea, Dumnezeu să-l binecuvânteze.

Se duse şi o înconjură cu braţul pe Walburga,

care fusese uitată. Apoi l-au aşteptat pe Rowley Picot. Şi au aşteptat.

Fie nu mai venea, fie plecase deja. Aha…

— Cred că trebuie să mergem pe jos, spuse ea. Te simţi destul de bine?

Era îngrijorată din cauza Walburgăi. Pulsul fetei devenise alarmant după ce văzuse în bucătărie ceea ce n-ar fi trebuit să vadă. Călugăriţa dădu din cap.

Porniră amândouă încet, prin pâclă; Mansur, pe lângă ele. De două ori se întoarse Adelia să se uite după Paznic; de două ori îşi aduse aminte. Când se întoarse a treia oară…

— Ah, nu, Doamne Sfinte, *nu.*

— Ce e? întrebă Mansur.

În spatele lor era Rakshasa, cu picioarele ascunse de pâclă.

Mansur scoase pumnalul, apoi îl băgă pe jumătate la loc.

— E celălalt. Staţi aci.

Gâfâind încă din cauza şocului, Adelia îl văzu mergând să vorbească cu Gervase de Coton, a cărui siluetă semăna atât de mult cu cea a mortului, un Gervase care acum părea micşorat şi ciudat de temător. El şi arabul se îndepărtară şi nu-i mai văzură. Se auzea doar murmurul vocilor.

Mansur se întoarse singur. Porniră mai departe împreună.

— Îi trimitem o oală de arbore-şarpe, spuse Mansur.

— De ce? Apoi, pentru că tot ceea ce fusese normal era acum la voia întâmplării, Adelia rânji. E… Mansur, are sifilis?

— Alţi doctori nu l-au ajutat. Bietul om a încercat de câteva ori să mă consulte. Mi-a spus că a urmărit casa evreului să vadă când mă întorc.

— L-am văzut. M-a speriat de moarte. O să-i dau arbore-şarpe şi pun şi piper în el. Îl învăţ eu să mai stea la pândă pe malul râului. Pe el cu sifilisul lui cu tot.

— Doar eşti doctor, îi reproşă Mansur. E îngrijorat, speriat de ce-o să zică soţia lui, Allah să se îndure de el.

— Atunci ar fi trebuit să-i fie credincios, răspunse Adelia. Nu-i nimic, dacă e gonoree trece cu timpul. Dar nu-i spune asta.

Când au ajuns la porţile spre oraş era mai lumină şi se vedea Podul Mare. Îl traversa încet o turmă de oi. Câţiva studenţi se întorceau clătinându-se acasă după o noapte de beţie.

— Dar ea a fost cea mai bună dintre noi, cea mai sfântă, spuse deodată Walburga, gâfâind, nevenindu-i să creadă. Am admirat-o, era aşa de bună.

— Avea o nebunie, spuse Adelia. Nu e nicio îndoială.

— Şi de unde i-a venit?

— Nu ştiu.

Poate c-a avut-o dintotdeauna. Ascunsă. Osândită la castitate şi obedienţă de la trei ani. O

întâlnire întâmplătoare cu un bărbat care-a dominat-o – Rowley îi povestise despre atracţia pe care-o exercita Rakshasa asupra femeilor. „Numai Dumnezeu ştie de ce; nu le tratează deloc bine”. Oare actul sexual frenetic a scos la iveală dereglarea călugăriţei? Poate, poate.

— Nu ştiu, spuse din nou Adelia. Inspiră superficial. Încet, acum.

Un călăreţ s-a apropiat în galop mic tocmai când au ajuns la pod. Sir Rowley Picot se uită, în jos, la Adelia.

— O să primesc şi o explicaţie, domniţă?

— I-am explicat stareţului Geoffrey. Sunt recunoscătoare şi onorată de cererea ta… Nu, nu era bine. Rowley, cu tine m-aş fi măritat, cu nimeni, nime*ni,* altcineva. Dar…

— Nu te-am regulat bine azi-dimineaţă?

Vorbea în mod deliberat în engleză şi Adelia simţi cum tresare călugăriţa de lângă ea la auzul cuvântului neaoş.

— Ba da, îi răspunse.

— Te-am salvat. Te-am scăpat de monstrul ăla.

— E adevărat şi asta.

A fost însă unirea dintre puterea ei şi cea a lui Simon din Neapole care a dus la descoperirea de pe dealul Wandlebury, în ciuda greşelii uriaşe pe care a făcut-o mergând singură acolo.

Şi aceleaşi puteri unite au condus la salvarea lui Ulf; ei i-au eliberat pe evrei. Deşi acest lucru nu a fost menţionat decât de rege, investigaţia lor a

fost o adevărată măiestrie de logică şi raţiune şi… da, sigur, instinct, dar instinct bazat pe cunoaştere; calităţi rare în această epocă lesne crezătoare, prea rare pentru a fi înecate, aşa cum s-a întâmplat cu Simon, prea preţioase pentru a fi îngropate, cum ar fi îngropate ale ei dacă s-ar mărita.

La toate acestea reflectase Adelia cu suferinţă, dar era de neclintit. Deşi se îndrăgostise, nimic altceva nu se schimbase în restul lumii. Cadavrele ţipau încă. Era datoria ei să le asculte.

— Nu sunt liberă să mă căsătoresc, îi spuse ea. Simt doctor de morţi.

— Atunci să te primească bucuroşi.

Dădu pinteni calului şi o luă pe pod, lăsând-o parcă pierdută şi, în mod ciudat, jignită. Putea cel puţin să le conducă, pe ea şi pe Walburga, acasă.

— Hei, strigă după el. Cred c-o să-i trimiţi capul lui Rakshasa lui Hakim, în Orient.

— Bineînţeles că i-l trimit, se auzi răspunsul lui.

— Bun.

Multe lucruri s-au întâmplat în acea zi la Cambridge.

Judecătorii Tribunalului Regal au audiat şi au dat verdictul în cazuri de furt, de retezarea marginilor monedelor (pentru a strânge aurul), scandaluri pe străzi, asfixierea unui copil, bigamie, dispute asupra pământului, bere prea slabă, pâini prea mici, testamente contestate, obiecte

confiscate în favoarea statului, vagabondaj, cerşetorie, certuri între comandanţi de nave comerciale, bătăi între vecini, incendii premeditate, moştenitoare fugare, ucenici obraznici.

La amiază a fost o pauză. Tobele şi trompetele au chemat lumea în curtea castelului să asiste. Un crainic s-a urcat pe podium, în faţa judecătorilor, şi a citit de pe un sul de pergament, cu o voce care s-a auzit până în oraş.

„Se face cunoscut că în ochii lui Dumnezeu şi spre mulţumirea judecătorilor aici de faţă, cavalerul cu numele de Joscelin de Grantchester s-a dovedit ucigaşul mârşav al lui Peter din Trumpington, Harold din parohia Sfânta Maria, Mary, fiica lui Bonning, vânătorul de păsări sălbatice, şi Ulric din parohia Sfântul Ioan, şi că mai sus-numitul Joscelin de Grantchester a murit, când a fost prins şi i s-au dovedit crimele, fiind mâncat de câini.

Şi să se mai ştie că evreii din Cambridge au fost găsiţi nevinovaţi de aceste omoruri şi au scăpat de orice bănuială, fiind aşadar liberi să se întoarcă la casele lor şi la treburile lor fără întârziere. În numele lui Henric, regele Angliei, slujitorul lui Dumnezeu”.

Nu s-a spus nimic despre călugăriţă. Biserica a rămas tăcută. Însă oraşul Cambridge s-a umplut de zvonuri şi, după-amiaza, Agnes, soţia vânzătorului de ţipari şi mama lui Harold, şi-a demontat stupul

mic pe care şi-l aşezase la porţile castelului la moartea fiului său, a târât materialele în jos pe deal şi l-a refăcut la porţile mănăstirii Sfânta Radegund.

Toate acestea au putut fi văzute şi auzite de toată lumea.

Alte lucruri s-au făcut în secret şi în întuneric, deşi nimeni n-a ştiut exact cine le-a făcut. Cu siguranţă că bărbaţi cu rang înalt în Sfânta Biserică s-au întâlnit în spatele uşilor închise, unde unul din el a implorat: „Cine ne va scăpa pe noi de ruşinea acestei femei?”, la fel cum a ţipat şi Henric odată că vrea să fie scăpat de turbulentul Becket.

Ceea ce s-a întâmplat apoi în spatele acelor uşi închise e mai puţin sigur, pentru că nu s-a dat nicio indicaţie, deşi poate că au fost insinuări uşoare ca nişte țânțari, atât de uşoare meat nici nu se poate spune că s-au făcut, dorinţe exprimate într-un cod atât de bizantin încât n-a putut fi tradus decât de cei care-i deţineau cheia. Şi totul, poate, pentru ca să nu se spună că bărbaţii – care de această dată nu mai erau clerici – care au coborât Dealul Castelului spre Sfânta Radegund, sub acoperirea nopţii, au acţionat la comanda cuiva pentru a face ceea ce au făcut.

Nici măcar că au făcut ceva.

Poate că Agnes a ştiut, dar n-a spus niciodată nimănui.

Aceste lucruri, transparente şi obscure, au trecut fără ca Adelia să aibă cunoştinţă de ele. La

porunca Gylthei, a dormit o zi şi o noapte. Când s-a trezit, a găsit o coadă de bolnavi care se întindea pe uliţa Iisus, aşteptându-l pe Mansur. Ea s-a ocupat de cazurile grave, apoi s-a oprit ca să se consulte cu Gyltha.

— Aş merge până la mănăstire să văd ce face Walburga. Am neglijat-o.

— I-ai lecuit pe alţii.

— Gyltha, nu vreau să merg acolo.

— Atunci nu te duce.

— Trebuie; dacă mai are un atac ca ăsta i se opreşte inima.

— Porţile mănăstirii sunt închise şi nu răspunde nimeni. Aşa se zice. Şi că, *că... Gyl*tha nu putea să rostească numele. Ea a plecat. Aşa se zice.

— A plecat? Deja?

„Nimeni nu amână când porunceşte regele, se gândi. *Le Roy le veult.* Unde au trimis-o?”

Gyltha dădu din umeri.

— A plecat. Aşa se zice.

Adelia simţi cum uşurarea îi cuprinde coastele, aproape vindecându-le. Plantagenet a curăţat aerul din regatul său ca să poată respira şi ea.

Deşi, făcând asta, l-a murdărit pe cel din altă ţară. Oare acolo ce-o să-i facă?

Adelia a încercat să-şi alunge din minte imaginea călugăriţei zvârcolindu-se pe podeaua refectoriului, dar de această dată în mizerie şi lanţuri – şi nu a putut. Şi nici de îngrijorare nu a putut scăpa; era medic, iar medicii adevăraţi nu

judecă, ci pun diagnostice. A tratat rănile şi bolile bărbaţilor şi ale femeilor care au dezgustat-o ca om, dar nu profesional. Caracterul îl respingea; trupul suferind, în nevoie, nu.

Călugăriţa era nebună; pentru binele societăţii trebuia închisă tot restul vieţii. Dar…

— Să se îndure Dumnezeu de ea şi să fie tratată bine.

Gyltha o privi de parcă ar fi fost şi ea nebună.

— E tratată cum merită, spuse ea încăpăţânată. Aşa se zice.

Printr-o minune, Ulf era la cărţile lui. Era mai tăcut şi mai grav decât înainte. După spusele Gylthei, îşi exprimase dorinţa de a deveni avocat. Toate bune şi frumoase; Adeliei îi era însă dor de vechiul Ulf.

— Porţile mănăstirii sunt încuiate, se pare, îi spuse. Dar aş vrea să intru s-o văd pe Walburga. E bolnavă.

— Ce? Pe sora Grasa? Dintr-odată, Ulf redeveni el însuşi. Vino cu mine; nu mă pot ele ţine afară.

Avea încredere în Gyltha şi în Mansur să se ocupe de ceilalţi pacienţi. Adelia se duse după sipetul cu medicamente: condurii-doamnei era o plantă excelentă pentru isterie, panică şi teamă. Şi ulei de trandafir ca s-o liniştească.

Porni împreună cu Ulf.

Pe meterzele cetăţii, un perceptor care-şi luase o pauză binemeritată de la sesiune recunoscu

două siluete firave printre multe altele care traversau Podul Mare – ar fi recunoscut-o pe cea un pic mai mare, cu o bonetă urâtă pe cap, din câteva milioane.

Acum e momentul, acum când nu e ea acasă.

Sir Rowley Picot nu era prea sigur de ce simţea nevoia să-i ceară Gylthei, vânzătoare de ţipari şi menajeră, sfaturi pentru inima sa rănită. Poate pentru că Gyltha era cea mai apropiată prietenă pe care o avea în Cambridge dragostea vieţii sale. Poate pentru că ea l-a îngrijit şi l-a ajutat să revină la viaţă, pentru că era un monument de bun-simţ sau poate din cauza indiscreţiilor din trecutul ei… asta simţea şi la naiba cu toate.

Mesteca nefericit o prăjitură de-a Gylthei.

— Nu vrea să se mărite cu mine, Gyltha.

— Sigur că nu vrea. Ar fi mare pagubă. Ea e… Gyltha încercă să se gândească la o analogie cu o creatură fabuloasă, dar nu-i veni în minte decât „unicorn” şi atunci se hotărî pentru „e deosebită”.

— *Eu sunt* deosebit.

Gyltha întinse mâna şi-l bătu uşurel pe Rowley pe cap.

— Eşti un flăcău de treabă şi-o s-ajungi departe, da' ea e… Nu găsi nici de această dată cu ce s-o compare. Bunul Dumnezeu, după ce-a făcut-o, a spart tiparu'. Toţi avem nevoie de ea, noi toţi, nu numa dumneata.

— Şi atunci n-o să fie niciodată a mea, nu?

— Poate că nu ca nevastă, da’ mai sunt şi alte

feluri de-a scărmăna o pisică.

Gyltha decisese cu multă vreme în urmă că pisicii despre care vorbeau, oricât ar fi fost ea de deosebită, i-ar prinde bine o scărmăneală bună, sănătoasă şi repetată. O femeie îşi poate păstra independenţa, aşa cum a făcut şi ea, şi să aibă totuşi amintiri care s-o încălzească în nopţile de iarnă.

— Doamne Sfinte, femeie, vrei să zici...? Intenţiile mele faţă de domniţa Adelia sunt... au fost... onorabile.

Gyltha, care niciodată în viaţa ei nu a socotit că onoarea ar fi indispensabilă pentru un flăcău şi o fată, primăvara, suspină.

— Păcat. Aşa nu ajungi nicăieri, să ştii.

El se aplecă mai în faţă.

— Foarte bine. Cum? întrebă. Iar aleanul care i se vedea pe figură ar fi topit o inimă mai încremenită decât a Gylthei.

— Doamne fereşte, da pentru un om aşa deştept eşti chiar prost. E doctoriţă, nu?

— Da, Gyltha. Încerca să nu-şi piardă răbdarea. Şi, trebuie să-ţi spun că de-aia nici nu mă acceptă.

— Şi ce fac doctorii?

— Îngrijesc bolnavii.

— Asta fac şi să ştii că nu e alt doctor mai blând cu un bolnav, întotdeauna îi e milă de bietu' pacient şi întotdeauna se poartă cu mare dragoste.

— Gyltha, îi spuse el entuziasmat. Dacă nu m-aş simţi dintr-odată aşa de rău te-aş cere pe tine în

căsătorie.

După ce au traversat podul şi au ieşit dintre sălciile de pe mal, au văzut gloata de la porţile mănăstirii.

— Oh, Doamne, spuse Adelia, s-a dus vestea.

Agnes şi mica ei colibă erau acolo, nelipsite.

Se gândi că era de aşteptat; furia oraşului se transferase şi gloata se întorcea acum împotriva călugăriţelor, aşa cum se întorsese înainte împotriva evreilor.

Şi totuşi, nu era o gloată. Mulţimea era numeroasă, erau mai ales meşteşugari şi negustori din piaţă, şi mânia *exista,* dar era reţinută şi amestecată cu… ce? Emoţie? Nu-şi dădea seama.

De ce nu erau oamenii ăia mai furioşi, aşa cum fuseseră împotriva evreilor? Le era ruşine? S-a dovedit că ucigaşii nu erau un grup dispreţuit, ci doi dintre ai lor, unul respectat, alta o prietenă căreia îi făceau cu mâna aproape în fiecare zi. E adevărat, călugăriţa fusese trimisă departe ca să n-o ucidă, dar precis trebuie să dea vina pe stareţa Joan pentru delăsarea ei şi pentru că i-a îngăduit acelei femei nebune atâta libertate.

Ulf vorbea cu meşterul de acoperişuri, al cărui picior îl salvase Adelia, în dialectul folosit între ei de târgoveţii din Cambridge şi pe care Adelia nu-l înţelegea încă. Tânărul nu se uita în ochii ei; de obicei o saluta cu căldură. Nici Ulf nu se uită la ea când se întoarse.

— Să nu te duci înăuntru, îi spuse.

— Trebuie. Walburga e pacienta mea.

— Eu nu vin.

Copilului i se îngustase faţa, aşa cum se întâmpla când era supărat.

— Înţeleg.

N-ar fi trebuit să-l aducă; pentru el, mănăstirea era lăcaşul vrăjitoarei.

Uşiţa din porţile solide din lemn ale mănăstirii s-a deschis şi au ieşit doi lucrători în haine prăfuite; iată ocazia cea mai bună şi Adelia intră cu un „Scuzaţi-mă”, înainte de a o închide.

Ciudăţenia era evidentă, şi la fel şi liniştea. Cineva, probabil că muncitorii, bătuseră scânduri în diagonală peste uşa bisericii, care fusese odată deschisă pentru pelerinii adunaţi să se roage în faţa raclei Sfântului Peter cel Mic din Trumpington.

Ce curios, se gândi Adelia, că aşa-zisul statut de sfânt se va pierde acum după ce s-a aflat că nu a fost sacrificat de evrei, ci de creştini.

Şi la fel de curios era faptul că dezordinea ignorată de o stareţă delăsătoare va da atât de repede impresia de ruină.

Pornind pe cărarea spre clădirea mănăstirii, Adelia încercă să nu se gândească la faptul că păsările se opriseră din cântat. Nici nu se opriseră, dar – şi se înfioră – sunetul era altul. Sau aşa i se părea.

Grajdurile erau goale. Uşile de la lăcaşurile pustii ale cailor erau deschise. În clădirea cu chiliile

călugăriţelor era linişte. Adelia se cam codi să intre în peristil. În lumina nefiresc de cenuşie a zilei, coloanele îi aminteau vag de noaptea în care văzuse în mijlocul lor o umbră încornorată şi malefică, chemată parcă de dorinţa obscenă a unei călugăriţe.

Pentru Dumnezeu, el a murit, iar ea a plecat. Nu mai e nimic aici. Era totuşi. O siluetă acoperită cu văl se ruga pe aleea dinspre miazăzi, la fel de neclintită ca şi pietrele pe care îngenunchease.

— Maică stareţă?

Nu s-a mişcat.

Adelia s-a dus la ea şi i-a atins braţul.

— Maică stareţă.

O ajută să se ridice.

Femeia îmbătrânise peste noapte, faţa ei mare şi comună era foarte trasă şi deformată, ca a unui gargui. Întoarse încet capul.

— Ce e?

— Am venit la… Adelia ridică vocea. Parcă ar fi vorbit cu surzii. Am adus nişte leacuri pentru sora Walburga.

A trebuit să repete; s-a gândit că Joan nu ştie cine e.

— Walburga?

— A fost bolnavă.

— Da? Stareţa îşi întoarse privirea. A plecat. Toate au plecat.

Aşadar, a intervenit Biserica.

— Îmi pare rău, spuse Adelia.

Şi chiar îi era. Era îngrozitor să vezi o fiinţă omenească atât de decăzută. Şi nu numai asta, era ceva îngrozitor şi în mănăstirea muribundă, parcă se prăbuşea; avea impresia că peristilul s-a lăsat într-o parte. Mirosea altfel, avea altă formă.

Şi un sunet aproape imperceptibil, ca bâzâitul unei insecte prinse într-o ulcică, doar că mai înalt.

— Unde s-a dus Walburga?

— Ce?

— Sora Walburga. Unde e?

— Oh. O încercare de concentrare. Cred că la mătuşa ei.

Nu mai era nimic altceva de făcut aici; putea pleca. Dar nu-i venea să plece.

— Pot să vă ajut cu ceva, maică stareţă?

— Ce? Pleacă. Lasă-mă singură.

— Sunteţi bolnavă; lăsaţi-mă să vă ajut. Mai e cineva aici? Pentru numele lui Dumnezeu, ce e acel *sunet?*

Cât era de slab îi irita urechile ca un ţiuit.

— Nu auziţi? Un fel de vibraţie.

— E o stafie, spuse garguiul. pedeapsa mea să-l ascult până când se opreşte. Acum, du-te. Lasă-mă să ascult ţipetele morţilor. Nici măcar tu nu poţi ajuta o fantomă.

Adelia se dădu înapoi.

— O să trimit pe cineva, spuse ea, şi, pentru prima dată în viaţă, fugi de bolnavi.

Stareţul Geoffrey. El o să poată face ceva, s-o ducă de acolo, deşi stafiile care-o bântuiau pe Joan

ar fi urmat-o oriunde s-ar fi dus.

Au urmărit-o şi pe Adelia în timp ce fugea şi, în graba de a ieşi, era cât pe ce să cadă peste uşiţă.

Se îndreptă şi se trezi faţă în faţă cu mama lui Harold pe care n-o putu evita. Femeia se uita fix la ea de parcă ar fi împărtăşit amândouă un secret cu o putere supremă.

— S-a dus Agnes, îi spuse Adelia cu voce slabă. Au trimis-o departe. Toate au plecat, nu mai e decât stareţa…

Nu era suficient; îi murise un fiu. Ochii teribili ai lui Agnes îi spuneau că mai e; ştia, ştiau amândouă.

Atunci şi-a dat seama. S-au adunat toate senzaţiile la un loc şi şi-a dat seama. Mirosul – atât de nelalocul lui încât nu a recunoscut damful acru de mortar proaspăt. Doamne, Doamne, Te rog. Înregistrase cu coada ochiului, nemulţumită, un dezechilibru, o asimetrie în chiliile călugăriţelor care ar fi trebuit să fie zece pe zece, nu zece pe nouă – un perete gol unde ar fi trebuit să fie a zecea chilie de jos.

Tăcerea cu vibraţia ei… ca bâzâitul unei insecte prinse într-o ulcică… ţipetele *morţilor.*

Adelia se clătină orbită prin mulţime şi vomă.

Cineva o trăgea de mânecă şi-i spunea ceva.

— Regele…

Stareţul. 1 poate opri asta. Trebuie să-l găsească pe stareţul Geoffrey.

Cel care-o trăgea de mânecă devenise

insistent.

— Regele vă cheamă la el, domniţă.

„În numele lui Hristos, cum pot face aşa ceva în numele lui Hristos?”

— Regele, domniţă…

Un bărbat în livrea.

— La naiba cu regele, îi spuse, trebuie să-l găsesc pe stareţ.

A fost prinsă de talie şi aruncată pe un cal. Mergea la trap, iar solul regal alerga alături cu frâiele în mână.

— Mai bine nu i-aţi trimite pe regi la naiba, domniţă, spuse el binevoitor; cei mai mulţi au fost acolo.

Au trecut podul, au urcat dealul, au intrat pe porţile castelului, au traversat curtea. A fost dată jos de pe cal.

În grădina familiei şerifului, în care era înmormântat Simon din Neapole, Henric II, care fusese la dracu’ şi se întorsese, stătea picior peste picior pe aceeaşi bancă acoperită cu iarbă unde stătuse şi ea şi-l ascultase pe Rowley Picot povestindu-i despre cruciadă. Repara o mănuşă de vânătoare cu un ac şi sfoară şi îi dicta ceva lui Hubert Walter, care era îngenuncheat lângă el, cu o masă de scris portabilă atârnată pe după gât.

— Ah, domniţă…

Adelia se trânti la picioarele sale. În fond, un rege poate face asta.

— Au zidit-o, înălţimea Voastră. Vă implor,

opriţi asta.

— Pe cine au zidit? Ce să opresc?

— Pe călugăriţă. Pe Veronica. Vă rog, vă rog, vă rog. *Au zidit-o de vie.*

Henric îşi privi cizmele, peste care plângea.

— Mi-au spus că au trimis-o în Norvegia. Mi s-a părut mie ciudat. Tu ştiai, Hubert?

— Nu, înălţimea Voastră.

— Trebuie s-o scoateţi; e obscen, e abominabil. Oh, Doamne, Doamne, nu pot să trăiesc apăsată de aşa ceva. E nebună. Demonică e nebunia.

Mâinile Adeliei loveau pământul.

Hubert Walter îşi scoase micul pupitru de la gât şi o ridică pe Adelia pe bancă, vorbindu-i blând, ca şi cum ar fi vorbit cu un cal.

— Liniştiţi-vă, domniţă. Uşurel. Aşa, aşa, calmă.

Îi dădu o batistă pătată de cerneală. Adelia, încercând să se stăpânească, îşi şterse nasul pe ea.

— Înălţimea Voastră, înălţimea Voastră. I-au zidit chilia, cu ea înăuntru. Am auzit-o ţipând. Indiferent ce-a făcut, asta nu poate… nu e permis. E o crimă împotriva lui Dumnezeu.

— Trebuie să spun că pare cam crud, spuse Henric. Asta-i Biserica; eu aş fi spânzurat-o.

— Atunci, *opriţi asta,* ţipă Adelia la el. Dacă e fără apă… fără apă, corpul omenesc poate supravieţui trei-patru zile, sufe*rinţa.*

Henric se arătă interesat.

— N-am ştiut asta. Tu ai ştiut, Hubert? Luă batista din pumnul Adeliei şi îi şterse cu ea faţa, foarte sobru acum. Îţi dai seama că nu pot să fac nimic, nu?

— Nu, nu-mi dau. Regele e rege.

— Iar Biserica e Biserică. N-ai ascultat azi-noapte? Atunci, ascultă-mă acum pe mine, domniţă.

O bătu peste palmă, când ea îşi întoarse capul, apoi i-o luă într-a lui.

— *Ascultă-mă.* Şi ridică ambele lor mâini arătând înspre oraş. Acolo jos e un zdrenţăros căruia-i zice Roger din Acton. Acum câteva zile, ticălosul ăla a stârnit o gloată ca să atace acest castel, acest castel regal, castelul *meu,* şi atunci prietenul tău şi prietenul meu, Rowley Picot, a fost rănit. Şi nu pot să fac nimic. De ce? Pentru că ticălosul are tonsură şi poate spune pe de rost un paternoster, şi asta îl face membru al clerului şi are dreptul să profite de beneficiile clerului. Pot să-l pedepsesc, Hubert?

— I-aţi dat un picior în fund, domnul meu.

— Da, i-am dat un picior în fund, dar şi pentru asta Biserica mă trage la răspundere.

Mâna Adeliei sălta în sus şi în jos, după cum argumenta regele.

— Şi după ce ticăloşii ăia de cavaleri au interpretat mânia mea drept ordin şi l-au omorât pe Becket, a trebuit să mă las biciuit de toţi membrii catedralei din Canterbury. Cu umilinţă, mi-

am dezgolit spatele sub bicele lor, a fost singura modalitate de a-l opri pe papă să pună Anglia sub interdict. Suspină şi lăsă mâna Adeliei să cadă. Într-o bună zi, cu voia Domnului, această ţară va scăpa de jugul papalităţii. Nu încă. Şi nu prin mine.

Adelia nu-l mai asculta; poate că absorbea esenţa, dar nu cuvintele. S-a sculat şi a pornit pe cărarea care ducea la locul unde fusese înmormântat Simon din Neapole.

Hubert Walter, şocat de asemenea lezmaiestate, s-ar fi dus după ea, dar a fost reţinut.

— O s-aveţi mari necazuri cu femeia asta nepoliticoasă şi recalcitrantă, înălţimea Voastră, spuse el.

— O să folosesc ce-i de folosit, Hubert. Fenomene ca ea nu-mi cad în poală în fiecare zi.

Lima îşi mai intra în sfârşit în drepturi, iar soarele dădea viaţă grădinii împrospătate de ploaie. Ventrilica lui lady Baldwin se prinsese; albinele se zoreau printre florile de ciuboţica-cucului. Un măcăleandru care se aşezase pe mormânt îşi luă zborul la apropierea ei, dar nu prea departe. Adelia se aplecă şi şterse găinaţul cu batista lui Hubert Walter.

„Suntem printre barbari, Simon”.

Scândura de lemn fusese înlocuită cu o placă frumoasă din marmură pe care era scris numele şi textul: *Fie ca sufletul ei să se aşeze la loc în legătura vieţii veşnice.*

„Binevoitori barbari, îi răspunse Simon. Se

opun propriei lor barbarii. Gândeşte-te la Gyltha, la stareţul Geoffrey, la Rowly, la regele lor ciudat…”

„Şi totuşi, îi răspunse Adelia, nu pot suporta”.

Se întoarse şi, mai liniştită, o luă înapoi pe cărare. Henric se apucase din nou de repararea mănuşii şi o privi apropiindu-se.

— Ei?

— Vă mulţumesc pentru indulgenţa voastră, maiestate, spuse ea înclinându-se, dar nu mai pot să rămân aici. Trebuie să mă întorc la Salerno.

Regele rupse sfoara cu dinţii lui mici şi puternici.

— Nu.

— Poftim?

— Am spus că nu.

Henric şi-a pus mănuşa şi a început să-şi mişte degetele ca să admire cusătura.

— Pe toţi sfinţii, sunt foarte talentat. Cred că mi se trage de la fiica tăbăcarului. Ţi-am spus că am un tăbăcar printre strămoşi, domniţă? o întrebă el zâmbind. Am spus că nu, nu poţi pleca. Am nevoie de talentele tale, domniţă doctor. Sunt foarte mulţi morţi în regatul meu pe care aş vrea să-i ascult, aşa să-mi ajute Dumnezeu, şi vreau să ştiu ce au de spus.

Adelia îl pironi cu privirea.

— Nu mă puteţi ţine aci.

— Hubert?

— Mă tem că o să vedeţi că poate, domniţă, spuse Hubert Walter, scuzându-se. *Le Roy le veult.*

Chiar acum, la cererea stăpânului meu, îi scriam o scrisoare regelui Siciliei, prin care îl întrebam dacă putem să te mai ţinem cu împrumut.

— Nu sunt obiect, ţipă Adelia; nu mă puteţi împrumuta, sunt o fiinţă omenească.

— Iar eu simt rege, îi spuse Henric. Poate că nu simt eu în stare să controlez Biserica, dar, pe mântuirea sufletului meu, ţin sub control toate porturile din această ţară. Dacă spun că stai, atunci stai.

Faţa lui exprima un dezinteres amabil, chiar în această pretinsă furie, şi Adelia îşi dădu seama că bunăvoinţa lui, francheţea atât de încântătoare, nu erau decât unelte care-l ajutau să conducă un imperiu şi că, pentru el, ea era doar o jucărioară care s-ar putea dovedi folositoare într-o bună zi.

— Şi eu o să fiu zidită, îi spuse.

El îşi ridică sprâncenele.

— S-ar putea, dar sper că-ţi vei găsi un spaţiu mai mare şi mai plăcut decât... în fine, să nu mai vorbim despre asta.

„Nici n-o să mai vorbească nimeni, se gândi ea. Insecta va bâzâi în sticla ei până nu se va mai auzi. Iar eu va trebui să trăiesc cu acest sunet toată viaţa”.

— Să ştii că dacă pot, o eliberez, îi spuse Henric.

— Da. Ştiu.

— În orice caz, domniţă, îmi datorezi serviciile dumitale.

„Oare eu câtă vreme va trebui să bâzâi ca să-mi dai drumul, se întrebă ea. Iar faptul că această sticlă anume mi-a devenit dragă nu are nicio importanţă”.

Deşi avea.

Acum îşi revenise şi era în stare să gândească; şi nu s-a grăbit. Regele aştepta răbdător – ceea ce arată, îşi zise, cât de importantă e ea pentru el. „Foarte bine, ia să profit de asta”.

— Refuz să stau într-o ţară atât de înapoiată în care evreii nu au dreptul decât la un cimitir, la Londra.

Regele a rămas surprins.

— Doamne Sfinte, nu mai sunt şi altele?

— Trebuie să ştiţi că nu.

— N-am ştiut. Noi, regii, trebuie să ne gândim la o mulţime de lucruri. Pocni din degete. Scrie, Hubert. Evreii trebuie să aibă cimitire. Apoi i se adresă Adeliei. Poftim. S-a făcut. *Le Roy le veult.*

— Mulţumesc. Apoi reveni la subiectul pe care-l discutaseră. Şi aşa, din pur interes, Hernie, cu ce vă sunt datoare?

— Îmi datorezi un episcop, domniţă. Speram ca sir Rowley să-mi preia lupta cu Biserica, dar m-a refuzat ca să fie liber să se căsătorească. Şi înţeleg că dumneata eşti obiectul afecţiunii lui maritale.

— Nicio problemă. Şi eu l-am refuzat. Sunt medic, nu nevastă.

— Adevărat? Henric se înseninã, apoi îşi luă o expresie de înmormântare. Ah, mă tem că acum n-

o să fie al niciunuia dintre noi. Bietul om e pe moarte.

— *Ce?*

— Hubert?

— Aşa am înţeles, domniţă, spuse Hubert Walter. Rana care i-a fost făcută în timpul atacului s-a redeschis şi un medic din oraş ne-a spus că…

Se trezi vorbind singur; din nou, lezmaiestate. Adelia plecase.

Regele se uită la poarta care se trântea.

— Din fericire pentru mine, e o femeie de cuvânt şi n-o să se mărite cu el, spuse ridicându-se. Cred, Hubert, că îl putem încă instala pe sir Rowley Picot episcop de St Albans.

— Va fi mulţumit, înălţimea Voastră.

— Cred că va fi… din clipă în clipă, norocosul.

După trei zile de la aceste evenimente, insecta s-a oprit din bâzâit. Agnes, mama lui Harold, şi-a demontat pentru totdeauna coliba în formă de stup şi s-a dus acasă la soţul ei.

Adelia nu a auzit liniştea. A auzit-o abia mai târziu. Atunci era în pat cu episcopul ales de St Albans.

Epilog

Iată-i pe judecătorii regelui plecând din Cambridge, pe drumul roman, spre următorul oraş în care vor împărţi dreptatea. Trompetele sună; aprozii alungă copiii surescitaţi şi câinii care latră, pentru a le face loc cailor împodobiţi şi palanchinelor; servitorii îmboldesc catârii încărcaţi cu lăzi cu pergamente scrise mărunt; slujbaşii scriu pe tăbliţele lor; ogarii răspund la pocnetele de bici ale stăpânilor.

Au plecat. Drumul e gol şi plin de grămezi de bălegar aburind. Oraşul Cambridge, măturat şi gătit, suspină uşurat. La castel, şeriful Baldwin se duce la culcare cu o cârpă udă pe cap, în timp ce, în curte, cadavrele de pe spânzurători se clatină în adierea de mai care învolburează peste ei florile pomilor, ca o binecuvântare.

Am fost prea ocupaţi cu propriile noastre evenimente ca să vedem Tribunalul regelui în acţiune, dar dacă am fi făcut-o, am fi văzut un lucru nou, un lucru minunat, un moment în care legea engleză a făcut un salt în sus, sus de tot, a ieşit din întuneric şi superstiţie la lumină.

Pentru că, în timpul sesiunii, n-a fost nimeni aruncat într-un heleşteu să se vadă dacă e nevinovat sau vinovat de crima de care e acuzat (nevinovăţia se scufundă, vina pluteşte). Niciunei femei nu i s-a pus în mână fier topit ca să se dovedească dacă a furat sau nu, dacă a ucis sau nu. (Dacă rana se vindecă într-un anumit număr de zile, e achitată. Dacă nu, să fie pedepsită.)

Şi nicio dispută asupra pământului n-a fost rezolvată de Zeul Bătăliilor. (Se luptă reprezentanţi ai părţilor aflate în conflict până când unul dintre ei este ucis sau strigă „învins" şi îşi aruncă sabia în semn de predare.)

Nu. Zeului Bătăliilor, al apei sau al fierului topit nu i s-a cerut părerea ca până acum. Henric Plantagenet nu crede în el.

În schimb, doisprezece bărbaţi cercetează probele şi îi comunică apoi judecătorului dacă respectivul caz e dovedit sau nu.

Aceşti bărbaţi formează juriul. E ceva nou.

Şi mai e ceva nou. În locul legilor străvechi şi încurcate prin care fiecare baron sau lord al unei feude îşi poate condamna răufăcătorii, să-i spânzure sau nu după voie, Henric al II-lea le-a dat englezilor un sistem ordonat şi omogen, care se aplică în tot regatul său – *Common Law.*

Dar unde e el, acest rege viclean care a dus civilizaţia cu un pas înainte?

Şi-a lăsat judecătorii să-şi vadă de treabă şi s-a dus la vânătoare. Ogarii lui se aud lătrând peste

dealuri.

Poate că ştie şi el, după cum ştim şi noi, că va rămâne în memoria populară doar pentru uciderea lui Thomas Becket.

Poate că evreii lui ştiu – pentru că noi ştim – că, deşi au fost absolviţi pe plan local, poartă încă stigmatul uciderii rituale de copii şi vor fi pedepsiţi pentru acest lucru de-a lungul vremurilor. Pentru că aşa merg lucrurile.

Doamne, binecuvântează-ne pe noi toţi.

NOTA AUTOAREI

Este aproape imposibil să scrii o poveste clară plasată în secolul al XII-lea fără anacronisme; măcar câteva. Pentru a evita confuziile, am folosit nume şi cuvinte moderne. De exemplu, până în secolul al XIV-lea, mult timp după înfiinţarea universităţii, Cambridge se numea Grentebridge sau Grantebridge. De asemenea, titlul de doctor nu se dădea medicilor, ci doar profesorilor de logică.

Şi totuşi, operaţia descrisă în capitolul doi nu este un anacronism. Ideea de a folosi trestie pe post de cateter pentru a goli vezica obturată de prostată vă poate da fiori, dar un eminent profesor de urologie m-a asigurat că procedeul a fost utilizat în decursul timpului – există picturi murale din Egiptul antic care-l ilustrează.

Folosirea opiului ca anestezic nu e descrisă în

tratatele medicale ale vremii, cel puţin din câte ştiu eu, probabil pentru că ar fi provocat un scandal din partea Bisericii, care vedea în suferinţă o formă de mântuire. Însă opiul se găsea în Anglia, mai ales în regiunea mlăştinoasă, şi e puţin probabil ca medici mai puţin pioşi, dar mai cu milă, să nu-l fi folosit în acelaşi mod în care l-au utilizat, în cele din urmă, chirurgii de pe unele corăbii. (A se vedea *Rough Medicine* de Joan Druett, Routledge, 2000.)

Deşi copiii care au dispărut sunt o ficţiune pe care am plasat-o la Cambridge, povestea Sfântului Peter cel Mic din Trumpington este inspirată mai mult sau mai puţin dintr-o misterioasă întâmplare reală ţesută în jurul lui William din Norwich, un băieţel de opt ani, a cărui moarte, în 1144, a generat acuzaţii de ucidere rituală la adresa evreilor din Anglia.

Deşi nu există niciun document referitor la ducerea în Ţara Sfântă a sabiei primului născut al lui Henric II, sabia celui de-al doilea fiu al său, tot Henric, cunoscut sub numele de Regele cel Tânăr, a fost dusă acolo de William the Marshal, pentru a-l face cruciat post-mortem.

În timpul lui Henric D, evreilor din Anglia li s-a îngăduit pentru prima dată să aibă propriile cimitire locale – printr-o încuviinţare datând din 1177.

E puţin probabil să existe mine în solul calcaros din dealul Wandlebury, dar cine ştie? Minerii

neolitici care au scos cremenea pentru cuţite şi topoare au umplut golurile cu sfărâmături din piatră, lăsând depresiuni mari în sol în locurile unde au săpat. Deoarece Windlebury a devenit în secolul al XVIII-lea teren privat, pe care s-au construit grajduri de cai de curse (în prezent aparţine Societăţii de Conservare Cambridge), s-ar putea ca acestea să fi fost umplute şi nivelate pentru cai.

Şi tot de dragul poveştii, m-am simţit îndreptăţită să transfer în comitatul Cambridge unul din cele aproximativ patru sute de puţuri descoperite la Mormintele Grime de lângă Thetford, în Norfolk. Chiar şi aceste lucrări uluitoare – publicul poate coborî scara de zece metri care duce în unul dintre ele – au rămas învăluite în mister până spre sfârşitul secolului al XIX-lea. Până atunci s-a crezut că depresiunile din pământ sunt locuri de înmormântare, de aici şi numele.

În sfârşit, episcopiile din Anglia secolului al XII-lea erau mai puţine decât astăzi, dar enorme. O vreme, Cambridge, de exemplu, era sub controlul diocezei de Dorchester, care se află în îndepărtatul Dorset. Aşadar, episcopia de St Albans e fictivă.

ANGLIA, 1170...
un copil din Cambridge este ucis cu o înfiorătoare cruzime, apoi alți copii încep să dispară, rând pe rând. Evreii, pe care clerul atotputernic din Cambridge îi face țapi ispășitori, sunt obligați să fugă din calea târgoveților mânioși.

REGELE HENRIC AL II-LEA...
este extrem de nemulțumit. Disperat după taxele plătite de comercianții evrei, Henric apelează la vărul său, regele Siciliei, rugându-l să găsească un „maestru în arta morții". Este angajat un anchetator renumit, Simon din Neapole, care sosește de pe Continent însoțit de un arab și de o tânără misterioasă.

ADELIA AGUILAR...
este una dintre puținele femei medic în Europa secolului al XII-lea, absolventă a marii școli de Medicină din Salerno, cu specializare în știința anatomiei. Adevărată maestră în arta morții, identitatea și „calificarea" ei trebuie ascunse cu orice preț de Biserică pentru a nu fi acuzată de vrăjitorie.

INVESTIGAȚIA EI...
o poartă prin castelul, mănăstirile și drumurile întunecate din Cambridge, un oraș medieval ce freamătă de viață, în care își face prieteni și își întâlnește marea iubire. Dar, în același timp, atrage și atenția ucigașului, care e pregătit să omoare din nou.

ISBN 978-973-143-215-1
9 789731 432151
www.nemira.ro